

**T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**SAĞLIKLI KENTLER VE YEREL YÖNETİM
İLİŞKİSİ: BURSA BÜYÜKŞEHİR ÖRNEĞİ**

EMİNE CAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
PROF. DR. OSMAN UZUN**

DÜZCE, 2021

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SAĞLIKLI KENTLER VE YEREL YÖNETİM
İLİŞKİSİ: BURSA BÜYÜKŞEHİR ÖRNEĞİ

Emine CAN tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Bölümü Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Osman UZUN
Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Osman UZUN
Düzce Üniversitesi

Prof. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. Pınar GÜLTEKİN
Düzce Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 23/08/2021

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

23 Ağustos 2021

(İmza)

Emine CAN

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans Tez çalışmam süresince yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren, bilgi ve deneyimlerinden faydalanmamı sağlayan, akademik gelişimim için her zaman destek olan kıymetli danışmanım Prof. Dr. Osman UZUN' a en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Tez izleme jürimde yer alan, manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili hocam Prof. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA' ya ve değerli hocam Doç. Dr. Pınar GÜLTEKİN' e teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışma boyunca bilgi paylaşımları, yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen Sağlıklı Kentler Birliği Müdürlüğü birlik müdürü Murat AR' a ve birlik çalışanlarına gösterdikleri ilgi ve katkılarından dolayı teşekkürü borç bilirim. Nilüfer Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Koordinatörü Necla Yörüklü 'ye teşekkür ederim.

Desteklerini esirgemeyen her daim pozitif enerjileri ile yanımda bulunan sevgili arkadaşlarım Peyzaj Yüksek Mimarı Cansu KONYALI DERELİ, Peyzaj Mimarı Zeynep ASLAN ve Orman Mühendisi Muhammed Oğuzhan KORKMAZ' a çok teşekkür ederim. Meslektaşım Arş. gör. Nermin BAŞARAN' a da çok teşekkür ederim.

Çalışmanın anket sürecinde zaman ayırıp katılım sağlayan, düşünce ve görüşlerini paylaşarak katkıda bulunan Sağlıklı Kentler Birliği üyesi belediye idarecilerine teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Maddi manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen sabırla yanımda bulunan, bu günlerin en büyük mimarı olan sevgili annem Zehra CAN ve babam Resul CAN' a, bu süreçte gösterdiği özveri için kardeşim Gülizar CAN' a sonsuz teşekkür ederim.

Bu tez çalışması, Düzce Üniversitesi BAP-2021.02.01.1148 numaralı Bilimsel Araştırma Projesiyle desteklenmiştir.

23 Ağustos 2021

Emine CAN

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ÇİZELGE LİSTESİ.....	x
HARİTA LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR.....	xiv
SİMGELER	xvi
ÖZET	xvii
ABSTRACT	xviii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI	3
1.2. LİTERATÜR ÖZETLERİ.....	6
1.2.1. Mahalli İdare Birlik Faaliyetleri ve Kentsel Yönetime Etkileri ile İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	6
1.2.2. Kentlerde Sürdürülebilirliğin Sağlanması Hedefi ile İlgili Çalışmalar ..	10
1.2.3. Sağlıklı Kent Planlama Modeline Yönelik Yapılan Çalışmalar	16
1.2.4. Sağlıklı Şehir ve Sağlıklı Peyzaj Planlama ile İlgili Çalışmalar.....	18
1.2.5. Kent Sağlığı Geliştirme Politikaları ve Paydaşları	20
2. KAVRAMSAL TEMELLER	25
2.1. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI KAPSAMINDA BAZI KENTSEL GELİŞİM YAKLAŞIMLARININ İRDELENMESİ	25
2.1.1. Sürdürülebilirlik	25
2.1.1.1. Akıllı Kent	31
2.1.1.2. Eko kent (Ekolojik Kent)	37
2.1.1.3. Sakin (Yavaş) Şehir	42
2.1.1.4. Dirençli Kentler	44
2.1.1.5. Yaşanabilir Kentler	47
2.1.2. Bölüm Değerlendirmesi	52
2.2. MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİNİN KURULMASI, SINIFLANDIRILMASI VE ÇEŞİTLERİ	53
2.2.1. Uluslararası Düzeyde Bir Araya Gelmiş Birlikler	57
2.2.2. Ulusal Düzeyde Bir Araya Gelmiş Birlikler	67
2.3. SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ	75
2.3.1. Sağlıklı Kent	75
2.3.2. Anayasal Olarak Sağlıklı Kent Kavramı	76
2.3.3. Sağlıklı Şehir Nitelikleri	76
2.3.4. Sağlıklı Kentler Projesinin İlkeleri.....	77
2.4. SAĞLIKLI KENTLERİN ULUSLARARASI BELGELERDE GÖSTERİMİ	79
2.4.1. DSÖ 1978 Alma Ata (Temel Sağlık Hizmetleri) Konferansı.....	80
2.4.2. Ottawa Sözleşmesi (17-21 Kasım 1986).....	80
2.4.3. Atina Sağlıklı Kentler Deklarasyonu	80

2.4.4. Belfast Deklarasyonu	82
2.4.5. Belfast Bildirgesi.....	83
2.4.6. Kopenhag Belediye Başkanları Mutabakatı.....	83
2.4.7. Gündem 21 (G-21).....	84
2.4.8. Yerel Gündem 21 (YG-21).....	85
2.4.9. Politik Bildiri DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı VII. Faz Deklarasyonu	85
2.5. DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ(WHO)	91
2.5.1. Sağlıklı Kent Kapsamında Avrupa’da Örnek Uygulamalar	92
2.6. TÜRKİYE SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ.....	96
2.6.1. Birliğin Amacı, Görevleri ve Yararları.....	97
2.6.2. Türkiye’de Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler ve Örnek Uygulamalar	102
2.6.2.1. Türkiye’de Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler	102
2.6.2.2. Türkiye’de Sağlıklı Kent üyesi Belediyelerin Uygulama Örnekleri	107
2.6.3. Sağlıklı Kentler Birliğinin Kuruluşundan Günümüze Kadar Yapılmış Etkinlik ve Toplantılar	110
3. MATERYAL VE YÖNTEM	122
3.1. MATERYAL	122
3.2. YÖNTEM	124
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	130
4.1. BURSA KENTİ SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ ÜYE BELEDİYELERİN ÖRNEKLERİ.....	131
4.1.1. Bursa Büyükşehir Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları.....	131
4.1.2. Osmangazi Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları.....	140
4.1.3. Nilüfer Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları.....	145
4.1.4. Mudanya Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları	155
4.1.5. İnegöl Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları	159
4.2. SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİNE BAĞLI BELEDİYELERİN ANKETLER VE DEĞERLENDİRMELERİ.....	163
4.2.1. Sağlıklı Kentler Birliği Tarafından Yapılan Çalışmaların Anket Sonuçları Değerlendirme.....	163
4.2.2. Bursa Büyükşehir Anket Sonuçları Değerlendirme	168
4.2.3. Osmangazi Belediyesi Anket Sonuçları Değerlendirme	193
4.2.4. Nilüfer Belediyesi Anket Sonuçları Değerlendirme	217
4.2.5. Mudanya Belediyesi Anket Sonuçları Değerlendirme.....	238
4.2.6. İnegöl Belediyesi Anket Sonuçları Değerlendirme.....	261
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	366
5.1. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	369
6. KAYNAKLAR.....	378
7. EKLER	394
7.1. EK 1: ETİK KURUL KARARI	394
7.2. EK 2: ANKET SORU FOMLARI	395
A. BÜYÜKŞEHİR DAİRE BAŞKANLIKLARI ANKET FORMU.....	395
B. İLÇE MÜDÜRLÜKLERİ ANKET FORMU	402
7.3. EK 3: SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ YILLIK DEĞERLENDİRME	

ANKETİ 2020.....	410
8. ÖZGEÇMİŞ	413

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 2.1. Sürdürülebilir kalkınmaya göre küresel amaçlar.....	29
Şekil 2.2. Sürdürülebilirlik kavramına hizmet eden kentsel kavramlar.....	31
Şekil 2.3. Akıllı kent unsurları.....	32
Şekil 2.4. Eko kentleri oluşturan temel unsurlar.....	37
Şekil 2.5. Ekolojik ayak izi & Türkiye'nin ekolojik ayak izi.....	39
Şekil 2.6. Melbourne, Avustralya- City of Moreland.....	40
Şekil 2.7. Çin- Singapur, Tianjin Ecocity.....	40
Şekil 2.8. Danimarka- Kalundborg Endüstri Parkı.....	40
Şekil 2.9. Almanya- Vauban.....	41
Şekil 2.10. Nilüfer Eko-kent Projesi- Bursa.....	41
Şekil 2.11. Kocakır Eko-kent Projesi- Eskişehir.....	42
Şekil 2.12. İstanbul ve ilçeleri deprem bölgelerinin gösterimi.....	46
Şekil 2.13. Melbourne, Avustralya.....	49
Şekil 2.14. Viyana, Avusturya.....	49
Şekil 2.15. Vancouver, Kanada.....	50
Şekil 2.16. Helsinki, Finlandiya.....	50
Şekil 2.17. Muş.....	50
Şekil 2.18. Şırnak.....	51
Şekil 2.19. Hakkâri.....	51
Şekil 2.20. Bayburt.....	51
Şekil 2.21. Mardin.....	52
Şekil 4.1. İnsansız hava aracı ve etkinlik alanı gösterimi.....	140
Şekil 4.2. Osmangazi.....	141
Şekil 4.3. Ulu Camii.....	142
Şekil 4.4. Sümbüllü Bahçe Konağı.....	142
Şekil 4.5. Oryantiring engel tanımaz.....	144
Şekil 4.6. Panorama 1326 Bursa Fetih müzesi.....	145
Şekil 4.7. Aktopraklık Höyüğü.....	146
Şekil 4.8. Gölyazı.....	146
Şekil 4.9. Hagios (Aziz) Panteleiman Kilisesi.....	147
Şekil 4.10. Kite Kalesi.....	147
Şekil 4.11. Oyun engel tanımaz.....	150
Şekil 4.12. Olgun gençlik merkezi.....	151
Şekil 4.13. Nilüfer uluslararası spor şenlikleri.....	152
Şekil 4.14. Nilüfer ölçüyor.....	153
Şekil 4.15. Mudanya sahil.....	156
Şekil 4.16. Mudanya Mütareke Evi Müzesi.....	156
Şekil 4.17. Tahir Paşa Konağı.....	156
Şekil 4.18. Sokak hayvanları beslenme odağı.....	158
Şekil 4.19. Uğurböceği evi sağlık projesi.....	158
Şekil 4.20. İnegöl.....	160
Şekil 4.21. Oylat.....	161
Şekil 4.22. Doğa sporları turizm merkezi.....	162
Şekil 4.23. Aile danışma merkezi ve engelliler gündüz bakım evi.....	163
Şekil 4.24. Bursa'da birlik üyesi bütün belediyelerin ankete katılım yüzdeleri gösterimi.....	168
Şekil 4.25. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (Bursa	

Büyükşehir Belediyesi).	172
Şekil 4.26. Sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (Bursa Büyükşehir Belediyesi).	173
Şekil 4.27. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (Osmangazi Belediyesi).	196
Şekil 4.28. Sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (Osmangazi Belediyesi).	196
Şekil 4.29. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (Nilüfer Belediyesi).	218
Şekil 4.30. Sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (Nilüfer Belediyesi).	219
Şekil 4.31. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (Mudanya Belediyesi).	240
Şekil 4.32. Sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (Mudanya Belediyesi).	241
Şekil 4.33. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (İnegöl Belediyesi).	263
Şekil 4.34. İnegöl Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (İnegöl Belediyesi).	264

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa No

Çizelge 2.1. Sürdürülebilir kalkınmada uluslararası yapılmış girişimler.	26
Çizelge 2.2. Dünyada akıllı şehir örnekleri.	34
Çizelge 2.3. Ülkemizde akıllı şehir örnekleri.	35
Çizelge 2.4. Merkezi ve yerel yönetim arasındaki ilişkinin temelini oluşturan unsurlar.	61
Çizelge 2.5. Başkanlar sözleşmesine ülkemizden katılım sağlayan belediyelerin nüfus bilgileri, katılma tarihi ve taahhütlerini gösteren tablo.	66
Çizelge 2.6. 1993-1997 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.	98
Çizelge 2.7. 1998-2002 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.	99
Çizelge 2.8. 2003-2008 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.	99
Çizelge 2.9. 2009-2013 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.	100
Çizelge 2.10. 2014-2018 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.	101
Çizelge 2.11. 2019-2021 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.	101
Çizelge 2.12. Sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin 2020 nüfus göstergeleri.	105
Çizelge 2.13. 2005 yılında yapılmış birlik toplantıları.	111
Çizelge 2.14. 2006 yılında yapılmış birlik toplantıları.	111
Çizelge 2.15. 2007 yılında yapılmış birlik toplantıları.	112
Çizelge 2.16. 2008 yılında yapılmış birlik toplantıları.	112
Çizelge 2.17. 2009 yılında yapılmış birlik toplantıları.	113
Çizelge 2.18. 2010 yılında yapılmış birlik toplantıları.	113
Çizelge 2.19. 2011 yılında yapılmış birlik toplantıları.	114
Çizelge 2.20. 2012 yılında yapılmış birlik toplantıları.	114
Çizelge 2.21. 2013 yılında yapılmış birlik toplantıları.	115
Çizelge 2.22. 2014 yılında yapılmış birlik toplantıları.	115
Çizelge 2.23. 2015 yılında yapılmış birlik toplantıları.	116
Çizelge 2.24. 2016 yılında yapılmış birlik toplantıları.	117
Çizelge 2.25. 2017 yılında yapılmış birlik toplantıları.	118
Çizelge 2.26. 2018 yılında yapılmış birlik toplantıları.	119
Çizelge 2.27. 2019 yılında yapılmış birlik toplantıları.	119
Çizelge 2.28. 2020 yılında yapılmış birlik toplantıları.	120
Çizelge 2.29. 2021 yılında yapılmış birlik toplantıları.	121
Çizelge 3.1. Çalışma yöntemi aşamaları.	125
Çizelge 4.1. Bursa Büyükşehir Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.	133
Çizelge 4.2. Bursa Büyükşehir Belediyesi yurt içi kardeş kentler.	133
Çizelge 4.3. Osmangazi Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.	142
Çizelge 4.4. Osmangazi Belediyesi yurt içi kardeş kentleri.	143
Çizelge 4.5. Nilüfer Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.	147
Çizelge 4.6. Nilüfer Belediyesi yurt içi kardeş kentleri.	148
Çizelge 4.7. Mudanya Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.	156
Çizelge 4.8. İnegöl Belediyesi yurt dışı ve yurt içi kardeş kentleri.	160
Çizelge 4.9. Şehir sağlık profili hazırlamış olan üye belediyeler.	166
Çizelge 4.10. Şehir sağlığını geliştirme planı olan belediyeler.	166
Çizelge 4.11. Bursa Büyükşehir Belediyesi Temel Bilgiler.	170
Çizelge 4.12. Birliklerin grup kodları ile gösterimi.	171
Çizelge 4.13. Sağlıklı kentler birliğine üye olan belediyeler için verilen ilkeler (Bursa Büyükşehir Belediyesi).	176
Çizelge 4.14. Sağlıklı kent nitelikleri (Bursa Büyükşehir Belediyesi).	179

Çizelge 4.15. Sağlıklı Kentler Birliğine ilişkin ifadeler (Bursa Büyükşehir Belediyesi).....	184
Çizelge 4.16. Sağlıklı Kentler Birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) (Bursa Büyükşehir Belediyesi).....	189
Çizelge 4.17. Birlik faaliyetlerinin takip edilebileceği platformların yüzdesi (Bursa Büyükşehir Belediyesi).	192
Çizelge 4.18. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler (Bursa Büyükşehir Belediyesi).	192
Çizelge 4.19. Osmangazi Belediyesi temel bilgiler.	194
Çizelge 4.20. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler (Osmangazi Belediyesi).....	199
Çizelge 4.21. Sağlıklı kent nitelikleri (Osmangazi Belediyesi).....	202
Çizelge 4.22. Sağlıklı Kentler Birliğine ilişkin ifadeler (Osmangazi Belediyesi).	207
Çizelge 4.23. Sağlıklı kentler birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) (Osmangazi Belediyesi).	212
Çizelge 4.24. Birlik faaliyetlerinin takip edilebileceği platformların yüzdesi (Osmangazi Belediyesi).	215
Çizelge 4.25. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler (Osmangazi Belediyesi).	216
Çizelge 4.26. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler (Nilüfer Belediyesi).....	222
Çizelge 4.27. Sağlıklı kent nitelikleri (Nilüfer Belediyesi).	224
Çizelge 4.28. Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (Nilüfer Belediyesi).	229
Çizelge 4.29. Sağlıklı kentler birliği kriterleri (vizyon, misyon, amaçlar ve hedefler) (Nilüfer Belediyesi).	234
Çizelge 4.30. Birlik faaliyetlerinin takip edilebileceği platformların yüzdesi (Nilüfer Belediyesi).....	237
Çizelge 4.31. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler (Nilüfer Belediyesi).	238
Çizelge 4.32. Mudanya Belediyesi temel bilgiler.	240
Çizelge 4.33. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler (Mudanya Belediyesi).....	244
Çizelge 4.34. Sağlıklı kent nitelikleri (Mudanya Belediyesi).....	246
Çizelge 4.35. Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (Mudanya Belediyesi).	252
Çizelge 4.36. Sağlıklı kentler birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) (Mudanya Belediyesi).	257
Çizelge 4.37. Birlik faaliyetlerinin takip edilebileceği platformların yüzdesi (Mudanya Belediyesi).	260
Çizelge 4.38. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler.	260
Çizelge 4.39. İnegöl Belediyesi temel bilgiler.....	262
Çizelge 4.40. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler (İnegöl Belediyesi).....	266
Çizelge 4.41. Sağlıklı kent nitelikleri (İnegöl Belediyesi).....	269
Çizelge 4.42. Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (İnegöl Belediyesi).	274
Çizelge 4.43. Sağlıklı kentler birlik kriterleri (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) (İnegöl Belediyesi).	279
Çizelge 4.44 sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerinin takip edilebileceği platformlar (İnegöl Belediyesi).	282
Çizelge 4.45. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen	

veriler (İnegöl Belediyesi).....	282
Çizelge 4.46. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik ilkeleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.....	284
Çizelge 4.47. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik nitelikleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.....	297
Çizelge 4.48. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik ifadeleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.....	309
Çizelge 4.49. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik kriterleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler).	332
Çizelge 4.50. Üye Belediyelerin birlik faaliyetlerini takip edilebileceği platform sorusuna yanıt veren kişi sayısı ve yüzdesi.	353
Çizelge 4.51. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerin birliğin belirlediği hangi faaliyetlere yoğunlaşması uygundur sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.	362

HARİTA LİSTESİ

Sayfa No

Harita 2.1. Türkiye Sakin Şehirleri dağılışı haritası.	43
Harita 2.2. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Üye haritası ve üye belediyelerin listesi (2021).	104
Harita 3.1. Bursa ve ilçe konumları haritası.	123
Harita 4.1. Bursa Büyükşehir Belediyesi sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.	132
Harita 4.2. Osmangazi Belediyesi ilçe sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita. ...	141
Harita 4.3. Nilüfer ilçe sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.	146
Harita 4.4. Mudanya ilçe sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.	155
Harita 4.5. İnegöl ilçe sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.	159

KISALTMALAR

ABB	Avrupa Belediyeler Birliği
AfB	Afrika Birliği
AMATEM	Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi) ve ÇEMATEM' e (Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi
BM	Birleşmiş Milletler
BOSB	Bursa Organize Sanayi Bölgesi
BKTVKK	Bursa Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu
BUSECAP	Bursa Sürdürülebilir Enerji ve İklim Uyum Eylem Planı
CASA	Gelişmiş Mekansal Analiz Merkezi
CSB	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
CEMR	Avrupa Belediyeler Birliği
ÇAYED	Çankaya Yardımlaşma ve Ekonomik Dayanışma Derneği
ÇEKÜL	Çevre ve Kùltür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı
ÇTV	Çevre ve Temizlik Vergisi
DOSTUM	Doğa Sporları Turizm Merkezi
DSM	Dünya Sağlık Merkezi
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
EBB	Ege Belediyeler Birliği
Eurocities	Avrupa Kentler Birliği
EUROVELO	Avrupa Bisiklet Ağı
GADEM	Gençlik ve Aile Destek Merkezi
G-21	Gündem 21
GMC	Küresel Belediye Başkanları Sözleşmesi
GPS	Uydu Takip Cihazı
HİS	Herkes İçin Sağlık
HGS	Hızlı Geçiş Sistemi
ICLEI	Uluslararası Sürdürülebilir Kentler Birliği
IUCN	Dünya Doğayı Korunma Birliği
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İİT	İslam İş birliği Teşkilatı
KalDer	Türkiye Kalite Derneği
KEİ	Karadeniz Ekonomik İş birliği Teşkilatı
KHGB	Köylere Hizmet Götürme Birlikleri
KÖYDES	Köy Alt Yapısını Destekleme Projesi
MBB	Marmara Belediyeler Birliği
MBBB	Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği
MİB	Mahalli İdare Birlikleri
MEWA	Ortadoğu ve Batı Asya Teşkilatı
MİB	Mahalli İdare Birlikleri
NALAS	Güneydoğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri
OECD	Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı
RG	Resmî Gazete

SAMBA	Sigara, alkol ve madde bağımlılığı tedavi programı
SDG	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
SKB	Sağlıklı Kentler Birliği
SED	Sağlık Etki Değerlendirmesi
SPT	Standart Penetrasyon Deneyi
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
TBB	Türkiye Belediyeler Birliği
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDBB	Türk Dünyası Belediyeler Birliği
TDİK	Türk Dili Konuşan Ülkeler İş birliği Konseyi
TKB	Tarihi Kentler Birliği
TUSENET	Türk- İsveç Belediye Ortaklık Ağları Projesi
TUSEPART	Kardeş şehir protokolü
TUSEQUAL	Toplumsal cinsiyet eşitliği
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRKPA	Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi
TÜRKSOY	Uluslararası Türk Kültür Teşkilatı
UCLG-	Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta
MEWA	Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı
UNEP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
UTO	Birleşmiş Kentler Örgütü
VHB	Vilayetler Hizmet Birliği
WHO	Dünya Sağlık Örgütü
WWF	Dünya Doğayı Koruma Vakfı
YG-21	Yerel Gündem 21
YHKB	Yeşilirmak Havzası Kalkınma Birliği

SİMGELER

ha	hektometre
km	kilometre
m	metre

ÖZET

SAĞLIKLI KENTLER VE YEREL YÖNETİM İLİŞKİSİ: BURSA BÜYÜKŞEHİR ÖRNEĞİ

Emine CAN

Düzce Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Osman UZUN

Ağustos 2021, 412 sayfa

Dünya genelinde nüfusun hızla artması, sınırlı olan ve tükenen doğal kaynakları etkin kullanmanın önemini göstermiştir. Bu durumda, özellikle gelişmekte olan ülkelerde sunduğu fırsatlar sebebi ile hızlı nüfus artışı olmakta ve kentlerde doğal kaynakların korunmasını sağlamak için kent planlamalarının önemi vurgulanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından başlatılmış olan Sağlıklı Kent hareketi; sağlığı amaç edinmiş, huzurlu, yaşanabilir kent olmak için gerekli yapısal değişiklikleri ve ilerleyişi başlatarak, çalışmaları bu kapsamda sürdürmeyi hedefleyen bir kentsel gelişim aracıdır. 1948’de Dünya Sağlık Merkezi, sağlığı’’ tamamen fiziksel, zihinsel ve sosyal refah durumu’’ olarak tanımlamıştır. 1992’de Birleşmiş Milletler, Çevre ve Kalkınma Rio Deklarasyonu’ nunda ise kentlerin ve doğal kaynakların sürdürülebilir gelişimine dikkat çekmiştir. Dolayısıyla “Sağlıklı Şehir ve Sağlıklı Peyzaj’’ kavramları özellikle 2012’de yapılan Rio+20 zirveleri ile güncelliğini korumaktadır. Ülkemizde Sağlıklı kent hareketinin uygulanabilirliği için Belediye ve Büyükşehir Kanunu uygun bir zemin hazırlamaktadır. Ülkemizde Sağlıklı kentler proje çalışmaları 1993’te başlamıştır. Sağlıklı Kentler Birliği (SKB), Sağlıklı Kentler hareketinin Türkiye’ de gelişmesi, benimsenmesi, uygulanması ve sürdürülebilirliği amacı ile 22 Aralık 2004 Tarihli Resmî Gazete ile tüzel kişilik kazanmış mahalli idare birliğidir. Sağlıklı Kentler Birliği çalışmaları olağan ve olağanüstü meclis toplantıları ve eğitim çalışmaları şeklinde gerçekleşmektedir. Bu araştırmada ilk olarak Dünya Sağlık Örgütü çalışmalarının Türkiye’deki temsilcisi olan Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği çalışmalarının genel olarak irdelenmesi, Sonrasında Bursa İli özelinde Sağlıklı Kentler üyesi olan belediyelerin çalışmaları belirlenip, yerel yönetimlerin çalışmalarında birlik faaliyetlerinin faydası, Sağlıklı Kentler Birliğinin bu çalışmalarda ne kadar yer aldığı, birbirlerine sağladıkları katkı, belediyede yönetici pozisyonunda çalışanların Sağlıklı Kentler hakkındaki bilgisi, görüş ve fikirleri sağlıklı ve sürdürülebilirlik kriterleri açısından değerlendirilmiştir. Bu analizler için, çalışma alanı olarak seçilen Bursa ili Sağlıklı Kentler Birliği üye belediyelerin birim müdürlüklerinde anket çalışması yapılmıştır. Sonuç olarak sağlıklı kentler deneyimlerinin gerek büyükşehir gerekse il ve ilçe belediyelerindeki algı durumu ortaya konularak, idareci düzeyinde bir değerlendirme yapılarak bazı öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Bursa, Sağlıklı kent geliştirme, Sağlıklı kent planlaması, Sağlıklı şehir ve sağlıklı peyzaj, Sürdürülebilir kentler.

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP of HEALTY CITIES and LOCAL GOVERMENT: THE CASE of BURSA METROPOLITAN

Emine CAN

Düzce University

Institute of Graduate Studies, Department of Landscape Architecture

Master's Thesis

Suervisor: Prof. Dr. Osman UZUN

Augst 2021, 412 pages

The rapid increase of the population around the world has shown the importance of using limited and depleted natural resources effectively. In this case, there is rapid population growth due to the opportunities it offers, especially in developing countries, and the importance of urban planning is emphasized in order to protect natural resources in cities. Healthy City movement has been initiated by the World Health Organization; It is an urban development tool that aims to continue the studies within this scope by initiating the necessary structural changes and progress to become a peaceful and livable city and aims health as well. In 1948, the World Health Center Which defined 'health' as "purely physical, mental and social well-being". In 1992, the United Nations drew attention to the sustainable development of cities and natural resources in the Rio Declaration on Environment and Development. Therefore, the concepts of "Healthy City and Healthy Landscape" are kept up to date, especially with Rio + 20 summits held in 2012. The Municipality and Metropolitan Law prepares a suitable ground for the applicability of the healthy city movement in our country. The studies of healthy cities project in our contry started in 1993. Healthy Cities Association (SKB) is a local administration union that has gained legal personality with the Official Newspaper dated December 22, 2004 for the purpose of the development, adoption, implementation and sustainability of the Healthy Cities movement in Turkey. The studies of healty cities union take place in the form of ordinary and extraordinary assembly meetings and training activities. In this research, first of all, the studies of the Turkish Healthy Cities Association, which is the representative of the World Health Organization studies in Turkey, are generally examined, Afterwards, the works of the municipalities that are members of Healthy Cities in the province of Bursa are determined, and the benefit of the activities of the union in the works of local administrations, How much the Healthy Cities Association is involved in these studies, their contribution to each other, The knowledge, views and opinions of those working in managerial positions in the municipality about Healthy Cities were evaluated in terms of healthy and sustainability criteria. For these analyzes, a survey was conducted in the unit directorates of the Bursa Healthy Cities Association member municipalities, which were selected as the study area. As a result, some suggestions were made by making an evaluation at the administrator level by revealing the perception of healthy cities experiences in both metropolitan and provincial and district municipalities which were selected as the study area.

Keywords: Bursa, Healthy city development, Healthy urban planning, Healthy city and healthy landscape, Sustainable cities.

1. GİRİŞ

Günümüz dünyasında insan nüfusunun yarısından fazlası şehirlerde yaşamaktadır. Eğitim olanakları, iş fırsatları, teknoloji, sosyal yaşam gibi birçok sebepten dolayı kırsaldan kente göç olmaktadır.

Kentlerde artan nüfusa paralel çevre sorunları da artmaktadır. Barınma ihtiyacı sonucu konut sayısındaki artış, çarpık kentleşme, alt yapı ve kanalizasyon sorunu, ulaşım, hızlı sanayileşme, kişi başına hesaplanan yeşil alanın azalması, gürültü kirliliği, atık yönetimi, gibi sorunlar kenti yaşanması zor hale getirmiştir. Ülkemizde kentleşme olgusu hızlı, dengesiz ve biçimsizdir. Köyden kente göçün son zamanlardaki sebebi kentin çekici olmasından ziyade kırsaldaki insanın tarımdan uzaklaşmasıdır. Bu göçlerle birlikte yıllar içinde kentteki nüfus artarken kırsal nüfus azalmıştır. Kent nüfusu kotasının üzerine çıkmıştır. Bu kontrolsüz büyüme ile kentleşme bakımından ileri seviyeye ulaşmış Bursa ilinde, sanayi, tarım, doğal kaynakların varlığı, su kaynakları, tarihi dokusunda koruma kullanma dengesi yeterli düzeyde sağlanamamıştır ve doğal peyzaj varlığı yok olmaya başlamıştır.

Ülkemizde köyden kente göç ile kent yaşam koşullarını zorlamakta kırsaldaki yoksulluk kente taşınmış olmaktadır. Köylerden kentlere akın akın göç eden insanlar sağlıksız bir kentleşme oluşumunun, kentlerin köyleşmesine sebeptir aslında. Kentleşme sorunlarının birçoğu da kent yaşamına ayak uyduramamış nüfus tarafından oluşturulmaktadır.

İnsanlar doğal kaynakları bilinçsizce hiç tükenmeyecek gibi kullanmakta ve doğa-insan arasındaki denge bozulmaktadır. Kaynakların hunharca kullanımının etkisiyle çevre sorunlarının ortaya çıkışı, tükenen bu kaynakların yerine konması bilinci oluşmasına etki etmiş olup, gelecek nesillerin bu sorunlardan zarar göreceği anlaşılmıştır. Kaynakların korunarak çevreye yapılan baskıların en aza indirgenmesi için oluşturulan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Komisyonu Sürdürülebilirlik kavramını ortaya çıkarmıştır.

Sürdürülebilirlik kavramı, doğal ve kültürel kaynakları en verimli şekilde kullanarak devamlılığın sağlanmasıdır. Kentlerin sürdürülebilirliğinde akıllı kent, eko kent, dirençli kent, yavaş şehir gibi kavramlar sürdürülebilir sağlıklı şehirler oluşumuna katkı sağlar.

1987 yılında DSÖ önderliği ile başlatılan Sağlıklı Şehirler Projesi, kentte barınan ve çalışan insanların ruhsal, fiziksel, sosyal ve kültürel huzurunu artırmayı ve yerel yönetimlerin gündemlerinde sağlığı konu edinmeyi amaçlayan küresel bir hareket olarak başlatılmış projedir. Ülkemizde DSÖ sağlıklı şehirler projesinin ilk üyesi Bursa Büyükşehir Belediyesi olup birliğin kurulmasına öncülük etmiş ve başka belediyelere örnek teşkil edecek çalışmalarda bulunmuştur. Sağlıklı şehirler projesine Alma-Ata Bildirgesi, DSÖ'nün herkes için sağlık hedefi, Ottawa Şartı ve Gündem 21'e katkı koyarak oluşmasını sağlamıştır [68].

Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesi 1987 senesinden bugüne 5'er yıllık fazlar şeklinde hazırlanmış olup her dönemde farklı konuları işlemektedir. Projenin 1. Fazı 1987-1992 yılları arasını kapsamıştır. Bu faza Avrupa'dan 35 şehir katılmıştır. Projenin 2. Fazı 1993-1997 yılları arasında gerçekleşmiştir ve 39 üye şehir bu fazda bulunmaktadır. Projenin 3. Fazı 1998-2002 yılları arasında sürmüştür ve bu fazda 50 şehir bulunmaktadır. Projenin 4. Fazı 2003-2008 yıllarını kapsamıştır ve ülkemizden 12 şehir, toplam 90 şehir üye oluşturmıştır, Projenin 5. Fazı 2009-2013 yıllarını kapsamıştır [33]. 6. Faz 2014-2018 yılları arasını kapsamakta olup, 5. Faz devamı şeklindedir ve 53 şehir bu fazda yer almaktadır [250]. Projenin 7. Fazı 2019-2024 yıllarını kapsamaktadır ve Ülkemiz ile birlikte 52 Avrupa Ülkesi 7. Faz içeriği kapsamında gerekli çalışmaları devam ettirecektir [251].

DSÖ tanımlamasına göre sağlık; herhangi bir hastalık olmayışı değil, beraberinde çevresel etki oluşturacak her durumun iyi olması halidir. Bu bağlamda DSÖ birçok rapor yayınlamış, kentlerde yaşanabilir alanlar oluşturulması, kent insanı arasındaki sosyal eşitsizliklerin giderilmesi anlamında yerel yönetimlerin bu kavramların oluşmasında plan ve tasarımlar edinmelerini hedeflemiştir. Kent sorunlarının tespiti ve çözümü aşamasında ne yapılabilir anlamında yerel yönetimler yetişemeyebilir. Mahalli idare birliklerinden, sivil toplum kuruluşları gibi oluşumlardan destek almaktadırlar. Yerel yönetimler, belirli bir coğrafi alanda yaşayan insan topluluğuna, bir arada yaşamaları nedeniyle onları en çok ilgilendiren konularda hizmet üretmek amacıyla kurulan, karar organları yöre halkınca seçilerek göreve getirilen, yasalarla belirlenmiş görevlere, yetkilere, özel gelirlere, bütçeye ve personele sahip kamu tüzel kişileridir [69].

Yerel yönetim; bir kentte yaşayan insanların ve insan topluluğunun ortak gereksinimlerinin giderilmesine, ekonomik ve kültürel zenginliğine ve refahına ilişkin kamusal yerel işlerin, kendi sorumlulukları altında ve topluluğun yararları doğrultusunda

düzenlenmesi hakkının yerel yönetim birimlerine bırakıldığı bir yönetim biçimidir. İnsan yaşamıyla ilgili yerel ortamın ve koşulların; insan yaşamına uygun hale getirilmesi, korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kılınması yerel yönetimlerin ilk sorumluluk alanında olmalıdır. Yerel yönetimler yapacakları kent planlarında, kentin ve kentte yaşayanların sağlığını sürdürülebilir kent planlamasıyla desteklemeli, kentlerin yaşanabilir sağlıklı ortamlar olmasını sağlamalıdır [12].

Ülkemizdeki 30 Büyükşehir Belediyesinin 17'si Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmuştur. Mardin daha sonra birlikten ayrılmıştır. Güncelde 16 büyükşehir belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği (SKB)'ne üyedir. Diğer üye olmayan büyükşehirlerin üye olmaması hem kentsel alanlara hem de kırsal alanlara hizmet götüren büyükşehirler açısından önemli bir eksikliklerdir. Kent sağlığı konusunu merak eden ve bu konuya ilgi gösteren belediyelerin üye olduğu bilinmektedir. Üyelik tamamen belediyenin tercihidir. Kentin sağlıklı olması sadece bireylerin fiziksel iyi oluşunu kapsamaz, psikolojik iyi oluş da dahil olmak üzere tüm çevrelerinin iyi olmasını sağlar. Kentleşmenin ortaya çıkardığı hızlı nüfus artışı ile ortaya çıkan büyükşehirlerde çevre ve sağlık sorunları insan hayatını olumsuz etkilemektedir

Bu çalışmanın amacı Sağlıklı Kent kavramından yola çıkılarak;

- Dünyadaki ve ülkemizdeki sağlıklı kentler kavramının irdelenmesi,
- Bursa il örneğinde yapılan bazı çalışmaların vurgulanarak, Sağlıklı kentler üyesi olan belediyelerin çalışmaları belirlenmesi, sağlık ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirilmesi,
- SKB üye belediyelerin Sağlıklı Kentler politikalarını ne düzeyde benimsediği, Sağlıklı Kent üye Belediyelerinin bu süreçle ilgili sorunlarının tespiti ve bu sorunlara bazı önerilerin getirildiği bir çerçeve oluşturulacaktır.

Bursa ili SKB üyesi olan 5 belediyenin birim müdürlükleri ve daire başkanları ile yapılan anket sonucu elde edilen bilgilerin derlenmesi yapılmıştır.

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI

Çalışma konusu, Sağlıklı Kentler Birliği'nin yerel yönetimin çalışmalarına altlık oluşturması ve literatür araştırmalarına bakıldığında Sağlıklı Kentler ve Yerel Yönetimlerin bir arada değerlendirildiği az sayıda çalışma olması açısından önemlidir.

Bu bağlamda birliklerin ülke bazında ve yerelde birbirleri ile ilişkileri, bağlantıları, karşılıklı katkı ve paylaşımları; mahalli idare birliği olan Sağlıklı Kentler Birliğinin yaptığı çalışmalar ile kente katkısı ve kent insanı üzerindeki etkileri üzerinde durulmuştur. Ayrıca Sağlıklı Kentler Birliği üye belediyeler arasında zaman zaman yaptıkları anket çalışmaları ile bazı dönüşler almakla birlikte, belediyelerin tüm birimlerine ilişkin yapılan anket çalışmalarının ve geri dönüşlerin olmadığı bilinmektedir. Bu kapsamda bu çalışmada elde edilen sonuçlar özgün niteliktedir.

Çalışma alanı olarak seçilen Bursa ili genelinde Sağlıklı Kentler üyesi olan belediyelerin sağlıklı ve sürdürülebilir kent yönetimi stratejisi çerçevesinde gerçekleştirdiği kültür ve spor projeleri, alt yapı ve konut, çevrenin korunması, ekolojik mekanizmaların değerlendirilmesi, peyzaj projelerinin oluşturulması; tüm bu faaliyetlere o kentte yaşayan insanların eşit şekilde erişip erişemediği, mahalli idare birliklerinin yerel yönetimlerdeki yeri ve önemini belirtmektir. Peyzaj Mimarlığı mesleğinin Sağlıklı Kentler Birliği çalışmalarına sağladığı katkı, bu kavramın neresinde olduğundan da bahsedilmiştir.

Araştırmanın amacı, mahalli idare birliklerinden birisi olan Sağlıklı Kentler Birliğinin Bursa ilindeki üye belediyeler açısından değerlendirilmesidir. Çalışmada sağlıklı kentler birliği, mahalli idare birlikleri bağlantı ve durumu ve üye belediyeler incelenmiştir.

Araştırma kapsamı şu şekilde özetlenebilir.

Ülkelerin tümünde, güvenli, sağlıklı ve refah içinde bir gelecek oluşturmak evrensel bir bütünlük ile mümkündür. DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı içindeki üye şehirlerle birlikte çözümü, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Sağlıklı Şehirler Projesi bu iş birliğinin önemli bir örneğidir. Yaşanmış tecrübelerin paylaşılması ve başarılı proje sonuçlarının aktarımı Bursa'da kent sağlığının geliştirilmesi açısından büyük fayda sağlamıştır. Bursa'da birlik üyesi olan belediyeler Bursa Büyükşehir Belediyesi, İnegöl Belediyesi, Mudanya Belediyesi, Nilüfer Belediyesi ve Osmangazi Belediyesi olarak 5 tanedir.

Projede sağlıklı, çağdaş, sürdürülebilir, daha yeşil, tarihi ve geleneksel değerlerini daha iyi koruyan, sağlık seviyesini arttıran ve eşitsizlikleri azaltmayı amaçlayan planlamalar, devam eden proje ve programlar bulunmaktadır. Bursa il sınırlarında yer alan birliğe bağlı 5 belediye Sağlıklı Kent planlama konusunda birçok çalışma yapmıştır.

Çalışma kapsamında;

- Dünya sağlık örgütü çalışmalarının, Bursa Büyükşehir özelinde irdelenmesi,

- Bursa ili bünyesinde Sağlıklı Kentler üyesi olan belediyelerin çalışmaları belirlenerek sağlık ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirilmesi,
- Sağlıklı Kent üye belediyelerinin bu süreçle ilgili sorunlarının tespiti ve bu sorunlara bazı önerilerin getirildiği bir çerçeve oluşturulması.

Yapılan anket ile Bursa İli Sağlıklı Kentler üyesi belediyelerin birlik ile ne derecede bağlantılı olduğu, faaliyet ve çalışmalarından haberdar olup olmadığı, birliğin çalışmalarının belediyelerin planlarında ne kadar etken olduğu ve üye belediyeler arasında birliğin etkinliklerini düzenli takip eden belediye belirlenmiştir. Amaç yerel yönetimlerde Sağlıklı Kentlerin yeri, katkı ve getirileri olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın birinci bölümünü oluşturan “Giriş” kısmında araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgiler, yöntem ve araştırma alanına ait kaynakların literatür özetleri verilmiştir.

İkinci bölüm olan Genel kısımlarda ise araştırmanın temelini oluşturan kavramlar ve bu kavramların tanımlamaları yapılmıştır.

Üçüncü bölümde ise “Materyal ve Yöntem” kısmı yer almıştır. Bu bölümde ilk olarak çalışma alanı olarak seçilen Bursa ili yeri, sınırları, Bursa ili ve birlik üyesi belediyeler hakkında bilgiler verilmiştir. Çalışmada kullanılan yöntem ve izlenecek yol anlatılmıştır.

Dördüncü bölümde yer alan “Bulgular” da Bursa kenti sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerin bulundukları ilçelerin konumlarını gösteren harita, tarihi ve doğal varlığı hakkında bilgilere ve ilçeden fotoğraflara yer verilmiştir. İlçelerin sağlıklı kentler haricinde üye oldukları birlikler, kardeş kentleri, sağlıklı kentler birliği kapsamına yapılmış ve ödül almış projeleri fotoğrafları ile paylaşılmıştır.

Beşinci bölüm olan “Sonuç ve Öneriler” kısmında tez çerçevesinde değinilmiş konulara ve bu çalışma ile ilgili literatür taraması sonucu elde edilen çalışmalarla ilgili açıklamalar yapılmıştır. Sonra sağlıklı kentlerin oluşumunda temel kentsel kavramlardan bahsedilmiştir ve bunlarla ilgili literatür çalışmalarına yer verilmiştir. Bu literatürlerden ilgili çıkarımlar yazılmıştır. Bursa da’ ki Sağlıklı Kentler Birliği üye belediye birim müdürlüklerine uygulanan anket çalışmasının sonuçları anlatılmıştır. Anket sürecinde karşılaşılan durumlarda maddeler halinde verilmiştir.

Çalışma kapsamında yapılan literatür araştırmaları yöntemleri ile birlikte aşağıda verilmiştir.

1.2. LİTERATÜR ÖZETLERİ

Çalışmanın temelini oluşturan konularla ilgili literatür özeti genelden özele sırasıyla, Mahalli İdare Birlik Faaliyetleri ve Kentsel Yönetime Etkileri ile İlgili Yapılmış Çalışmalar, Kentlerde Sürdürülebilirliğin Sağlanması Hedefi ile İlgili Çalışmalar, Sağlıklı Kent Planlama Modeline Yönelik Yapılan Çalışmalar, Sağlıklı Şehir ve Sağlıklı Peyzaj Planlama ile İlgili Çalışmalar, Kent Sağlığı Geliştirme Politikaları ve Paydaşları konularında irdelenmiştir.

1.2.1. Mahalli İdare Birlik Faaliyetleri ve Kentsel Yönetime Etkileri ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

[82]' nin “Yerel yönetim birlikleri” konulu çalışmasında yerel yönetim birlikleri hakkında ayrıntılı bilgi vermektedir. Yerel yönetim birlikleri il, belediye ve köylerin ortak yerel ihtiyaçlarını karşılamak için bir araya gelmiş kuruluşlardır. Ülkemizde yerel yönetimlerin geçmişi köklüdür. 1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun 47. ve 48. Maddeleri köy tüzel kişileri arasında, hükümetten izin alarak, aralarındaki işleri çözmek için nasıl iş birliği yapacaklarını belirtmektedir. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 56. Maddesi de köylerle belediyelerin kendi aralarında, içme suyu, sulama, yol telefon ağlarıyla tarım araç-gereçlerini kurma, iletme ve yerel nitelikli işlerini birlikte yapma olanağından bahsetmektedir. Yerel yönetim birlikleri ile ilgili ayrıntılı 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 133-148. maddelerinde yer almaktadır. Bu maddeler yalnız belediyelerin kendi aralarında kuracakları birlikleri değil, aynı zamanda köylerin ve il özel idarelerinin katılacakları birlikleri de ilgilendirmektedir. Çalışma kapsamında ilgili mevzuat kapsamında kurulacak yerel yönetim birliklerinin, mevcut yönetim sistemimizdeki yerini belirlemek, mali, hukuksal ve örgütsel yapılarının çerçevesi çizilerek bu oluşumların günümüz bir takım sorun ve çabalarına çözüm getirip getiremeyeceği ve yerel yönetim birliklerine ilişkin uygulama örnekleri tartışılmıştır ve çözüm önerileri getirilerek değerlendirmeler yapılmıştır.

[7]' nin “Yerel Yönetim Birliklerinin Yeniden Yapılandırılması Üzerine Bir Çözümleme” başlıklı çalışmasında, ülkemizdeki ve ulus üstü yerel yönetim birliklerinin kavramsal, yasal, tarihi ve teorik olarak mekâna yansımaları örnek olaylarla anlatılmıştır. Yapılan literatür taramaları ile kavramsal ve teorik yaklaşımlar açıklanmış, mahalli idare birliklerine örnekler verilerek çalışmalar incelenmiştir. Yerel yönetim birlikleri kapsamında oluşturulmuş birlikler, amaçları ve 2005 yılında 5355 sayılı Mahalli İdare

Birlikleri Kanunu yasasının çıkarıldığına çalışmada değinilmiştir.

Yaşanılan kentte sorunların çözümünü üstlenmiş olan yerel yönetimler hizmet vermede bazen yetersiz kalabilmektedir. Ulaşım, altyapı-kanalizasyon, imar, planlama, temizlik gibi birçok hizmet yerel yönetimler tarafından çözümlenmektedir. Yerel yönetimler arasındaki iş birliği ve paylaşım sorunların çözümüne kaynak oluşturmaktadır. Çalışmada örnek olarak yabancı ülke birlikleri Anglosakson modelinde İngiltere, İskandinav modelinde Almanya, Fransa (Napolyon) modelinde Fransa örnekleri incelenmiştir.

[136]'nın tarafından hazırlanan "Türkiye'de yerel yönetim birlikleri" başlıklı yüksek lisans çalışmasında, yerel yönetim birliklerinin köy ve belediye birliklerinin oluşum aşamalarını ve bu aşamalar içinde işlevlerini ne ölçüde yerine getirebildiği ya da getiremediğini araştırılmıştır. Bu konuda yerel yönetim birliklerinin yapısal, yasal ve örgütsel yapıları ve bu yapıların sorunları incelenmiş olup birlikler için üst örgütlenme modeli geliştirilmiştir. Bu birliklerin problemlerini ortadan kaldırabilecek öneriler getirilmiştir. Köy belediye birliklerinin incelendiği bu çalışmada il özel idare birliklerinin bir araya gelerek kurdukları birlikler bu çalışmanın dışında tutulmuştur. Sebebi ise yerel yönetim biriminin yapı ve işleyişi ile bir yerel yönetim birimi olmaktan uzaklaşması ve bu birlik türünün çok az kullanılıyor olması, başarılı bir örneğinin olmamasıdır.

[62]'nin "Yerel Yönetim Birlikleri (Gölcük Köylere Hizmet Götürme Birliği Örneği)" başlıklı çalışması ile yerel yönetim birliklerinin yapmakla sorumlu oldukları hizmetlerin hepsini yalnız başına yerine getirebilmeleri ekonomik ve coğrafi şartlar, sosyal ve yasal ihtiyaçlar ve bazı zorunluluklar sebebi ile imkânsızdır. Birimlerin tek başlarına yerine getiremedikleri bu hizmetleri yapmak için bir araya gelerek oluşturdukları kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlara yerel yönetim birlikleri denilmektedir. Yerel yönetim birlikleri arasında güç birliği dünyanın birçok ülkesinde görülmektedir. 1960'lı yıllardan itibaren ülkemizde özellikle 1990-2000 yılları arasında sayıları hızla artış göstermiştir ve 2005 yılına kadar bu konuda düzenleyici bir kanun bulunmamaktadır. Bu sahipsizlik hem yerel yönetim birliklerinin denetlenmesini hem de ülke genelinde koordinasyonu ve yönlendirilebilmesi bakımından eksiklik olmuştur. 5355 Mahalli İdare Birlikleri Kanunu 2005 yılında yürürlüğe girmesi ile yerel yönetimler bir konuma erişmiştir. Yerel yönetim birlikleri yerel yönetim birimlerinin verdikleri hizmetlerin daha verimli, ekonomik ve hızlı olması bakımından, hizmet alan yerin ekonomik refahı ve gelişiminin açısından büyük yarar sağlamıştır. Ayrıca birlikler yerel halkın yönetime katılmasını destekleyerek

yerel demokrasinin geliştirilmesine, yerel yöneticilerin gelişmesi ve eğitim açısından önem arz etmektedir.

Ülkemizdeki yerel yönetim yapıları ve hakkında bilgi verilmesi, merkezden yönetim-yerel yönetim ayrımı, yerel yönetimlerin tarihi ve yerel yönetimlerin ayrıldığı alanlar hakkında bilgi verilerek kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Ülkemizde yerel yönetim birliklerine neden ihtiyaç vardır, nasıl ortaya çıktıkları anlatılmış olup, birlik türleri amaçlarına, sürelerine ve coğrafi yapılarına göre başlıklar halinde incelenmiştir. Türkiye’de yerel yönetim birliklerinin dayandığı hukuki temeller, yasal ve anayasal dayanaklar ve örgütsel yapıları incelenmiştir. Çalışma alanı Gölcül ilçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği uygulaması incelenerek köylere hizmet götürme birliklerinin Kocaeli-Gölcük ilçesindeki yerel yönetim hizmetlerine katkıları anlatılmıştır. Gölcükteki bu birliğin tarihsel yapısı ve yaptığı çalışmalar anlatılmıştır.

[20]’ nin “Yerel Yönetim Birliklerinin Belediyelerin Kardeş Şehir İlişkilerine Katkıları: Türk Dünyası Belediyeler Birliği Örneği” çalışmasında, günümüzde gerçekleşen küreselleşme, yeryüzündeki her şeyi etkilediği gibi yerel yönetimler alanını da değişim ve dönüşüme yönlendirmiştir. Yereldeki hizmet bu farklılıklarla artık yeterli gelmemekte olup, yerel yönetimleri, diğer ülke ve bölgedeki şehirleri birbirleri ile iş birliği yapmaya yöneltmiştir. Bu iş birlikten bir tanesi de kardeş şehir olgusudur. Belediyeler doğru kardeş şehri bulma çabasıdayken sürdürülebilir verimli şehir kardeşi aramaktadır.

Ülkemiz açısından bakıldığında 2003 yılından sonra yerel yönetimlerde reform başlaması ile gelişme ve güçlenme açısından ilerleme başlamıştır. Bu reformlar ile yerel yönetimler bölgesel, ulusal ve uluslararası alanda iş birliği yapma kapasitesine erişmişlerdir. Türkiye’ de yerel idareler kardeş şehir ilişkileri ilk olarak 1965 İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Rio de Janeiro Büyükşehir Belediyesi arasında görülmektedir. Bugün ise bu kavram oldukça yaygınlaşmıştır.

Çalışma üç bölümden oluşup ilk bölümde merkezi ve yerel yönetim terimleri açıklanarak yerel yönetimlerin uluslararası ilişkiler alanındaki faaliyetlerinin zeminini oluşturan yerel diplomasi kavramı anlatılmış ve belediyeler arasındaki iş birliği yapmanın sebepleri belirtilmiştir. İkinci bölümde yerel yönetim birliklerinin tarihi gelişimi, örgütsel yapıları, kuruluş ve faaliyet süreçleri incelenmiştir ve Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) anlatılmıştır. Üçüncü bölümde ise kardeş şehir kavramı üzerinde durularak, tanımı, tarihi, içeriği, Türkiye’den bu alanda bazı kardeş şehir örnekleri incelenmiştir. Türk Dünyası

Belediyeler Birliği'nin kardeş şehir alanı ile ilgili üyelerine sunduğu hizmetler ve projeler hakkında bilgiler verilmiştir.

[57]'nin "Türkiye'de Yerel Yönetim Birlikleri: Yapısı, Hukuki Dayanakları ve Sorunları" başlıklı çalışmasında bahsettiği 1982 anayasasına göre yönetim; merkezi ve yerel olarak iki şekilde kurulmuştur. Anayasal düzende kurulan yerel yönetimler, il özel idareler, belediyeler ve köyler olarak bilinmektedir. Demokratik hayatın temelini yerel yönetimler oluşturmaktadır. 1980 yılından itibaren köyler, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan ya da katılmış birliklerin sayısı gitgide artmıştır ve bu artış ile mahalli idare birlikleri kanunu yeni bir boyut kazanmıştır. Çalışmada, yerel yönetim birliklerinin kurulma nedenleri, yapıları, işleyiş ve hukuki dayanakları incelenmiş olup, birliklerin sorunlarının tespiti, değerlendirilmesi ve çözümlenmesine yönelik öneriler sunulmaktadır. Ülkemizde bütün yerel yönetim birlikleri incelenmiştir. 2005 yılında yürürlüğe girmiş 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun yerel yönetim birlikleri ile ihtiyaçlara ne kadar cevap verdiği anlatılmıştır. Yerel yönetim sorunları olan hukuki sorunlar, denetim sorunları, mali kaynakların yetersizliğinin oluşturduğu sorunlar, istihdam ve personel sorunları ve yönetsel sorunlardan bahsedilmiştir. Yerel yönetimlerin sorunlarına çözüm bulmada 5355 sayılı kanunun yetersiz kaldığı ve bu sorunların çözümünde yapılması gereken çalışmalar anlatılmıştır.

[137]'nin tarafından hazırlanan "Türkiye'de yerel hizmetlerin sunulmasında belediye birliklerinin yeri" başlıklı çalışmada, yerel yönetimler kent içinde ön planda bulunmalarının sebebi halk tarafından seçilmiş olmalarıdır. Ülkemizde yerel hizmetlerin yerine getirilmesinde belediye birliklerinin yeri nedir, sorunlar nelerdir ve gelecekte kente etkisi ne olacaktır, yerel yönetim birliklerine daha çok ihtiyaç duyulmasının sebepleri, belediye birlikleri neden birlikler arasında öne çıkmaktadır soruları konuları araştırılmıştır.

[139]'un "Katı atık yönetiminde belediye birliklerinin rolü: Marmara Belediyeler Birliği örneği" başlıklı çalışmada günümüzde çevreye duyarlılığın yanı sıra katı atıkların yönetimi yerel yönetimlerin gündeminde sıkça yer almaktadır. Fakat bu çalışmalar halka yeterince duyurulmamaktadır. Bu aşamada devreye vakıf, dernek ve birlikler destek ve çözüm sunarak hakla ulaşarak katı atık yönetim ve dönüşümü hakkında bilgilendirme yapmaktadır. Katı atık konusundaki çalışmaya ortak olmuş diğer bir kurumda Marmara Belediyeler Birliğidir.

Yapılan çalışma ile katı atık türleri ve katı atık yönetimi üzerine incelemelerden sonra geri kazanım ve dönüşümü araştırılmıştır. Belediyelerin ve büyük şehir belediyelerinin katı atık konulu çalışmaları anlatılmıştır. Yerel yönetim birliklerinin kuruluşu kanunlar çerçevesinde özetlenmiş ve birlik türlerine değinilmiştir. İlk belediye birliklerinden olan ve ilk çevre konusunu gündem yapan Marmara Belediyeler Birliğinin tarihi anlatılmıştır. Vizyon, misyon, amaçları ve ilkelerinden bahsedilmiştir. Bu birliğin amacı olan çevre yönetim merkezi ayrıntılarıyla ele alınmıştır. Konu ile ilgili sempozyum, panel, konferans ve toplantılar detayları ile değerlendirilmiştir.

[138]' in ''Türkiye'de mahalli idare birlikleri ve Isparta mahalli idare birliklerinin yapısal analizi'' konulu çalışmasında, belli bir yerleşimde yaşayan bireylere yerel yönetim olarak hizmet götürme sorumluluğunda olan, halk tarafından seçilmiş olup görev ve yetkileri belirlenmiş, merkezi idare ile bağlantıları yönetsel özgürlüğe sahip (il özel idareleri, belediyeler, köyler) kamu tüzel kişilerinin kendi içlerinde oluşturdukları iş birlikleri örgütü ile yerel yönetim birlikleri incelenmiştir. Mahalli idare birliklerinin temel yapı taşı olan yerel yönetimlerin örgütlülüklerine, mahalli idare birliklerine neden ihtiyaç var, birliklerin ülkemizdeki mevcut durumları ve gelişimlerine değinilmiştir. Çalışma alanı olan Isparta ili genelinde kurulmuş Mahalli İdare Birliklerinin yapısal analiz incelemesi yapılmış olup, bu örgütlenmenin verileri Isparta Valiliği Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce ve tek tek tüm mahalli idare birlikleri ile görüşülerek sonuçlanmış ve yorumlanmıştır.

1.2.2. Kentlerde Sürdürülebilirliğin Sağlanması Hedefi ile İlgili Çalışmalar

[145]'in ''Sürdürülebilir Kentsel Gelişme ve Yeşil Alanlar'' başlıklı çalışmasında, kentsel yaşam doğadan uzak, kalabalık, gürültülü ve binaların arasında yaşanan, insanların fiziksel ve psikolojik rahatlama ihtiyacı için yetersiz ortamlardır. Kentsel yeşil alanlar, insanların doğaya sarılmasına ve stresli yaşamlarından uzaklaşmalarını sağlayacak sağlıklı bir toplum oluşması için şarttır. Sürdürülebilir kentsel gelişim, yeşil alanlar, rekreasyon alanları, insan sağlığı için önemli kavramlardır. Bu çalışmada kentsel yeşil alanların sürdürülebilir kentsel gelişim için arz ettiği önemden bahsedilmiştir.

[148]'in ''Kentsel biçim ve yürünebilirlik: Ankara'nın yürünebilirliğinin ölçülmesi'' başlıklı doktora tezi çalışmasında, sürdürülebilir ve yaşanabilir kentlerin temelini yürünebilir kentler oluşturmaktadır. Kentlerde çoğalan araç sayısı ve araçların kent içinde fazla yer işgali, kontrolsüz yapılaşma yoğunluğu, kentlerin plansız büyümesi ve

gelişmesini sağlarken çevre kirliliğine, toplumsal ve ekonomik eşitsizliklerin, toplum sağlığını tehdit eden çeşitli hastalıkların artmasına, verimli tarım arazileri, kent içi açık yeşil alan ve orman alanlarının azalmasına ve yok olmasına, fauna için tehlike unsuru oluşmasına neden olmaktadır. Bu sorunların tamamı şehirlerin ekolojik, ekonomik, çevresel, toplumsal ve estetik sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Çalışma ile yürünebilir kentlerin değerlendirilmesi, planlanması ve tasarlanmasını kent bütünü (makro), kentin alt parçaları (meso) ve sokak (mikro) ölçekle belirlenmesi yapılmıştır. Böylece yürünebilirlik ölçütleri belirlenerek daha sürdürülebilir kent formlarını kent bütünü, kentin alt parçaları ve sokak düzeyinde geliştirebilmek için yapılacak değerlendirme yöntemi önerilmiştir. Çalışma Ankara kenti bütününi iki farklı bölgesinde yürünebilirlik değerlendirme yöntemi ile farklı ölçeklerde yürünebilirlik kapasitesi ölçülmüştür. Bu yöntem ile Kavaklıdere ve Çukurambar bölgeleri ve bu iki bölgenin ortak kullanılan iki caddesini üzerinde, kent parçası ve sokak ölçülerinde kentsel formun yürünebilirlik kapasitelerindeki ortak ve farklı noktalar belirlenmiştir.

[150]' nin "Sürdürülebilir Kentsel Çevreler Konusunda Geliştirilen Yaklaşımlarda Kent Peyzajı" başlıklı yüksek lisans çalışmasında, kentlerin sağlıklı, verimli ve etkin enerji kullanabilen yerleşimler olarak çevreci yaklaşımlarla yeniden düzenlenmesi günümüzde en önemli şehircilik konusudur. İklim değişikliği, doğal kaynakların hızlı tüketimi, susuzluk, küresel ısınma ve çevre kirliliği gibi sorunlar sebebiyle sağlıklı bir çevre için çözüm stratejileri oluşturmayı gerektirmektedir. Konuyla ilgili düzeyde birçok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışma ile kent peyzajının; kentlerin doğal ve tarihi peyzaj birleşenlerinin sosyal ve kültürel özelliklerinin izinde sürdürülebilir kentsel tasarım yaklaşımlarındaki önemi, kentlerde nüfus ve kentleşme baskısının kaldırılabilmesi, sürdürülebilirliğinin gerekliliği ve gerektirdiklerinin belirlenmesi ve bu konuda çözümler üretilmesi, yaşanabilir kentlerin devamlılığının sağlanabilmesi için geliştirilmiş yeni planlama önerileri incelenmiştir. Çalışmada bu girişimlerin olumlu etkileriyle bu etkilerin kentsel çevre için geliştirilmiş stratejilerle bağdaştırılarak birleştirici öneriler sunulmuştur. Kentsel Peyzaj tanımı yapılarak sürdürülebilir kentlerin gerektirdiği sürdürülebilir kentsel yaklaşımların çıkış sebebi ve kentlerin ilk sorunun olan nüfus, iklim değişikliği ve çevre konuları incelenmiştir. Bu yaklaşımlar kenti bütünü ile ele alarak kent peyzajının sürdürülebilirliği konusunda; kentsel peyzajın önemi ve kentte sürdürülebilirlik ile peyzaj bağlantısı irdelenmekte, sorunlar, eksiklikler belirlenerek yapılabileceklerle değinilmiştir. Ankara kentinin büyüme sürecinde sürdürülebilirliğin

sağlanmasında öngörülen göstergeler, Ankara'nın yeşil alan sisteminin mevcut durumu, yapılmış planlar- gelişim süreci incelenerek kritik edilmiştir.

[143]'ün "Sürdürülebilir kent ve kentsel kimlik örnekler: Birgi ve Bergama" başlıklı çalışması ile, kentlerin sürdürülebilirliğinin temel özelliği kurulduklarından günümüze kadar geçen sürede onlara karakteristik kimlik kazandıran tarihsel, kültürel, doğal ve estetik kavramlarının gelecek nesillere aktarılmasıdır. Ülkemizde birçok kent oluşturulurken kent kimliğini belirten bu değerler göz ardı edilerek salt yapılaşma ve donatı alanlarının belirlenmesi ile yetinen imar kararları sonucunda kentler özgün kimliklerini yitirmektedir. Sürdürülemez çevre ve sürdürülemez kentlere sebep olan kimliksiz kentlerin sayılarının her geçen gün artması ve kentsel kimliğe ait kentlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında yaşanan sorunlar çalışmanın ana konusu olup, sahip oldukları tarihi, kültürel, mimari kimliklerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında sorun yaşayan Birgi ve Bergama yerleşimleri anlatılmıştır. Alan ve anket çalışmaları ile elde edilen verilerle kentsel kimliğe sahip kentlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına katkı sağlayacak çözüm önerileri getirilmiştir.

[42]'nin "Healthy city is an active city: a physical activity planning guide" başlıklı çalışmada, yerel yönetimlerin fiziksel aktivite planlamalarına, insanların aktif yaşamaya ve spor yapmasına yardımcı olmak için yazılmıştır. Şehri aktif bir şehir olarak geliştirme ve sürdürülebilirlik çabaları ilke olarak benimsenirse ve şehir yönetimi, Sivil Toplum Kuruluşları (STK), okullar ve eğitimciler, sağlık sektörü dahil edilerek 'Sağlıklı Şehirler Hareketi' ile ilişkisini, sağlıklı yaşamın faydalarının kentsel alanlarda olmasının gerekliliği ve nedenleri, kimlerin dahil edilmesi gerektiğinin sorulup açıklandığı bir çalışmadır. Sağlıklı yaşamın kentlerde nasıl planlanacağı, uygulanacağı ve değerlendirileceği açıklanmıştır. Rehber, seçilmiş kentler için programlar ve uygun politikalar sunup konu hakkında daha fazla bilgi edinmeyi isteyenler için kaynak sunmaktadır.

Ayrıca her şehir veya toplumun ihtiyaçlarına göre adapte edilerek kapsamlı bir bakış oluşturmaktadır.

[141]'in "Türkiye'de kentlileşme ve kentsel yoksulluk üzerine: Ankara örneği" başlıklı çalışmada, yoksulluk diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de önemli kentsel problemlerin başında yer almaktadır. Kentleşme sürecinde oluşan plansız çarpık kentleşmenin birey tutum ve davranışlarına olumsuz yansıyan kentsel yoksulluk sorunu

ortaya çıkmaktadır. Çalışmada hızlı ve sağlıklı gerçekleşen kentleşme sürecinde oluşan göç kavramı ile toplumsal sorunların başında gelen yoksulluk ele alınarak, göçün ve kentleşmenin yoksulluk üzerine etkileri ortaya çıkarılmıştır. Göç ile kente yerleşen birey, çevre değişikliği uyum sıkıntısı beraberinde, iş, barınma ihtiyacı, yalnızlık, sosyalleşememek gibi problemler yaşamaktadır. Kentleşme aşamasında göç kavramının yoksulluk üzerine etkileri incelemede veri ve istatistik olarak Ankara ilinin yoksulluk verilerinden yararlanılmıştır.

[149]'un "Sürdürülebilirlik bağlamında yeşil kent yönetimi: Avrupa Yeşil Başkentleri üzerinden bir değerlendirme" isimli yüksek lisan çalışmasında, sürdürülebilirlik yaşadığımız kenti doğa ile uyumlu hale getirerek cazip mekanlar oluşturmak gayesiyle kullanılan bir kavramdır. İnsanoğlu doğayı sürekli tahrip edip kaynakları bilinçsiz kullanmıştır. Bunun önüne geçmek için sürdürülebilir kent, sürdürülebilir kentsel gelişme, eko-kent, yaşanabilir kent gibi kavramlar ortaya atılmıştır. Kentte yaşayan insanların kaynakları bilinçli tüketimi doğanın kendini yenilemesine izin verdiği, oluşturulacak farkındalıklarla çevreye verilen zararın minimuma indirildiği, doğa ile uyumlu yaşanabilir mekanların oluşturulduğu Yeşil Kent kavramı doğmuştur. Avrupa Yeşil Başkentlerinde yapılmış iyi uygulamalar ve bu uygulamaların diğer kentlere örnek olması durumunun incelenmesi çalışmasının ana kapsamını oluşturmaktadır. Bu rota ile yeşil başkentlerde yapılan başarılı uygulamalar, su yönetimi, katı atık yönetimi, ulaşım politikaları, enerji politikaları ve kentin doğasıyla ilgili politikalar değerlendirilmektedir. Avrupa Yeşil Başkentlerinde yapılmış başarılı uygulamaların Ülkemiz kentlerine örnek teşkili düşünülmekte olup, bu düşünceden hareketle, kentlerin Avrupa Yeşil Başkent Ödülü başvurusu dosyaları ve değerlendirme raporları; su, katı atık, enerji, ulaşım ve kent doğasıyla ilgili strateji ve faaliyet raporları incelenmiştir.

[146]'nın "Sustainable Shaping of Urban Spaces in the Context of Environment" çalışmasında, kentin geliştirilmesinde doğal çevre engel olarak görülür ve mekanlar biçimlendirilirken sanayileşme, yeni binalar inşa edilirken peyzaj engellerinin ve bitki örtüsünün kaldırılması gerçekleşir. Bir kent plancısı planlama yaparken sınırlarını bilmeli, yeni cadde bina tasarımı gerçekleştirirken iklim koşullarını iyileştirecek sürdürülebilir bir gelişme planlamalıdır.

Makalede, kentsel alanların kullanıcılarına rahat yaşam koşulları, sağlıklı şekilde planlar hazırlamak ve yönetilmesi ile ilgili konular ele alınmıştır. Anket çalışması yapılarak çevre hakkındaki görüşler alınmıştır.

[142]'nin "Condition for urban agriculture, sustainable development and landscape improvement" çalışması ile, makalede, kentlerde artan nüfus ile kentsel tarım fırsatlarının arttığını, kentsel yeşil alanların planlaması için tarım arazilerinin kullanılmasını fırsat olarak değerlendirmektedir. Kentsel tarım alanları gıda, süs bitkileri yetiştiriciliğinde kullanılarak geri kazanım gerçekleşebilir ve kentte yaşayan insanların yaşam kalitesinin artmasını sağlar. Bunlar Rio Konferansında (1992) ve Birleşik Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansında ele alınmış, sürdürülebilirlik kriterlerine uygun kentsel peyzajın iyileştirilmesine katkı amacı ile incelenmiştir.

[144]'ün "Kentsel yerleşimin, kentsel politikalar ve sürdürülebilir planlama yaklaşımı kapsamında değerlendirilmesi: Kırklareli örneği" başlıklı çalışmada, belirlenmiş sürdürülebilirlik kriterlerine göre planlama sistemi ve mekânsal değişim kavramları Kırklareli örneğinde incelenmiştir. İnceleme yürürlükteki üst ölçekli plan 2011 yılı imar planı ve yürürlükteki alt ölçekli planlar 1991 onaylı imar planına göre yapılmıştır. 1991-2016 yılları arasında kent kimliği, nüfus büyümesi, kentsel makro form, ticari işlevi, sosyal donatı alanlarının gerekliliği, ulaşılabilirlik, sosyal ve ekonomik yapı üzerindeki önemli değiştirmeler sonucunda herhangi bir imar planı yapılmadığı, ihtiyaçların parsel ölçeğinde küçük uygulamalarla giderilmeye çalışıldığı görülmüştür. Bu durum neticesinde kentte oluşan ihtiyaçlara bütüncül bir bakış ile çözümler getirilememesi, koruma olgusunun kısıtlılığını, kentsel dokuda gelişimin gerçek anlamda yönetilememesi ve sürdürülebilir sağlıklı kentsel gelişimin pasif olması söz konusudur. Belirlenen sürdürülebilirlik kriterleri ile Kırklareli planlama sistemindeki ve mekân üzerindeki sorunları tespit ederek çözüm önerileri getirilmiştir.

[147]'nin "Yavaş Şehirler (Cittaslow) ve Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkileri: Seferihisar Halkının Algısı Üzerine Bir Araştırma" başlıklı çalışmada, kentlerde sürekli gelişmekte olan iletişim ve ulaşım alanındaki teknolojik gelişmeler zaman ve mekân sınırının ortadan kalkmasına, sonucunda oluşan küreselleşme ile üretim ve tüketimde hız kavramının kontrolden çıkmasını sağlamıştır. Aşırı kentleşme ve küreselleşmenin doğayı görmezden gelerek tüketmesine karşı, çevre ve kaynakların gelecek kuşaklara sürdürülebilir bir şekilde aktarılmasını, yerel ekonomi, kültür ve değerlerin ön plana çıkarılmasını ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesini hedefleyen Yavaş Şehir (Cittaslow) Hareketi bir tepki olarak geliştirilmiştir. Çalışmada sürdürülebilirlik, sürdürülebilir kentleşme, küreselleşme, kentsel yaşam kalitesi ve yavaş şehir kavramları incelenerek sürdürülebilir kentleşme bağlamında çalışma alanına temel

oluşturmak hedefi ile yavaş şehirlerin kentsel yaşam kalitesi üzerine etkileri anlatılmıştır. Farklı çalışmalar sonunda ortaya çıkmış kentsel yaşam kalitesi kriterleri esas alınarak anket formu hazırlanmış olup, Seferihisar'ın Yavaş Şehir Birliğine üyeliğinin kentin yaşam kalitesine etkileri tespit edilmiştir. Verilerin tespitinde T-Test ve One- Way Anova testlerinden faydalanılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda; Seferihisar halkının yavaş şehir hareketine ve yavaş şehir statüsünün Seferihisar'daki kentsel yaşam kalitesi üzerindeki etkileri belirlenmiş olup, memnuniyet seviyesi düşük olunan hususlara vurgu yapıp kaliteyi arttırmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir. Analizlerde fiziksel, ekonomik ve sosyal göstergeler ile altyapı, gelir düzeyi ve nüfus artışı gibi konularda Seferihisar halkının olumsuz görüşleri bulunup bu sonuç ile kentte altyapı ve üstyapı çalışmalarının hızlandırılması, ekonomik alanda yerli üreticiye teşvik politikalarının uygulanması, belli planlamalar ile nüfus artışı kontrol altına alınması gibi öneriler sunulmuştur.

[75]'in ''Sürdürülebilir kentsel tasarımda kentsel tarımın rolü, İstanbul örneği'' başlıklı çalışmasında, Kentsel tarım alanlarının düzensiz ve karışık halinden, yeşil, yenilenebilir, erişilebilir ve cazip alanlara dönüştürülmesi kentsel tarım faaliyetleri ile mümkün olabilmektedir. Kullanıcıların estetik açıdan doyumu, uygulamanın sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Kentlerde hızlı nüfus artışı ve yerel yönetimlerin etkisi ile kentte yaşayan insanların konuya ilgileri azalmış olup yeni kent planlama ve düzenleme projeleri ile kentsel tarım kaybolmuştur. Çalışma kapsamında tarihi değerlere sahip alanlar tespit edilerek kentsel tarım faaliyetlerinde sürdürülebilir kentsel mekanlar ve sağlıklı toplum oluşması için güvenilir gıda üretim sistemi kurulmuştur. Çalışma İstanbul ili genelinde yapılmıştır.

[140]'ın ''Sürdürülebilir kentsel gelişme ve neoliberal politikaların sürdürülebilir kentsel gelişime etkisi: Kurtköy bölgesi örneği'' başlıklı çalışmasında, sürdürülebilirlik kavramı, sürdürülebilir kentsel gelişme alanında milletlerarası ve milli ölçekte yapılan çalışmalar anlatılmıştır. Kentsel mekanlarda yaşanan büyük dönüşümlerin İstanbul'un kentsel gelişiminin sürdürülebilirliğine etkileri belirlenmiş olup İstanbul'un Pendik İlçesi Kurtköy Bölgesi ve yakın çevresinde inceleme yapılmıştır. Çalışmada sürdürülebilir kentler için sürdürülebilir planlara ve bu planları uygulayabilecek kararlı, güçlü iktidarlara ve bilinçli, duyarlı toplumların gerektiği vurgulanmaktadır. Kurtköy bölgesindeki Teknoloji Endüstri Parkı Projesi ve bu projenin en önemli yarısı olan Sabiha Gökçen uluslararası Havaalanı ile Formula 1 yatırımının bölgedeki mekânsal dönüşüme etkilerinin sürdürülebilirliği irdelenmiştir. Yapılan analizler sonucu elde edilen veriler

yorumlanarak çalışmanın genel değerlendirmesi yapılmıştır.

1.2.3. Sağlıklı Kent Planlama Modeline Yönelik Yapılan Çalışmalar

[156]'nın "Bursa kentinin gelecekteki kent büyümesinin sleuth modeli yardımıyla simülasyonu" isimli çalışmada, Türkiye'nin en büyük kentlerinden biri olan Bursa çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Ekonomik, turistik, sosyal, kültürel imkanlardan ötürü hızlı bir gelişme göstermiştir. Çalışmada amaç bu büyüme gerçekleşirken kent yönetimi, alan kullanım değişiminin tahmini ile kontrol sağlamaktır. SLEUTH modeli kullanılmış ve geçmişe dönük elde edilmiş uydu görüntü verileri kalibre edilmiştir. Kent büyümesini (2011-2040 yılları arası) tespit için coğrafi bilgi sistemi ve uzaktan algılama verisinden yararlanılmış ve farklı senaryolar kurgulanmıştır. Sonuçta en dramatik büyüme çayır/mera alanlarında gerçekleşmiş, en az değişim orman alanlarında meydana gelmiştir. Tarım alanlarında ise artış görülmüştür. Bu sonuçlara göre SLEUTH kent yöneticileri için makul sonuçlar oluşturulmuştur.

[154]'ün "Kentsel mekân-birey etkileşimi: Kentsel mekâna affekt üzerinden bakmak" başlıklı çalışmasında, kentsel mekân-birey etkileşimini bütünsel bakışla incelemek ve değerlendirme yöntemi geliştirmektir. Kentsel mekanların insanlar üzerindeki oluşturduğu etkiyi anlatan çalışmada, günlük hayatta kentsel peyzajın kent kullanıcısı üzerinde etkiler bıraktığı belirlenmiştir. Kentsel mekân ve mekânı oluşturup şekillendiren objeleri sadece mimarlık disiplini ile değerlendirmenin doğru olmadığını, kentin ekonomi, politika, teknoloji gibi olgularla biçimlendiğini tanımlamıştır.

Kent okuma yöntemi olarak çalışmanın ve bir model önerisi olarak yapılmış değerlendirmelerin mimarlık kavramına nasıl katkıda bulunabileceği sorgulanıp, affektin mimarlık pratiği için önemi vurgulanmıştır.

[151]'in "Kent planlamada birey, kent, kentlilik ve kentlilik bilinci" başlıklı doktora çalışmasında, kentte toplumun aidiyeti, sorumluluk duygusu kuvvetli, kent bilinci yüksek bir kesim, kent ile bağlantısı kuvvetli, kent sorunlarına çözüm üretebilen bilinçli bir halk olmalıdır. Bu yaklaşımla kentlilik bilincinin oluşmasında ve bu mekânlardaki nüfus dağılımının incelenerek kent ve kentliye yeni bir bakış açısı getirilmiştir. Kentte yaşayan bireyin kentliye dönüşüm süreci, kent ve kentlilik kavramı anlatılmıştır. Kentlilik bilinci ve kent planlama bağlantısı kurularak günümüzdeki planlama yaklaşımlarında yeri tartışılmıştır. Trabzon çalışma alanı seçilmiş olup, kentte yaşayan bireylerin bilinç düzeyi belirlenmiştir. Kentlilik bilinci kavramının mekâna nasıl yansıdığı, mekânsal

bileşenlerinin neler olduğu ve planlamada hangi aşamada konumlandırıldığı tartışılıp değerlendirilmiştir.

[153]'ün "Urban Planning for Healthy Cities A Look at the Progress of the European Healthy Cities Programme" başlıklı çalışmada, Dünya Sağlık Örgütü'nün Sağlıklı Şehirler programının (2003-2008) IV. aşamasında Avrupa Kentlerinin Sağlıklı Kent Planlama açısından nasıl ilerlediği değerlendirilmiştir. Çalışmada sağlık ve planlama kavramları spesifik olarak anket ve yıllık verilerin incelenerek hazırlanmıştır.

[12]'nin "Sağlıklı kent planlaması açısından Isparta" başlıklı doktora çalışmasında, Sağlık ve Sağlıklı Kent kavramlarını inceleyerek başlamıştır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından desteklenen ve yürütülen Sağlıklı Kentler Projesinin ilerlemesi için yapılan çalışmalar ele alınmış olup, Sağlıklı Kentler Birliği Üyesi (SKB) bazı kentlerin yürüttüğü proje örneklerine değinilmiştir. SKB kriterleri, kent planlamasının insan sağlığına esenliğine etkileri anlatılmıştır. Ülkemizde Sağlıklı Kentler Projesinin uygulanabilirliği ve bu proje hakkında Belediye Kanunu, yönetmelik incelenmiştir. SKB'nin kuruluşu ve üye belediyelerin çalışmaları hakkında bilgi verilip, üye belediyelerin çalışmaları ile ilgili anket çalışması yapılmıştır. Daha sonra çalışma alanı olan Isparta ilinin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı incelenmiştir. Bu çalışmaya başlandığında Isparta SKB üye belediyeleri arasında yer almamakta olup, bu çalışma ile birlikte SKB hakkında belediye bilgilendirilip üyelik işlemleri başlamıştır. Elde edilen bulgularla Swot Analizi hazırlanmıştır.

[155]'in "Kentsel dönüşüm ve gelişimi, sosyal boyutu, kentsel dönüşümden doğan hukuki sorunlar" isimli çalışmasında, kırsaldan kente gerçekleşen göç hareketi ile kentlerdeki nüfus artmaktadır. Ekonomik, teknolojik sebepler, eğitim, sanayi ve iş olanakları gibi kavramlar kırsaldaki nüfusu kente çekmiş olup plansız bir göç hareketi gerçekleşmektedir. Bunun sonucunda kentlerde çoklu yaşam alanları, çarpık yapılaşma, gecekondulaşma ve çöküntü alanlar meydana gelmiştir. Bu çöküntü alanların dönüştürülmesi ve yeniden kazanımı ise kentsel dönüşüm ile gerçekleştirilmektedir. Çalışmada kentsel dönüşüm tanımlanmış olup sosyal ve hukuki boyutları incelenmiştir. Kentsel dönüşüm alanlarında yapılan incelemelerde bu alanlarda yaşayan kişiler ve dönüşüm gerçekleştirmiş belediyelerle görüşülerek saha çalışması yapılmıştır. Çalışma kapsamında 6306 sayılı "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi" kanunu incelenip eksikliklerinin tespit edilmesi öngörülmüştür. Kentsel dönüşüm uygulaması yapan belediyelerin bu çalışmadan faydalanması sağlanmıştır.

[152]'nin ‘‘Green city guidelines : techniques for a healthy livable city’’ çalışması ile, Yeşil Şehir Kuralları, kentsel alanlardaki yeşil alanların sosyal ve ekonomik avantajları hakkındaki bilgi veren uluslararası bir kitaptır. Kitap, yöneticilere ve kentteki insanlara odaklanmıştır. Kenti daha yeşil yapmak için bitkilerin, ağaçların, yeşil alanların kullanılması hakkında bilgi ve öneriler sunmaktadır. İçerisinde yeşil şehirler, yeşil mahalleler, yeşil binalar konuları anlatılmış olup, kentsel ortamların düzeninde yer alan araştırmacı ve tasarımcılar tarafından hazırlanmıştır.

1.2.4. Sağlıklı Şehir ve Sağlıklı Peyzaj Planlama ile İlgili Çalışmalar

[159]'un ‘‘Kentsel peyzajda yaşam kalitesinin kentsel bellek ve yer kavramı ile etkileşimi: Düzce kent merkezi’’ çalışmasında, peyzaj değerlendirmesi yapılacak bir kentte, o kentin yaşam standartlarının, belleğinin ve ruhunun kenti oluşturan diğer nesnelerle oluşturduğu bütünlüğe ve bunların birbirleri ile bağlantılarına bakılmalıdır. Toplum, çevre, ekonomi gibi birbirini bağlayıcı kavramlar sürdürülebilir, erişilebilir ve yaşanabilir kentsel yaşam kalitesini oluşturmaktadır. Çalışma alanı olan Düzce kent yapısı üzerinden inceleme yapılarak çoklu veri toplama yöntemi (triangulation) seçilmiştir ve anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS17.0, LISREL8.80, autoCAD 2017, Photoshop CS2 programları kullanılmıştır. Elde edilen bulgularda gelişmekte olan bir kentin sürdürülebilirliğini sağlayacak kararların alınması için bir biçim hedeflenmiştir ve yapısal eşitlik biçimi oluşturulmuştur. Sonuçta diğer kentler için de örnek bir yaklaşım sunulmuştur. Bu model ile ulaşılmak istenen, geçirilen değişim sürecinde geçmişten gelen bütünlüğü, fiziksel ve sosyal manada birbirinden ayırmadan, ekonomik gelişimini kendi üzerinden inşa eden bir kent dokusu oluşturulmuştur. Bu dokunun inşa edilmesi için kentin, fiziksel, sosyal ve ekonomik değerlendirmesinin yapılması ile kentin ve kentte yaşayan insanların ihtiyaçlarına çözüm odaklı öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

[160]'ın ‘‘Kent iklimi planlama ilişkisinin Stuttgart ve Hong Kong kenti örneklerinde değerlendirilmesi’’ çalışmasında, kentte doğal ve yapılı çevrede planlama ve tasarımın iklimsel etkilerinin belirlenmesi ile rahat ve yaşanabilir alanlar oluşturabilmek önemlidir. İklimsel özellikler yeryüzünde hidroloji, topografya, bitki örtüsü gibi fiziksel özellikler ile kentlerde arazi kullanım biçimleri tarımsal faaliyetler, nüfus dağılımı, toplumların sosyal ve ekonomik yapısı gibi etmenlere etki etmektedir. Son zamanlarda yaşanan harici hava olayları iklim bilgisi üzerinde yoğunlaşmayı artırmıştır. Kent ikliminin mevcut

ikliminden farklılık göstermesinin nedenlerinden en önemlileri nüfus artışı ve getirdiği kentsel alanda yaşanan arazi kullanımındaki değişikliklerdir.

Kentler ise; mevcut bitki örtüsünün tahrip edildiği, geçirimsiz ve yapısal alanların fazla yer aldığı, doğal drenaj ve su akış yönüne müdahale edilmiş olan, su enerji, bitki örtüsü, topografya ve malzemelerde değişimlerin yaşandığı mekanlardır. Bu etkileşim sonucunda normal seyrinde olması gereken hava sıcaklıkları, rüzgâr, yağmur, sis, nem gibi atmosferik olaylar bilinçsiz kentleşmenin etkileri ile doğrudan fark edilemeyen doğa olayları olmaktadır. Çalışmada bu etkiler doğrultusunda kent ikliminin önemini ortaya koymak ve planlamalarda değerlendirmek için son otuz yıl içerisinde kent iklim bilgisi konulu yapılmış çalışmalar konu başlıkları ile incelenmiştir. Kent iklim bilgisini planlamaya dâhil edilme değerlendirmesi yapılmıştır. Bu değerlendirme sonucunda kent iklim haritaları öne çıkmakta olup haritaların özelliklerini ve planlama sürecine etkilerini göstermek için Stuttgart (Almanya) ve Hong Kong (Çin) kentleri örnek seçilmiştir. Bu iki kentin üzerinden kent iklim haritalarının oluşturulma süreci, bu süreçteki paydaşları, ilgili yasa ve standartları, kullanılan veriler, yapılan analizler, kent iklim öneri haritaları ile bu haritaların mekânsal planlamaya tasarım etkileri ortaya koyularak, kent ikliminin kent planlamada kullanımı ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

[58]'in "Health and the inner and outer sky," isimli çalışmasında, kent sağlığı ve sağlıklı bir şehri oluşturan unsurları açıklamıştır. Birbirleri ile iletişim içinde olan, duyarlı ve esnek kalarak kentin değişik mekanlarındaki öneminden bahsedilmiştir. Sağlıklı şehri oluşturan şartlar, kentin gelişim ihtiyaçlarına, kuruluşlarına ve çalışanlarına verdiği uygun ve etkin cevaplar, kentin değişen yaşam şartlarına ve gereksinimlerini karşılamak için kendini güncel tutması, kentte yaşayan insanlar için eğitici görev üstlenmesi gibi şartlar vardır. Daha sağlıklı şehir oluşturmak için fırsatlar sunarken, oluşan sorunlara çözüm bulmak için bu sorunların kaynağına inilerek değerlendirmeler yapılması tartışılmıştır.

[157]'nin "Healthy Cities and the urban planning process: a background paper on the links between health and urban planning" başlıklı çalışmada, sağlıklı kentsel planlamanın temel nedenleri ele alınmıştır. Planlamacı mekânsal analiz ve fiziksel tasarımda geleneksel becerilerden faydalanmalıdır. Hedef dünyadaki karmaşık sorunlara çözümler üreterek kaynakların sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Bunun için donanımlı kent planlamacılar gerekmektedir. Parçalanmış kent parçalarını bir araya getirerek doğal kaynakların korunduğu tasarımlar oluşturulması tartışılmıştır.

[158]'in "Border workers and frustration management: A case study of two Healthy Cities partnerships" başlıklı çalışmada, İngiltere ve Güney Afrika ülkelerinin şartların çok farklı olduğu Sağlıklı Şehir inisiyatifinde topluluk ve yasal kuruluşlar arasındaki ortak çalışmayı araştırmıştır. İki şehir var olan engeller ve kısıtlamaların farkında olmalarına rağmen ortak çalışmada bulunmuşlardır. Bu şehirlerdeki Sağlıklı Şehir projelerinin başarı ölçütleri arasındaki fark bağlamında ortak çalışmanın ne düzeyde verimli olarak gerçekleştiği araştırılmıştır. Çalışma sağlıklı Şehirler programında sağlık ve yerel yönetim sektörlerinin sağlık, sosyal hizmetler, planlama ve toplumsal gelişme birimlerinden meclis üyeleri, üst düzey yöneticiler ve memurlar, Sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve akademisyenler arasında anket çalışması yapılmıştır. Ankete katılım yerelde farklılık göstermekle birlikte, kategoriler her iki ülkede de aynı olmuştur.

1.2.5. Kent Sağlığı Geliştirme Politikaları ve Paydaşları

[163]'ün "Kentsel yoksullukla mücadelede kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının rolü: Adıyaman kent yoksulları üzerinde bir alan araştırması" başlıklı çalışmada, yoksulluk sadece barınma, beslenme, giyim ihtiyaçlarının karşılanması olarak bilinse de, bireylerin sosyal yönlerinin de göz önünde bulundurulması gereken çok yönlü bir kavramdır. Kentsel yoksulluklarla mücadele konusunda durum tespiti yapıp sonra konu ile ilgili eksikliklere değinilmiş ve yoksulluk sorunu için çözüm önerileri sunulmuştur. Kentsel yoksulluk Ülkemizde çözüm bulunması gereken en acil sorunlardan birisidir. Bu sorunlara çözüm noktasında Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve kamu kurumları birlikte veya ayrı kollarda çaba göstermektedir. Ülkemizde kentsel yoksulluk sorunu, kent yoksulluğunun gelişimi, toplumsal yapı, kentleşme süreci ve gecekondu kavramları anlatılmıştır. Çalışma alanı olan Adıyaman'ı tanıtıcı bilgilerin bulunduğu Adıyaman Kent Rehberi'ne yer verilmiştir. 1982 Anayasası ve mevzuatta yoksulluk konusunun nasıl ele alındığı anlatılmıştır. Adıyaman ilinde kentsel yoksullukla mücadele incelenerek bu konuda faaliyet gösteren kamu kurumları ve STK'ların sosyal yardım etkinlikleri anlatılmıştır. Yapılan anket çalışması ile tespitler elde edilmiştir.

[162]'nin "Sürdürülebilir kentsel çevrenin, kentsel politikalar ve yerel yönetimlerle ilişkili olarak Tekirdağ ili örneğinde irdelenmesi" çalışmasında, Var olan kaynakların tükenmeyecek gibi bilinçsiz kullanımı kaynakların azalmasına, kirliliğin artmasına ve ekolojik dengenin bozulmasına sebep olmaktadır. Bu sorunların ortaya çıkması ile birlikte sağlıklı ve temiz ortamlarda yaşama isteği sürdürülebilir politikaların üretilmesini

sağlamıştır. Dünyada bu konuda sürdürülebilir birçok politika üretilip uygulanmaktadır. Aynı şekilde ülkemizde de bu politikalar AB uyum süreci ile birlikte yönetmeliklerde yer almış fakat uygulamada sıkıntılar oluşmuştur. Kentlerdeki çevre tahribinin ve sorunların artması ile yerel yönetimlere büyük sorumluluk düşmektedir. Çalışmada çevre sorunlarının azalması ve yok olması için sürdürülebilir politikaların yerel yönetimler tarafından uygulanabilirliğini sağlamak ve yeni çözüm yolları geliştirmek amaçlanarak bu çalışma yapılmıştır. Dünya, Türkiye ve Tekirdağ'daki sürdürülebilir politikalara ve yerel yönetimlerin çevre ile ilgili görev ve sorumluluklarına değinilmiştir. Çalışma alanı olan Tekirdağ ilinin imar planı, jeoloji, yerleşime uygunluk ve hâlihazır haritaları incelenerek, fotoğraf, yerinde gözlem görüşmeleri ile de alan çalışması desteklenmiş ve sonuçlar açıklanmıştır.

[16]'nın "Türkiye'de kent konseylerinin işlevselliği önündeki sorunlar ve çözüm önerileri: Büyükşehir belediyeleri örneği" başlıklı çalışmada, kentleşme ile ortaya çıkan hızlı nüfus artışı, buna bağlı olarak büyükşehirlerde çevre ve sağlık sorunları kent insanını olumsuz etkilemektedir. Bu boyutta yapılan araştırmada büyükşehir belediyelerinin misyon ve vizyonlarında sağlıklı kent ibaresine ne yoğunlukta yer verildiğinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Misyon ve vizyon kavramları büyükşehir belediyelerinin gelecek planları ve temel hedeflerini belirleme amacı ile hazırlanmış olup değerlendirilmesi gereken önemli belgelerdir. Önce kavram açıklamaları yapıp daha sonra büyükşehir belediyeleri, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği incelenmiş ve büyükşehir mevzuatı açısından değerlendirilmiştir. Analizi yapılan 29 büyükşehir belediyesinin sağlıklı kent bağlantısı irdelenip içerik analizleri yapılmıştır ve Maxqda 12 programından faydalanılmıştır.

[166]'nın "Avrupa Birliği'nin sürdürülebilir kent içi hareketlilik planlarına doğru: Türkiye'nin kent içi hareketlilik problemlerini çözmek" çalışmasında, kentleşmenin etkisi ile dünyanın büyük şehirlerinde ve ülkemizde yaşam kalitesi gitgide azalmaktadır. Kentleşme etkisi ulaşım ihtiyacını artırmakta, yaya ulaşımının yerini motorlu taşıt ulaşımı almaktadır. Kent içi tasarımlar insan kullanımına yönelik değil araç kullanımına göre yapılmış olup kent iç hareketlilik sorunları vatandaşın hayat kalitesinin azalmasına, kirli, sürdürülemez şehirler oluşmasına sebep olmuştur. Ülkemiz 2016' da dünyada trafiğin en yoğun olduğu 10'uncu ülke olarak tespit edilmiştir. Bu noktada ülkemizdeki şehirlerin kent içi hareketlilik önerilerine çözüm bulunması amaçlanmıştır. Ülkemiz adına kent içi hareketlilik çözümleri araştırılıp sorun, hipotezleri ve içerik tanımlanmıştır. Literatür

taraması yapılarak sürdürülebilir kent içi hareketlilik konsepti ve sürdürülebilir kent içi hareketliliğin Avrupa Birliği ve ülkemizdeki değerlendirmesi yapılmıştır. Çözüm önerisi olarak, Türk kentleri için bisikletli ulaşım sürdürülebilir kent içi hareketliliğe önerilmiştir. Şehirlerimizde bisikletle ulaşım teşvik için bisiklet yolu projeleri, ulaşım göstergeleri hazırlanmıştır. Örnek çalışma alanı Eskişehir olarak değerlendirmeler yapılmıştır.

[168]'in "Dijital çağın dönüşen kentleri akıllı kentler: Londra örneği" başlıklı çalışmasında, günümüzde teknolojinin hızlı şekilde gelişmesiyle kentler karmaşık ve kozmopolit hale gelmiştir. Kentler bünyesinde benzerlik ve farklılıkları bir arada barındırıp akıllı kentler kavramının bu karışık yapıyı teknoloji ile birleştirme fırsatı sunmuştur. Akıllı kent uygulaması başlığında birçok çalışma yapılmış olup Londra örneği veya iyi uygulamalar başlıkları verilmiştir. Londra'daki akıllı kent uygulamaları ve stratejileri incelenerek, Türkiye'de akıllı stratejileri alanında öneriler sunulmaktadır. Gelişmiş Mekansal Analiz Merkezi (CASA) müdürü Prof. Michael Batty ile görüşülerek Pater' sin sunduğu akıllı kent stratejilerindeki başarı kriterlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Ülkemizin akıllı kent stratejisi ve veri alanındaki eksiklikleri tespit edilmiş olup bu konuda eksikliklerin giderilmesi için uygulama, araştırma ve yönetime ilişkin sunulan öneriler dikkate alınmalıdır. Ayrıca teknolojik alt yapının geliştirilmesine, siyasi desteğe, veriye yönelik çalışmalara, bu konuya hâkim yetişmiş uzman kişilere ihtiyaç olduğu belirlenmiştir.

[161] "Sağlığı Geliştirme Açısından Sağlıklı Kentler Hareketi" isimli çalışmada, Sağlıklı Kentler Projesini sağlığı geliştirme yönünden ele alınarak, yerel yönetimlere Sağlıklı Kentler Projesi'ni uygulamada metotlar geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Bu hedef ile Sağlıklı kentler proje içeriği hakkında bilgi verilmesi, Kentin Sağlık Profili ve Sağlık Gelişim Planı hazırlanması, Sağlıklı Kent göstergeleri konularına değinmiştir.

[164]'ün "Healthy cities: mechanisms and research questions regarding the effects of urban green landscapes on public health and well-being," çalışmasında, Çin kentindeki çevre sorunları ve çevre sorunlarından kaynaklanan sağlık problemlerinden bahsedilmektedir. Kentsel doğal peyzajın insan sağlığı ve refahını olumlu etkilediği, stresi azaltması, fiziksel egzersizlere teşvik ettiği, zihinsel yorgunluğu gidermesi, ekolojik ürünlerin çeşitliliği ve sosyal sermayenin artışı şeklinde olarak ifade edilmiştir. Kentsel doğal peyzaj sağlık sorunları ile birleştirilerek alınacak önlemler ve araştırmalar sunulmuştur.

[167]'nin "City diplomacy: Towards more strategic networking? Learning about healthy cities with WHO" başlıklı çalışmada şehirlerin günden güne büyüdüğü, artan nüfus ile sanayinin zorunluluğu, bulaşıcı hastalıkların yayılması, ekonomik ve sosyal eşitsizlikler ve göç kavramları yerel yönetimlerin aktifliğini arttırdığını anlatmıştır. Bu kapsamda çeşitli politikalar üretilerek destekler oluşturulmuştur. Çalışmada şehir ağlarının var olan potansiyelinin hem yerel hem de uluslararası düzeyde daha bütünleyici ve stratejik düşünce ile birlikte ilerlemesi gerektiğini konu edinmiştir.

[165]'in "Yaşanabilir kentlerin oluşturulması: Ankara kenti, Çankaya, Etimesgut ve Altındağ belediyeleri örneği" çalışmada, günümüzde hızla artan nüfus plansız kentleşme, sosyal, ekonomik, kültürel sorunlar ve fiziksel çevrenin ihtiyaçlarına cevap verememesi gibi sebepler kentsel alanlarda yaşamı olumsuz etkilemektedir. Bu faktörler insanların yaşam kalitesini etkileyip kısıtlamalar oluşturmaktadır. Yaşanabilirlik kavramı uluslararası kriterlere göre sağlık, güvenlik, eşitlik, erişilebilirlik, gürültü, çevre, ulaşım gibi olguları öne çıkarmaktadır. Ankara kenti örneğinde temel alınan bu kriterler kapsamında çeşitli anketler yapılarak kentin yaşanılabilirlik algıları ölçümü amacı ile bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar ile belediyelerin karar verme sürecinde yerel halkında yer aldığı yaşam kalitesini hedef alan şeffaflık, hesap verilebilirlik ve verimliliğin hedeflendiği yaşanabilir kentlerin oluşturulması konusunda hangi aşamada olduğu sonuçları elde edilmiştir.

[84]'ün "Healthy city projects in developing countries: the first evaluation," başlıklı çalışmasında, Sağlıklı Şehir Projesi'nin gelişmekte olan ülkelerde kabul edildiği anlatılmıştır. Bu proje yerel yönetimler tarafından sağlıklı kamu politikaları oluşturmaya dayanmaktadır. Amaç bu politikaların geliştirilmesinde hangi süreçlerin yer aldığı, kararların nasıl alındığını bulmak olmuştur.

[169]'un "Sürdürülebilir kentsel gelişme bağlamında katılımcılık: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi örneği" başlıklı çalışmasında, kentlerde hızlı ve kontrolsüz artan nüfus, bununla birlikte doğal kaynakların tükenmeyecek gibi sınırsız kullanımı, bu kaynakların kendi kendini yenileme fırsatının tanınmaması ve bozulmalar ile oluşan çevre kirliliği, sosyal eşitsizlikler, insanların yaşadıkları çevreye aitlik hissi oluşmaması, ekonomik adaletsizliklerin artması vb. sebepler kentteki yaşam kalitesinin düşmesine etken olmaktadır. Bu aşamada yerel yönetimler çevre sürdürülebilirliğinin nasıl sağlanacağı, doğal kaynakların ve yaşamın nasıl korunacağı kent planlamasında alınan kararlarda halkında söz hakkına sahip olabilmesi sorunlarına cevap vermektedir. Çalışmada da yerel

yönetimlerin yaptıkları çalışmalar değerlendirilmiş ve katılımcıların karar alma süreçleri incelenerek sürdürülebilir kentsel gelişim göstergeleri incelenip, bireyin kentsel hakları ele alınarak yönetim kavramı içerisinde incelenmiştir. Sürdürülebilir kentsel gelişme kavramının Türkiye'deki mevcut yasal durumu açıklanmıştır. Yapılan deneysel araştırmalar ile ülkemizdeki sürdürülebilir kentsel gelişme amacıyla örnek çalışma ve uygulamalar yapan belediyelerden biri olan Gaziantep büyükşehir belediyesinin yerel sorunların çözümü için ürettiği kentsel yönetim niteliği ve karar alma süreçleri incelenmiştir.

2. KAVRAMSAL TEMELLER

Bu bölümde, çalışmada anlatılan konunun tanımlanması ve bağlantılı kavramların açıklamaları incelenmiştir.

2.1. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI KAPSAMINDA BAZI KENTSEL GELİŞİM YAKLAŞIMLARININ İRDELENMESİ

2.1.1. Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik; verimliliğin en uygun şartlarda ve sürekliliğinin uzun vadede sağlanabilmesi olarak açıklanabilir. Başka bir tanıma göre sürdürülebilirlik, insanların biyolojik çeşitlilik ya da devam eden sistemlerin temel kaynaklarını tüketmeden bu şekilde nereye kadar gideceğini bilmeden işlevini devam ettirmesidir. Kültürel ve doğal kaynaklardan üst seviyede faydalanmayı öngörmektedir. Sürdürülebilirlikte yaşam kalitesi aynı tempoda devam edip, yaşam tarzında değişiklik olması gerektiğini ortaya koyan bir kavramdır [170].

Şehirlerde sürdürülebilirlik, toplumlarda sürdürülebilirlik olarak tanımlanabilir. İnsan toplulukları, yaşadıkları mekândan birebir etkilenmektedir. Kentlerde sürdürülebilirlik ile; birçok çevre sorunu çözümlenmiş olup, ileriki kuşaklara konforlu yaşam alanları sağlayacak mekanlar ortaya çıkacaktır. Bu sayede, bugün ve gelecekte yaşanabilir kentler oluşturarak insan-tabiat-tasarruf yapısının sağlıklı ve sağlam temellerde geliştirilmesi sağlanacaktır [5]. Sürdürülebilir kalkınma amacı ile uluslararası düzeydeki girişimler Çizelge 2.1’de gösterilmektedir.

Ülkemizde sürdürülebilirlik konusu ile ilgili mevzuatlar;

- 10. Kalkınma Planı
- Turizmi Teşvik Kanunu (2634 sayılı)
- Çevre Kanunu (2872 sayılı)
- Kültürel ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (2863 sayılı)
- İmar Kanunu (3194 sayılı)
- Kıyı Kanunu (3621 sayılı)

- Belediye Kanunu (5393 sayılı)
- Büyükşehir Belediyesi Kanunları (5216 ve 6360 sayılı)
- Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı (KENTGES)
- Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (2012-2023)
- Yapı Denetim Kanunu (4708 sayılı)
- Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun (6306 sayılı) olarak sıralanmaktadır.

Sürdürülebilir kentsel kalkınma; mevcut doğal kaynakları korurken, toplumun, bireyin, ekosistemin sağlığını güçlendirmek ve ekonomik kalkınmayı sürdüren çevredeki değişim süreci olarak tanımlanmaktadır.

Çizelge 2.1. Sürdürülebilir kalkınmada uluslararası yapılmış girişimler.

1972 Büyümenin Sınırları (The Limits to Growth araştırması)	Roma kulübünün 1968 yılında Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'ne hazırlattığı "Büyümenin Sınırları" başlıklı bildiride evrendeki nüfusun artışı, gıda üretme, çevresel kirlilik, sanayide ve teknolojiadaki hızlı artış ile dünyadaki büyüme sınırlarının sonuna ulaşılacağı belirtilmektedir [102].
1972 Stockholm (Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi) Konferansı	"Çevre" konusunu hedef alarak farklı gelişme seviyesinde ve sosyo-ekonomik olarak farklı yapılarda olan birden fazla ülke uluslararası düzeyde ilk defa bir araya gelmiştir. Konferans neticesinde, Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Bildirisi kabul edilmiştir [127]. Roma Kulübü tarafından 1972 senesinde hazırlanmış "Büyümenin Sınırları" başlıklı bildiride evrendeki nüfusun artışı, gıda üretme, çevresel kirlilik, sanayide ve teknolojiadaki hızlı artış halinde dünyadaki büyüme sınırlarının sonuna ulaşılacağı belirtilmektedir. Sürdürülebilirliğin ilk defa detayları ile tartışıldığı konferanstır [102].
1976 Habitat I Toplantısı	Dünyadaki hızlı kentleşmenin etkileri ve sürdürülebilir yerleşim ihtiyacının meydana gelmesi ile Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 1976 yılında düzenlenmiştir. Kentleşme ve barınmanın birlikte değerlendirilmesi gereken küresel konular ele alınmıştır. Sürdürülebilir kentleşmenin ilk girişimleri yapılmıştır [114].
1982 Dünya Doğayı Koruma Birliği (IUCN)	Dünya Doğa Şartı kabul edilmiştir. Böylece biyolojik çeşitliliği koruma çalışmalarına ilk girişim olarak yer almıştır.
1983 Avrupa Bölgesel ve Mekansal Planlama Şartı	Sürdürülebilir kentleşmenin temelleri için önem belirtmektedir.

Çizelge 2.1. (devam). Sürdürülebilir kalkınmada uluslararası yapılmış girişimler.

1985 Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı	Demokrasi ve insan haklarını Avrupa’da garanti altına almak amaçlanmıştır [146].
1987 Brundtland Raporu (Geleceğimiz Raporu)	Sürdürülebilir kalkınma görüşü ilk defa 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu’nca hazırlanan Brundtland Raporu’nda "günümüzün gereksinimlerini karşılarken gelecek nesillerin de ihtiyacı olabileceğini aklından çıkarmadan tüketme" olarak ifade edilmiş ve tarih itibarı ile çokça kullanılmaya başlanmıştır [126].
1991 Yeryüzünü Önemsemek: Sürdürülebilir Yaşam İçin Bir Strateji Raporu (IUCN, UNEP ve WWF, 1991)	Sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin geliştirildiği ve ekonomide sürdürülebilirliğin konu edildiği rapordur. Böylece hayati kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve devam eden yaşamın ne seviyede kaliteli olduğu tartışılmıştır [116].
1992 Rio Zirvesi (Yeryüzü Zirvesi)	Rio de Janerio şehrinde BM tarafından Çevre ve Gelişme Konferansı ismi ile düzenlenmiştir. Sürdürülebilir kentleşme politikalarının devamı için önemli olan bu konferans neticesinde Rio Deklarasyonu, Gündem 21, Orman Prensipleri, İklim Değişikliği Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi konulu 5 belge elde edilmiştir [171].
1994 Avrupa Sürdürülebilir Kent ve Kasabalar Konferansı	Sürdürülebilirliğe Doğru Avrupa Kentler ve Kasabalar Şartı (Aalborg Şartı) kurulmuştur.
1994 Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi	Evrendeki çölleşme etkilerini ve kuraklığı azaltmayı ilke edinmiş uluslararası bir sözleşmedir [172].
1996 Habitat II “Kent Zirvesi”	Kent Zirvesi İstanbul’da düzenlenmiştir. ISO 14001 kabul edilmiştir (çevre yönetim belgelendirmesi). Bu toplantıda BM sözleşmesinden yola çıkılarak, dünyada gerçekleşen hızlı kentleşmede herkese yetecek kadar ve sürdürülebilir insan yerleşimlerinin olması konuları üzerinde durulmuştur [73]. Kentlerin küresel gelişimin motoru olması, bu durumda yerel yönetimler için daha kuvvetli ve aktifliği temel oluşturmaktadır [114].
1997 Rio+5 Zirvesi (Kyoto Sözleşmesi)	Rio konferansından sonra Brezilya’nın Rio de Janerio kentinde düzenlenmiştir. Gündem 21, Rio zirvesinde bulunan prensiplerin uygulanmasını sağlayacak eylem planıdır. Gündem 21 dünya genelinde kaliteli yaşamın güçlendirilmesini amaçlamaktadır [74].

Çizelge 2.1. (devam). Sürdürülebilir kalkınmada uluslararası yapılmış girişimler.

2002 Johannesburg Zirvesi (Rio 10)	Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için çevre koruma anlayışının benimsenmiş olması gerekmektedir. Bu anlayışta sivil toplum kuruluşları, kent yöneticileri ve kentte barınan diğer topluluklara büyük görev düşmektedir [73].
12 Aralık 2015 Paris İklim Konferansı	193 katılımcı ülke iklim değişikliği ile mücadele kapsamında ortak kararlar almış, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemini ve Hedeflerini belirlemiştir [114].
2016 yılında Habitat III ("Herkes için Şehirler" Konferansı) konferansı	Küresel şehirleşmede yönlendirilme ve yönetilme biçimine paralel olarak sürdürülebilir kalkınma amaçlarına erişilmesinin ne ölçüde olduğu görülmektedir [114].
2016 Delhi Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi	Yeşil Rapor yayınlanmıştır.

Bu süreçler gerçekleşirken "sürdürülebilirlik" düşüncesi hayatın her aşamasında karşılan bir kavram olmuştur. Başta yaşanabilir ve sağlıklı çevre olmak üzere bütün kent modellerinin temelini oluşturmaktadır.

Ülkemizde kalkınma hedefleri ile ilgili çalışmalar Gündem 21 kararlarına uygun olarak 92 Rio zirvesinden sonra geçen 5 yıllık sürede meydana gelmiş olan değişimleri değerlendirmek gayesi ile gerçekleştirilen toplantının hedefleri şöyle sıralanabilir.

1. Rio'dan bu yana sürdürülebilir gelişme gerçekleşirken diğer yandan küresel gelişimin değerlendirilmesi,
2. Evrende insanlar tarafından gerçekleştirilmiş başarılı sürdürülebilir örnek çalışmaları göstermek,
3. Rio konferansında belirlenmiş olan amaçların neden her zaman doğru ve önerilen eylemler olmamasının sebeplerini tespit etmek,
4. Gelecek için öncelikleri belirleyerek ulaşım, iklim, altyapı, barınma gibi konuların önemini arz etmek,
5. Kent yöneticilerine sürdürülebilir gelişme ile ilgili çalışmalarını hatırlatmak ve bu çalışmalarda destek olmak [24].

20 Kasım 2013'te İstanbul'da Yaşanabilir Şehirler Sempozyumu düzenlenmiştir. Bu sempozyumda "günümüz kentleri kent dokusuna, doğal yapıya ve iklime uyumlu bir düşünce ile tasarlanmalıdır" konusu üzerinde durulmuştur. Kentsel projeler hazırlanırken insanı odak alması vurgulanmıştır [128].

25-27 Eylül 2015 tarihlerinde Birleşmiş Milletler tarafından 2030 yılına kadar yapılması düşünülen 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri 193 ülkenin imzası ile kabul edilmiştir (Şekil 2.1) ve 169 alt başlıkta oluşmaktadır [173]. İçeriğinde yeni küresel gündemin kapsam ve hedeflerini anlatmaktadır. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin tümü direkt kentleri ilgilendiren sorumluluklar olarak belirtilmiştir.

Şekil 2.1. Sürdürülebilir kalkınmaya göre küresel amaçlar.

Bu hedefler;

Hedef 1. Yoksulluğun tamamının toplumun her yerinde ortadan kaldırılması

Hedef 2. Açlığın bitirilmesi, kaliteli gıda üretimi ve tarımsal faaliyetlerde sürdürülebilirliğin sağlanması

Hedef 3. Sağlıklı yaşlanma ve her yaşta sağlığın desteklenmesi

Hedef 4. Nitelikli eğitime herkesin erişebilmesi, yaşam boyu öğrenmeye yardımcı olmak

Hedef 5. Toplumda cinsiyet eşitliğinin sağlanması, bütün kadın ve kız çocuklarının desteklenerek güçlenmesi

Hedef 6. Kullanılabilir ve içilebilir sağlıklı suya herkesin erişebilmesi ve temiz suya eşit şartlarda ulaşabilme ve evrensel biçimde erişimin garanti edilmesi

Hedef 7. Tüm insanların güvenilir, uygun fiyatlı, sürdürülebilir ve çağdaş enerjiye ulaşımının garanti edilmesi

Hedef 8. Kapsayıcı, aralıksız ve sürdürülebilir ekonomik büyümenin, bütün topluluklar için insan odaklı üretim ve istihdamın desteklenmesi

Hedef 9. Dayanıklı, sağlam altyapıların kurulması, sanayinin sürdürülebilir olması ve yenilikçiliği güçlendirilip desteklenmesi

Hedef 10. Ülkelerin kendi içerisinde ve farklı ülkeler arasındaki eşitsizlerin azaltılması

Hedef 11. Kentlerin ve insanların yerleşim alanlarının güvenli, kapsayıcı, güçlü ve sürdürülebilirliğinin sağlanması

Hedef 12. Sürdürülebilir üretme ve tüketme biçimlerinin garanti edilmesi

Hedef 13. İklim değişikliği ve getirileri ile mücadelede hızlıca harekete geçilmesi

Hedef 14. Sürdürülebilir kalkınma sağlama için okyanuslar, deniz kaynakları ve denizlerin verimli şekilde kullanılıp korunması

Hedef 15. Karasal ekosistemin koruma kullanma esası ile, desteklenmesi ve geliştirilmesi, ormanlık alanların sürdürülebilir yönetimi, çölleşmeyi önleme için mücadele, karasal bozulmanın önüne geçilmesi ve iyileştirme çalışmaları yapılması, ekosistem kaybının önlenmesi

Hedef 16. Sürdürülebilir kalkınma sağlanması için kapsayıcı ve barışçı toplumlara destek verilmesi, kapsayıcı ve hesap verilebilir kuruluşların oluşturulması

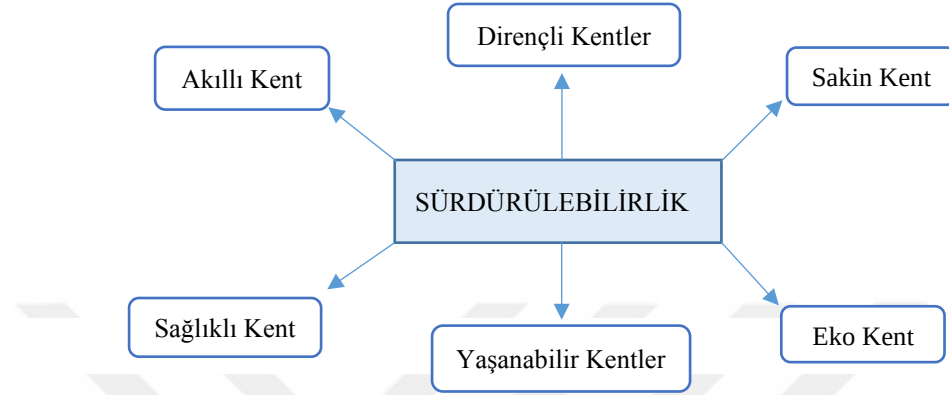
Hedef 17. Sürdürülebilir kalkınma amacıyla global ortaklığın sağlanması ve uygulama araçlarının geliştirilmesi şeklinde açıklanmaktadır [174].

Sürdürülebilir şehir kavramı daha çok kent gelişimi olarak, daha çok yol ve bina olarak algılanmaktadır. Hâlbuki kaynakların doğru yönetimi, biyoçeşitliliğin korunması, iklim değişikliği etkileri, kültürel zenginlik ve insan unsuru olarak kenti oluşturan bileşenler gözetilerek kent oluşumları sağlanmalıdır.

Kentsel tarım faaliyetleri ile kentsel tarım alanlarının karışık ve düzensiz şeklinden, yeşil, yenilenebilir, erişilebilir ve cazip alanlara dönüştürülmesi mümkündür. Bu mekanlarda yapılacak uygulamaların estetik açıdan kullanıcıyı doyurması ve sürdürülebilir olması önemlidir. Kentlerdeki hızlı nüfus artışının etkisi ile kentsel tarım kaybolmuştur. Yerel yönetimlerin öncülüğünde tarihi değerlere sahip alanlar belirlenerek kentsel alanlarda sürdürülebilir mekanlar oluşturma, sağlıklı toplum ve güvenilir gıda üretimi sistemi gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır [75].

Kentlerin sürdürülebilirliği, doğal kaynakların ölçülü kullanımı ile sağlanabilir. Son dönem projeler akıllı kentler, ekolojik kent, dirençli kentler, yaşanabilir kentler, yavaş şehir gibi isimler altında yeni konsept sürdürülebilir sağlıklı kentler olarak kent sakinlerine sunulmaya çalışılmaktadır [6].

Şekil 2.2’de kentsel kavramlar gösterilmiştir [117].

Şekil 2.2. Sürdürülebilirlik kavramına hizmet eden kentsel kavramlar.

Aşağıda sürdürülebilir kentlere ilişkin bazı açıklamalar yapılmıştır.

2.1.1.1. Akıllı Kent

Yaşadığımız mekanlardaki gündelik sorunlara çözüm üretebilmek amacı ile daha yaşanılabilir bir hayat geçirmek için, kentin alt yapı, üst yapı, iletişim ve bilgi teknolojilerini ve kentteki birçok soruna çözüm olan sistemdir [27].

Akıllı kentler konusu ile alakalı kesin bir tanım bulunmamakla beraber, şehirlerde yaşayan insanların ihtiyaç ve talepleri dikkate alınarak mevcut kaynakları kentliye fayda sağlayacak biçimde, iletişim ve bilgi teknolojileri ile entegre ederek bir arada kullanarak alışılmış hizmetlerin dışında daha aktif hale getirildiği yerdir [252].

Amerika Birleşik Devletleri’nin Enerji Bakanlığı birimi olan Bilimsel Teknik Bilgi Bürosu’nun Akıllı Şehir tanımına göre; yollar, hava alanları, tüneller, raylı ulaşım istemleri, iletişim bağlantı ağları, yenilenebilir enerji kaynakları, su kaynakları ve binaları içine alan şehrin bütün altyapı sisteminin takip edildiği ve yönetildiği, planlama ve güvenlik önlemlerinin alındığı halka maksimum hizmetin ulaştırıldığı kentlerdir [53].

Mevcuttaki kentlerin değişim, gelişimi ve dönüşümü çerçevesinde öngörülen uygulamalarla birlikte, yeni kurulmuş yerleşmelerin hemen hepsinde, kapsayıcı ve bütüncül olma amacı ile Akıllı Şehir/Smart City sisteminin meydana geldiği görülmektedir [6].

Akıllı kent anlayışını oluşturan 6 temel unsur akıllı yaşam, akıllı çevre, akıllı toplum, akıllı yönetim, akıllı ekonomi, akıllı ulaşım olarak bilinmektedir [53].

Akıllı kent unsurları Şekil 2.3.'de gösterilmektedir [175].

Şekil 2.3. Akıllı kent unsurları.

Akıllı çevre, akıllı bina ve akıllı enerji şebekelerini esas almaktadır. Elektrik ve su tüketiminin en az seviyeye indirilmesinde ve yaşam alanları oluşturulurken çevre duyarlılığın gösterilmesi açısından önem arz etmektedir. Akıllı ekonomi, şehirlerin oluşturulmasında önemli bir etkidir. Avrupa birliği bu kavramın önemini ifade edebilmek için paylaşım ekonomisini vurgulamıştır. Sahibi tarafından kullanılmayan ya da az kullanılan bir nesnenin ya da hizmetin kullanılmadığı vakitlerde başka kişilere kiralanması sonucu sağlanan ekonomi şeklidir [53].

Akıllı ulaşım, şehrin daha yaşanılabilir hale gelmesi açısından ulaşım önem taşımaktadır. Büyük kentlerde yaşam kalitesini arttırmak için ulaşım akıllı hale getirilerek kent içi yolculuk kısa sürede sağlanacak ve trafik kazalarının azalması bakımından yararlı olacaktır [53].

Akıllı yaşam, akıllı ev uygulamaları şehir sağlığının akıllı duruma getirilmesini kapsayan uygulamalardır. Sağlıkta akıllı hizmetler tedavi süreçlerinin verimli ilerlemesine, akıllı konut uygulaması ile enerji tüketimi en aza indirilerek maliyetlerin düşmesine olanak sağlayacaktır. Bu hizmetler ile şehirlerde yaşam standardı yükselmektedir [53].

Akıllı yönetim, kentliye sunulan hizmet kalitesinin artırılması hedeflenmiştir. Şehrin her tarafına yerleştirilen sensörler ile toplanan bilgiler sayesinde kentte yaşayan insanların ihtiyaçlarına, sorunlarına en kısa yoldan hızlı ve etkin çözüm bulunması sağlanmaktadır [53].

Dünyada ve ülkemizde kentleşme hızla artarken, vatandaşlara rahat kaliteli yaşam oluşturmak için akıllı kent ve sürdürülebilir kentsel hizmetlere ilgide artmaktadır. Kentlerdeki hızlı nüfus artışı o bölgedeki kısıtlı doğal kaynakların iktisatlı kullanılması ile kent insanına kaliteli hizmet ulaştırma çabasıdır. Kentlerin verimli yönetimi için akıllı kent kavramı önem arz etmektedir. Karar verici ve uygulayıcı olan yerel yönetimler kentlerdeki sorunları tahmin etmek ve kaynakları verimli kullanmak için yöntemler üretmektedirler [129].

Dünya’da akıllı şehirlere bakıldığında şehirlerin farklı akıllı şehir alanlarında öne çıktığı görülmektedir: Londra-Yönetişim, Singapur-Ulaşım, Barselona-Ekonomi, Amsterdam-Çevre, Seul Altyapı, Paris-Girişimcilik, Dubai-Trend Teknolojiler, Berlin-Enerji, Santander-Altyapı [23].

Aşağıda görülen Çizelge 2.2’de dünyadaki bazı kentlerdeki akıllı kent örnekleri verilmiştir. Kullanılan teknolojik çareler; temiz ve yenilenebilir enerji, kent içi hareketlilik, kablosuz internet erişimi, atık yönetimi, su yönetimi, e-devlet ve akıllı trafik kontrolü olarak belirtilebilir [130].

Çizelge 2.2. Dünyada akıllı şehir örnekleri.

Kent	Akıllı Kent Uygulamaları
Londra	Londra’da akıllı kent uygulaması ile, herkesin bilgi ve iletişim teknolojilerine erişebildiği, dijital uygulamalar ile internet ulaşımı kısıtlı olan kişi sayısını azaltmak amaçlanmıştır [19].
Singapur	Singapur akıllı kent ve akıllı toplum oluşturmada gelişmiş dijital alt yapıya destek vermektedir. Lojistik ve taşıma, akıllı kentler ve akıllı belediyeçilik hizmetleri, sağlıkta kişiye özel hizmet verilmesi, eğitimde güvenlik gibi alanlarda başarı amaçlanmıştır [63].
New York	Trafikte aktif yönetim, bisikletle ulaşımında kolaylık için bisiklete özel erişim gibi ulaşım uygulamaları yapılmıştır. Kentte yağmur suyu toplama ve kanalizasyon taşkınlarına engel olmak için LinkNYC yeşil altyapı programı geliştirilmiştir [27].
Seul	Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kalitesini arttırmak için oluşturulmuş uygulamada internet sitesi ile otobüs, metro, kültürel etkinlikler, iş olanakları, gayrimenkul bilgileri, kamu hizmetleri, engelliler için imkanlar ve şehir hakkında genel bilgi elde edilmektedir [19].
Barselona	Şehirdeki yaşamı kolaylaştıracak bir portal oluşturulmuştur. Akıllı otobüs ağı, evde bakıma muhtaç yaşlı, engelli ve yardıma ihtiyacı olan vatandaşlar için tele bakım hizmetleri, elektrikli ulaşım araçları ile kaliteli sürdürülebilir ve konforlu ulaşım sağlamak, kolay ücretsiz internet erişimi, motorlu trafiği azaltmak ve kısa süreli yolculuklar için bisiklet kullanımı kolaylığı sağlamak [79].
Amsterdam	Trafiklink ile bulunulan trafik ortamına müdahale etme ve trafik hakkında bilgi sahibi olma, akıllı yaşam ile evlerde bilinçsiz enerji tüketiminin önüne geçmek ve bu konuda farkındalık oluşturmak, fuar alanlarında kullanılan akıllı alanlar, akıllı alt yapı projesi ile fosil yakıtların tüketimini azaltmak ve enerjide maliyeti düşürmek [79].
Paris	Paris Akıllı Şehir uygulamasında, temiz ve kolay ulaşım, yenilenebilir enerji proje uygulaması, ulaşım ağının yenilenmesi, ilk bisikletli ulaşım görülmektedir [131].
San Francisco	Tasarlanmış akıllı sokak lambaları ile enerji tüketimi kontrol edilmekte ve harcanan elektrikte tasarruf sağlanmaktadır [132].
Berlin	Berlin Akıllı Şehir uygulamalarında üst seviyede temiz ve sağlıklı çevre hedefi ile daha sürdürülebilir ve yaşanabilir kent ortamı oluşturmaktır [133].
Dubai	Dubai, akıllı yaşam, zeki insanlar, akıllı ekonomi, akıllı çevre ve yönetim, akıllı mobilite amaçlamaktadır [134].
Santander	Yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji sektöründe kullanılması ve enerji yönetimi konularını kapsayan uygulamasıdır [125].
Moskova	Akıllı kent uygulamalarında enerji ve ulaşım konusunda çalışmalar bulunmakta ve geliştirilmektedir [27].
Kopenhag	Kent yönetiminin geliştirdiği akıllı bisiklet sistemi ile gerçek zaman verileri, kullanıcı ve kent yönetimi arasında sensörler aracılığı ile sağlanan bilgi alışverişi ile hava kirliliği ve trafik durumu kontrol edilip yönetilmektedir [53].

Ülkemizde de Akıllı Şehircilik konusunda çalıştaylar düzenlenmiştir. Bu çalıştaylar akıllı Şehirlerde sürdürülebilirliğin sağlanmasında teknolojik unsurların etkileri konusunda bilgi ve değerlendirmeler sunulmuştur.

29 Aralık 2016 tarihinde İstanbul’da, “İstanbul Akıllı Şehir Projesi Çevre Odak Alanı” olarak ilk çalıştay gerçekleştirilmiştir. Bu çalıştayda akıllı şehirler kapsamında kurum ve kuruluşların durum değerlendirmesi yapılmıştır [124].

1-2 Ağustos 2017 yılında ikinci çalıştay İstanbul’da, “Sürdürülebilir Akıllı Şehirler Çalıştayı” ismi ile düzenlenmiştir. Bu çalıştayda akıllı şehirciliğin öneminden, bu kavramı gerçekleştirmek için teknolojinin verimli etkin şekilde kullanılmasından, bütünleşmiş bakış açısı ile yapılabileceklerden bahsedilmiştir. Sürdürülebilir temel unsurlar incelenmiş olup bu unsurlar ile ilgili örnekler verilmiştir. Sürdürülebilirliği sağlarken elde edilen kazanımlar anlatılmıştır [123].

Ülkemizde akıllı kent uygulamalarında öne çıkan bazı örnekler ise Çizelge 2.3’de verilmiştir.

Çizelge 2.3. Ülkemizde akıllı şehir örnekleri.

Kent	Akıllı Kent Uygulamaları
İstanbul	Çevre kontrol merkezi, Akıllı ulaşım sistemi, Taksi, Yüzer Güneş Enerji Santrali, Hayal Kart, Akıllı Geri Dönüşüm Konteyneri, Evsel Atık Yakma ve Enerji Üretim Tesisi, Çöp Gazından Enerji Üretimi, İBB Yol Gösteren, Akıllı Park Yönetimi, Zemin İstanbul [4].
Gaziantep	Akıllı Park ve Bahçe Sulama, Akıllı Şebeke ve Yenilenebilir Enerji Sistemleri, Akıllı Duraklar, Hafriyat Araçlarının Takibi, Trafik Sinyalizasyonu [122].
Ankara	Harikalar Diyarı Akıllı Park Projesi, Entegre Katı Atık Yönetim Sistemi, Akıllı Ulaşım Sistemleri, Ankara BB Mobil Uygulaması, Mezarlık Bilgi Sistemi Mobil Uygulaması, Ankara Telsiz Haberleşme Sistemi, Elektrik Enerji Takip Sistemi, Akıllı Su Yönetimi Sistemi [87].
Antalya	“Akıllı Şehir Antalya” mobil uygulaması, şehir bilgilendirme ekranları, akıllı şehir yönetim platformu, güneş enerjisi santralleri, katı atık yönetim ve dönüşümü, akıllı aydınlatma ve sulama sistemi [87].

Çizelge 2.3 (devam). Ülkemizde akıllı şehir örnekleri.

Bursa	2018 yılında ARGE Şube Müdürlüğü'nde kurulan Akıllı Şehircilik Birimi, Akıllı Şehir Strateji Belgesi hazırlık çalışmalarını yürütmektedir. Bursa'da öne çıkan akıllı şehir örnekleri şunlardır: CBS Uygulaması, Altyapı Ruhsat Denetim Programı (ARUDEP), E-Belediye Yazılımı, İlan Reklam Online Denetleme Sistemi, Sevgi Çipi, Üç Boyutlu Mobil Turizm Atlası, Şehir ve Trafik Kameraları, Akıllı Kavşak Uygulamaları [23].
Kayseri	“Akıllı Şehir Kayseri” Mobil Uygulaması, Trafik Kontrol Merkezi, Bisiklet Yolu ve Durağı, Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı [23].
Kahramanmaraş	“Akıllı Şehir Kayseri” mobil uygulaması, akıllı aydınlatma, akıllı sulama, trafik kontrol merkezi, bisiklet yolu ve durağı, sürdürülebilir enerji sistemleri [120].
Konya	Akıllı toplu ulaşım sistemi, akıllı durak ekranları, akıllı kavşaklar, toplu ulaşımında temassız banka kartı kullanımı, bisiklet yolları, hava kirliliği izleme uygulaması sistemi, mobil Mesnevi uygulaması [3].

Bir şehirde uygulanan akıllı şehir çalışması başka bir şehirde farklı sonuç verebilir. Her kentin ihtiyacı ve koşullarına göre çalışma yapılmalıdır. Onuncu kalkınma planları ülkemiz politikası için zemin sayılmakta ve 2014-2018 yılları arasını kapsamaktadır. Bu belgelere göre; ‘Akıllı uygulamaların sağlık, eğitim ve öğretim, sosyal hizmetler, bina, enerji yönetimi, su yönetimi ve ulaştırma gibi birçok alanda yaygınlaştırılması hedeflenmektedir [176]. On birinci kalkınma planları ilkeleri ise, yerleşmiş sağlam ekonomi, üretimde rekabet ve verimlilik, kaliteli insan ve kuvvetli toplum, çevre sürdürülebilirliği ve yaşanabilir kentler, demokratik hukuk devleti ve başarılı yönetim olarak sıralanmaktadır [177].

Türkiye’de “Akıllı Şehirler” ile ilgili yasal mevzuat her geçen gün gelişmekte ve kamusal altyapılar bu yönde tasarlanmaktadır. Ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafında hazırlanmış olan Ulusal Akıllı Şehirler Strateji ve Eylem Planı 2019 yılı Aralık itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Şehirlerin yaşam kalitesini arttırmak için teknolojinin desteğine başvurulmaktadır. Şehirlerde ‘iletişim ve bilgi teknolojileri kapsamında altyapı beceri ve kapasite seviyeleri üst seviyeye taşınarak akıllı ketslere dönüşüm desteklenecektir’ politikasına yer verilmektedir [6].

Günden güne büyüyen kentsel alanlarda daha fazla nüfusa barınma olanağı sağlanmaktadır. Kentler sorunların çözümünde gelişen teknolojinin ve insan sermayesinin doğru kullanılması hedeflenmiştir. Şehirler sadece teknoloji kullanımı ile

akıllı şehir sayılamaz. Yatırımın en çok yapıldığı insani ve sosyal alanlarda gerçek zamanlı verilerin kullanıldığı, doğal kaynakların verimli etkin şekilde tüketilmesi ve akıllıca yönetilmesi sürdürülebilir ekonomiye katkı sağlar ve kaliteli yaşam oluşumunu destekler [21].

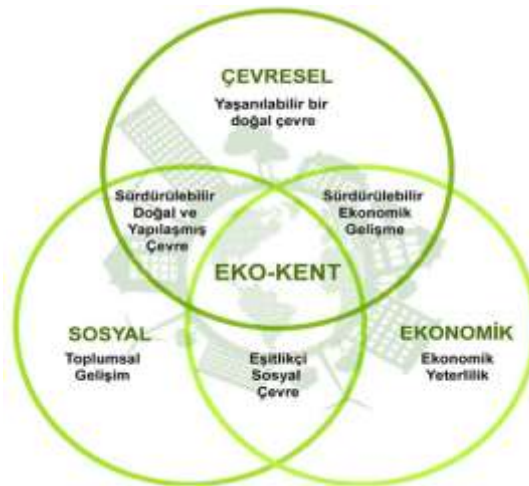
2.1.1.2. Eko kent (Ekolojik Kent)

Sürdürülebilir kentlerin temel amaçlarından birisi olan Ekolojik kent, bulunduğu çevreyi kirletmeyen koruyan, doğal kültürel ve tarihi değerlere zarar vermeyen, ekolojik ekonomik ve estetik İnsan, doğa ve kent arasında ilişki kurarak gelecek nesillere sağlıklı, temiz, sürdürülebilir şekilde oluşturulmuş yaşam alanlarıdır [49].

Eko kent ana unsurları Şekil 2.4’de gösterilmektedir [118].

Günlük yaşantımızda git gide çoğalan çevre kirliliği ve doğa tahribatının bu kavram ile önlenmesi hedeflenmektedir. Kirleten kentler yerine temiz tutup kirletmeyen, doğal olana saygı gösteren ekolojik kent modelleri yaygınlaşmıştır. Ayrıca tahrip olmuş kentleri revize etme düşüncesi bu kavramı geliştirmiştir [118]. Ekolojik ve ekonomik denge kurularak kentsel gelişme süreçleri sağlıklı ve yaşanabilir kentleri oluşturmaktadır.

Kaliforniya Berkeley’de 1990 yılında Uluslararası Eko kent Konferansında ilk defa kentsel ekolojiye değinilmiştir. Konferansta kentsel sürdürülebilirlik sorunları konuşulmuş olup çevresel yöntemlerle şehirlerin en yüksek verimde çalışması yönünde fikir alışverişine ortam sağlanmıştır [117]. Richard Register 1992’de Eko kentlerin sürdürülebilirliğine destek için Ecocity Builders (doğal ekosistemlerin kendi kendini yenileyip sürdürebilen esnek yapısı ve işlevi üzerine tasarlanan bir insan yerleşimidir) isimli kuruluşu kurmuştur [178].

Şekil 2.4. Eko kentleri oluşturan temel unsurlar.

Eko kent ilkeleri;

- İklim ve çevreye uyumlu halde oluşturulması,
- Çevre kirlenmesinin önlenmesi,
- Flora ve faunanın korunması,
- Toprak, hava ve su kirliliğinin engellenmesi,
- Su kaynaklarının verimli kullanılması,
- Atık suların geri dönüşümü,
- Yağmur suyunun kullanımı,
- Sera gazı emisyonlarının azaltılması,
- Fosil enerji kullanımının azaltılması,
- Yenilenebilir enerjinin kullanımı,
- Araba trafiğinin azalması,
- Çöplerin geri dönüşümünün sağlanması,
- Ekolojik ayak izinin en az seviyeye indirilmesi şeklinde tanımlanmaktadır.

Sürdürülebilir şehirlerin temel amaçlarından olan doğal kaynakların kullanımının en aza indirilmesi ve doğaya minimum zarar verilmesinin sonucunda ekolojik ayak izi küçültme ve doğa ile iç içe planlanan kent kavramını Eko-kentlerde görmekteyiz. [118].

Ekolojik ayak izi, tüketilmiş olan doğal kaynakların yeniden üretilmesi için gerekli olan toprak ve su alanını gösteren bir ölçüdür [28]. Ekosistemin karşılayabileceği kaynaklar ve toplumun istekleri baz alınarak ekolojik ayak izi hesaplanır [179].

Ekolojik ayak izi alan cinsinden hesaplanıp hektar(ha) ile ifade edilir. Açıklaması Şekil 2.5’de verilmiştir [135].

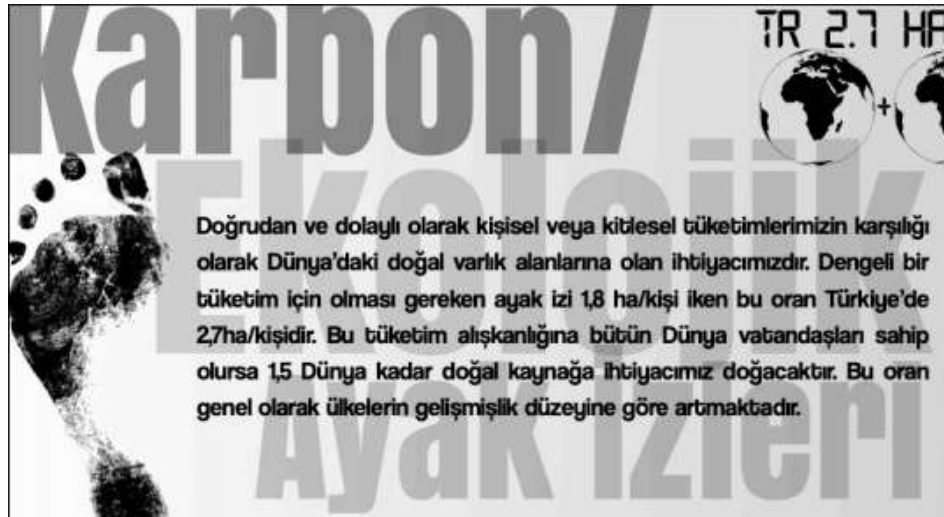
Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF)’ nın hazırladığı Yaşayan Gezegen 2020 raporuna göre;

- Dünyanın her yerinde biyolojik çeşitlilik azalmaktadır,
- Geliri fazla olan ülkelerde büyük ayak izi, geliri az olan ülkelerde küçük ayak izi.
- Düşük gelirli ülkelerde kaynak kaybı fazladır,

- Ekolojik ayak izimizin kapasiteyi aşması ile iklim değişikliği gerçekleşmekte,
- Sürdürülebilir kalkınma için çözüm yolları üretilmeli, toplumdaki tüm bireylerin temiz enerji, gıda ve arazi kaynaklarına adil olarak erişimi sağlanmalıdır,
- Toplumun refah seviyesi ya da gelişmişlik ile tüketim seviyesi arasında orantılı bir ilişki bulunmalı,
- Biyolojik çeşitliliğimizi korumak için ihtiyacımız olan enerjiyi yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak elde etmeli, beslenme alışkanlıklarımız ile ayak izimizi azaltmalıyız [180].

Ülkelerin gelişmişlik düzeyine göre karbon ayak izi artmaktadır. Yaşayan Gezegen 2010'da yayınlanmış rapora göre kişi başına düşen Ekolojik Ayak İzi en yüksek 10 ülke: Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Danimarka, Belçika, Amerika Birleşik Devletleri, Estonya, Kanada, Kuveyt olarak sıralanmaktadır [28].

Ekolojik ayak izi sıralamasına göre Türkiye 154 ülke arasında 63. sırada bulunmaktadır [180].

Şekil 2.5. Ekolojik ayak izi & Türkiye'nin ekolojik ayak izi.

Sağlıklı kent planlamada enerjinin aktif kullanımı, ulaşımdaki iyileştirmeler ve ulaşımda kentli kullanımının kalitesinin artırılması, toplu taşımaya teşvik edilmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması ve kullanma bilincinin oluşturulması, kentin planlamasında çevre düzenleme ve peyzaj tasarımı için şartlar geliştirilmesi gerekmektedir. Gelecekteki problemlerin çözümü için bütün insanların birlikte hareket etmesi zorunludur. Doğrudan veya dolaylı olarak insan, toprak, su, peyzaj, iklim,

atmosfer, fauna ve flora ve kültürel miras üzerinde olumlu çalışmalar ile koruma kullanma dengesi gözetilerek sağlıklı sürdürülebilir kentler ilişkisi kurulabilir [71].

Dünyada ve Türkiye’de eko kent projelerinin uygulandığı örnekler mevcuttur. Bunlar temel olarak güneş enerji kullanan, kullanacağı enerjiyi kendi üretebilen yaya merkezli şehirler olarak görülmektedir (Şekil 2.6, Şekil 2.7, Şekil 2.8, Şekil 2.9, Şekil 2.10 (a, b) Şekil 2.11 (a, b)) [118].

Şekil 2.6. Melbourne, Avustralya- City of Moreland.

Şekil 2.7. Çin- Singapur, Tianjin Ecocity.

Şekil 2.8. Danimarka- Kalundborg Endüstri Parkı.

Şekil 2.9. Almanya- Vauban.

a

b

Şekil 2.10. Nilüfer Eko-kent Projesi- Bursa.

a

b

Şekil 2.11. Kocakır Eko-kent Projesi- Eskişehir.

Kentsel mekânların doğal çevre üzerindeki baskısı ilk olarak kentlerde çevre bilinci oluşması, sağlıklılaştırılması ve dönüştürülmesi gerekliliğini meydana getirmiştir. Kenti oluşturan kültürel değerler, endemik türler ve mevcut doğal kaynakların korunmasını amaçlayan eko-kent planlaması yapılmalıdır. Bu korumada doğal kaynakların kendini yenilemesine olanak sağlanmalı, etkin ve verimli kullanım gerekmektedir. Ayrıca doğal kaynakların korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi için çıkarılmış yasal ve yönetsel düzenlemeler eko-kent planlamasının uygulanmasına destek olacaktır [61].

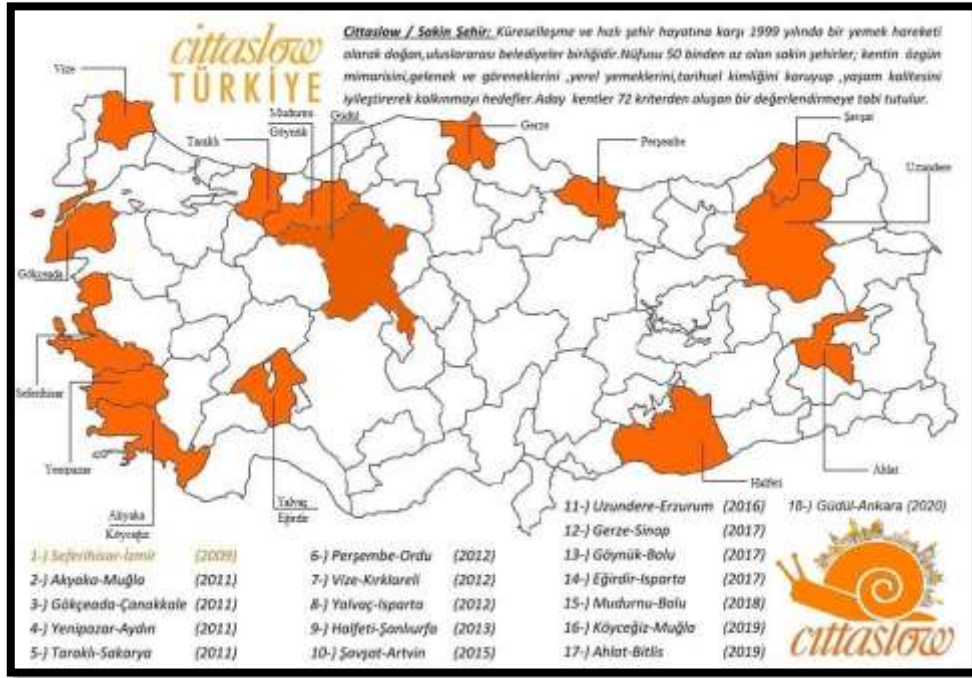
2.1.1.3. Sakin (Yavaş) Şehir

Cittaslow (Sakin şehir) hareketi, şehirler birliği olan bu hareket, küçük kentlerin yerel özelliklerinin ortadan kaldırılmasını önlemek için planlama ve tasarımda kullanılması amaçlanan uluslararası bir ağıdır [99].

Yalnızca nüfusu 50.000'den küçük yerel yönetimlerin tam üye olabildiği Cittaslow ağı dünyada 31 ülkede 278 kentte uygulanmaktadır [112]. Cittaslow olmak için birliğin belirlediği ölçütler bulunmaktadır. Üye olacak aday kentlerin gerçekleştirdiği projeler bu ölçütlere göre değerlendirilmektedir. Kriterler ise çevre; altyapı, kentsel yaşam kalitesi;

tarım, turizm, esnaf ve sanatkârlara dair politikalar; misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar; sosyal uyum ve ortaklıklar olarak sıralanmaktadır [112].

2020 itibariyle Türkiye’de 18 yavaş şehir üyesi bulunuyor. Ağa üye olan ilçeler Harita 2.1’de değiştirilerek gösterilmiştir [181]. Bu ilçeler; Ahlat, Akyaka, Gerze, Gökçeada, Göynük, Güzül, Eğirdir, Halfeti, Köyceğiz, Mudurnu, Perşembe, Seferihisar, Şavşat, Taraklı, Uzundere, Vize, Yalvaç ve Yenipazar’dır [112].

Harita 2.1. Türkiye Sakin Şehirleri dağılışı haritası.

Günümüzde kentler markalaşırken kendi benliğini kaybedip tek tip kentler oluşmaktadır. Birbirlerinden, kendine has özellikleriyle yavaş şehir olgusuyla ayrılırlar. Yavaş şehir hareketi ile kimlikleşmiş kentler oluşur. Kentin imajı, markalaşması, diğer kentlerden farkı bu kavramla gerçekleşir [101].

Kentlerin kendine has niteliklerinin korunması ve kentsel yaşam standartlarının yükseltilmesi yavaş şehir hareketinin esas amacıdır. Kentte bozulmamış bir doğanın varlığı, koşuşturmanın olmaması, bisikletin ulaşımında daha fazla kullanıldığı, çevre kirliliğinin olmadığı, gürültü kirliliğinin olmadığı, gözü rahatsız eden dev yapıların bulunmadığı, sağlıklı gıda tüketiminin olduğu bir yer yavaş şehirdir. O şehirde yaşayan insanların sağlığını etkileyecek dış çevresel etmenler yoktur. Barındırdığı insanı mutlu eder mağdur etmez. Yavaş şehir hareketi ile kaynaklarda iktisatlı kullanılıp sürdürülebilirlik sağlanır. Sağlıklı kent oluşumuna katkısı büyüktür [1].

İnsanların iletişim seviyesinin arttığı, sosyalleşebildikleri, kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen, sürdürülebilir, doğal varlığına, el sanatlarına gelenek görenek ve kültürüne sahip çıkan, sağlıklı altyapısı bulunan, yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanan ve fosil yakıt kullanımını en aza indirgeyen, teknolojinin getirilerinden faydalanmanın kentlerin yaşam refahını üst seviyeye taşıyacağı ilkesiyle yola çıkmıştır. [112].

Yavaş şehir hareketi küçük, daha çevreci kentleri bir araya getirmektedir. Yerel değerleri ön plana çıkarmak isteyen, metropollerden etkilenmemek için çaba gösteren küçük kentler açısından oluşmuş kalkınma modelidir. Hayatın herkes için kaliteli ve sağlıklı yaşanabilir olması, yerel kültürü ve gelenekleri benimseyip ön plana çıkarmak, teşvik etmek, yerel ekonomik yaşama katkı sağlamak, bölgesel değerlerle sürdürülebilir gelişmeyi sağlamak amaçlanmıştır [101]. Yavaş şehirleri farkı, kentsel mekanların yıkılıp yeniden oluşturulması değil, var olan kent alanlarının sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır [99].

Yöre halkına ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda getiri olacağı bilinmektedir. Kent insanına kaliteli ve yaşanabilir ortam sunmaktadır. Yerel yönetim teşviki ile bölgede kalkınmaya destek olmaktadır ve istihdam oluşumuna katkı sağlamaktadır. Yerel üretimin korunması ve desteklenmesi, doğal çevrenin, tarihi eserlerin ve yapıların korunması, hayat kalitesinin artmasına ve yörede turizmin canlanmasına katkı oluşturmaktadır. Yavaş şehir hareketinin sağlayacağı kaliteli yaşam standartları ve yöredeki ekonomik hareketlilik ile bölge insanı büyük kentlere göç etmemiş olacaktır [101].

Ülkemizde sağlıklı kent üyesi olup aynı zamanda yavaş şehir hareketini benimsemiş Aydın İlinin Yenipazar İlçesi vardır.

2.1.1.4. Dirençli Kentler

Dünyada doğal afetlerin artışı, iklim değişikliğinin olumsuz etkileri, fosil yakıtların kullanımının artması, plansız ulaşım ve altyapı dirençli kentler olgusunu ortaya çıkarmıştır [54].

İnsan müdahalesi ile oluşturulmuş kentler doğal dengeye büyük zarar vermektedir. Bununla birlikte kentler afet risklerini tetikleyip hem bu afetlerden etkilenen hem de etkileyen unsurdur. Afetlerden korunmak için ise artan afet risklerine adapte olmak, onunla nasıl başa çıkılır öğrenmek ve dayanıklılığı arttırmak gerekmektedir. İklim değişikliği, deprem, sel taşkınları, kuraklık, kıtlık gibi birçok afet tehlikesi ile karşı

karşıya kalan kentlerin bu afetlerle mücadele ve uyum için çeşitli uygulamaları olmalıdır. Kentlerde özellikle gelecekteki varlıklarını sürdürebilmeleri için bu önemlidir. Uygulanacak doğru yerel ve merkezi politikalar ile sürdürülebilir kentleşme modelleri geliştirilmesi gerekmektedir [18].

Ülkemizde dirençliliğe ilk defa Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında turizm konusunda değinilip, Onuncu Kalkınma Planında dirençli afet yönetimi çerçevesinde çalışmalar oluşturulmuştur [18].

Türkiye’de kentlerde nüfusun artışı ile afet risklerinin arttığı, dirençliliğin azaldığı görülmektedir. Kentlerde dirençliliği artırmak için ve planlanan çalışmalarda başarılı olmak için kamu ile beraber vatandaşların bu konuyu özümseyip bilinçli davranışlarda bulunulması esastır [111]. 2014 yılında İstanbul’da Bağcılar ve Pendik ilçeleri pilot bölge seçilmiş olup, Afete Dirençli Şehir Planlama ve Yapılaşma konulu çalışma bu ilçeler üzerinden yürütülmüştür. Afetlere hazırlık, yapısal ve kentsel tehlike unsurları, alınabilecek tedbirler ve yerel yönetimlerin bu konuda neler yapabilecekleri hakkında eğitimler verilmiştir [92].

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Gölcük ve Düzce depremleri sonucunda edinilen tecrübe doğrultusunda İstanbul ili sınırlarında deprem risk ve tehditlerini tekrar incelemiştir. Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsü ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi Deprem ve Zemin İnceleme Müdürlüğü biraya gelerek “İstanbul İli Olası Deprem Kayıp Tahminlerinin Güncellenmesi Projesi-2019” hazırlamıştır. İlçelere özel olarak analizler ve haritalamalar hazırlanarak İstanbul kentindeki 39 ilçe belediyesi için “İlçe Olası Deprem Kayıp Tahmini Kitapçıkları” hazırlanmıştır. Bu boyutta herhangi bir depremde ilçe geneli ve mahallelerdeki bina tahribatı, olası yaralanma ve can kaybı, geçici barınma gereksinimi ve altyapıdaki hasar öğeleri gibi her ilçenin sorunu analiz edilerek rapor olarak bildirilmiştir. Çalışmada amaç İstanbul ilinde güncel altyapı envanteri, zemin bilgilerine ve deprem yer hareketi modellerine dayalı bir yapı hasarı, can kayıpları, direkt olarak sosyal ve ekonomik kayıpların tahmin edilip belirlenmesidir. Buna benzer afetlere ilişkin yapılan çalışmalar şu şekildedir;

- Türkiye Cumhuriyeti İstanbul İli Sismik Mikro-Bölgeleme Dahil Afet Önleme/Azaltma Temel Plan Çalışması – Japonya Uluslararası İş birliği Ajansı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi (IBB-JICA)

- İstanbul Metropolitan Alanının Deprem Risk Analizi-Boğaziçi Üniversitesi (Amerikan Kızılhaç Teşkilatı tarafından desteklenmiştir) (ARC-BÜ)
- İstanbul'daki Sanayi Tesisleri ile İlgili Deprem Riski Belirlemesi-Boğaziçi Üniversitesi (Münih-Re Reasürans Şirketi tarafından desteklenmiştir) [115].

Bu örnek çalışmaların tamamında İstanbul kentindeki konut durumu ile ilgili olarak Devlet İstatistik Enstitüsü (TUIK) tarafından 2000 yılında hazırlanmış bina envanterinden faydalanılmıştır [115].

İstanbul ve ilçelerinin deprem haritası Şekil 2.12'de gösterilmiştir [182].

Şekil 2.12. İstanbul ve ilçeleri deprem bölgelerinin gösterimi.

Dirençli kent oluşturmak için uyarlanmış “yeşil odak projesinde”, İzmir ili pilot uygulama alanı seçilmiştir. Yeşil alt yapı olanaklarından faydalanarak iklim değişikliği kapsamında dayanıklı kentsel alanlar oluşturulması amaçlanmıştır. İklim değişikliğine karşı kent dayanıklılığının artırılması, toplum bilincinin artırılması için çeşitli bilgi paylaşımları yapılarak çözüm aranmaktadır [52].

Yeşil altyapı, doğadan insan yarar sağlayan mekânsal bir yapı olup ekosistem hizmetlerini gerçekleştirmek amacı ile kentsel ve kırsal alanlarda biyoçeşitliliği korumak için planlanmış bir yapıdır [52].

Örnekler ise; Barselona Yeşil Altyapı ve Biyolojik Çeşitlilik Planı 2020 ile doğayı şehre taşımak, dağınık yeşil altyapılar arasındaki bağlantıları artırmak ve şehrin dayanıklılığını üst seviyeye getirmek örneği,

Vitoria- Gasteiz kentinin görünümünü yenilemek ve geri kazanım için yeşil kuşak projesi örneği,

Deva Nehri projesi, nehrin kıyısındaki ormanların gelişimi arttırmak teşvik etmek ve kıyı aşınımı önleme örneği,

Madrid + Natural (Madrid+ Natural Project), kentsel alanların yeniden canlandırılması ve iklim değişikliği ile mücadele için çözümler örnek olarak sunmaktadır [52].

Dirençli şehirler, Birleşmiş Milletler 'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG- Sustainable Development Goals) arasında da yer almaktadır. Amaç olarak ekonomik durumu yeterli olmayan, çevresinde gerçekleşen olumsuz etkenlere maruz kalan ve bu tarz olaylara karşı savunmayı arttırmak için direncin artırılmasıdır [183].

Dünyada dirençli kent örneği olarak Tokyo kenti verilebilir. İklimsel etkiler sonucu kentte birçok afet meydana gelmiştir. Bu kentte dirençli kent olma özellikleri gözlemlenmiştir [111].

2.1.1.5. Yaşanabilir Kentler

Yaşanabilirlik kavramı, kentlerde barınan insanların mutluluğunu destekleyecek yerleşimlerin kalitesinin artırılması olarak tanımlanabilir. Kalite artırılması ve beklentilerin karşılanması yerel yönetimlerin faaliyet kapsamında olduğu için kavram yerel yönetimlerle bağdaştırılmaktadır. Çünkü yerel yönetimler kentsel mekanlarda hakla iç içe ve kolay erişilebilir kamu kurumu olma özelliğindedir [110].

Günümüzde dünyada her geçen gün kent sayısı artmakta, dünya nüfusunun yarıdan fazlası da kentlerde yaşamaktadır. Kentlerde nüfus arttıkça insanları yaşam kalitesinde değişiklikler görülmektedir. Kentlerde sağlıksız yapılaşmaya ve çarpık kentleşmeye sebep olan sorunlar; göç, kaçak yapılaşma, kent alanlarındaki yanlış arazi kullanımları olarak sıralanmaktadır. Bu sorunlar kentlerin çağdaş mekanlar olmasını olumsuz etkilemiş ve yaşanması zor karmaşık kentler meydana gelmiştir. Kent içi ulaşım, katı atık toplama ve bertarafı, kentsel planlarda yeşil alanların ihtiyacı yeteri kadar karşılayamaması, kaliteli içme suyu erişimi gibi sorunlar temelinde bulunmaktadır [110]. Yaşanabilir kentler oluşturmak için yerel yönetimlerin yasalar düzenleyerek ve tedbirler alarak kaliteli konut planlama yöntemi belirlemesi, kente dair kararlar alınırken yerel halkın etkili olması, sürdürülebilir ve sağlıklı bir çevre oluşturulması, kentte güvenliğin sağlanması gibi temel şartların yerel yönetimlerce benimsenip uygulanması gerekliliktir [113].

Ülkemizde yaşanabilirlik başlığı altında çeşitli konularda sempozyumlar düzenlenmiştir [183].

- 2013, İstanbul’da “Yaşanabilir Sokaklardan Sürdürülebilir Kentlere” isimli seminer,
- 2014, İzmir’de “Bisikletli ve Yürünebilir Şehirler” temalı,
- 2015, İstanbul’da “Daha Akıllı ve Enerji Verimli Şehirlere Doğru” temalı,
- 2016, Sapanca’da "Küresel Taahhütlerden Yerel Uygulamalara" temalı,
- 2017, İstanbul’da “Geleceğin Şehirleri” konulu,
- 2018, İzmir’de Şehirler bisikletle daha 'yaşanabilir' olacak konulu,
- 2018, İstanbul’da "Değiştir! Ölçeği Büyüt!" başlıklı,
- 2019, İstanbul’da “Düşük Karbon Yetmez, Artık 0 Karbon Zamanı!” temalı,
- 2020, dijital ortamda "COVID-19 Sonrası Şehirler" teması ile gerçekleştirilmiştir.
- 2021, İstanbul’da “Kimlikli Şehirler” teması ile gerçekleştirilecektir.

Yaşanabilir kentlerde sürdürülebilirlik kavramı, insan ve doğanın maruz kaldığı birçok soruna çözüm bulunması gereken bir konudur. Çünkü şehirler sosyal ve ekonomik olarak gelişmelerin merkezini oluşturmaktadır. Çevre sorunlarının yoğun yaşandığı bu mekanlarda çevre kalitesinin artırılması, insanların kaynaklardan en üst seviyede faydalandığı ve kaynakların korunarak kullanılmasının temel alındığı vurgulanmalıdır [110].

Yaşanabilir kentlerin neden yaşanabilir olduğuna bakıldığında ise;

- Kentlerin kültür ve politika konusunda kendisinin sürdürülebilirliğini sağlamak için çalışması,
- Günlük yaşam ve çalışma hayatı arasında denge oluşturarak insan sağlığının korunması,
- Altyapıda sürdürülebilirliği sağlayacak uygulamalar ile kentte bisiklet yolları ve yaya kullanımı önceliklidir,
- Kentte sürdürülebilir mimari oluşumlarında yeşil çatı uygulaması ile sera gazı salınımının önüne geçilmektedir ve kişilerin yeşil alanlara ulaşımının kısa süreli yürüyecek şekilde olması amaçlanmıştır,

- Kentteki her türlü erişebilirliğin sağlanması kenti mutlu ve yaşanabilir kılmaktadır [184].

Dünyada yaşanabilir kent örnekleri Şekil 2.13, Şekil 2.14, Şekil 2.15, Şekil 2.16’da verilmiştir [185].

Türkiye’de yaşanabilir kent örnekleri Şekil 2.17, Şekil 2.18, Şekil 2.19, Şekil 2.20, Şekil 2.21’de gösterilmiştir [186].

Şekil 2.13. Melbourne, Avustralya.

Şekil 2.14. Viyana, Avusturya.

Şekil 2.15.Vancouver, Kanada.

Şekil 2.16. Helsinki, Finlandiya.

Şekil 2.17. Muş.

Şekil 2.18. Şırnak.

Şekil 2.19. Hakkâri.

Şekil 2.20. Bayburt.

Şekil 2.21. Mardin.

2.1.2. Bölüm Değerlendirmesi

Sürdürülebilirlik çerçevesinde açıklanan temel kavramlardan sonra dünya genelinde sürdürülebilirliğin sağlanması açısından çevresel, sosyal ve ekonomik girişimlerin sağlandığı fakat sosyal boyuttan çok ekonomik ve çevresel boyuta daha fazla önem verildiği gözlenmiştir.

Dünyada nüfus artışının temel sebebi kırsal alandaki nüfus artışıdır. Bu artışın gelişmiş ülkeler tarafından kontrol altına alınması ve planlanması yapılmıştır. Sürdürülebilirliğin sağlanmasında karşılaşılan sorunlar hızlı nüfus artışı ve buna bağlı olarak yeterli gelmeyen doğal kaynaklar, kırsaldan kente kontrolsüz göç ve bu göçün sonucu artan nüfusa kentsel hizmetleri eriştirmenin zorlukları dünyada karşılaşılan başlıca problemleri oluşturmaktadır.

Uluslararası oluşumlar tarafından düzenlenen ve Birleşmiş Milletlerin desteği ile küresel iklim değişikliğine karşı mücadele toplantıları düzenlenmiştir. Bu toplantılarda alınan kararlar sonucunda sürdürülebilir kent modelleri vurgulanmıştır. Gelecek nesillere, çevre ile uyumlu olan bu kaynakların aktarılması hedeflenmiş ve gündemin temelini oluşturmuştur.

Kentlerde sürdürülebilirliğin sağlanması için;

- Kent oluşumunda yerele has özelliklerin öne çıkarılması,
- Doğal kaynakların korunmasında etkin faaliyetler düzenlenmesi,
- Yerel düzeyde sürdürülebilir kentleşme başarısı için sürekli gelişim ve küresel bilgi alışverişi gerekmektedir.

2.2. MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİNİN KURULMASI, SINIFLANDIRILMASI ve ÇEŞİTLERİ

Mahalli idare birlikleri, yerel yönetim birliklerinin ihtiyaçları neticesinde oluşmuştur. Mahalli idarelerin kurulmasında ekonomik nedenler, yerel hizmet anlayışındaki farklılıklar, kırsal kesimde kamu örgütsel faaliyetlerinin eksikliği, il özel idarelerinin yetersiz kalması, köy yönetim faaliyetlerinin yetersizliği, günümüzün getirdiği değişim ve yenilikler vb. sebep olan unsurlar bulunmaktadır. Birliklerin temel etkinlik alanları, üye belediyelerin eğitimi, bu üye belediyelere danışmanlık sağlamak, bölgesel planlama çalışmaları yapılması, çevre koruma çalışmaları, yayın etkinlikleri ve üye belediyelerde sigorta işleri etkinlikleri olarak sıralanabilmektedir. Herhangi bir birliğin bütün alanlarda faaliyet göstermesi kolay olmayacağından dolayı, birlikler farklı hedeflerle birleşmektedir [72].

Yerel yönetimler, herhangi bir coğrafi kesimde yaşayan topluluklara bir arada bulunmaları sebebi ile bulundukları ortamda ihtiyaçlara cevap verip hizmet üretmek hedefiyle oluşturulan, kanuna göre yasa ile seçilerek göreve getirilen, kentle ilgili belirlenmiş yetki ve görevlere sahip kamu tüzel kişileridir [69].

Yerel yönetim birlikleri, yerel yönetimlerin yetersiz kaldığı yerlerde, yerel yönetimlerin devrettiği yetkiler doğrultusunda yerel sorunların çözümünde aktif görev alan birliklerdir. Yerel yönetim birliklerinin yaygınlaşması ile yerel yönetim birimlerinin kendi aralarında kaynaşma sağlanacak, karşılıklı fikir paylaşımları oluşacaktır [95].

Günümüz dünyasında gerçekleşen hızlı değişimin gerçekleşmesi ile çevre sorunları da artmaktadır. Sınır tanımadan büyüyen çevre sorunlarına yerel yönetim birliklerinin zorunlu iş birliği ile çözümler üretilmektedir. Su kirliliği, sağlıklı şekilde katı ve sıvı atıkların bertaraf edilmesi, hava kirliliği gibi birçok sorun çözümünde yerelde iş birliği gerekmektedir. Bu sorunlar merkezi yönetim dahil edilmeden yerel düzeyde çözümlenmesi için birimlerin görev ve yetkileri arttırılmalıdır [82].

03.07.2005 Tarih ve 25874 sayılı Resmî Gazete’ deki, 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun 14. maddesinde: İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; Çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; Zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; kent içi trafik, Ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; Konut, kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım” gibi görevler belediyelere verilmiştir [188].

6360 sayılı Büyükşehir kanunu ile on dört ilde büyükşehir belediyesi ve yirmi yedi ilçe kurulması ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanun 06/12/2012 tarih ve 28489 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanmıştır. 6360 sayılı Kanun ile Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde büyükşehir belediyesi kurulmuş, bu illerde mevcut il belediyeleri, büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür. Bu kanunla birlikte yeni büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumluluk alanları il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Buna paralel olarak belediye sınırlarında yaşayan nüfusun artması, belediye sayısının azalması, il özel idarelerinin büyükşehir belediyesi bulunan illerde tüzel kişiliklerinin kaldırılması gibi unsurlar göz önünde bulundurularak, 15.07.2008 Tarih ve 26937 sayılı Resmî Gazete’ de yayınlanan 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda da değişiklikler yapılmıştır [109].

Yeni kurulanlarla beraber büyükşehir belediye sayısı 30’a yükselmiştir. Büyükşehir belediyesi bulunan 30 ilde il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır. İl belediyesi bulunan 51 ilde ise il özel idarelerinin tüzel kişiliği devam etmektedir.

6360 sayılı kanun kapsamında yapılacak işlemler; tip imar proje uygulaması, amatör spor kulüplerine nakdi yardım, kadınlar ve çocuklar için nakdi yardım, büyükşehir belediyelerinin kar ve temizlik mücadele görevleri, belediyelerin mabetlerle ilgili görevleri, afet riski taşıyan binalarla ilgili görev değişiklikleri, otopark gelirleri, tarım ve hayvancılığa destek, büyükşehir belediyelerinin ilçe belediyelerine yetki devri, diğer kuruluşlarla işbirliği, büyükşehirlerde yeni belde ve mahalle kurulmasında nüfus kriterleri, mahalleye dönüşen köylerde mevcut yapılar hakkında bilgiler alınacak ve tespitler yapılacaktır [109].

Büyükşehir belediyelerinin 23/7/2004 yılında yürürlüğe giren 5216 sayılı Belediye kanunun verdiği yetkiye dayanarak bazı hizmetleri yapma veya yaptırma ve denetleme görevleri vardır. Bu görevler: toplu taşıma ve ulaşım, su havzalarının ve çevrenin korunması, tarım alanlarının, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence, eğitim ve kültür hizmetleri yapma ve desteklemek, sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kentsel tarihi mekânların ve işlevlerinin korunması, su ve kanalizasyon hizmetlerini sürdürmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamakla ilgili görevleri

üstlenmek, Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içerisinde olmak şeklinde sıralanmaktadır [187].

5393 Sayılı Belediye Kanunu ile 5216 sayılı Büyükşehir Kanunu, belediyelerin yetki ve görevleri genişletilerek sosyal belediyecilik kavramının ön plana çıkarılması, aktif hizmetlerde görülmesini hedeflenmiştir. Fakat günümüz kentlerinde altyapı sorunları tam anlamıyla çözülemediği için sosyal belediyecilik büyükşehirlerde ve küçük şehirlerde tam anlamıyla uygulamaya geçirilememiştir [69].

Birliklere 1961 Anayasası ve 1982 Anayasası'nda da yer verilmiştir. 1982 Anayasası'na göre, birlik kurabilmek için Bakanlar Kurulu'ndan izin alınması gereklidir. Ayrıca, yerel yönetimler reformu kapsamında çıkarılan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yerel yönetim birliği kurma veya kurulu bir birliğe katılma öngörülmektedir. Yerel yönetim birliklerinin yapısı 26/05/2005 tarihli 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ile düzenlenmiştir [69].

Mahalli idareler, büyüyen gelişen mekanlarda güçlerin birleştirilmesi ile kentsel ve kırsal hizmetlerin yerine getirilmesine kolaylık sağlayan, üyeliği isteğe bağlı olan tüzel kişiliktir [72].

Mahallî idare birlikleri farklı bir yasa ile kendi kendini yönetme yetkisi olan yerel yönetim niteliğinde kamu kuruluşlardır. Birliğin meclis, encümen ve başkan olmak üzere üç bileşeni vardır. Kanunda öngörülen istisnalar hariç mahalli idare birliği üyeleri seçimle gelmektedir. Mahalli idare birliği kurmak için en az iki mahalli idarenin bir araya gelmesi zorunlu iken, birlik kuracak mahalli idarenin aynı türde olması gerekmez. Örneğin; belediyeler kendi aralarında, il özel idareleri kendi aralarında ya da köyler kendi aralarında birlik kurabileceği gibi, belediye, il özel idaresi ve köyler birlikte kendi aralarında birlik kurabilirler. Mahalli idare birliklerinin hukukî statüsünü, kuruluşunu, organlarını, yönetimini, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları 11.06.2005 tarihli Resmî Gazetede, 5355 Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ile tanımlanmıştır [72].

Yasaya göre ÷lkemizde kurulabilecek birlik t÷rleri aşağıda verilmiştir [95].

- Zorunlu birlikler,
- ÷lke d÷zeyinde birlikler (T÷rkiye Belediyeler Birliğı, Vilayetler Hizmet Birliğı)
- Üye Sayısı Yüzün üstünde Olan Birlikler (Marmara Belediyeler Birliğı, Eğı Belediyeler Birliğı gibi)
- Köylere hizmet götürme birlikleri,
- Sulama birlikleri (2011 yılında çıkarılan yasa ile Sulama Birlikleri yerel yönetim birliğı olmaktan çıkarılmıştır)
- Çevre ve alt yapı birlikleri,
- Turizm alt yapı birlikleri,
- Kalkınma birlikleri,
- Özel idare- belediye hizmet birlikleri,
- Diğer birlikler.

03.07.2005 Tarih ve 25874 sayılı Resmî Gazete' deki 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu her birliğin kuruluş amacını ve çalışma usullerini belirten bir ana tüzüğünün olmasını ve bu tüzükte aşağıdaki bilgilerin yer almasını öngörmektedir [95].

Birliğin adı, birliğin idari merkezi, arazi itibariyle faaliyet göstereceğı alanın sınırları, sürekli olup olmadığı, geçici ise kaç yıl için kurulduğı, birliğe dahil olan idarelerin isimleri, birlik üyesi olan mahalli idarelerin hak, görev ve yetkilerinden hangileri birliğe ve birlik yönetme kurulana devir edildiğı ve bırakıldığı, birliğe dahil olan mahalli idarelerin her birinin birlik meclisi için seçeceği üye sayısı ve bu üye sayısının belirlenmesinde esas alınan şartların kaç yılda bir birlik meclisi tarafından inceleneceğı, birliğe dahil olan mahalli idarelerin birliğin kuruluş ve devam ettirilmesi giderlerine ne oranda katılacakları, birliğin gelirleri, birliğe dahil olan mahalli idarelerin ve bu mahalli idarelere bağılı halkın birlik müessese ve tesislerinden ne şekilde yararlanabilecekleri, birlik meclisinin yılda kaç kez toplanacağı, birliğin kuruluşuna ve faaliyetine esas olacak diğer koşullardır [95].

Bu yasa ile ülke düzeyinde yerel yönetim birliklerinin etkinliği artmış ve birlikler çoğalmıştır. Yerel yönetim birliklerinin gelişmesine katkı amacı ile yapılan bu yasal düzenleme olumlu sonuçlanmıştır.

Birlikler sürekli ya da belli süreli kurulabilirler.

Genel itibarı ile birlikler, çevre sorunlarına çözüm bulmak, kültürel, sosyal ve ekonomik gelişim sağlamak için üye belediyelerle bölgesel ortak planlama için stratejiler geliştirmek, ekonomi ve yatırım hizmetlerini koordine etmek, üye belediyelere eğitim vermek, bilgi alışverişi sağlamak ve danışmanlık hizmetlerinde bulunmak, doğal varlıkların ve kültürel değerlerin korunması amacı ile çalışmalarda bulunmak, belediye çalışmalarına dahil olarak yönlendirici konumda bulunmak, kent yönetimi ve refahı, kentsel kültür, rekreasyonel faaliyetler, kentte barınan insanların korunması ve mevcut kaynakların korunması, altyapı, ulaşım, trafik, sağlık, kentteki kültürel faaliyetler, sanat ve eğitim, su, elektrik, kentsel hizmetler için gereken araç ve tesisatları üretmek, bunların erişimine olanak sağlamak için kurulabilirler [72].

Bu birliklerden birisi olan, Sağlıklı kentler, sağlığı amaç edinmiş, yaşanabilir, mutlu kent oluşması için yapısalarda değişiklikler ile süreçleri başlatmak, çalışmaları bu yönde devam ettirmeyi hedefleyen bir kentsel gelişim aracıdır. Sağlıklı şehir, sağlıklı peyzaj, yapılı çevrenin bireylerin psikolojik, fizyolojik ve sosyal sağlığını nasıl etkileyebileceği ve daha sürdürülebilir şehirlere yol açabileceği ile ilgili bir kavramdır. Bu nedenle, Dünya Sağlık Örgütü tarafından da önemsenerek uzun dönemde bir gelişim projesi olarak Sağlıklı Kentler Projesi başlatılmıştır. 1948’de Dünya Sağlık Merkezi, sağlığı’ tamamen fiziksel, zihinsel ve sosyal refah durumu’’ olarak tanımlamıştır. 1992’de Birleşmiş milletler, Çevre ve Kalkınma Rio Deklarasyonu’nun da ise kentlerin ve doğal kaynakların sürdürülebilir gelişimine dikkat çekilmiştir. Dolayısı ile ‘‘Sağlıklı Şehir ve Sağlıklı Peyzaj’’ kavramları özellikle 2002 de yapılan Johannesburg Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi ve 2012’de yapılan Rio+20 zirveleri ile güncelliğini korumaktadır. Ayrıca sağlıklı kentler kavramının sürdürülebilir ve akıllı kentler kavramları ile de yakın ilişkileri bulunmaktadır.

2.2.1. Uluslararası Düzeyde Bir Araya Gelmiş Birlikler

Ülkedeki yerel yönetim birimleri ile ülke dışındaki başka ülkelerde kurulmuş olan yerel yönetim birimleri arasında kurulmuş birliklerdir. Bir takım ortak amaçların gerçekleştirilmesi için yerel yönetim birliklerinin uluslararası yerel yönetim birliklerini

kurması ya da kurulmuş birliklere üye olmaları gerekmektedir. Uluslararası düzeyde kurulmuş birliklere Türk Dünyası Belediyeler Birliği, Avrupa Belediyeler Birliği ve Tarihi Kentler Birliği örnek verilebilir [57].

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, 15 Ekim 1985 tarihinde İsveç'in başkenti Stockholm'de Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Sürekli Konferansı'nda "yerel idarelerin güçlendirilmesi, özerkliklerinin savunulması, yerinden yönetim ve demokrasi ilkelerine dayanan bir Avrupa'nın kurulmasının temel koşuludur" fikrinden yola çıkılarak hazırlanan tasarı sonrasında "Özerklik Şartı" olarak Avrupa Konseyi'nce kabul edilmiştir. Türkiye, bu Şartı 21 Kasım 1988 yılında imzalamıştır. 21 Mayıs 1991 tarihli Resmî Gazete 'de yayımlanan 3723 sayılı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından onaylanması uygun görülmüştür. 3 Ekim 1992 tarihli Resmî Gazete' de yayımlanan 92/3398 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak 1 Nisan 1993'den itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe konulmuştur. Ayrıca ülkemizde yerel yönetim mevzuatının Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uyumu sağlanmıştır [189].

Özerklik şartında, özerk yerel yönetim kurumu için gerekli olan anayasal ve yasal temellerden, yerel yönetimlerin görevlerini yerine getirirken başka yerel yönetimlerle iş birliği yapabileceklerinden, devletin yerel yönetimlerin hak ve çıkarlarını koruması ve başka birliklere katılım sağlamasına zemin hazırlaması hak tanınması şartları bulunmaktadır [62].

Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB)

Türk Dünyası Belediyeler Birliği, Türk dili ve lehçelerinin konuşulduğu ülkeler, bölgeler ve buralarla coğrafi, tarihi, kültürel ortaklıkları bulunan yerlerdeki kent ve kent yönetimi ile ilgili çalışmalar yapmak amacıyla 12 Kasım 2003 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile kurulmuştur. Birliğimiz 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması hakkındaki yasa çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. TDBB Yönetim Kurulunda 11 ülke temsil edilmektedir. Birliğin merkezi İstanbul'dadır. Türk dünyasının sahip olduğu ortak kültür ve medeniyet mirasını konu olarak kardeşlik, dayanışma ve yardımlaşma yaklaşımı ile karşılıklı bilgi, görgü ve deneyimlerden faydalanmak amacı ile,

- Tarihi ve kültürel mirası korumak,

- Ekonomik, teknik, sosyal ve kültürel alanlar başta olmak üzere iş birliğini geliştirmek,
- Kent ve kent yönetimlerinin sorunlarını ve çözüm yollarını belirlemek, ortak çözümler aramak ve uygulama çalışmaları yapmak,
- Kent yönetimi ve kent kültürü konusunda yeni modelleri araştırmak ve geliştirmek amacıyla çalışmalar yapmak, yaptırmak ve yapılan çalışmaları desteklemek için oluşturulmuştur.

Bu birliğin yapmış olduğu en önemli faaliyet ‘‘Kardeş Şehir’’ çalışmalarıdır. Belediyeler ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda kendilerine yakın buldukları yerel yönetimler ile bağlantı kurmaktadır. Özellikle yerelde ortak sorunlara sahip belediyeler arasında kardeş şehir olgusu görülmektedir. Bu etkileşim ile durağanlıktan sıyrılıp hareketli bir iş birliği oluşması önem arz etmektedir. Karşılıklı fayda sağlayarak tarafların birbirlerinin bilgi ve tecrübelerini paylaştığı, sorunların çözümünde kolaylık olduğu görülmektedir [20].

Faaliyet alanları Kent ve Kent Yönetimi, Belediye Hizmetleri, Sosyal ve Kültürel Hizmetler, Eğitim Hizmetleri, Uluslararası İlişkilerin Geliştirilmesi şeklinde sıralanmaktadır. Bu birliğe ülkemizde 144 üye belediye bulunmaktadır. Bursa il sınırları içerisinde Bursa Büyükşehir Belediyesi, İznik belediyesi, Yenişehir Belediyesi, Yıldırım Belediyesi, Mustafa Kemalpaşa Belediyesi, Osmangazi Belediyesi birlik üyesi olarak yer almaktadır [190].

Avrupa Belediyeler Birliği

1951 yılında bir grup Avrupalı belediye başkanı tarafından kurulmuştur. CEMR günümüzde, 28’i Avrupa Birliği üyesi ülke olmak üzere 41 ülkeden 60 ulusal birlik aracılığıyla, 150,000 belediye ve bölgesel yönetimi temsil etmektedir.

Avrupa Birliği Genişlemesi, kardeş kent, Yerel Yaşamda Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği, Hava Kalitesi, Atık, Göç ve Mülteciler Görev Gücü, Kriz ve Yerelleşme, Kuşaklararası Diyalog, Çok kültürlülük ve Entegrasyon, İşveren Olarak Yerel Yönetimler, İstihdam, Hizmet Sağlayıcı Olarak Yerel Yönetimler gibi konular faaliyet alanlarını kapsamaktadır. Ülkemizde, Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma ŞAHİN, CEMR yönetim kurulunda başkan yardımcılığı görevini yürütmektedir [191].

Tarihi Kentler Birliği (TKB)

Bursa Büyükşehir Belediyesi, Türkiye Tarihi Kentler Birliği'nin kurulu  çalışmalarını ba latıp aynı zamanda yürütücülüğünü üstlenmiştir. İçişleri Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, ÇEKÜL Vakfı ve Mimarlar Odası'nın katkılarıyla tamamlanan kurulu  aşamasında Dı i leri, Orman ve Milli Eğitim Bakanlıkları ile UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği de TKB'nin yanında yer almıştır. 22 Temmuz 2000'de Bursa'da, 52 tarihi kent belediyesi tarafından kabul edilen birlik tüzüğü ve yayınlanan "Kurulu  Bildirgesi" yle kurulan Tarihi Kentler Birliği, 2001 yılında da Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nin 12. Üyesi oldu. Yerel yönetimler ile meslek ve sivil toplum örgütlerini bir araya getirerek kentlerimizin tarihsel, kültürel ve doğal dokusunun korunmasını ve tanıtımını sağlamak ve medeniyetlerin buluşma noktasında yer alan ülkemizin tarihsel, kültürel ve doğal dokusunu koruyup gelecek nesillere aktarmak amacıyla çalışmalarına devam etmektedir. Ülkemizde 81 il ve ilçeleri de dahil olmak üzere birliğe üyedir [192].

İslam Ba kentleri  rg t 

Bu  rg t, Müslümanların    nc  mukaddes mabedi olan ve İsrail'in işgali altındaki Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksa'nın, 21 Ağustos 1969 tarihinde Avustralyalı radikal bir Yahudi tarafından kundaklanması sonrasında İslam dünyasında uyanan tepkiler  zerine, 22-25 Eylül 1969 tarihlerinde Rabat'ta ilk kez düzenlenen İslam Zirve Konferansı'nda alınan bir kararla Cidde, Suudi Arabistan'da kurulmuştur. Örgütün ismi 28-30 Haziran 2011 tarihlerinde İslam İ  birliği Teşkilatı (İİT) olarak deği tirilmi tir. Ülkemiz kurulduğundan bu yana üyesidir. Toplam  ye ülke sayısı 57'dir.  ye devlet arasında i  birliğini korumak, dayanışmayı kuvvetlendirmek, İslam dünyasının hak ve çıkarlarını korumak,  ye kentlerin sahip olduğu mirasını korumak,  ye ba kentlerin ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklerini dikkate alıp uygun planlar ile gelişimlerine katkı sağlamak, kamu hizmet standartlarını sağlamak, üyeler arası bilgi, insan kaynağı ve deneyimlerin paylaşımını sağlamak amaçlarını benimsemiştir [193].

Güneydoğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri (NALAS)

NALAS (Güneydoğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı) kendi coğrafyasında bulunan yerel yönetim birliklerinin bir araya gelerek oluşturduğu bir birliktir. 16 yerel yönetim birliğinin bir araya gelerek oluşturduğu teşkilat, 9000 yerel yönetimi ve aynı zamanda 80 milyonluk nüfusu temsil etmektedir. Yerel yönetim birliklerini, yerel yönetimlerin

seçilmiş temsilcilerini ve yerel yönetimlerin uzmanlarını bir araya getirerek özellikle AB üyeliği sürecinde olan ülkelerin yerel yönetimleri arasındaki ortak çalışmaları desteklemektedir. 2001 yılında kurulan birliğin merkezi Üsküp'tür. Kentsel planlama, yerel yönetim birliklerinin gelişimi, sürdürülebilir turizm, enerji verimliliği ve mali özerklik kurumun ana konularını oluşturmaktadır. Çalışmalarını özellikle bölgesindeki ülkeler üzerinde yapan kuruluşun ülkemizden de üyeleri bulunmaktadır [194].

Günümüzde uluslararası ölçekte birlikler kurulması ve kurulan birliklere üye olunması heveslendirilmektedir. Ülkemizde 1992 yılında çıkarılan yasa ile onaylanıp, 10. Madde bu konu ile ilgilidir. Maddeye göre 'her üye devlet, yerel yönetimlerin ortak çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi için bu birliklere üye olma ve uluslararası yerel yönetimler birliklerine katılma hakkını tanıyacaktır. Aynı maddeye göre yine 'yerel yönetimler, yasalarda öngörülmüş olan koşullar çerçevesinde, başka devletlerin yerel yönetimleriyle iş birliği yapabileceklerdir". İşbirliğinin esaslarını belirleyen bu kurallar, yerel yönetimlerin özerkliğinin ön koşullarından birini oluşturmaktadır. Bu durumda yerel yönetimler ikili ilişkiler kurarak birbirleriyle ortak çalışmalar yapmakta ya da bu ortak çalışmayı dernek veya birlikleri aracılığı ile yapmaktadırlar [41].

Merkezi yönetim ve yerel yönetim arasında oluşturulacak ilişkinin sağlam bir zeminde oluşması için verilen önemli unsurlar Çizelge 2.4'de verilmiştir [195].

Çizelge 2.4. Merkezi ve yerel yönetim arasındaki ilişkinin temelini oluşturan unsurlar.

1957 yılında Avrupa Konseyi Yerel Yönetimler Konferansı	Yerel yönetim özerkliği kapsamında; - Yöresel hayatın kendine has özelliğini korumak, - Özgürlüklere mahalli düzeyde de saygı duyulmak, - Yerel paydaşlar ile merkezi yönetim arasında oluşturulan denetimin bağımsız yargı sistemi tarafından gerçekleştirilmesi, - Yerel yönetimlerin mali açıdan da serbestliklerini sağlanmak, - Mahalli birimlerle ilgili güçlü bir toplum bilinci geliştirilmek.
21 Kasım 1988 tarihinde imzalanan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı	Avrupa'da belirlenmiş kanunlar çerçevesinde yöre halkının çıkarları doğrultusunda yürüten ve düzenleyen, asıl yönetimin yasalarla sınırlandırıldığı, maliyet bakımından üstlendikleri görevleri ile paralel gelirlere sahip olan bir yerel yönetim hedeflenmektedir. Ülkemiz 9.12.1992 tarihinde Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını onaylanmıştır. 1.4.1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 3/10/1992 tarih ve 21364 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanmıştır.

Birleşmiş Kentler Örgütü (UTO – United Towns Organisation)

1957 yılında Fransa’da kurulmuş olan örgütün amacı, şehirlerarasında kardeşlik ilişkileri oluşturmak, yerel yönetimler arasındaki bağlantıları kuvvetlendirmek ve yerel ve bölgesel toplumlar arasında birliktelik oluşmasına destek olmaktır.

Örgüt tüzüğüne göre;

- Kentler arasında nitelik farklılıklarını gözetmeden üye kentlerin eşitliği,
- Üye kentlerdeki siyasi niteliklere bakılmadan insanlar arasında dayanışma ve bütünlüğü sağlamak için kardeş şehir ilişkisini geliştirmek,
- Dil, din, cinsiyet, ırk, politika gibi sosyal sistemin bileşeni olan her türlü ayrımcılığın reddedilmesi tüzük temelini oluşturmaktadır [20].

Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler-Ortadoğu ve Batı Asya Teşkilatı (UCLG-MEWA)

Ülkemizde bakanlar kurulu kararı ile 11.09.1987 tarihli kararnamesi ile çalışmalarına başlamıştır. Yerel yönetimlerin sahip oldukları değerleri, çıkarlarını korumak ve faaliyetlerine destek olmak, yerel yönetimlerin uluslararası etkinliklerde temsilcisi olmak amacı ile çalışmalarını yürütmektedir. Tüm dünyada ortak hedef olan sürdürülebilir kalkınmanın devamlılığı, Yerel gündem 21 programında edinilmiş tecrübelerle kentlerde sorunlara çözüm odaklı çalışmaları sürdürülmektedir [196].

Karadeniz Ekonomik İş birliği Teşkilatı (KEİ)

25 Haziran 1992’ de kurulmuş olan bu örgüt, Karadeniz havzası ile üye ülkeler arasında dostluğu pekiştirmek, bilgi alışverişinde bulunmak ve turizm alanında iş birliği yapmak, ticari ve ekonomik faaliyetlerin önünü açmak için oluşturulmuş bir örgüttür. Kafkasya ve Balkanlar arasında bir köprü niteliği taşıyan Karadeniz Bölgesi’ne konum itibarı ile de uluslararası ilgi günden güne artmaktadır [197].

Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

30 Eylül 1961 yılında kurulmuştur. 20 kurucu ülkeden biriside Türkiye’dir. Üye ülkelerin sosyal konular ve çevresel konularda fikir alışverişi ve iletişim kurmalarını sağlayan uluslararası bir kuruluştur. Amaçları;

- Üye ülkelerin yaşam kalitesini yükseltmek ve ekonomik gelişmeye katkı için mali dengeyi korumak, sağlıklı bir yönetim oluşturmak,

- Sosyal eşitlik sağlamak, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi korumak ve istihdam oluşturmak,
- Üye ülkelerin yönetim ve ekonomik sorunlarını çözmek olarak sıralanır [198].

Türk Dili Konuşan Ülkeler İş birliği Konseyi (TDİK)

Türk dünyasının tarih ve kültür birikiminden en verimli şekilde yararlanabilmek için Türk dili konuşan ülkeler arasında oluşturulmuş bir örgüttür. 2009 yılında kurulmuştur.

- “Ekonomik ve Ticari İş birliği” teması ile 20-21 Ekim 2011 tarihlerinde Almatı’da,
- "Eğitim, Bilim ve Kültürel İş birliği" teması ile 22-23 Ağustos 2012 tarihlerinde Bişkek’te,
- “Ulaştırma” teması ile 15-16 Ağustos 2013 tarihlerinde Azerbaycan’da,
- “Turizm” teması ile 4-5 Haziran 2014 tarihleri arasında Bodrum’da,
- “Medya ve Enformasyon Teknolojileri temasıyla 11 Eylül 2015 tarihleri arasında Astana’da,
- “Gençlik ve Spor” teması ile Kırgızistan’da,
- “KOBİ’lerin Desteklenmesi” teması ile 15 Ekim 2019 tarihinde Bakü’de başlıklar belirtilen konularda toplantılar düzenlenmiştir.

TÜRKSOY (Uluslararası Türk Kültür Teşkilatı), TÜRKPA (Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi), Türk İş Konseyi, Türk Akademisi, Türk Kültür ve Miras Vakfı, Türk Konseyi Ortak Ticaret ve Sanayi Odası gibi kuruluşlar bu örgüte bağlı kuruluşlardır [199].

Avrupa Kentler Birliği (Eurocities)

Avrupa’nın en büyük şehirlerinde kent sakinlerinin ve vatandaşların hayatını iyileştirmek için oluşturulmuş yerel yönetim ağıdır. Kentlerin çalışmalarına ilham vermek, bilgi paylaşımını sağlamak, kentlerde değişimi sağlamak için onları Avrupa birliği seviyesinde temsil etmek, Avrupa birliğinde en son gelişmeleri, ekonomiyi etkileyen her unsuru, fırsat, finansmanları kentlere rapor etmek ve işleyişi izlemek, günümüzde ve gelecekte kentsel sorunlarla başa çıkabilmek için eğitimli insan kapasitesi oluşturmak hedeflenmiştir. Üyelik için katılım formunu doldurarak başvuru yapılabilir.

Ülkemizden de Nilüfer (Bursa), Osmangazi (Bursa), Pendik (İstanbul), Mezitli (Mersin), İstanbul, Kadıköy (İstanbul), İzmir, Beylikdüzü (İstanbul), Gaziantep, Beyoğlu (İstanbul) Belediyeleri ortak üyelerdendir [200].

Odak noktaları; sosyal dışlanma ve fakirliğin olmadığı, bireyler nerede yaşadığı fark etmeksizin aynı hakka sahip olmaların sağlamak. Mesken ve evsizlik, herkese yetecek sayıda ve düşük maliyetli konutlara erişim hakkı olması. Yerel yönetimler tarafından, kentlerdeki tüm çocukların her yaşta kaliteli eğitime ulaşması ve eşit imkanlara sahip olması sağlanmalıdır. Şehirler cazip mekanlardır ve yoğun göç almaktadır. Başarılı göç politikası ile kapsayıcı toplumlar geliştirmek, dayanışma ve gönüllülük ile kentteki sıkıntıların önüne geçmek, şehirlerde iş olanaklarını arttırmak, beceri geliştirici eğitimler vermek amaçlanır. Kentlerde nitelikli altyapı ve hizmet hizmetlerle birlikte yatırımları desteklemek, kentlerin şekillenmesinde finansal kaynak yönetimi sağlamak, döngüsel ekonomide, atık yönetimi ve geri kazanımın kentlerde ekonomik kalkınmaya katkısı düşünülerek kullanımın gözden geçirilmesi, kentler sürdürülebilir şekilde iş alanına sahip potansiyeli yüksek mekanlar olup, insanlara fırsatlar sunmalıdır. Kentlerde yenileşmenin yüksek olması ile beraber iklim değişikliği, karbon salınımı, sağlıklı koşullar oluşması gibi kavramlar gözetilir. Kentlerde su, hava ve gürültü kirliliğiyle mücadelede birçok girişimler bulunmaktadır. Yerel ve ulusal düzeyde yönetimlerin desteği ile koordineli olarak kirlilikle mücadele çalışmaları yapılmaktadır. Kentsel ve kamusal alanların tasarımları daha çok araçlar için yapılırken COVID-19 salgını ile bu alanların adaletsiz şekilde dağıtımı ve bu alanlara ihtiyacın fazla olduğunun farkına varılmıştır. İnsanlar arasındaki sosyal ilişkilerin geliştirilmesi için kültürel yaratıcılık sağlanması ile, yeşil alanlar ve biyolojik çeşitlilik kent tasarımlarında yer alması ile canlı kentler oluşacaktır. Şehirlerin sağlıklı ekosistemler haline getirilmesi ve gerçekten yaşanabilir olması için girişimler başlatılmıştır [201].

Kentleri daha sağlıklı, daha temiz, daha yeşil hale getirebilmek, Avrupa'da yaşayan insanların yaşamsal niteliklerini iyileştirmek, Avrupa Birliği çevre kanunlarının yürütülmesini hızlandırmak hedefi ile Avrupa başkanları bir araya gelerek ‘‘Yeşil Şehir Anlaşması’’ nı imzalamıştır. İmzalanmış bu antlaşma ile 2030 yılına kadar doğa, su, hava, aktif ekonomi, atık ve gürültü kirliliği ve biyolojik çeşitlilik konularında aktif çalışmalar yapılacağı taahhüt edilmektedir. Şehirler bu antlaşmaya katılmalıdır çünkü çevre ile ilgili yapılan çalışmalarda başarının görünürlüğü, ortak fikrin temiz ve sağlıklı bir çevre edinmek gayesindeki topluluğun üyesi olmak, yerel yönetimlerin çalışmalarında şeffaf ve

güvenilir olmak ve hesap verilebilirliği artırması, yapılacak çalışmalarda her türlü desteğin sağlanması, başarılarının görünürlüğü ve farklı şehirlerle kıyası için katılım sağlamalıdır [202].

Küresel Belediye Başkanları Sözleşmesi (Global Mayors Charter)

İlk olarak 2017 Ocak ayında yürürlüğe giren Belediye Başkanları Küresel İklim ve Enerji Sözleşmesi, şehirlerin ve yerel yönetimlerin düşük karbon ekonomisine geçişlerini değerlendirmeyi hedefleyen dünya üzerindeki iki temel girişim olan Belediye Başkanları İklim Sözleşmesi ve Avrupa Birliği Belediye Başkanları Sözleşmesi'ni tek bir çatı altında toplamaktadır.

Belediye Başkanları İklim Sözleşmesi; 23 Eylül 2014 tarihinde New York'ta gerçekleştirilen İklim Zirvesi'nde C40Büyük Kentler İklim Liderlik Grubu (C40), Uluslararası Sürdürülebilir Kentler Birliği (ICLEI), ve Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Dünya Teşkilatı (UCLG) tarafından yürürlüğe konulmuş – BM-Habitat, BM Genel Sekreterliği Kentler ve İklim Değişikliği Özel Elçisi, BM Genel Sekreterliği İklim Değişikliği Destek Ekibi tarafından onaylanmıştır. Bu sözleşme ile uluslararası uygulamalarla uyumlu yeni bir ölçüm sistemi kullanılarak, sera gazı salımı azaltımını garanti eden belediye başkanları ve kent yöneticilerinin imzaladığı bir mutabakattır.

Belediye Başkanları Sözleşmesi (Covenant of Mayors); dünyada birçok kent ve bölgeyi kapsayıp yürürlükte olan, öncelikle kentsel iklim ve enerji konularını kapsayan sözleşmedir. Sözleşmeyi kabul etmiş olan yönetimler kent ve bölgelerde, herkes için sürdürülebilir ve düşük maliyetli enerji sağlayan, karbonsuz ve dirençli bölgeler sağlamak için uzun vadeli bir vizyonu paylaşmaktadırlar. Sözleşmenin kabul edilmesiyle bölgesel ve ulusal düzeylerde belirlenen azaltım, adaptasyon ve enerjiye erişim hedeflerine ulaşarak bu vizyona katkı sağlamak için gönüllü şekilde taahhütte bulunulmuş olur. Bu doğrultuda yönetimler İklim ve Enerji Eylem Planları hazırlamaktadırlar. Merkezi hükümetler ile yerel yöneticileri birlikte çalışmaya teşvik ederek iklim ittifakı oluşmaktadır [203].

Ülkemizde Marmara Belediyeler Birliği, Belediye Başkanları Sözleşmesi'ni ve başlatıldığından bu yana potansiyel sonuçlarını verimli kabul etmiş olup kendi üyeleri ve diğer yerel yönetimler arasında sözleşmenin teşvik edilmesini ve taahhütlerine Sözleşme ile resmiyet kazandırmış yerel yönetimleri desteklemektedir [56].

Türkiye’den Başkanlar sözleşmesine üye olmuş belediyelerin bilgileri Çizelge 2.5’de gösterilmiştir [204].

Çizelge 2.5. Başkanlar sözleşmesine ülkemizden katılım sağlayan belediyelerin nüfus bilgileri, katılma tarihi ve taahhütlerini gösteren tablo.

TARAFLAR	TAAHHÜT	KATILIM TARİHİ	NÜFUS
Antalya Büyükşehir Belediyesi	2020	2013	2.043.432
Bayındır Belediyesi, İzmir	2030	2017	40.216
Bağcılar Belediyesi, İstanbul	2030	2016	762.000
Bornova Belediyesi, İzmir	2020	2011	412.275
Bodrum Belediyesi, Muğla	2030	2020	176.000
Bolu Belediyesi	2030	2019	311.810
Çorlu Belediyesi, Tekirdağ	2030	2019	262.862
Bursa Büyükşehir Belediyesi	2030	2016	2.842.547
Tepebaşı Belediyesi, Eskişehir	2020, 2030	2013	359.303
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	2030	2017	1.947.244
Sakarya Büyükşehir Belediyesi	2030	2018	1.010.700
Kadıköy Belediyesi, İstanbul	2020, 2030	2012	452.302
Konak Belediyesi, İzmir	2020	2020	344.678
Karşıyaka Belediyesi, İzmir	2020, 2030	2011	348.000
Maltepe Belediyesi, İstanbul	2020	2014	460.955
Nilüfer belediyesi, Bursa	2020, 2030	2014	350.000
Pendik Belediyesi, İstanbul	2030	2017	720.000
Seferihisar Belediyesi, İzmir	2020	2011	35.000
Çankaya Belediyesi, Ankara	2020	2015	914.501
İzmir Büyükşehir Belediyesi	2020, 2030	2015	4.320.519
Şişli Belediyesi, İstanbul	2030	2017	272.380
Yenişehir Belediyesi, Mersin	2030	2020	266.117
Yenimahalle Belediyesi, Ankara	2030	2019	663.580
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	2030	2015	14.804.116
Eskişehir Büyükşehir Belediyesi	2030	2011	887.475
Karşıyaka (Erdek) Belediyesi, Balıkesir	2020	2009	2.663
Mezitli Belediyesi, Mersin	2030	2015	240.204
Denizli Büyükşehir Belediyesi	2030	2020	1.037.208

Bu bağlamda Tepebaşı Belediyesi Şehirdeki karbon salınımını azaltmayı taahhüt etmiştir. Tepebaşı Belediyesi Hizmet Binası enerjisinin %20'sini güneş panellerinden sağlamaktadır. Belediye hizmet binasının yanı sıra belediye su sporları merkezi, Güneş Enerjili Şarj

İstasyonları ve Güneş Enerjili Hayvan Sulama Sisteminde yürütülen enerji verimli bir bina çalışması örnek olarak verilebilir. Yaşayan köy projesinin enerji verimliliğindeki amacı, mevcut binaları iyileştirmek ve enerji verimli hale getirmektir. Alt kırılmalar, bina kabuklarının mantolama ile yenilenmesi, pencere ve doğrama sistemlerinin yenilenmesi, iklimlendirme sistemlerinin değiştirilmesi, Güneş Enerjisi Santralinin kurulması, bina ve çevre aydınlatmasının LED ile değiştirilmesidir [205].

Başka bir örnekte, Nilüfer Belediyesi Yeşil Koridorlar projesi ile taahhüt vermiştir. Yeşil alanların sayısının ve bu alanlar arasındaki bağlantıların artırılması, yaya ve bisiklet ile ulaşımın artırılması, kentlerde kontrollü büyüme amaçlanmıştır [206].

2.2.2. Ulusal Düzeyde Bir Araya Gelmiş Birlikler

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununda Mahalli İdare Birliği; “Birden fazla mahalli idarenin (il özel idaresi, belediye ve köy) yürütmekle görevli oldukları hizmetlerden bazılarını birlikte görmek üzere kendi aralarında kurdukları kamu tüzel kişiliğine haiz ve kendilerine özgü bütçeleri olan kamu idareleridir” olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idare birlikleri ayrı bir yasaya bağlı olarak kendi kendini yönetme yetkisi olan yerel yönetim niteliğinde kamu kuruluşlardır. Birliğin meclis, encümen ve başkan olmak üzere üç organı vardır. Kanunda öngörülen istisnalar hariç mahalli idare birliği organları seçimle gelir [108].

Mahalli idare birliği kurmak için en az iki mahalli idarenin bir araya gelmesi zorunlu iken, birlik kuracak mahalli idarenin aynı türde olması gerekmez. Örneğin; belediyeler kendi aralarında, il özel idareleri kendi aralarında ya da köyler kendi aralarında birlik kurabileceği gibi, belediye, il özel idaresi ve köyler birlikte kendi aralarında birlik kurabilirler.

Mahalli idare birliklerinin hukukî statüsünü, kuruluşunu, organlarını, yönetimini, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları Resmî Gazetede 11.06.2005 tarihli, 5355 Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ile tanımlanmıştır. Yasaya göre ülkemizde kurulacak birlik türleri;

Zorunlu Birlikler

Bu birlikler, doğal kaynakların kullanma yönetimi, paylaşımı, işletilmesi ve sürdürülebilirliğinin devamlılığının sağlanması için oluşturulmuş yerel yönetim birlikleridir [41].

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri kanununun 4. maddesi gereğince; Su, atık su, katı atık ve benzeri altyapı hizmetleri ile çevre ve ekolojik dengenin korunmasına ilişkin projelerin zorunlu kılması durumunda; Bakanlar Kurulu, ilgili mahallî idarelerin, bu amaçla kurulmuş birliğe katılmasına karar verebilir. Bu fıkra da belirtilen birliklerden ayrılma da Bakanlar Kurulunun iznine bağlıdır. Zorunlu birliklere, Trabzon Karakaya Grup İçme Suyu Bakım Onarım ve İşletme Birliği, Manavgat Çevre Koruma Turizm Altyapı Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği, Alanya ve Çevresi Turizmi Geliştirme ve Hizmet Birliği, Denizli İli Pamukkale ve Çevresi Atık su Arıtma İşletmesi Birliği ve Erzurum Katı Atık Belediyeler Birliği örnek olarak verilebilir [108].

Ülke Düzeyinde Birlikler (Türkiye Belediyeler Birliği, Vilayetler Hizmet Birliği)

Mahallî idarelerin menfaatlerinin korunması, gelişmelerine yardımcı olunması, personelinin eğitilmesi ve mahallî idarelerle ilgili kanun hazırlıklarında görüş bildirilmesi amacıyla il özel idarelerini ve belediyeleri temsil etmek üzere ülke düzeyinde sadece birer birlik kurulabilir. Bu durum ülke düzeyinde olmaksızın bu amaçlarla başka mahallî idare birliği kurulmasına engel oluşturmaz. İl özel idareleri ve belediyeler ülke düzeyinde kurulan birliklerden kendilerine ait olanın doğal üyesidirler. Bu doğal üyeliği Zerrin Toprak ‘‘adı konmamış bir zorunluluk’’ olarak açıklamaktadır [41].

Ülke düzeyinde kurulan birlikler mahallî idarelere rehberlik etmek, mahallî idareler arasında yardımlaşma ve iş birliğini, teknik ve idari deneyim bilgi değişimini teşvik etmek; iyi uygulama örneklerinin yaygınlaşmasına yardım etmek konularında da faaliyette bulunabilir [108].

Ülkemizde bu amaçla iki birlik kurulmuştur. Kanun gereği bu amaçla başka birlik kurulması mümkün değildir. Bu birlikler şunlardır:

- Türkiye Belediyeler Birliği (TBB); Ülkemizdeki bütün belediyeleri temsil etmek üzere Bakanlar Kurulu kararı ile 21 Ağustos 2002 tarih ve 2002/4559 sayılı kararıyla mahalli idare birliği merkezi Ankara olarak kurulmuştur [107].

- Vilayetler Hizmet Birliği (VHB); Ülkemizdeki bütün il özel idarelerini temsil etmek üzere 1580 sayılı Belediye Kanunu’nun 133 ve 148’nci maddeleri hükümleri uyarınca 31.12.1985 tarihli İçişleri Bakanlığının onayı ile kurulmuştur.

Turizm Alt Yapı Birlikleri

Dokuzuncu kalkınma Planında (2007-2013), turizm bölgelerinde kurulacak altyapı birliklerinin yerel yönetimler arası iş birliği ile desteklenmesi vurgulanmıştır. “Çevrenin korunması ve kentsel alt yapının geliştirilmesi” başlığı altında Turizm Alt Yapı Birliklerinin önemi anlatılmıştır [7].

Kültür ve turizmi koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde, alanın bütüncül bir anlayışla korunması, geliştirilmesi, tanıtımı, kültür ve turizme ilişkin sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesi ve işletilmesini sağlamak amacıyla alandaki bütün mahalli idarelerin katılımı ile kurulmuş bir mahalli idare birliğidir [107]. Serik Çevre, Kültür ve Turizm Alt Yapı Birliği, Alanya ve Çevresi Turizmi Geliştirme ve Hizmet Birliği ve Dikili Çevre, Kültür ve Turizm Birliği, Doğu Karadeniz Zigana Turizm Birliği ülkemizde kurulmuş ve aktif olan turizm alt yapı birliklerine örnek gösterilebilir [41].

Köylere Hizmet Götürme Birlikleri (KHGB)

İlçelerde, tarım ürünlerinin pazarlanması hariç olmak üzere, yol, su, kanalizasyon ve benzeri altyapı tesisleri ile köylere ait diğer hizmetlerin yürütülmesine yardımcı olmak, bizzat yapmak, yaptırmak ve kırsal kalkınmayı sağlamak üzere, kırsal alandaki sorunları çözmek, tüm köylerin iştiraki ile o ilçenin adını taşıyan, köylere hizmet götürme birliği kurulabilir. Bakanlar Kurulu, bu konuda genel izin vermeye yetkilidir [107].

Birlik başkanı merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde kaymakamdır. Köylere hizmet götürme birliğinin meclisi, birlik başkanı başkanlığında, birliğe üye köylerin muhtarları ve o ilçeden seçilen il genel meclisi üyelerinden oluşur. Köylere hizmet götürme birliğinin encümeni birlik başkanının başkanlığında, meclisin kendi üyeleri arasından gizli oyla seçeceği iki il genel meclisi üyesi ve iki köy muhtarı olmak üzere beş kişiden oluşur [207].

Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları ile il özel idareleri; köye yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımlarını, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri köylere hizmet götürme birliklerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilirler. Aktarma işlemi merkezi idare kuruluşlarında ilgili bakanın, il özel

idarelerinde valinin onayıyla yapılır ve bu ödenekler tahsis amacı dışında kullanılamaz. Bu takdirde iş, birliğin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılır. Köylere hizmet götürme birlikleri de bütçe imkânları ölçüsünde bu yatırımlara kendi bütçelerinden ödenek aktarabilirler. Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları ile il özel idareleri tarafından aktarılacak ödeneklerle gerçekleştirilecek yatırımlar, birliğin hizmet ve görev alanı sınırlamasına tabi olmaksızın yapılabilir [107].

2005 yılında başlatılan ve maddi bakımdan yeterli desteğin olmadığı KÖYDES (Köylerin Alt Yapısının Desteklenmesi) projesi ile kırsal alanda birçok hizmet başarı ile gerçekleştirilmiştir. Burada kaymakam veya valilerin bireysel olarak çabaları KÖYDES projesinin başarılı şekilde yürütülmesinde etken oluşturmaktadır [41].

Diğer Birlikler

Ülke düzeyinde kurulan birlikler, üye sayısı yüzden fazla olan birlikler, turizm altyapı hizmet birlikleri, sulama birlikleri, köylere hizmet götürme birlikleri dışında birden çok mahalli idarenin ortak amaçlarını gerçekleştirmek üzere kurdukları birlikler (tarım ve hayvancılık, afet ve acil yardım, fuarcılık, termal kaynaklar, içme suyu, turizm, bölge-havza, kalkınma, çevre vb.) bu sınıfta yer alır. Bu birlikler yerel yönetimler veya faaliyet alanındaki işletmeler tarafından hem kendi aralarında hem de karma olarak bölgesel, yerel ve havza birlikleri şeklinde de kurulabilirler. Süreleri, etkinlik konuları, katılımcılar ve amaçları farklı olduğu için gruplandırmada sorunlar oluşmaktadır. Bu sebeple bu birlikler diğer birlikler olarak isimlendirilmiştir [41].

Güney Marmara Zeytin Hastalıkları ve Zararlıları ile Mücadele Birliği-Balıkesir, Tarihi Kentler Birliği, Aydın İli Afet Acil Yardım ve Kurtarma Birliği ve İzmir Kuş Cennetini Koruma ve Geliştirme Birliği örnek olarak verilebilir.

Üye Sayısı Yüzden Fazla Olan Birlikler

En az iki mahalli idare bir araya gelerek ortak amaçlarını gerçekleştirmek için birlik oluşturabilir. Üye sayısı yüzden fazla olan birlikler genellikle birden çok ili kapsayan, bazen belli bir coğrafik bölgedeki mahalli idarelerin oluşturduğu mahalli idare birlikleridir [107].

Ülkemizde üye sayısı yüzden fazla olan birlik örneği sadece belediyeler tarafından kurulduğu görülmektedir. Marmara Belediyeler Birliği, Ege Belediyeler Birliği örnektir [207].

Çevre ve Alt Yapı Birlikleri

Su, atık su, katı atık ve benzeri altyapı hizmetleri ile çevre ve ekolojik dengenin korunmasına ilişkin projelerin zorunlu kılması halinde durum farklılık göstermektedir. Kanun'a göre (m.4); Bakanlar Kurulu, herhangi bir mahalli idarenin kendi isteği dışında bu tür birliklere katılmasına karar verebileceği gibi bu tür birliklerden ayrılmayı da yine Bakanlar Kurulu iznine bağlamış, böylece çevre koruma anlayışı ilk defa alt yapı hizmetlerinin dışında da yerini almıştır.

Birliğin amaçları ise, içme ve kullanma suyunun temini, kullanılan pis suların çevreyi kirletmeden uygun yerlere aktarılıp, boşaltılmaları ve arıtılması, çöp ve katı atıkların toplanması, imhası veya değerlendirilmesi gibi altyapı çalışmalarını ve hizmetlerini yönetmek; kurulan tesisleri sürekli olarak çalışır vaziyette bulundurmak şeklinde sıralanmaktadır [17].

Kalkınma Birlikleri

Sürdürülebilir kalkınma hedefleri gözetilerek planlı bir kalkınma hedeflenmiştir. Sürdürülebilir kalkınma gelecek nesillerin yaşam hakkı muhafaza edilerek bugünün kalkınmasını sağlamaktır. Bölgelerin sahip olduğu gelişme dinamikleri çerçevesinde ekonomik ve sosyal kalkınmasını sağlayabilmesi, yerel kalkınma için ayrılan kaynakların etkin şekilde kullanılabilmesi, bölgelerdeki kurumsal kapasiteyle yakın bir ilişki içindedir.

Yeşilırmak Havzası Kalkınma Birliği örneğinde (YHKB) sürdürülebilir Kalkınma amacıyla Amasya Valiliği'nin girişimleriyle 1996 yılında çalışmalarına başlanan ülkemizde havza bazında kurulan ilk Hizmet Birliğidir. Sınırlı bir kaynak olan suyun yönetimi ve değerlendirilmesi bu çerçevede önem arz etmektedir. Bu birliğin kurulması ile, su yönetimi planı oluşmuş, halk bilinçlenmesi gerçekleşmiş ve bölge şehirleri arasında koordineli çalışmalar gerçekleşmiştir [96].

Katı Atıklarla İlgili Birlikler

Kentlerdeki sanayileşme, teknolojik gelişmeler ve hızlı kentleşme olgusu ile birlikte atık kirliliği de artmaktadır. Kontrol etmek ve bu atıkların bertaraf edilmesi kentlerde kirliliğin önüne geçmek için önem arz etmektedir. Ülkemizde ve dünyada çevre sorunlarının fazla olması ile dünyadaki kaynakların kıt olması yaşanabilirlik ve sürdürülebilirlik konularını gündeme getirmiş ve çevre sorunlarına çözüm olarak neler yapılabilir araştırmaları gerçekleştirmiştir. Sürdürülebilir katı atık yönetimi ile sorunların çözümüne ışık

tutulmuştur. Doğal kaynakların verimli kullanılması, atıkların çevreye duyarlı ve ekonomik biçimde uzaklaştırılması sürdürülebilirliğin temelini oluşturan eylemdir. Üretim ve tüketim dengesi kurularak ihtiyaç kadarını kullanmak sürdürülebilirliğin en önemli göstergesidir.

Ülkemizde katı atık yönetimi yerel yönetimler içerisinde belediyeler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu konuda yapılan uygulamalar şu şekilde ifade edilmektedir.

Türkiye’de atık yönetimi ile ilgili mevzuata göre:

- 2872 Sayılı Çevre Kanunu’nun 8.maddesinde: Her türlü atık ve artığı doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır [208].
- 5491 sayılı Çevre Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 11.maddesindeki değişikliğe göre; “Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettiirmekle yükümlüdürler [208].
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 7.maddesine göre: “...katı atık yönetim planını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynaktan toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek bu amaçla tesisler kurmak kurdurmak” [187].
- 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14.ve 15.maddelerine göre: “...katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak, yaptırmak” [188].
- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, Çevre ve Temizlik Vergisi (ÇTV)’nin 97.maddesine göre: “Kirlenen öder prensibiyle atık üreticilerinin atık yönetimi hizmetlerine katılımı sağlanmaktadır” [209].
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 181.ve 182.maddelerine göre: çevrenin kasten ve taksirle kirlenmesine ilişkin cezalar düzenlenmiş olup, sorumlulara hapis cezasına varacak şekilde cezai yaptırım öngörülmüştür [81].

Atık yönetimi genel esaslarına ilişkin yönetmelik, Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gibi çıkarılan çeşitli yönetmeliklerde atıklarla ilgili tanımlar, genel esaslar, uygulamalar ve yaptırımlar açıklanmaktadır.

Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği amaç; “mevcut bütün katı atıkların doğaya dolaylı ya da direkt olarak bırakılması, depolama, taşıma ve alandan uzaklaştırma etkinliklerinin önlenmesi, fauna flora zarar verecek, çevreye olumsuz etki oluşturacak maddelerin kontrol edilmesi, buna yönelik politika ve programlar geliştirilip uygulanması ve prensipler oluşturulması,” açıklanmaktadır [104].

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde amaç; “tehlike oluşturan katı atıkların oluşumundan yok edilmesine kadar oluşan evreyi kapsamaktadır. Doğayı ve canlıları dolaylı veya direkt olumsuz etkileyecek unsurların oluşumunun engellenmesi, tehlikeli atıkların taşınması, depolanması ve bertaraf edilmesinde önlemler alınmalı, bu atıklar olduğu yere yakın yerde bertaraf edilmeli, sorumlu kurum ve yetkililerce denetiminin yapılması” şeklinde belirtilmektedir [105].

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde amaç; “sağlık hizmetleri veren kuruluşların faaliyetleri sonucunda oluşmuş atıkların doğaya bırakılmasının önlenmesi, üretildiği yerde ayrı şekilde toplanarak taşınması, belirli akıllı taşımalar (Geri Dönüşebilir Katı Atık Toplama Otomati) ve standartlarda (ünite) içinde nakil edilmesi, tıbbi atık tesisine götürülüp bertaraf edilmesi,” olarak açıklanmıştır [106].

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde amaç; “Çevre korunurluğu bakımından belirli şartlar ve niteliklere sahip ambalajların üretimi, atık ambalajların çevreye doğrudan veya dolaylı olarak zarar vermesini engellemek, ambalaj atığı oluşumunu önlemek, önlenemeyen atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşüm tekniği ile bertaraf edilecek atığın azaltılması, bu atıkların belli sistem ile ayrı toplanıp, taşınıp ve ayrıştırılması” olarak açıklanmıştır [103].

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından doğal kaynaklarımızın ve ekosistemlerin korunup geliştirilmesi ile mevcut ve gelecek nesiller için sağlıklı ve yaşanabilir bir çevre oluşturulmasını sağlamak üzere; sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde, uluslararası normlar ve ulusal öncelikler gözetilerek, strateji ve mevzuat geliştirme, atıkların kaynağında en aza indirilmesi, sınıflara ayrılması, toplanması, taşınması, geçici depolanması, geri kazanılması, bertaraf edilmesi, yeniden kullanılması, arıtılması,

enerjiye dönüştürülmesi ve nihai depolanması konularında politika ve strateji belirleme sorumluluğu çerçevesinde 2016-2023 yıllarını kapsayan Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı hazırlanmıştır. Bu plana göre, Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı çerçevesinde düzenlenecek politika ve uygulamalar ile ülkemizin daha iyi organize edilmiş, bütünleşmiş ve kurumsal yapısı güçlü bir atık yönetim sistemine sahip olması, hem de vatandaşlarımıza daha sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşama olanağı sağlanabilecektir [94].

Ülkemizde 30 Büyükşehir Belediyesi, 51 İl Belediyesi, 919 ilçe Belediyesi ve 397 Belde Belediyesi olmak üzere toplamda 1397 belediye bulunmaktadır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunlarına göre; yerel yönetimler, ilgili mevzuat doğrultusunda oluşan atığın planlaması, yönetimi ve izlemesinden sorumludur. Büyükşehir Belediyeleri, atıkların kaynakta toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletletmek; sanayi ve tıbbî atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletletmek; deniz araçlarının atıklarını toplamak, toplatmak, arıtmak ve bununla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak ile sorumludur. Büyükşehir Belediyeleri dışındaki belediyeler ise evsel nitelikli atıklarını kaynağında toplamak ve aktarma istasyonlarına ya da bertaraf sahalarına taşımakla yükümlüdür. Ülkemizde bu konuda faaliyette olan belediye sayısı 59'dur [94].

Atık yönetiminin etkinliği için özellikle geri dönüşüme yönelik faaliyetlerde vatandaşların bilinç düzeyinin artırılması ve katılımının sivil toplum kuruluşları aracılığı ile sağlanması çalışmanın sürdürülebilirliği için önemlidir.

Bursa Büyükşehir Belediyesi Katı Atık Düzenli Depolama Alanında çevrimiçi başvuru ve kantarla bütünleşmiş hızlı geçiş sistemini başlattı. Ülkemizde ilk olan çevrimiçi başvuru ve bütünleşmiş hızlı geçiş sistemi kuruldu. Bu sistemle birlikte düzenli depolama alanına atık getiren belediyelere ait araçlara plakaya dayalı HGS etiketleri verilirken, kantara gelen söz konusu araçlar otomatik olarak sistem tarafından tanınmakta ve bariyer açılarak atık döküm sahasına gitmesine izin verilmektedir. Bu sistem sayesinde personel giderinden tasarruf sağlanırken kantar fişi verilmemesi nedeniyle kâğıt tasarrufu yapılarak Sıfır Atık Projesi'ne de katkıda bulunmaktadır. Başka bir örnekte yine Osmangazi Belediyesinin çevre kirliliğini önlemek adına Bursa'da ilk kez hayata geçirdiği Atık Getirme Merkezinde 14 ayrı kategoride atık toplanıyor. Tesise evlerden

çıkabilecek organik çöpler harici ambalaj atıkları, atık giysiler, atık piller, elektrikli ve elektronik atıklar, atık floresanlar, bitkisel atık yağlar ile ömrünü tamamlamış lastikler kabul ediliyor. Ayrıca tesiste, doğa ve insan sağlığına zararlı olan kullanım ömrü geçmiş ilaçların yanı sıra evlerde oluşabilecek diğer tehlikeli atıkların da kabul edildiği tehlikeli atık depolama bölümü bulunmaktadır [93].

2.3. SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ

2.3.1. Sağlıklı Kent

Sağlıklı Kent kavramı, sürekli aktif, değişken, nefes alan, büyüyen, gelişen ve kaynakları ihtiyaçlara göre şekillenen, insan müdahalesi ile geliştirilebilen karmaşık bir yapıdır. Toplumun ihtiyacı olan kaynakları geliştirmek için çaba gösteren kenttir [43].

Kentlerin büyümesi sonucu çevre sorunlarının da giderek arttığı görülmektedir. Kentin bütün bir organizma olarak düşünülmesi ve sorunların bütünü ile ele alınması amaçlanarak Sağlıklı Kent Kavramı doğmuştur. İlk, Dünya Sağlık Örgütü tarafından 1986 yılında ortaya çıkarılan bu kavram birlik, iştirak ve denklik ilkeleri ile kentler oluşturmayı amaçlamıştır [29].

Başka bir tanıma göre sağlıklı ve aktif olan şehir, bütün vatandaşların gündelik hayatta fiziksel anlamda aktif olmalarını sağlamak amacı ile kaynaklarını genişleten, sosyal ve yerleşik yörelerde devamlı fırsatlar oluşturan ve bunları geliştiren kent olarak açıklanır [42].

Başka bir tanıma göre ise sağlıklı kent, sosyal ve fiziksel çevresini devamlı geliştiren, kamusal kaynaklardaki artışın sağlanması ile bireylerin etkinliklerini en üst dereceye ulaştıran, hayatın içinde aktif rol almalarını sağlayan kenttir [51].

Diğer bir tanıma göre ise Sağlıklı kent, kentte yaşayan insanların yaşam standartlarını yükseltmeyi amaçlayan, fiziksel ve ruhsal açıdan kişinin ihtiyaçlarını yeterince karşılayabilen, sosyal ve kültürel imkanlara eşit şekilde ve erişilebilir olan mekanlardır [210].

Sağlıklı kent yaşantımızın tümünü kapsamaktadır. Kentsel yaşamın iyileştirilmesinde farklı disiplinlerdeki kent tasarımcıları bir araya gelerek çalışmalar yapmaktadır. Şehir Plancılarına göre yapılar ve planlı kentleşme konu olurken, Peyzaj Mimarları kentlerde yeni erişilebilir yeşil alanlar oluşturmayı, kentsel yeşil koridorlar ile kent için bütünlük

sağlamayı planlamaktadır. Ekonomistler için ise yeni mekanlar oluşturmak ve kentteki önem arz eden değerlerin yenilenmesidir. Sosyologlar sosyal anlamda bütünlük sağlayacak oluşumları amaçlarken, eğitimciler toplumsal gelişimin önemi üzerinde durmaktadır. Sağlık planlamacıları sağlık alanında reformlar yapılmasını ve sağlık hizmetlerinin erişilebilirliği anlamında çalışmalar yürütmektedir [12].

2.3.2. Anayasal Olarak Sağlıklı Kent Kavramı

Sağlıklı, kaliteli fiziksel bir çevrede barınmak dünyanın her yerinde temel kişisel hak olarak kabul görmüştür. Şehirlerde yeteri kadar su ve temiz havaya sahip olunması, çevre kirliliğine engel olmak, doğal dengeyi muhafaza eden ve sürdürülebilir bir tasarı görüşü ile alt yapının oluşturulması, barınma ve öteki ihtiyaçların giderilmesi ve çağdaş kent kavramına yakışan nitelikte kentsel uygulamalar oluşturulması gerekmektedir. [13].

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 56. Maddesi Sağlık hizmetleri ve çevre koruma başlığına göre, ‘‘sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına herkes sahiptir.’’ Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların görevidir. 57. Maddeye göre ise, Devlet her kentin özellik ve koşullarına göre bir planlama oluşturarak konut gereksinimini karşılamak için önlemler alır [211]. Kişilerin ve toplumun genelinin ruhsal, fiziksel ve sosyal bakımdan sağlıklı olabilmesi için ihtiyaçları karşılanmalı, temiz ve kaliteli bir çevre oluşturulmalıdır. Bu çerçevede kentsel sorunların çözümü ve çevrenin korunmasında kentli kullanıcıya sorumluluklar düşmektedir [13].

2.3.3. Sağlıklı Şehir Nitelikleri

Sağlıklı Kentler Birliği’nin kurulduğu günden günümüze kadar dayandığı, kentte sağlık ve huzur hali, denklik ve toplumsal adalet, cinsiyetler arası eşitlik ve sürdürülebilir kalkınma gibi kesin olgular vardır. Sağlıklı kentler kavramı sektörler arası dayanışma, halkın katılımı ve kuvvetlendirme ilkelerine dayanmaktadır [83].

Yalova Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü açıklamasına göre, sağlıklı kent konseptine yakışan ve sağlıklı kentlerin hususları ise aşağıda verilmiştir [97].

- Temiz, güvenli hissettiren fiziksel çevre (iyi kalitede konutlar dahil),
- İstikrarlı sürdürülebilir ekosistem,
- Birbiri ile dayanışma içinde güçlü bir toplum,

- Toplumun kendi yaşantısını etkileyen kararlara katılım ve denetimi,
- Kentte yaşayan herkesin barınma, su, gıda, güvenlik, istihdam vb. temel ihtiyaçlarının karşılanması,
- Çok türlü bağlantı, etkileşim ve iletişimi kullanarak mevcut kaynaklara erişme ve tecrübe edinme,
- Geniş kapsayıcı, yaşam için gerekli yenilikçi kent ekonomisi,
- Doğal, kültürel ve tarihi varlığına sahip çıkan kent halkı,
- Önceki özelliklerle ahenk içinde olan yapıların geliştirilmesi,
- Herkesin erişebildiği yeterli seviyede toplum sağlığı ve bakım hizmeti,
- Üst düzeyde sağlık (yüksek seviyede sağlık hizmetleri, düşük düzeyde hastalık)

2.3.4. Sağlıklı Kentler Projesinin İlkeleri

Dünyada insan nüfusunun yarıdan fazlası şehirlerde yaşamakta olup kentin getirdiği zor yaşam şartları sebebi ile birçok kişi sağlık sorunlarına sahiptir. Kırsaldaki kısıtlı imkanların itmesiyle kente göç etmiş yoksul kesim kente uyum sürecinde sorunlar yaşamaktadır. Beslenme, barınma, iş garantisinin olmaması, güvenlik tedbirleri, atıkların sağlıksız bertaraf edilmesi, yoksulluk, hizmet anlamında yerel yönetimlerin yetersizliği, madde bağımlılığı, çevre kirliliği gibi etkenler kentte hayatı olumsuz etkilemektedir. Sağlıklı Kentler Projesinin İlkeleri bu etkenler dikkate alınarak oluşturulmuştur [64].

Kent sağlığı ve sağlıklı şehirleri oluşturan birtakım unsurlar vardır. Şehirler birbirleri ile iletişim içerisinde olan esnek mekanlardır. Kentin gelişim ihtiyaçlarına, kuruluş ve çalışmalarına etkin cevaplar vermesi, kentin değişen yaşam şartlarına ve gereksinimlerini karşılamak için kendini güncel tutması, kentte yaşayan insanlar için eğitici görevler üstlenmesi sağlıklı şehri oluşturan unsurlardandır. Daha sağlıklı şehirler oluşturmada fırsatlar sunarken, sorunların çözümü için kaynağa inilerek değerlendirmeler yapılmalıdır [58].

Sağlıklı Kent kapsamında olan ilkelerden ulaşım ve dolaşım; insanlar toplu taşımaya yönlendirilerek şahsi araç kullanımını azaltacak projeler üretilmelidir. Trafikteki araç kalabalığı ile gürültü kirliliği oluşmakta, sera gazı salınımı ile çevre tahribatı ve hava kirliliği oluşmakta, bireylerde ruhsal ve fiziksel hasar meydana gelmektedir. Örneğin Norveç'in Sandnes kentinde uygulanan, "Sağlıklı bir şehir olarak", "Bisiklet Kenti

Sandnes” isimli projede araç kullanımını azaltma hedeflenmiştir. Projenin içeriğinde; kent merkezi ve etrafına bisiklet güzergahı planlamak ve uygulamak, Sandnes kenti için bisiklet sürme haritası hazırlamak, insanları bisiklet kullanımına yönleltecek kampanyalar düzenlemek, bisiklet kullanıcıları için gezi rotaları oluşturmak, ücretsiz şehir bisiklet sistemi oluşturmak ve uygulamak hedeflenmiştir [14].

Çevre ve doğal yapı ilkesine göre; kentlerde nüfus artışı ile yoğun yapılaşma sonucu ihtiyaç olan yeşil alan oluşturulamamaktadır. Yeşil alanların işlevsiz yeşil kuşaklar olduğu görülmektedir. Kent planları yapılırken insanların doğaya gereksinim duyduğu unutulmamalıdır. Yerel yönetimler, kentin doğal kaynaklarının korunması, temiz ve sağlıklı çevre oluşması, çevre kalitesinin yükseltilmesinde mükelleftirler. Örnek olarak Kanada’da Milton kenti verilebilir. Kentte uygulanan eko kent planlamaları ile doğada sürdürülebilirliği sağlamak, ekoloji ve teknoloji beraber kullanılarak doğal kaynakların korunması amaçlanmıştır [100].

Kentlerin fiziki yapı ilkelerine göre; kentlerde turizm ve kent gelişimi için kültürel miras korunmalıdır. Yapılan konutların bulunduğu çevre ile uyumlu olması, düzenli bir kent oluşumu için herkesin erişebildiği yeşil alanların oluşturulması kentte yaşayan topluluk için önemli unsurlardır [64]. Ticaret ve sanayi kenti olan İsveç Göteborg kenti örnek olarak verilebilir. Hava kirliliği başta olmak üzere sanayileşmenin getirdiği sorunlar mevcuttur. Kent plancıları ve yöneticiler sağlıklı kent planlamasında güvenlik, içme suyu kalitesi, gürültü, yeşil alanların korunup arttırılması, kent estetiğine uygun binaların üretilmesi gibi konuları göz önüne almışlardır [14].

Konut ve barınma ilkesine göre; kişinin yaşadığı kentin güvenli olması, barındığı evin sağlam olması haklarına sahiptir. Yaşanılan yer bir yerleşim yerinde bulunması gerekli olan nitelikleri taşımalıdır. Benzin istasyonu yerleşim yerlerinden uzak olmalı, hava, su, varsa denizi temiz olmalıdır. Kentin temiz olması da güvenli olduğunu gösterir. Güzel ve güvenli bir şehir örneği olarak Gothenburg’u verebiliriz. Kentteki bina görünümüler şehir dizaynına uygun mu, yapılmış uygulamalar diğer konutlarla uyumlu mu vb. sorularla çalışmalara yön verilmiştir [14].

Şehir planlamalarında, herkesin her yere erişebileceği şekilde tasarımlar oluşturulması; kent içi rekreasyon alanları, sosyal faaliyetlerin geçirildiği alanlar, otobüs durakları, kaldırımlar, kamusal alanlar gibi yerler ulaşılabilirlik bakımından sağlık koşullarına uygun olarak tasarlanmalıdır. Bu tasarımlarda yaşlılar, engelli vatandaşlar ve bebek

arabası düşünülerek kolay erişilebilir oluşturulmalıdır. Avrupa'nın erişilebilirlikte en iyi kenti 2019 yılında İsveç/Boras kentine verilmiştir. Helsinki/Finlandiya, Ljubljana/Slovenya, Salzburg/Avusturya kentleri erişilebilirlik konusunda başarılı örneklerle sahiptir [67].

Kentlerde sağlık ilkelerine göre; kenti yönetenlerin, burada barınan tüm insanlara sağlıklı ortam sağlaması, bireylerin temel ihtiyaçlarının tümüne sağlıklı ve güvenli şekilde erişmesinin sağlanması, kent sağlığının ulusal ve uluslararası öneminden dolayı kurum ve kuruluşlarla bağlantılı olması gerekmektedir. Sağlıklı kent araştırmasında, hava kirliliği, trafik sorunu, suç oranları, iş olanakları, spor alanları gibi kentin sağlıklı olma unsurları incelendiğinde Amsterdam (Hollanda), Oslo (Norveç), Rotterdam (Hollanda) gibi şehirler örnek verilebilir [29].

Halkın katılımı, yerel yönetimler ve kent planlaması ilkesine göre; kenti yönetecekleri toplumun hür iradesi ile seçmesi, kentte siyasi kararlarda halkında etkin bulunması, gençlerin toplumsal yaşama katılımı sağlanmalıdır. Burada kent konseyleri de aktiftir. Toplumun farklı kesim, görüş ve meslek mensubunun bir araya gelmesi ile oluşturulmuştur [64].

Sağlıklı Şehir Projesi geliştirmekte olan ülkelerce kabul edilmiştir. Bu proje yerel yönetimler tarafından sağlıklı kamu politikaları oluşturmaya dayanmaktadır. Politikaların geliştirilmesinde yer alan süreçler, alınan kararların nedenlerini bulmak amaçlanmıştır. Sağlıklı kent hareketinin nitelik ve işlevinin uluslararası belgelerde de anlatımı bulunmaktadır [84].

2.4. SAĞLIKLI KENTLERİN ULUSLARARASI BELGELERDE GÖSTERİMİ

Sağlıklı kentler ile alakalı uluslararası dokümanlarda bazı sözleşmeler yer almaktadır. Bu anlaşmalardan Atina anlaşması ilkeleri sağlıklı kent ilke ve hedefleri ile birbirine uymaktadır. Atina antlaşması kent planlamalarında insan odaklı tasarımları öne çıkararak sağlıklı şehirler ve çevreler oluşturulması için önemli bilgiler vermektedir. Konforlu, sağlıklı, yaşanabilir şartlarda barınma ihtiyacı olarak konut hakkı ilk defa Atina Anlaşmasında konuşulmuştur. Bu sözleşmeler ise;

2.4.1. DSÖ 1978 Alma Ata (Temel Sağlık Hizmetleri) Konferansı

1978 yılında Kazakistan'ın Alma Ata şehrinde düzenlenen uluslararası bir toplantıdır. Toplum sağlığını korumak, sağlık imkânlarını geliştirmek için ulusal ve uluslararası harekete geçmek, sağlığın en temel hak olduğunu ve bu konuda en üst seviyeye erişilmesini hedefleyen deklarasyondur. Az maliyet kaliteli sağlık hizmetleri Alma Ata uygulamasının sonucudur. Alma Ata konferansının ana ilkeleri; sosyal eşitlik, etrafla bütünlük oluşturma, hayatın bütünlüğü, sosyal faktörler, görevin boyutu, korunmaya öncelik, riskli grupların önceliği, ciddi hastalıkların önceliği, entegre bakım, takım hizmet, sağlık-kalkınma bağlantısı, esas sorumluluk, halk katılımı, milletler arası katılım, ülke şartlarına uygunluk, erişilebilirlik olarak bilinmektedir. Bir kentte insanların sağlıklı olması diğer kentlere de olumlu katkılar sağlayacaktır [85].

2.4.2. Ottawa Sözleşmesi (17-21 Kasım 1986)

Bu konferansın ardından Uluslararası Ottawa Sağlığı Geliştirme Konferansı 17-21 Kasım 1986 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Alma Ata konferansının yansıması şeklindedir. 2000 yılına dek “herkes için sağlık” hedeflenerek toplanmış olan ilk uluslararası konferanstır. Bu konferansta sağlık ön şartları, sulh, yaşam, eğitim, temel besin gıda, sürdürülebilir doğal kaynaklar, dengeli ekosistem hizmetleri ve eşit hak olarak belirlenmiştir [59].

Sağlığı geliştirmek için gerekli olan stratejiler, sağlığın geliştirilmesinde ana temaların belirlenmesi, bireylerin kendi sağlıklarını geliştirmede görevli olması, sektörlerin birbirleri ile iş birliği olarak sıralanmaktadır [46].

2.4.3. Atina Sağlıklı Kentler Deklarasyonu

Avrupa Sağlıklı Kentler Hareketinin ilk on yılının kutlanması maksadı ile 23 Haziran 1998 tarihinde Atina'da toplantı yapılmıştır. Sürdürülebilir gelişme ve sağlık için temel ilkeler eşitlik, sürdürülebilirlik, dayanışma, sektörler arası ortaklık olarak sıralanmaktadır.

Bu konferansta geçen on yıllık dönem en verimli deneyimlerin edinildiği süreçtir. Sağlığı belirleyen faktörler bu dönemde daha iyi öğrenilmiştir. Kent planlamalarında ve temel değerlerinde sağlığın ön planda tutulmasının gerekliliği bilinci oluşmuştur. Yerel yönetimlerin yirmi birinci yüzyılda herkes için sağlık ve sürdürülebilir gelişme hedeflerinin devamı için gereken destek ve sorumluluğu üstlenmişlerdir.

Herkes için sağlık kavramının kentlerin dışında kırsal yerleşimlere de ulaştırılması konusunda söz verilmiştir. Kentlerin gelişiminde eşitlik, sürdürülebilir gelişme ve sağlık ile ilgili konuların vizyon olarak ele alınacağı, Yerel Gündem 21 ve Herkes için sağlık ile ilgili stratejileri kadın, çocuk ve özel gruplar için liderlik imkanları doğrultusunda belirlenen görevleri üstlenerek güçlü liderlik sağlanacaktır. Kent genelinde bulunan kamu kurum ve kuruluşlar sağlık ve sürdürülebilirlik kapsamındaki girişimlerinde desteklenecektir.

Sağlığın sosyal, çevresel, ekonomik belirleyicilerini geliştirmek hedefi ile sağlığı geliştirme amaçlı politika, strateji ve planlar geliştirilecektir. Çocuk, yaşlı, engelli ve kadın gruplarının sağlık ihtiyaçları, fakirliğin sağlık ile ilgisi, riskli grupların ihtiyaçları, madde bağımlılığı ve bu bağımlılık ile mücadele, şehir planlama sosyal destek ve toprak yönetimi ile ilgili konular hedeflenmiştir.

Herkes için sağlık ve sürdürülebilir gelişme için kent sorunları ile mücadele konusunda çalışmalarda bulunan uluslararası mercilerle iş birliği yaparak çalışmalarda bulunulacaktır.

Sağlıklı kent kavramının benimsenmesi ile süreç ve sonuçların izlenip değerlendirilmesi sağlanacaktır.

Kentlerin birlikte koordineli hareket ederek çalışmalarında başarılı olacakları belirtilmiştir. Avrupa'da üye bulunan devletlerin ulusal ve bölgesel hükümetlerin temel oluşturmaktadır. Endüstri ve sanayileşme kent gelişim hızına ve sürdürülebilirliğe etki etmektedir.

Avrupa'daki hükümetlere bu konu ile ilgili;

- Ulusal sağlık politikalarının sahip olduğu yerel niteliklerin fark edilmesi ve Herkes İçin Sağlık ve Gündem 21 ulusal stratejilerine kentlerin güçlü katkı sağlayabileceğinin kabulü,
- Sektörler arası yaklaşımlar kullanılarak kentlerde yerel sağlık şartları analiz edilip bu sonuçlara geri dönüş ve kazanılan deneyimlerin kullanımı,
- Herkes İçin Sağlık ve sürdürülebilir gelişme yöntemlerini desteklemek amacı ile ek kaynak elde etme yollarının araştırılması,

- Üye ülke kapsamındaki yerel yönetim temsilcilerinin Dünya Sağlık Örgütü'nün düzenlediği toplantılara ve ilgili faaliyetlere katılımını teşvik etmek konularında çağrıda bulunulmuştur.

DSÖ Avrupa Bölge Ofisinden beklenenler ise;

- DSÖ Sağlıklı Şehirler Projesinin 3.döneminin (1998 – 2002) hedeflerine yönelik çalışmalarda öncülük etmesi ve stratejik destek vermesi,
- Avrupa Bölgesinde üye olmuş bütün ülkelerde kapasite sağlanması ve iş birliği ağının genişletilmesi,
- Bütünleyici şehir sağlığı projesi takip edilmesi ve değerlendirilmesi için teknik destek verilmeli ve rehberlik sunulmalıdır,
- Dünya Sağlık Örgütünün bütün teknik alanlarında mahalli bileşenlerinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi,
- Sektör, kurum ve kuruluşlar arasında birliğin artırılması ulusal ve yerel yönetimlerin yetenek ve deneyimlerinin uyumunun sağlanması konuları olarak beklenenler açıklanmıştır [47].

2.4.4. Belfast Deklarasyonu

Sağlıklı Şehirler Belfast Deklarasyonu 19-22 Ekim 2003 tarihleri arasında İrlanda Belfast şehrinde yapılmıştır. Deklarasyonda, sağlıklı kentler hareketinin 15. yılı kulanmış olup yerel hareketin önemi belirtilmiştir. Bu yerel hareket ile, sürdürülebilir kalkınmada ve sağlıkta kentte liderlik olması benimsenmiş, sağlıklı olma halinin sağlığı belirleyen etkenler dışında olduğu, yerel yönetimlerin kentsel mekanlarda yaşam ve sağlık kalitesini arttırmaya yönelik var güçleri ile çalıştıkları, sürdürülebilirlik, hakkaniyet, sektörler arası iş birliği ve beraberlik ile ana ilkeleri kılavuz edinerek ilerlemiş, her seviyede iş birliğini ve şehrin ortak yönetimi yerel eylem gücü ile vurgulanmıştır.

Toplantıya katılan asıl liderler;

Yoksullukla mücadele ve eşitsizlikleri azaltmak için yerelde durum değerlendirmeleri yapmak, kent sağlık gelişim planlaması yapmak ve bu planlamalar ile sağlıkta ekonomik seviyeyi arttırmak, yerelde herkesi benimseyen kentler oluşturarak tasarım ve planlamalarda etkin olabilmeleri için görevler vermek, sağlık gelişim değerlendirmesi yapmak, başka bölgelerdeki sağlıklı kent çalışmalarını desteklemek, Sağlıklı şehirlerle

ulusal anlamda bilgi paylaşımını sağlamak, politik yatırım, reform ve hareketliliği bütün sağlıklı kentler hareketinin erişim ve kullanımını sağlamak görevini amaçlamıştır.

Yerel yönetimlerin kentlerde sürdürülebilirlik politikalarını uygulayarak kent gelişimlerine büyük katkıları olacağı ve ulusal hükümetlerin bunu tebrik etmesi belirtilmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü, yerelde 4. Faz (2003-2007) amaçlarının gerçekleştirilmesi için liderlik ve stratejik destek sağlamalıdır.

Dünya Sağlık Örgütü, şehirlerde bölgesel iş birliği artırmak için tedbirler almalıdır.

Dünya Sağlık Örgütü, şehir sağlık sorunlarını çözmek için diğer uluslararası kuruluşlar ile fikir birliği yapmalıdır [37].

2.4.5. Belfast Bildirgesi

1-4 Ekim 2018 tarihleri arasında İrlanda'nın Belfast kentinde, "DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ve Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağları Ağı Yıllık Çalışma ve Teknik Konferansı, Dünyayı Değiştirmek İçin Şehirleri Değiştirmek" sözü ile yapılmıştır. Belfast bildirgesi amacı; yerel yönetimlerin ve politikacıların kentsel sağlığı ve refaha yönlendirmek, sağlıkta tüm eşitsizlikleri azaltmak ve bu konuda toplum desteğini arttırmaktır. Bilhassa politikacılar, yerel yönetimler ve belediye başkanları bu konularda liderlik göstermelidir. Sağlıklı şehirler ağının 7. Fazı plan ve projeleri incelenmiştir ve örgüt üyesi ülkeler ve bölgeler bu fazdan nasıl yararlanıp nasıl katkıda bulunabilir belirlenmiştir. Sağlıklı kentlerin prensip ve değerleri, Sağlıklı Şehirler Ağı'nın yöntemi, siyasi yöneticiler ve belediye başkanlarına sağlığın iyileştirilmesinde yeni görevler verilmesi, kalkınma hedeflerinin yerine getirilmesi, gibi genel politikalar planlanmıştır [212].

2.4.6. Kopenhag Belediye Başkanları Mutabakatı

2-13 Şubat 2018 tarihleri arasında Danimarka'nın Kopenhag kentinde, "Herkes için Daha Sağlıklı ve Daha Mutlu Şehirler" konulu "DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Belediye Başkanları Zirvesi" düzenlenmiştir. Bu programda Kopenhag Belediye başkanlarının anlaşması sağlanmıştır. Anlaşma gündemi ile Birleşmiş Milletler 2030 sürdürülebilir Kalkınma Gündemi koordineli olup, 2030 senesine kadar Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler hareketinin çalışma ve uygulamalarına önderlik edecektir.

Politik liderler ve belediye başkanları olarak sağlıklı bir kent;

- Kentte yaşayan toplumun sağlığını korumak ve yaşam seviyesini artırmak amacı ile hizmet verilecektir,
- Kent hizmetleri insan odaklı olmalıdır, eşitliğin sağlanması ve katılımcılık önemlidir.
- Sağlıklı kent denildiğinde, herkesin sağlık ve konfor arayışını kolaylaştıran sosyal, kültürel ve fiziksel çevrede çalışmalar yapılması, kapsayıcı, aktif uygulamalarıyla örnek teşkil edecek kentsel mekanların planlanması ve tasarımı,
- Toplum için alınacak kararlarda onların katılımı sağlanmalı ki sağlıklı kaliteli mekanlar oluşturulabilsin,
- Ortak mal ve hizmetlerin yönetiminde toplumsal huzurun ve kaynakların güçlendirilmesi için gayret gösterilmeli,
- Sağlıklı bir kent, bütün karar politika ve çalışmalarında insanı temel alırken, kapsayıcı toplumlar ile güvenlik ve barış ortamları oluşumuna teşvik eder,
- Sürdürülebilir üretim ve tüketimde yeryüzündeki her türlü kaynağın bozulmadan korunmasına öncülük eder,
- Topluma, gezegene, refaha, mekanlara ve barışa yoğunlaşarak herkesin sağlığı ve huzuru için 2030 Gündeminin acil ve dönüştürücü ihtiyaçlarını gidermek amacıyla DSÖ Avrupa Bölgesi ve farklı şehirlerle iş birliği içinde hareket etmeyi planlamaktadır [98].

2.4.7. Gündem 21 (G-21)

1992 Rio Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda kabul edilmiş olan, dünya ve kalkınma problemleri ile mücadele edilmesini ve sürdürülebilir kalkınmayı amaçlayan küresel bir eylem düşüncesidir. Devletin ortaya koyduğu politikalardan sürdürülebilir kalkınma amaçlarından en önemlisidir. Gündem 21 kavramı ile evrenin bütününde yönetim anlayışı, yerine, yönetişim yaklaşımı benimsenmeye başlanmıştır [30].

Gündem 21'in başrolünde, iktidar, mahalli idareler ve sivil toplum kuruluşları bulunmaktadır. Kalkınma amaçlarına erişmede bu üç kurumun birlikte yürümeleri gerektiği belirtilmiştir. Ortaklıklar, belirtilmiş konularla ilgili çalışmalar yapmak, Birleşmiş Milletlerin taahhüt ettiği (sulak alanları koruma, hava ve denizlerin kirliliği,

zararlı atık denetimi, iklimsel değişiklikler, biyolojik çeşitliliği koruma) konular yerel yönetimlerin önemli görevleri arasındadır [213]. Sonraki aşamada sürdürülebilir gelişme hedefiyle, Gündem 21'deki sorunların çözümü ve destek için kentlerde Yerel Gündem 21 oluşturulmuştur [16].

2.4.8. Yerel Gündem 21 (YG-21)

Yerel gündem 21 ilk olarak yerel yönetimlerin liderliğinde, mahalli sürdürülebilir kalkınma problemlerinin çözümüne dönük uzun vadede planlar hazırlanması ve uygulanması gidişatı ile yerel seviyede Gündem 21'in gayesine erişmek için oluşturulmuş çeşitli katılımcıların bulunduğu bir süreçtir. Sürdürülebilir kalkınmanın bireysel haklar, halkçılık, saydamlık, faaliyet, hesap verilebilirlik ve yerel yönetimlerin elzem kavramlarının önem belirtmesi ile Yerel Gündem 21 kapsamında "mahalli demokrasiyi güçlendirme tasarısı" görülmektedir [38].

Yerel Gündem 21 de amaçlar 4 şekilde verilmektedir:

- Halkın katılımının sağlandığı ortamlar oluşturulmalı, bulundukları kent için Yerel Gündem 21'i uygulayabilecekleri ortak fikir birliği elde edilmelidir.
- Milletler arası topluluklar ile mahalli idareler arasındaki iletişim ve ortak çalışmaların arttırılması, farklı mahalli idareler arasındaki bağlantının güçlendirilmesi,
- Yerel yönetimler arasında tecrübelerin paylaşımı ve bilgi alınıp verilmesi amacı ile iş birliğinin güçlendirilmesi,
- Her devletteki yerel yönetimlerin karar alıp, organizasyon, tasarım ve uygulama aşamalarında gençlerin ve kadınların etkin şekilde katılımının sağlanması, teşvik edici uygulamalar bulunması [214].

2.4.9. Politik Bildiri DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı VII. Faz Deklarasyonu

8-10 Aralık 2020'de bir araya gelen şehirlerin belediye başkanları ve üst düzey politik Temsilcileri Politik bir bildiri yayınlamıştır. Sağlıklı Şehirler hareketinin değerlerine ve ilkelerine bağlı kalarak ilerleyeceklerini tasdik etmişlerdir.

Dünyada etkisini gösteren COVID-19 pandemisinden korunma tedbirleri ve mücadele için yerel ve ulusal düzeyde bazı politik kararlar alınmıştır. Kentlerin sağlıklı, güvenli, adil, kapsayıcı, dayanıklı ve sürdürülebilir olması için liderliğin hem bireysel hem de topluca artırılması taahhüt edilmiştir [76].

Bu bildiriye göre alınana kararlar şu şekilde sıralanmaktadır;

- Toplumun ve dünyanın maruz kaldığı bu sorunun çözüm merkezinde kentler ve kent yöneticileri (yerel yönetimler) yer almaktadır. Sorunun çözümün noktasında daha dirençli, daha sağlıklı ve dayanıklı oluşumlar gerçekleştirilmelidir.
- İklimsel acil durum, küresel bulaşıcı olmayan hastalık yükü, haksız ve adaletsiz eşitsizlikler, toplumlarımız ve ekonomilerimiz tarafından geride bırakılanların başarısızlığa uğramaya devam etmesi gibi durumlar, yeni ortak gelecekte son bulmuş olmalıdır.
- Bu İyileşme yeşil, kapsayıcı, sürdürülebilir, sağlıklı, güvenli olmalı, kanıtlara dayalı ve toplumu sağlıklı tutacak ve esenliklerini geliştirecek, çevreyi koruyup temiz tutacak ve sömürülmesini engelleyecek ve toplumu güçlü kılacak yeni ekonomik modeller sunmalıdır.

COVID-19'un üstesinden sağlıklı bir şekilde gelebilmek için "Sağlıklı, yaşanabilir şehirler inşa edilmesi" vurgulanan Dünya Sağlık Örgütü Deklarasyonuna desteğin önemi belirtilmiştir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına veya sürdürülebilir gelecek konusundaki hedeflere erişebilmek için şehirlerin sağlıklı hale gelmesinde çaba gösterilmesi vurgulanmıştır.

Bu sebeplerle küresel topluluklar;

- Sosyal hareketlilik sağlayan ve insanların kendi yaşamlarını iyileştirmek için sunulan fırsatları genişleten ve geliştiren,
- Bu fırsatların herkese eşit sunulduğu, sonuçta herkesin refaha eriştiği,
- COVID-19 ile mücadelede ve pandeminin neden olduğu yaraları gelecekte sararken stratejilerin merkezine sağlıkta eşitlik ve sürdürülebilir kalkınma konularını yerleştiren;
- Eşitsizlikleri azaltan ve çevresel ve sosyal sürdürülebilirliği sağlayan bir refah ekonomisini topluluklar benimsemelidir.

Pandeminin tarihi bir dönüm noktası olduğu, bu süreçte yapılacak faaliyetlerin sadece gelecek nesilleri değil yaşanan evreni de etkileyeceği düşünülmektedir.

Toplum olarak hep birlikte;

- COVID-19 salgınına yanıt vermede tüm ülkeleri, şehirleri ve toplulukları desteklemede yerel ve küresel boyutta sürdürdüğü kilit rol için DSÖ'ye olan bağlılığımızı ve desteğimizi sunuyoruz, alkışlıyoruz ve yeniden onaylıyoruz.
- Bu salgın sırasında hayal bile edilemeyecek şekilde acı çeken ön saflardaki sağlık çalışanları ve diğer hayati önemde görev yürüten çalışanlar, hemşerilerimiz ve vatandaşlarımızla dayanışma içindeyiz ve onları ortak ağlarımız ve platformlarımız aracılığıyla elimizden gelen en iyi şekilde destekliyoruz.
- Gezegenimizin, mekanların ve şehirlerimizin iklimsel tehditle yüz yüze ve COVID-19'un yol açtığı ekonomik şoktan kurtulmaya çalışırken bu çevresel krizle mücadele etmek için almamız gereken gerekli önlemleri göz ardı etmememiz gerektiğini vurguluyoruz
- Eşitsizliklerin, COVID-19'dan kaynaklanan yükün dağılımı da dahil olmak üzere, zamanımızın tanımlayıcı halk sağlığı zorluklarının temelini oluşturduğunu ve en savunmasız kişilerin en şiddetli şekilde etkilenen insanlar olduğunu yineliyoruz. COVID-19 sonrasında daha sağlıklı ve mutlu bir dünya inşa etmek her şeyden önce toplumlarımızdaki ve ekonomilerimizin kalbindeki adaletsiz ve haksız eşitsizliklerle mücadele etmek anlamına geliyor.
- COVID-19'un Avrupa'da ve küresel olarak yarattığı zorlukların yalnızca dayanışma, iş birliği ve koordinasyon yoluyla üstesinden geleceğimizi vurguluyoruz. COVID-19'a verilecek adil, sürdürülebilir ve kanıta dayalı bir yanıtın savunucuları olarak şehirlerin ve yerel yönetimlerin önde gelen rollerini vurguluyoruz.
- COVID-19'un üstesinden sağlıklı bir şekilde gelebilmek için "Sağlıklı, yaşanabilir şehirler inşa etmeyi" vurgulayan DSÖ Deklarasyonuna desteğimizi vurguluyoruz. Sağlıklı, yaşanabilir şehirler sadece sağlıklı bir iyileşmenin parçası değildir, aynı zamanda özüdür; şehirler olmadan, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına veya sürdürülebilir gelecek konusundaki ortak hedefimize ulaşamayız.

- 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ve Kopenhag Belediye Başkanları Mutabakatı: Herkes için Daha Sağlıklı ve Daha Mutlu Şehirlere olan bağlılığımızı yineliyoruz.
- Avrupa Çalışma Programı, 2020–2025- “Avrupa’da Daha İyi Sağlık için Ortak Eylem” ve “Ruh Sağlığı Koalisyonu”; “Dijital Sağlık Yoluyla Güçlendirme”; “Avrupa Aşılama Gündemi 2030”; ve “Daha Sağlıklı Davranışlar: Davranışsal ve Kültürel Anlayışları Birleştirmek” başlıklı dört temel alanını memnuniyetle karşılıyoruz’. Konularına vurgu yapılmıştır.

COVID-19’la mücadelede halk sağlığı çözümleri için ortaklıklar ve yerel yönetimde;

- Belediyeler kentlerde her kesim insana en yakın çalışan yönetimdir. Kapsamlı sistemsel bir yaklaşımla tüm insanlara ulaşmak, onları bilgilendirmek, güçlendirmek, korumak ve çözümün bir parçası olarak dahil etmek için kilit görevindedirler.
- Mücadele aşamasında belediyeler ulusal hükümetlerin hareket ortaklarıdır. Şehirler ve ülkeler için planlamalarda aktör ve temel hizmet sağlayıcı merkezlerdir.
- Belediyeler, COVID-19’un yayılmasını kontrolde tutmak ve sağlık sistemine düşen sorumluluğu paylaşmak için gerekli halk sağlığı ve sosyal önlemleri tasarlamak, iletmek ve uygulamak için önem arz etmektedir. Yerel yönetimler bu kapsamdaki zorlukları azaltabilir, sağlık çalışanlarına destek sunabilir ve en ön saflarda çalışanlarla dayanışma sergileyebilirler.
- Yerel yönetimler ve belediyeler, sağlığı tüm siyasi kararların merkezine koyabilecek kilit aktörlerdir. Şehir sağlığı kapsamlı ve kurallı çalışma gerektirir.
- Yerel liderlerin ve idarelerin, eylemlerde, politikalarda ve planlamada orantılı evrensel yaklaşımları uygulamak da dahil olmak üzere yerel düzeyde daha hızlı ve özel karar almayı mümkün kılan kaliteli, ayrıştırılmış ve toplumsal düzeydeki verilere erişime ihtiyacı vardır.
- Belediyeler, sektörler arası ve çok seviyeli karar verme ve izleme için iş birliği araçlarına ve veri tabanlarına yönelik ortak bir yaklaşıma ihtiyaç duyar. Şeklinde vurgulanmıştır.

Sağlıklı ve sürdürülebilir şehirlerin temelini oluşturmak için, COVID-19'un içinde yaşanılan, sevilen, çalışılan ve oyun oynanan şehirlerle toplulukların ve toplumların mekânsal organizasyonunu temelden etkilediğini vurgulanmıştır. Bu konuda şu maddeler ifade edilmiştir.

- COVID-19'un toplumun ekonomisi üzerinde oluşturduğu etkisi göz önünde bulundurulduğunda, yer ve mekân oluşturmaya odaklanmanın önemi her zamankinden daha fazladır. Sosyal ve fiziksel mesafe önlemleri, kentsel alanlarda nasıl etkileşimde olunduğunu büyük ölçüde etkilemiştir ve mekanlarda ihtiyaç duyulan şeylerin değişmesini sağlamıştır. İnsanın mekân oluşturma çalışmaları, gelişen ihtiyaçlara açık ve duyarlı olmalıdır.
- Şehirlerde aktif ulaşım daha fazla desteklenmiş olup, mümkün olan her yerde taşıt kullanımını en aza indirip yürüyerek ve bisiklete binerek tüm sağlıklı ulaşım türlerinin kullanımına insanlar teşvik edilmedir. Bununla birlikte fiziksel aktivite olanağı artar ayrıca hava kalitesinde iyileşme meydana gelir. Hava kirliliğinde azalma ile sağlık üzerinde olumsuz etki de azalmış olur.
- Yeşil ve mavi alanlara eşit erişimin, COVID-19'a yanıt olarak alınan halk sağlığı ve sosyal önlemler nedeniyle doğaya sınırlı erişimi olan insanlar için çok önemli olduğu belirtilmiştir. Bu alanların en üst seviyede güvenli ve mümkün olduğunca fazla kişi tarafında erişilebilir olması sağlama söz konusudur.
- Yürümek, fiziksel ve zihinsel sağlığı ve refahı destekler ve COVID-19 salgını sırasında önemi daha çok artmıştır. Yaya, bisiklet ve toplu taşımayı iyileştirmeye odaklanan bu hedef, arabalara ayrılmış kentsel alanların azaltılmasını da içermelidir. Sağlık ve mutluluk, her şeyden önce insanlar için tasarlanmış kentlere bağlıdır. Toplumun her kesimi için güvenli ve kesintisiz hareketi kolaylaştırılan uygulanabilir bir ulaşım seçeneği olarak teşvik edildiği “yürünebilir şehirler” oluşturmak önemle vurgulanmıştır.

Yürünebilirlik kentsel tasarımda önemli bir kavramdır. Bir bölgenin ne ölçüde yaya dostu olduğunun göstergesidir. Yürünebilirliği etkileyen sebepler arasında kaldırımların ya da diğer yaya geçiş haklarının varlığı veya yokluğu ve kalitesi, trafik ve yol şartları, arazi kullanım şekilleri, bina erişilebilirliği ve güvenlik gibi faktörler sıralanmaktadır.

- Şehirlerin, toplum için ekonomik, ekolojik ve sosyal değer yaratmaya odaklanan, kamusal alanın kullanımına yönelik özel stratejiler geliştirmesinin önemi vurgulanmıştır. Bu stratejiler, kamusal alanların azaltılması, özelleştirilmesi, yönetilmesi ve yönetilmemesi gibi zorlukların yanı sıra bunların kentin halk sağlığı altyapısı içinde nasıl konumlandırıldıklarını içermelidir. Bir bireyin ihtiyaç duyduğu her şeyin 15 dakikalık yürüme mesafesinde olduğu “15 dakikalık şehre” odaklanmanın yanı sıra yeşil, mavi ve açık alanlara erişimi içerebilirler.
- Korunmasız çocukları ve yetişkinleri gıda kıtlığından korumak, beslenmelerini ve besleyici gıdalara erişimi iyileştirmek, obeziteyi azaltmak, sürdürülebilir üretimi ve tüketimi teşvik etmek için COVID-19 nedeniyle ortaya çıkan gıda güvensizliği riskini ve kentsel gıda sistemlerini güçlendirme ve kentsel çevreyi kentsel tarım ve çiftlikler yoluyla iyileştirme fırsatları vurgulanmıştır.
- Aktif ve sağlıklı yaşam şekillerine teşvik eden geleceğin şehirlerini tasarlarken sağlıklı şehir planlamasının revize edilmesi ve beraberinde DSÖ ve ulusal halk sağlığı kılavuzlarına uygun gerekli sosyal ve fiziksel mesafenin sağlanması vurgulanmıştır.
- İleri düzeyde sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere ilgili sağlık hizmeti sunumunu organize etme ve kentsel nüfusu destekleyen sistemleri planlamada, kentlerin aracılığıyla hem bulaşıcı hastalıklarla hem de bulaşıcı olmayan hastalıklarla mücadele etmenin önemine vurgu yapılmıştır.

COVID-19 ile mücadelede sosyal ve kültürel unsurların kritik önemi ve pandeminin bir yan sonucu olan önemli ekonomik zorluğu ve bunun küresel, ulusal ve yerel ekonomiler üzerindeki etkisine vurgu yapılmıştır. COVID-19'dan ve etkilerinden kurtulabilecek dirençli şehirler ve toplumlar oluşması için yönetişimin önemi, eşitlik ve yönetişimin kilit noktalar olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak ise; salgın ile mücadelenin temelini Küresel dayanışma oluşturmaktadır. Kentsel sorunlar benzer olduğu için dayanışma gerekmektedir. Bu salgını daha sağlıklı, daha dirençli, daha güçlü ve daha bağlantılı bir şekilde atlatabilmek için Dünya Sağlık Örgütü'nün girişimlerine yönetimler, ulusal ve uluslararası platformlar ve belediyeler olarak bir bütün olarak karşılık vermek gerekmektedir. İklim değişikliğinde meydana gelen ani değişim ve gelecekte toplum sağlığını tehdit eden unsurlara karşı küresel bir ittifak örneği ile cevap verilmektedir. Avrupa Çalışma Programı, 2020–2025- “Avrupa'da

Daha İyi Sağlık için Birleşik Eylem” in uygulanması topluca desteklenmektedir. Bununla beraber “Ruh Sağlığı Koalisyonu oluşturma, Dijital Sağlık Yoluyla Toplumu Güçlendirme, Avrupa Aşılama Gündemi 2030 ve Daha Sağlıklı Davranışlar: Davranışsal ve Kültürel Anlayışları Birleştirmek” kavramları hedeflenmiştir [10].

2.5. DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ(WHO)

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 7 Nisan 1948 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Birleşmiş Milletler (BM) tarafından kurulmuştur. 2019 yılı itibariyle 194 Üye Devlet bulunmaktadır. DSÖ’nün temel amacı, “bütün insanların mümkün olduğu kadar en üst sağlık düzeyine erişmeleri” şeklindedir. Sağlıklı yaşam olması için sağlıklı çevre oluşturmak, her yaş ve kesimden herkesin huzur bulmasını sağlamak, sağlık sistemine müdahale etmek, bulaşıcı olan ve bulaşıcı olmayan hastalıklarda himaye ve müdahalede örgütün etkinlik alanlarındandır. Türkiye, 9 Haziran 1949 tarih ve 5062 sayılı Kanunla DSÖ Anayasasını onaylayıp bu örgütün resmi üyeliğini kazanmıştır [215].

Dünya Sağlık Örgütü’nün görevleri, sağlık bakımından ilerlemek ve gelişime katkı sağlamak, toplum sağlığı konusunda tehdit unsuru oluşturan her şey hakkında bilgi toplamak ve insanları bu konularda bilgilendirmek, sağlık konusunda en güncel işleri takip edip uygulamak olarak sıralanmaktadır [12].

Dünya Sağlık Örgütü’nün Avrupa bölge ofisi 53 üyeye sahiptir. Danimarka’nın Kopenhag kenti merkezidir. Ülke ofisi Ankara’da, saha ofisi Gaziantep’te bulunmaktadır.

Dünya nüfusunun yarısından fazlası kentlerde yaşamakta ve bu kesimin birçok sağlık problemi olduğu bilinmektedir. Kentlerde yaşayanlar, bulaşıcı hastalıklar, beslenme yetersizliği, ruhsal hastalıklar ve solunum yolu rahatsızlıkları gibi çok çeşitli sağlık sorunu ile yüzleşmektedir. Sağlıksız koşullarla birlikte, yoksulluk, yetersiz ve dengesiz beslenme, barınma, işsizlik, sağlıksız atık toplanması, güvenlik önlemleri, yerel yönetim hizmetlerinin yetersizliği, uyuşturucu bağımlılığı ve çevre kirliliği, yaşamı olumsuz etkilemektedir. Dünyadaki Sağlıklı Kentler Projesi’nin ilkeleri de bu çerçevede belirlenmiştir [161].

Sağlıklı Şehirler Projesi, DSÖ öncülüğünde “herkes için sağlık” kuralı çerçevesinde kentte yaşayan insanların ruhsal, sosyal, fiziksel ve çevresel olarak huzurlu olmasını amaçlayan uzun vadeli bir gelişim tasarısıdır [48].

- 5'er yıllık fazlarla birbirini takip eden projelerde her fazda yeni temel konular ve bu temel konularla bağlantılı alt ağlar oluşturulur,
- DSÖ tarafınca ağlara üyelik değerlendirmesi yapılır,
- Kentler ilk önce aday olurlar ve bir değerlendirmeden sonra üye olma hakkını kazanırlar,
- Belli şartların uyduğu ulusal ağlar DSÖ yönünden yetkilendirilir.

Sağlıklı Şehirler projesi küresel bir akımdır. Mahalli idarelerin kent ile ilgili yaptıkları çalışmaların gündemine sağlığı yerleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu hareket sağlığı geliştirmek için farklı politikalar yürütülmesini onaylamaktadır. Sağlıkta eşitsizlikler ve kentteki fakirliğin gündem olması, farklı nitelikte olup ihtiyaç sahibi olan insanların (çocuk, yaşlı, engelli, kadın, genç) belirlenmesi, karar alım ve uygulama aşamalarında halk katılımı sağlanması, sağlığın toplumsal, iktisadi ve çevresel tespitlerine vurgu yapmaktadır [48].

Sağlıklı kent çerçevesinde ülkemizde ve dünyada örnek uygulamalar bulunmaktadır.

2.5.1. Sağlıklı Kent Kapsamında Avrupa'da Örnek Uygulamalar

Sağlıklı Şehirlerin bütün tasarımları insan odaklı hazırlanmaktadır. Bu duruma önem vermek o kentte yaşayan bireyleri mutlu etmektedir.

Viyana Kenti Avusturya; Viyana yaşanabilir kent olarak en iyi örnektir. Kent içindeki yeşil alan miktarı, tarihi ve kültürel varlığını sergilenmesi, temiz su ve atmosferi, sosyoekonomik bakımdan gelişmiş toplum, kentin her yerinde toplu taşıma konfor ve ulaşımında kolaylıklar kenti öne çıkaran niteliklerdendir [216].

Viyana, Avrupa'da kadın erkek eşitliğini tasarı ve uygulamalarında vurgulayan ilke kentlerdendir. Bu konuda toplumsal cinsiyete duyarlılığın kent planlarında oluşması bakımında amaçlanan stratejiler şu şekilde sıralanabilir;

- Aile ve sosyal yaşamda gereken mesuliyetin düzenlenmesi,

“ Kısa mesafeler şehri” prensibi, erişimi güç alanlara ulaşımı kolaylaştıran planlama: banka, market, park/açık alan, postane/fatura ödeme merkezleri”

- Mekânların herkesin gereksinimine göre düzenlenmesi, değişik ihtiyaçların değerlendirilmesi,

“ Sokak peyzajı ve meydan dizaynı (yaya koridorları, kaldırım genişlik ve yükseklikleri, yer döşeme taşları, rampalar, bina girişlerinin “engelsiz” kılınması, meydanlarda kol dayanaklı oturak ve banklar gibi...)”

- Barınma ve yaşamsal alanların güvenli ve ilgi çekici hale getirilmesi,

“Kadın, erkek, genç, yaşlı kişilerin günün / gecenin herhangi bir saatinde mahallede özgürce hareket edebilmesini sağlamak. Endişe yaratan kör noktaların tespiti ve elimine edilmesi- aydınlatma”

- Tasarım kararları alınırken ve uygulanırken halk, sivil toplum kuruluşları vb. farklı kesimler dahil edilmelidir [2].

Dünyanın çevre dostu kentler Kopenhag (Danimarka), Curitiba (Brezilya), Singapur, San Francisco (Kaliforniya), Cape Town, Johannesburg ve Durban (Güney Afrika) olarak belirtilmektedir [90].

Kopenhag Kenti Danimarka; Dünyanın en sağlıklı kenti olan Kopenhag, en mutlu, en yeşil, en çevre ile dost kentlerinden birisidir. Ayrıca insanların doğa ile uyumlu şekilde yaşadıkları bir kenttir. Obezite ve depresyonun dünyada artışını önlemek amaçlamaktadır. Kent, Dünya Sağlık Örgütü’nün Sağlıklı Kentler çalışmasına 1987’de katılmıştır. “Yürünebilir sokaklar değil; temel mesele, sağlıklı, sosyalleşebilen ve daha mutlu topluluklar” oluşturmak hedefi ile hareket edilmektedir. Bisiklet kentte ulaşım aracı olarak değil yaşam biçimi olarak yer almaktadır. Buda karbon salınımını en az seviyeye indirmekte ve daha yeşil bir evren oluşumu için büyük bir girişimi ifade etmektedir. Kent arabalar için değil bisikletler için tasarlanmıştır. Şehirde birçok alan yürüme için uygundur. Doğal haliyle botanik bahçeleri şehrin her yerinde bulunmaktadır. Kentte sigara ve alkol kullanımında yasak yoktur. Bu kişisel özgürlük olarak sayılmaktadır. Kentte hava kirliliğini azaltmak için “Yeşil çatılar” uygulaması başlatılmıştır. Bu uygulama Kopenhag’ın 2025’e dek karbon nötr hale getirme çalışmaları çerçevesinde bütün yeni düz çatılarda ekim yapılmasını zorunluluğu vardır [70].

Bu nitelikleri ile Danimarka hem mutlu hem sağlıklı kent-ülke unvanına sahiptir ve dünyadaki diğer ülkelere “nasıl sağlıklı şehir yaratabilirim” konusunda birçok örnek oluşturmaktadır.

Curitiba Kenti Brezilya; Latin Amerika’da en çevre dostu olan kenttir. Geri dönüşüm faaliyetlerine 1980 tarihinde başlamıştır ve kentsel atıkları %70 oranda geri dönüştürmektedir. İnşa ettiği en büyük toplu taşıma ve otobüs güzergâhları ile ‘‘En Yeşil Şehir’’ ödülünü almıştır [90].

Singapur Kenti; Asya’da ki en yeşil kent olup çevresel sorunlarla ne şekilde baş edilebileceğinin iyi bir örneğidir. Büyük bir toplu taşıma sistemi, atık su değil emiz su kullanımının fazla olması, yerel yönetimin oluşturduğu ücretsiz geri dönüşüm kutularının dağıtımı çalışmaları ile doğal kaynakların korunmasını yaşamın parçası haline getirmiştir [90].

San Francisco Kenti Kaliforniya; Amerika’da başlatılan renkli geri dönüşüm kutular sistemini ilk defa başlatmıştır ve bu sistemin kullanılması yasal zorunluluktur. Böylece geri dönüşümün kolay, erişilebilir olması sağlanmıştır. Yerel yönetimin kent içi ulaşım ve taşıma sisteminde sağladığı konfor, insanları elektrikli araçlara özendirmesi dünyada en çevre dostu kentler arasında yer almasında etkindir [90].

Cape Town, Johannesburg ve Durban Kenti Güney Afrika; Cape Town ve Johannesburg kentleri Afrika kıtasında en yeşil alanlara sahip kentlerdir. Durban önündeki 20 yıl içerisinde kenti sıfır atık amacına erişmeyi hedeflemektedir. Çevre dostu kent oluşması için çalışmalarda bulunsalar da bu üç kentin daha çok gayret göstermesi gerekmektedir. Yenilenebilir enerji potansiyeli bulunan kentler sağlıklı kentler bakımından incelenmiştir ve bu kentlerden biriside Cape Town’dur. Güneş kent çalışması yapılmış örnek kentlerdendir. Kent planlanırken güneş enerjisinden yararlanılabilecek şekilde düzenlenip değerlendirilmiştir [90].

Utrecht Kenti Hollanda; Tasarımcı Carmela Bogman ve Rogier Marten birlikte oluşturdukları hidrolik akıllı oturma grubu kullanımının ardından çekilen kol ile kaldırımın içerisine yerleşmektedir. Kullanıcı tarafından istenilen tarz ve yükseklikte ayarlama yapılabilmektedir [88].

Dünyanın en büyük bisiklet parkı bu kentte inşa edilmiştir. Sürdürülebilir kent olgusuna katkı için merkez istasyon alanının yenilenme projesinde tasarlanmıştır. Ayrıca buraya buluşma alanı da eklenmiştir [91].

New York Kenti Amerika Birleşik Devletleri; Mark Reigelman tarafından 2007 yılında Brooklyn Borough Hall merdivenlerinde mavi küçük masalar tasarlanmıştır. Bu tasarım ile, bireylerin kamusal mekanlarda dinlenebilmeleri, yemek yiyebilecekleri ve okuma yapabilecekleri harika ve şık bir tasarım örneğidir [88].

Kentsel dönüşüm uygulamalarında dünyadan başarılı örnekler ise; Danbara (Hiroşima-Japonya), Solidere (Beyrut-Lübnan), Rio De Janeiro (Brezilya) kentleri gösterilebilir [11].

Danbara Kenti Hiroşima-Japonya; 6 Ağustos 1945 tarihinde Hiroşima kentine atılmış olan atom bombası kentte büyük yıkıma ve can kaybına neden olmuştur. Kentte yeniden yapılanma için Danbara kentsel dönüşüm projesi tasarlanmıştır. Kent doğal ilgi çeken güzellikleri ve kültürü ile diğer dünya ülkelerine örnek oluşturacak yerleşim alanı tasarlanması düşünülmüştür [11].

Solidere Kenti Beyrut-Lübnan; Lübnan Savaşından sonra Beyrut kentinde birçok kişi evsiz kalmış olup kentin altyapısı büyük hasar görmüştür. Kentsel yenilemede, Beyrut şehri ve şehir merkezinde savaş sebebi ile kaybolmuş kent kimliğinin sürdürülebilir şehir düşüncesi ile yeniden kazanılması ve bunun gelecek nesillere aktarılması hedeflenmiştir [11].

Rio De Janeiro Kenti Brezilya; kırsal sorunlardan işsizlik ve cazip olmayan yaşam koşulları ile kente göç artmıştır. Bu göç sonucu kentte konut miktarı ve nüfus artmıştır. Oluşan konut artışı gecekondunun çoğalmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte altyapı, çöp sorunu, kanalizasyon gibi nüfus artışına bağlı kentsel sorunlar meydana gelmektedir. Kentteki gecekondulu yerleşimi bulunan alanların yeniden kurulmasıyla ekolojik yapının korunması ve bölge halkının yaşam standartının yükseltilmesi hedeflenmiştir [11].

Grenoble Kenti Fransa; dünyanın her yerinde teknoloji insanlar için vazgeçilmezdir. Grenoble şehri teknoloji başında harcadığımız zamanı azaltmanın bir yöntemini bulmuştur. Kamusal alanlarda yapılacak bir iş olmadığında eldeki elektronik cihazlara (tablet, cep telefonu) yönelilir. Böyle zamanlarda aktif olup o anki beklemeği yararlı hale getirmek amacıyla şehrin değişik yerlerine öykü makineleri koyulmuştur. Alanda ne kadar süre bekleneyeceği yaklaşık olarak makineye kodlandığında makine farklı boyutlarda hikâye vermektedir. Ücretsiz bir makine olup kullanımı da gayet kolaydır [89].

Almanya Kenti; fiziksel aktivite derecesi Avrupa ülkeleri arasında en üst seviyede olan kettir. Kent içinde geniş caddeler tasarlanmıştır. İnsanların sosyal olarak aktif hale

getirmek amaçlanmıştır. Strese engelleyecek ve ruh sağlığı üzerinde olumlu etkiler oluşturacak birçok yeşil alanlar mevcuttur. Ayrıca 2011 yılında Hamburg kenti, 2017 yılında Essen kenti, Avrupa Yeşil Başkenti seçilmiştir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımda tercih edilmesi, toplu taşıma güzergâhındaki konfor ve ulaşımın kolaylığı, trafiğin sorun olmadığı, su yönetimi ve yağmur suyu yönetimi, atık yönetimi, havanın kalitesi ve çevre yönetimi gibi kent yaşanılabilirliğini ve yaşam kalitesini arttıran etmenler başarıyı getirmiştir [45].

2.6. TÜRKİYE SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ

Sağlıklı Şehirler Hareketi, Dünya Sağlık Örgütü tarafından kentlerin sağlık göstergelerini belirlemek ve bu göstergeleri olumsuz etkileyen faktörlere çözüm üretmek amacıyla 1988 yılında başlatılmış bir projedir. Sağlıklı Kentler Birliği, Sağlıklı Şehirler Hareketinin ülkemizde gelişebilmesi, benimsenmesi, uygulanabilmesi amacıyla 10 kurucu belediyenin adımı ile (Bursa, Yalova, Van, Kadıköy, Afyonkarahisar, Tepebaşı, Çankaya, Ürgüp, Ordu, Kırıkkale) 2 Aralık 2004 tarih ve 2004/8226 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu kapsamında kurulmuştur. 22.12.2004 tarihli Resmî Gazete 'de yayımlanmıştır. 3 Şubat 2005 tarihinde Sağlıklı Kentler Birliği'nin Kuruluşu gerçekleştirilmiştir [119].

Sağlıklı Şehirler Ağı günümüzde 5 bölgede 1400 şehrin/belediyenin içinde bulunduğu güçlü bir ağa sahiptir. Avrupa Bölgesinde yer alan 27 ülke ve 100 şehrin/belediyenin dahil olduğu ağı ülkemiz adına Sağlıklı Kentler Birliği temsil etmektedir [80].

Sağlıklı Kentler Birliği, kuruluşundan bugüne ele aldığı konu ve çalışmalar ile kuruluş amacını oluşturan “Sağlıklı Şehirler” kavramını benimsetmek için etkinliklerini devam ettirmiştir. “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Şehirler Oluşturmak” sözü ile kent sağlığını ilgilendiren tüm kentsel ve çevresel konularda eğitimler, çalıştaylar, sempozyumlar, konferanslar, uluslararası kongreler, yarışmalar, ödül törenleri ve farkındalık çalışmaları düzenleyerek üye belediyeleri bir araya getirmiştir. Basılı ve görsel yayınlar ile elde edilen birikimler ve sonuçlarla farkındalık ve sosyal duyarlılık oluşturulmaya çalışılmıştır [80].

2.6.1. Birliğin Amacı, Görevleri ve Yararları

Sağlıklı Kentleri ve aday kentleri bir araya getirmek, kentlerde sürdürülebilir gelişme, yönetim ve sosyal destek yaratmak, kent içi ve kentler arasındaki eşitsizlikleri en aza indirmek, kentlerdeki yaşam alanlarının en iyi seviyeye ulaştırılması ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda herkes için kaliteli bir yaşam sunmak, sağlık göstergeleri ile üye belediyelerin karbon ayak izi envanteri ve şehir sağlık profilinin hazırlanmasında rehberlik etmek, üye belediyelerin başkanı, meclis üyesi ve çalışanlarına kent sağlığı konusunda eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirip, deneyim ve bilgi paylaşımı ile iyi uygulama örneklerinin yaygınlaşmasını teşvik etmek, kent sağlığı ile ilgili görsel ve basılı yayın çıkarıp, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunmak, tütün alkol ve madde bağımlılığı ile mücadelede öncülük etmek, mahalli idareler kapsamında yapılan çalışmalara öncülük etmek ve desteklemek, yerel, bölgesel ve ulusal seviyede katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenlemek, halk sağlığı kalitesinin artırılması bilinci ve bu uluslararası hareketin bir parçası olmak, Gündem 21 prensipleri doğrultusunda “Herkes İçin Sağlık” amacıyla yerel yönetim çalışmalarında yer almak, kentte barınan tüm bireylerin kent içi katılımcıların demokratik çalışma kültürünü benimseyip geliştirmeleri, her yönü ile örnek kentler oluşturmak, sağlıklı kent hareketini yaymak, sağlıklı kentler yaratmak ve yaşatmak amacı ile “Sağlıklı Kentler Birliği” kurulmuştur [80].

Kentlerin birlik üyeliğine katılımlarında sağlığı geliştirme hedefi ile Kent Sağlık Profili ve Kent Sağlık/Sağlık Geliştirme Planı hazırlamaları gerekmektedir. Bir Şehir Sağlık Profili; o kentte yaşayanların sağlığını ve sağlığı etkileyen her türlü nitel ve nicel etkenleri ifade etmektedir. Şehrin sağlık sorunlarını belirler, bu sorunların çözümü için öneriler sunmaktadır. Şehir sağlığı hakkında yerel yöneticilere, halka, politikacılara ve karar vericilere bilgi vermek için kaynak oluşturmaktadır. Ayrıca yerel halkın kent sağlığı ile fikir ve görüşlerini kapsamaktadır. Kentte yaşayanların sağlığını geliştirme amacı ile hazırlanmaktadır. Her kentin şehir sağlık profili farklıdır çünkü her şehrin sorunları farklıdır. Nüfus ve yaşam istatistikleri bu profilin yapısını oluşturmaktadır.

Sağlık Geliştirme Planı; kentteki sağlığı geliştirmeye yönelik sosyal hizmetler, sağlık, ulaşım, eğitim, çevre, güvenlik, barınma gibi sağlığı etkileyen konularda plan dönemini kapsayacak boyutta olmalıdır.

Sağlıklı Şehirler Projesi, 1987 yılından bugüne 5'er yıllık fazlar halinde farklı ana temalarda düzenlenmiştir.

Projenin 1. Fazı, 1987-1992 yılları arasını kapsamaktadır. Bu faza Avrupa'dan 35 şehir üye bulunmaktadır. Kent içinde sağlıklı oluşum için yeni yollar araştırmak ve sağlıklı bir kent var etmek için değişiklik oluşturacak yapılanmaya gitmektir. Türkiye'den herhangi bir şehir bu ağı katılmamıştır [44].

Projenin 2. Fazı, 1993-1997 yılları arasındaki fazdır. 39 üye kent bulunmaktadır. Fazda kent sağlığını geliştirmek hedeflenmiştir. Şehirler bu fazda halk sağlığı politikası ve kapsamlı şehir sağlığı planlamasını ön plana çıkaran bir modelle harekete geçmişlerdir [33]. Türkiye Sağlıklı Kentler ağına katılmaya bu fazda karar vermiştir.

Bu dönemi kapsayan süreçte yapılmış toplantı ve etkinlikler Çizelge 2.6'da gösterilmektedir.

Çizelge 2.6. 1993-1997 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.

11-12 Temmuz 1994, İzmir	“Sağlıklı Şehirler Türkiye Uygulaması Bilgilendirme Toplantısı” düzenlenmiştir [40].
21-24 Eylül 1994, Polonya Poznan kenti	“Sağlıklı Şehirler Projesi İş Toplantısı ile Sağlıklı Şehirler Teknik Sempozyumu”
22-25 Mart 1995, İspanya Madrid kenti	“Uluslararası Sağlıklı ve Ekolojik Şehirler Kongresi”
6-8 Ekim 1996, Portekiz Lizbon kenti	“Avrupa Güçlü Şehirler ve Kasabalar Kampanyasında Avrupa Güçlü Şehir Ödülü” [40].
11-12 Eylül 1997 Macaristan Budapeşte kenti	“Çok Şehirli Eylem Planı” toplantısı [40].
27-29 Nisan 1997, İsveç Gothenburg kenti	“Sağlıklı Şehirler İş Toplantısı” [40].
26-27 Ekim 1997, İsrail'in Kudüs kenti	“DSÖ Sağlıklı Şehirler İş Toplantısı” [40].

Projenin 3. Fazı, 1998-2002 yılları arasında bulunmaktadır. 55 üye şehir bu fazda yer almıştır. Bu yıllarda hedef “21. Yüzyılda Herkes için Sağlık” ve Gündem 21 temelli politikaların üretilmesi ve kent sağlık gelişim planları olmuştur. Bu fazın ana temaları, sağlığı geliştirmek için bütünsel planlama, eşitlik, sürdürülebilir kalkınma ve sosyal açıdan gelişme olarak belirlenmiştir. Bursa Büyükşehir Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliğinin Kurulmasına önderlik etmiştir [44].

Bursa Büyükşehir Belediyesi, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Sağlıklı Şehirler Ağına 3.Faz (1998-2002) 2000 yılında Türkiye'den kabul edilen ilk üye şehir olmuştur [119].

Bu dönemi kapsayan süreçte yapılmış toplantı ve etkinlikler Çizelge 2.7’da gösterilmektedir.

Çizelge 2.7. 1998-2002 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.

20-23 Haziran 1998, Yunanistan Atina kenti	“Uluslararası Sağlıklı Şehirler Konferansı”
17-18 Ekim 1999, İtalya Milan kenti	“3. Fazın ilk “Sağlıklı Kent Planlaması”
28-30 Ekim 1999, Avusturya Viyana kenti	“DSÖ Sağlıklı Şehirler İş Toplantısı”
8-10 Haziran 2000, Danimarka Horsens kenti	“DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı İş Toplantısı”
15-17 Mart 2001, Polonya Lodz kenti	“Sağlıklı Şehirler Ağı III. Faz Çalışma Toplantısı”
25-27 Ekim 2001, Portekiz Sexial kenti	“Sağlıklı Şehirler Ağı III. Faz Çalışma Toplantısı”
25-28 Eylül 2002, Hırvatistan Rijeka kenti	“Sağlıklı Kentler İş Toplantısı”

Projenin 4. Fazı, 2003-2008 yıllarını kapsamıştır. 78 şehir üye, 12 Kent Üyelik başvurusunda bulunmuştur. Fazın Ana Temaları Sağlıklı Şehir Planlaması, Sağlıklı Yaşlanma ve Sağlık Etki Değerlendirmesi olarak belirlenmiştir. Sağlıklı Şehirler Hareketi bu faz döneminde hızlı şekilde yayılmıştır [33].

Ülkemiz 4. Fazda Sağlıklı Kentler Birliği’ne dahil olmuştur. 4., 5., 6., fazlar Türki’nin en aktif olduğu süreçlerdir. Sağlıklı Şehir Hareketinin en hızlı yayıldığı faz 4. Fazdır. Bursa, Aydın, Gölcük, Kadıköy, Yalova, İstanbul, Çankaya, Bartın, Avanos, Kırıkkale, Tepebaşı, Trabzon 4. Fazın Türkiye’den üyeleridir. 4. Fazda Sağlıkta Etki Değerlendirilmesi, Sağlıklı Yaşlanma, Sağlıklı Şehir Planlaması ve Fiziksel Aktivite ve Aktif Yaşlanma konularına 4. Fazda odaklanılmıştır. Ülkemizden de 12 şehrin yer aldığı fazda konularla ilgili çalışmalar yapmak ve proje üretmek görevi kabul edilmiştir [60].

Bu dönemi kapsayan süreçte yapılmış toplantı ve etkinlikler Çizelge 2.8’de gösterilmektedir.

Çizelge 2.8. 2003-2008 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.

19-22 Ekim 2003, İrlanda Belfast kenti	“Yerel eylemin gücü, 15 yıllık deneyim konulu Uluslararası Sağlıklı Şehirler Konferansı”
26-29 Ekim 2004, İtalya Udine kenti	“DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı 4. Faz Çalışma Toplantısı”
22-23 Eylül 2005, Bursa Türkiye	“Daha Sağlıklı ve Güvenli Şehirler Planlamak: Sağlıklı Şehir Planlamasının Zorlukları”
18–21 Ekim 2006, Finlandiya Turku kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağının Yıllık toplantısı”
15–18 Ekim 2008, Hırvatistan Zagreb kenti	“Uluslararası Sağlıklı Şehirler Konferansı”

Projenin 5. Fazı, 2009-2013 yılları arasında kapsamıştır. 100 üye kent bulunmaktadır. Fazın ana teması “Tüm Politikalarda Sağlık ve Sağlık Alanında Eşitlik”. Destekleyici Çevreler, Sağlıklı Yaşam, Sağlıklı Kentsel Tasarım, Planlama ve Çevre ana konularına odaklanmıştır. Bursa Şehir Sağlık Profili 2009 ve 2011 yıllarında güncellenmiş olup üyelik bu fazda devam etmiştir [44].

5.Fazda tüm yerel sağlık politikalarında sağlık alanında eşitlik konusunu kabul ederek ‘Önemseyen ve Destekleyici Çevreler’, ‘Sağlıklı Yaşam’ ve ‘Sağlıklı Kentsel Çevre ve Tasarım’ temalarında çalışmalar anlatılmıştır [217].

Bu dönemi kapsayan süreçte yapılmış toplantı ve etkinlikler Çizelge 2.9’de gösterilmektedir.

Çizelge 2.9. 2009-2013 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.

17-19 Haziran 2010, Norveç Sadnes kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Yıllık Toplantısı”
15-18 Haziran 2011, Belçika Liege kenti	“Sağlık 2020”
20-22 Eylül 2013, İzmir	“DSÖ Sağlıklı Şehirler Yıllık Beşinci İş ve Teknik Konferansı”
13-15 Mart 2013, Kopenhag / Danimarka	“Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ulusal Ağları Koordinatörleri için Yıllık Eğitim ve Paylaşma Toplantısı”

Projenin 6. Fazı, 2014-2018 yıllarını kapsamaktadır. 100 üye kent bulunmaktadır. Bu Fazın Ana Temaları “Sağlığın iyileştirilmesi ve sağlık alanındaki eşitsizliklerin azaltılması, 5. Fazda kullanılan kavramları desteklemek ve güçlendirmek için yerel yönetimlerin rolü, sivil toplumun aktif katılımına yönelik politikalar geliştirilmesi” konularıdır. Bursa Şehir sağlık Profili 2014 yılında güncellenerek üyeliği devam etmiştir [34].

Bu dönemi kapsayan süreçte yapılmış toplantı ve etkinlikler Çizelge 2.10’de gösterilmektedir.

Çizelge 2.10. 2014-2018 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.

22-25 Ekim 2014, Yunanistan Atina kenti	“21. Yüzyılda Kentsel Yaşam konulu DSÖ Sağlıklı Şehirler Konferansı”
24-26 Mart 2015, İtalya Milano kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ulusal Ağları Koordinatörleri Toplantısı”
24-26 Haziran 2015, Finlandiya Kuopio Kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ve Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı Yıllık İş ve Teknik Konferansı”
04-06 Nisan 2016, Danimarka Kopenhag kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ve Ulusal Ağ Koordinatörleri”
13-14 Aralık 2016, Hollanda Utrecht kenti	“21. Yüzyılda Avrupa şehirleri için çevre ve sağlık: fark yaratmak” konulu toplantı
18-20 Eylül 2017, Çek Cumhuriyeti Prag kenti	“DSÖ Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağları Yıllık Toplantısı”
2-13 Şubat 2018, Danimarka Kopenhag kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Belediye Başkanları Zirvesi”
1-4 Ekim 2018, İrlanda’nın Belfast kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ve Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağları Ağı Yıllık Çalışma ve Teknik Konferansı”
23-24 Ekim 2018, Kazakistan Alma Ata kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Belediye Başkanları Zirvesi”

Projenin 7. Fazı, 2019-2024 yıllarını kapsamaktadır. Kentlerin adil ve sürdürülebilir kalkınmasını, şimdiki ve gelecek nesillerin sağlığını ve refahını arttırmak için yapılan çalışmanın yeni fırsatlar oluşmasına katkısından bahsedilmektedir [35].

Bu dönemi kapsayan süreçte yapılmış toplantı ve etkinlikler Çizelge 2.11’de gösterilmektedir.

Çizelge 2.11. 2019-2021 yılları arasında düzenlenmiş uluslararası toplantılar.

12-13 Şubat 2018, Danimarka Kopenhag kenti	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Belediye Başkanları Zirvesi”
29-31 Mayıs 2019, Portekiz Lizbon kenti	“DSÖ Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağları Yıllık Toplantısı”
10-11 Haziran 2019, Birleşik Krallık İskoçya Glasgow kenti	“Uluslararası DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Mükemmeliyet Eğitimi Konferansı”

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliğine üye belediye sayısı 2021 yılında 81’e ulaşmıştır. Birliğin merkezi Bursa ilidir. Birlik üyesi belediyeler kentlerin iyileşmesi için birçok çalışma yapmışlardır.

Birlik Başkanları;

- 2005-2009 yılları arasında Hikmet Şahin-Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı,
- 2009-2017 yılları arasında Recep Altepe-Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı,
- 2017-2019 yılları arasında Menderes Türel-Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı,
- 2019- devam ediyor Alinur Aktaş- Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı olarak sıralanmaktadır.

Sağlıklı Kentler Birliği Meclis Toplantılarının yeri daha önceki meclis toplantılarında tespit edilerek altı ayda bir üye belediyelerin bulunduğu illerde organize edilmektedir. Kuruluş toplantısını 3 Şubat 2005 tarihinde Bursa’da gerçekleştiren Sağlıklı Kentler Birliği daha sonra sırasıyla Yalova, Bursa, Tepebaşı, Aydın ve Trabzon illerinde meclis toplantılarını gerçekleştirmiştir.

Başka bir tanıma göre ise sağlıklı şehir hareketinin aktif olarak geliştirilmesi ve sürdürülebilirliği için yerel yönetimlerin kentteki insanların aktif yaşamasına ve spor yapmasına yardımcı olmaları gerekmektedir. Sağlıklı şehir hareketi ile ilişkisini, sağlıklı yaşamın yararlarının kentsel alanlarda etkilerinin anlatılması gerekmektedir [42].

2.6.2. Türkiye’de Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler ve Örnek Uygulamalar

2.6.2.1. Türkiye’de Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler

2021 yılı itibarı ile birliğe üye toplam 81 kent bulunmaktadır.

Ülkemizde Sağlıklı Kentler Birliği üye haritası ve listesi Harita 2.2’de gösterilmiştir.

Üye belediyelerin 2020 nüfus göstergeleri Çizelge 2.12’de verilmiştir [218].

Bu kentlerin bölgelere göre dağılımı;

- Marmara Bölgesi 26 üye kent,
- Ege Bölgesi: 17 üye kent
- Akdeniz Bölgesi: 13 üye kent,
- Karadeniz Bölgesi: 10 üye kent,
- İç Anadolu Bölgesi: 11 üye kent,
- Doğu Anadolu Bölgesi: 3 üye kent,

- Güney Doğu Anadolu Bölgesi: 1 üye kent olarak gruplandırılmıştır.

Harita 2.2. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Üye haritası ve üye belediyelerin listesi (2021).

1. Abana / Kastamonu	13. Bayındır / İzmir	25. Emet / Kütahya	37. Kadıköy / İstanbul	49. Körfez / Kocaeli	61. Ortahisar / Trabzon	73. Tepebaşı / Eskişehir
2. Adalar / İstanbul	14. Beşiktaş / İstanbul	26. Erzurum Büyükşehir	38. Kadirli / Osmaniye	50. Malkara / Tekirdağ	62. Osmancık / Çorum	74. Tirebolu / Giresun
3. Akçadağ / Malatya	15. Bilecik	27. Fethiye / Muğla	39. Kahramanmaraş Büy.	51. Menteşe / Muğla	63. Osmangazi / Bursa	75. Toroslar / Mersin
4. Altıeylül / Balıkesir	16. Burdur	28. Fındıklı / Rize	40. Karatay / Konya	52. Merkezefendi / Denizli	64. Osmaniye	76. Trabzon Büyükşehir
5. Altınova / Yalova	17. Bursa Büyükşehir	29. Gazipaşa / Antalya	41. Karesi / Balıkesir	53. Mersin Büyükşehir	65. Pamukkale / Denizli	77. Urla / İzmir
6. Amasra / Bartın	18. Çankaya / Ankara	30. Gebze / Kocaeli	42. Karşıyaka / İzmir	54. Mezitli / Mersin	66. Pendik / İstanbul	78. Ürgüp / Nevşehir
7. Antalya Büyükşehir	19. Çankırı	31. Gölçük / Kocaeli	43. Kırıkkale	55. Mudanya / Bursa	67. Samsun Büyükşehir	79. Yalova
8. Aydın Büyükşehir	20. Darende / Malatya	32. Gülyalı / Ordu	44. Kırklareli	56. Muğla Büyükşehir	68. Sandıklı / Afyon	80. Yenipazar / Aydın
9. Aydıncık / Merkez	21. Denizli Büyükşehir	33. Hatay Büyükşehir	45. Kırşehir	57. Muratpaşa / Antalya	69. Selçuklu / Konya	81. Yeşilyurt / Malatya
10. Balçova / İzmir	22. Didim / Aydın	34. İnegöl / Bursa	46. Kocaeli Büyükşehir	58. Nilüfer / Bursa	70. Serdivan / Sakarya	
11. Balıkesir Büyükşehir	23. Dinar / Afyon	35. İstanbul Büyükşehir	47. Koçarlı / Aydın	59. Odunpazarı / Eskişehir	71. Süleymanpaşa / Tekirdağ	
12. Bandırma / Balıkesir	24. Edirne	36. İzmir Büyükşehir	48. Konya Büyükşehir	60. Ordu Büyükşehir	72. Şırnak	

Üye Sayısı **81**

Sağlıklı kentler birliği üyeleri;

- 17 tanesi büyükşehir belediyesi,
- 10 tanesi il belediyesi,
- 43 tanesi büyükşehir ilçe belediyesi,
- 11 tanesi il ilçe belediyelerinden oluşmaktadır.

Çizelge 2.12. Sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin 2020 nüfus göstergeleri.

Sıra No	BELEDİYE	NÜFUS (2020)	Sıra No	BELEDİYE	NÜFUS (2020)
1	Abana Belediyesi / Kastamonu	3.321	42	Karesi Belediyesi/Balıkesir	184.197
2	Adalar Belediyesi / İstanbul	15.033	43	Yeşilyurt Belediyesi/Malatya	331.911
3	Akçadağ Belediyesi/ Malatya	28.709	44	Kırıkkale Belediyesi	278.703
4	Altınova Belediyesi / Yalova	7.879	45	Kırklareli Belediyesi	361.737
5	Altıeylül Belediyesi/Balıkesir	182.073	46	Kırşehir Belediyesi	243.042
6	Amasra Belediyesi/Bartın	6.146	47	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	1.997.258
7	Antalya Büyükşehir Belediyesi	2.548.308	48	Körfez Belediyesi/Kocaeli	173.064
8	Kadıköy Belediyesi/İstanbul	481.983	49	Malkara Belediyesi / Tekirdağ	52.101
9	Aydın Büyükşehir Belediyesi	1.119.084	50	Menteşe Belediyesi/Muğla	113.141
10	Aydıncık Belediyesi/Mersin	11.289	51	Merkezefendi Belediyesi/Denizli	321.546
11	Balçova Belediyesi/İzmir	78.804	52	Mersin Büyükşehir Belediyesi	1.868.757
12	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	1.240.285	53	Mezitli Belediyesi / Mersin	211.538
13	Bandırma Belediyesi/ Balıkesir	158.857	54	Mudanya Belediyesi/Bursa	102.523

Çizelge 2.12 (devam). Sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin 2020 nüfus göstergeleri.

14	Bayındır Belediyesi/İzmir	40.418	55	Muğla Büyükşehir Belediyesi	1.000.773
15	Beşiktaş Belediyesi/İstanbul	176.513	56	Muratpaşa Belediyesi/Antalya	513.035
16	Bilecik Belediyesi	218.717	57	Nilüfer Belediyesi/Bursa	484.832
17	Burdur Belediyesi	267.092	58	Osmaniye Belediyesi	237.476
18	Bursa Büyükşehir Belediyesi	3.101.833	59	Odunpazarı Belediyesi/Eskişehir	415.230
19	Çankaya Belediyesi/Ankara	925.828	60	Ordu Büyükşehir Belediyesi	761.400
20	Çankırı Belediyesi	192.428	61	Ortahisar Belediyesi/Trabzon	330.373
21	Darende Belediyesi/Malatya	25.647	62	Osmancık Belediyesi/Çorum	29.086
22	Denizli Büyükşehir Belediyesi	1.040.915	63	Osmangazi Belediyesi/Bursa	881.459
23	Didim Belediyesi/ Aydın	90.427	64	Pamukkale Belediyesi/Denizli	342.608
24	Dinar Belediyesi/Afyonkarahisar	26.122	65	Pendik Belediyesi/İstanbul	726.481
25	Edirne Belediyesi	407.763	66	Sandıklı Belediyesi/ Afyonkarahisar	55.252
26	Emet Belediyesi/Kütahya	11.362	67	Samsun Büyükşehir Belediyesi	1.348.542
27	Erzurum Büyükşehir Belediyesi	758.279	68	Serdivan Belediyesi/Sakarya	148.802
28	Fethiye/Muğla Büyükşehir Belediyesi	167.114	69	Selçuklu Belediyesi/Konya	663.280
29	Fındıklı Belediyesi/Rize	16.850	70	Süleymanpaşa Belediyesi/Tekirdağ	203.617
30	Gazipaşa Belediyesi/Antalya	51.555	71	Şirnak Belediyesi	61.738
31	Gebze Belediyesi//Kocaeli	392.945	72	Trabzon Büyükşehir Belediyesi	811.901
32	Gölcük Belediyesi/Kocaeli	170.503	73	Tepebaşı Belediyesi/Eskişehir	371.303

Çizelge 2.12 (devam). Sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin 2020 nüfus göstergeleri.

33	Gülyalı Belediyesi/Ordu	8.244	74	Tirebolu Belediyesi/Giresun	32.055
34	Hatay Büyükşehir Belediyesi	1.659.320	75	Toroslar Belediyesi/Mersin	310.606
35	İnegöl Belediyesi/Bursa	281.384	76	Urla Belediyesi/İzmir	69.550
36	İstanbul Büyükşehir Belediyesi	15.462.452	77	Ürgüp Belediyesi/Nevşehir	35.697
37	İzmir Büyükşehir Belediyesi	4.394.694	78	Yalova Belediyesi	276.050
38	Kadirli Belediyesi/Osmaniye	127.416	79	Yenipazar Belediyesi/Aydın	12.239
39	Karatay/Konya	351.422	80	Konya Büyükşehir Belediyesi	2.250.020
40	Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi	1.168.163	81	Dinar Belediyesi/Afyon	47.516
41	Karşıyaka Belediyesi/İzmir	350.100			

Birlik üyesi belediyelerin çeşitli çalışmaları bulunmaktadır. Bu çalışmalardan bazıları birliğin açtığı yarışmada belirlenmiş kategorilerde ödül almaya hak kazanmıştır.

2.6.2.2. Türkiye’de Sağlıklı Kent üyesi Belediyelerin Uygulama Örnekleri

Trabzon Büyükşehir Belediyesi Uygulamaları

Trabzon ili, 4. Faz (2003-2008) tarihlerini kapsayan dönem, Ocak 2007 tarihinde sağlıklı kentler birliği üyeliğini almıştır. Sağlıklı kent olma girişiminde önemli birçok çalışmaya imza atmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü’nün kriterleri doğrultusunda, Trabzon kent içi nitelikler belirlenip incelenerek “Kent Sağlık Profili” ve “Kent Sağlık Göstergeleri” hazırlanmıştır. Hazırlanan Kent Sağlık Göstergeleri ve Kent Sağlık Profili ile kentin mevcut sağlık durum tespiti, bu sağlığı geliştirip ilerletmek için neler yapılabilir konularında yeni planlar ve çalışmalar üretmek amaçlanmaktadır.

Kent coğrafi koşulları ve yerleşim itibarı ile fiziksel etkinlik ve aktif yaşam için uygun alanlara sahip değildir. Yeni yapılan sahil yolu ile bisiklet yolları ve yürüyüş yolları elde edilmiştir. Trabzon’da insanları fiziksel etkinlik ve aktif yaşama yönlendirmek için kurum ve kuruluşlarca seminer, toplantı, konferans düzenlenerek insanları aktif olmaya yönltecek çalışmalar yapılmıştır. Sağlıklı yaşlanma için sağlıklı ortamlar oluşturulmalıdır.

Trabzon gürültü eylem planı raporu ile Trabzon ili gürültü azaltım senaryolarının geliştirilmesi konusunda çalışma yapılmıştır.

Zağnos ve Tabakhane Vadileri Kentsel Dönüşüm Projesi ile birincilik ödülü kazanmıştır. Yerel yönetimlerin gündeminde öncelikli yer alan kentsel dönüşüm projeleri, tarihi varlığa sahip kentlerde eski sosyal, kültürel ve ekonomik önemini kaybetmiş olan yerleşim yerlerinin kent yaşamına tekrar kazandırılması, çok sayıda göç alan sanayi kentlerinde kayıt dışı yapılar ve yasadışı nitelsiz yerleşimlerin sağlıklı yaşam şartlarına uygun hale getirilmesi amaçındadır. Zağnos ve Tabakhane Vadileri bu tanıma uygun yerleşim yerleridir. Trabzon Belediyesi ve Toplu Konut İdaresinin ortak çalışması ile dönüşüm çalışması gerçekleştirilmiştir.

Sıfır Atık Projesi kapsamında atıkların doğaya karışmasını önlemek ve çevre koruma bilincinin oluşması amacıyla şehrin belirli yerlerine ‘Akıllı Geri Dönüşüm Konteynerleri’ yerleştirilmiştir. Bu konteynerler ile metal ve pet şişeler geri dönüşüme kazandırılırken, karşılığında ise Trabzon Metropol Kart’a kredi yüklenmektedir.

Trabzon Büyükşehir Belediyesi ‘‘İklim Değişikliği ile Mücadele’’ projesi kapsamında Sağlıklı Kentler Birliği tarafından ‘Sağlıklı Çevre’ ödülüne layık görülmüştür. Toplumu iklim değişikliği konusunda bilinçlendirme, kentte iklim değişikliğine sebep olan tarım ve ulaşım sektörlerinde sera gazı emisyonunu azaltılmak için seminer, konferans ve eğitimler düzenlenmiştir. Kentte yaşayan insanların yenilenebilir enerji kaynağından faydalanması için güneş enerjisi ve entegre pil ile güç üretebilen 5 adet ‘‘Akıllı ve Çevre Dostu Otobüs Durakları’’ kurulmuştur.

Sokak hayvanları için oluşturulmuş rehabilitasyon merkezinde bakım tedavi hizmetleri yapılmaktadır. Büyükşehir belediyesi tarafından okul bahçelerine çocuk oyun parkları yapılmaktadır. Sıfır atık projesi uygulaması ile atıklar toplanarak geri dönüşüme destek verilmektedir. Büyükşehir belediyesini sahil boyunca yaptığı ağaçlandırma çalışması, çöpten enerji üretebilmek için santral kurulması, Sıfır Atık Yaşanılabilir Kent projeler ile örnek çalışmaları bulunmaktadır [219].

Aydın Belediyesi Uygulamaları

Türkiye’de ilk defa Kent Sağlığı Merkezi Aydın ilinde Sağlıklı Kentler Birliği koordinatörleri tarafından kurulmuştur. Birlik kapsamında katı atıkların geri kazanılması çalışmaları, katı atık bertaraf tesisi projesi, obezite ve madde bağımlılığı ile mücadele eğitimleri, iklim değişikliğinin sağlık etkileri konusunda farkındalığın artırılması

eğitimleri gibi konularda çalışmaları bulunmaktadır.

Yalova Belediyesi Uygulamaları

Dünya Sağlık Örgütü sağlıklı kentler ağı üyesi ve Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği kurucu üyesidir. “Sağlıklı Kentler Projesi En İyi Uygulama Ödülü’nde, Sağlıklı Yaşlanma Kategorisi’nde en iyi uygulama ödülünü ‘Yaşlı ile İletişim Projesi’ ile almıştır. Yaşlı İletişim Projesi ile kentte bulunan yaşlı insanların ruh ve beden sağlığını koruyup onların kentte yalnız hissetmelerinin önüne geçme amaçlanmıştır. Benim Mahallem Programı ile kentteki bütün insanların yaşam akışının sağlıklı olmasını sağlamak ve kentsel politikalarda ana hedef olarak benimsemektir. Mahalle Gönüllüleri Projesi ile Yalova il sınırları çerçevesinde faaliyet gösteren sağlık sosyal destek çalışmaları çerçevesinde Benim Mahallem Programı’nın prensiplerini ve bu hizmete gönüllü katılımını içermektedir. Yalova Belediyesi dezavantajlı kesimlere yönelik projeleri ile sağlıklı kent kriterleri içinde en önemli prensipleri oluşturmuştur [12].

Çankaya Belediyesi Uygulamaları

Sağlıklı Kentler Projesi kapsamında “Herkes İçin Sağlık 21 ve 21. Yüzyılda 21 Hedef” felsefesini yerel düzeyde hayata geçirmek amacı ile birçok faaliyet gerçekleştirmiştir. Gündüz Bakımevi projesi ile 4-6 yaş arası çocuklara tam zamanlı eğitim verilmektedir. Dezavantajlı çocuklar için kaynaştırma eğitimi bu projenin kapsamında bulunmaktadır. Bahar evi projesi ile yaşlılara yönelik verilen bütün hizmetler tek çatı altında toplanmıştır. Yaşlı kişilerin zaman geçirebilecekleri, sosyal ve psikolojik gereksinimlerini giderebilecekleri imkanlar bulunmaktadır. Oyun evi projesi 4-6 yaş aralığında çocukların katılımı için oluşturulmuş projedir. Engelsiz Çankaya projesi, engelli bireyleri kapsayan tüm hizmetlerin yürütülmesi, Aile sağlığı hizmetleri, aktif yaşam, yağmur hasadı projesi, Avrupa bisiklet meydan okuması, çevre koruma ve iklim değişikliğiyle mücadele, katı atık sorunu ve atık yönetimi kontrolü, gürültü kirliliği ve kontrolü, alkol, ilaç ve tütüne bağlı zararın azaltılması ve mücadele, bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalıkların önlenmesi ve hastalıkların oluşması ile mücadele konularında çalışmaları bulunmaktadır [25].

Hoş Geldin Bebek Projesi, ÇAYED Yarım Elma Projesi, Evde Sağlık ve Bakım Hizmeti Projesi, Atık Pili Topla Doğayı Korum Projesi, Çankaya’nın Yeşil Okulları Projesi, Sağlıklı Kadın Sağlıklı Toplum, 100. Yıl Çankaya Evi Projesi, Bitkisel Atık Yağ Toplama, Doğal-Biyolojik Gölet Projesi, Mutlukent Mahalle Bostanı ve Kent ve Tarım Hobi Evi Projesi,

Sokak Toplayıcılarının Sisteme Entegre Edilmesi Projesi, Çocuk Teknoloji Evi Projesi, Geri Dönüşümler Birer Fidan Oluyor Çankaya Temiz Hava Alıyor, Görme Engelli Spor Kulübü ve Engelsiz Dershane, Yaşayan Pazarlar projesi, Çankaya Belediyesinin Çengel kafe Projeleri uygulanmıştır [26].

Tepebaşı Belediyesi Uygulamaları

Tepebaşı Belediyesi Sağlıklı Şehir çalışmalarına 2009 tarihinde 5. Faz üyeliği ile resmen onaylanmıştır.

Tepebaşı Belediyesi, ilçede sıfır atık yönetim sistemi kurduğunu “Sıfır Atık Belgesi” olarak belgeleyen Eskişehir’de ilk ve tek, Türkiye’de ise ilk belediyelerdendir. Sıfır Atık Yönetim Planı hazırlanmış ve Çevre Yönetim Birimi kurulmuştur.

Geri dönüşüm uygulamaları ile diğer üye belediyelere örnek oluşturmaktadır. Tepebaşı Belediye’sinin başlattığı atık pil toplama yarışması düzenlenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından, 2013 yılı İl Düzeyinde Yaşam Memnuniyeti araştırmasında Eskişehir, çöp toplama hizmetleri alanında en memnun şehir olmuştur. Türkiye’de örnek çalışmalar gerçekleştirerek başarı çitasını her geçen gün yükselten Tepebaşı Belediyesi, çöp ve çevresel atık toplama hizmetleri alanında da örnektir.

“Akıllı Şehirler ve Toplumlara Çözüm Üretmek” isimli projesi ile Tepebaşı Belediyesi İspanya’da düzenlenecek Dünya Akıllı Kentler Fuarı ve Kongresi’ne katılmıştır. Akıllı Kentsel Dönüşümün Hızlandırılması için Yenileme Modeli kapsamında “Yaşam Köyü’nde” gerçekleştirilecek olan proje, mevcut binaların yenilenerek enerji verimli hale getirilmesi, yenilenebilir enerjiden faydalanılması, temiz ulaşım sistemine teşvik sağlanan, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yardımıyla çağdaş, yenilikçi ve akıllı bir kent oluşturma hedeflenmiştir [220].

2.6.3. Sağlıklı Kentler Birliğinin Kuruluşundan Günümüze Kadar Yapılmış Etkinlik ve Toplantılar

2005-2021 yılları arasındaki toplantı ve etkinlikler sağlıklı kentler birliği web sayfasından alıntılanarak yıllara göre çizelgeler oluşturulmuştur (Çizelge 2.13, Çizelge 2.14, Çizelge 2.15, Çizelge 2.16, Çizelge 2.17, Çizelge 2.18, Çizelge 2.19, Çizelge 2.20, Çizelge 2.21, Çizelge 2.22, Çizelge 2.23, Çizelge 2.24, Çizelge 2.25, Çizelge 2.26, Çizelge 2.27, Çizelge 2.28, Çizelge 2.29).

Sağlıklı kentler birliğinin 2005 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.13’da gösterilmiştir.

Çizelge 2.13. 2005 yılında yapılmış birlik toplantıları.

21 Nisan 2005, Yalova	“1. Meclis Toplantısı”
8-9 Haziran 2005, Bursa	“Sağlıklı Kentler Birliği Stratejik Planlama Çalıştayı”

Sağlıklı kentler birliğinin 2006 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.14’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.14. 2006 yılında yapılmış birlik toplantıları.

23-24 Ocak 2006, Bursa	“Sağlık Etki Değerlendirmesi Eğitimi” Kent için tasarlanmış ve uygulanması planlanan her proje insan sağlığını dolaylı ya da direkt olarak etkilemektedir. Bu değerlendirme ile projenin sağlığa gelecekteki etkisini geliştirmek ve tanımlamak, projenin olumlu yanlarını tespit yapmak ve hayata geçirmek için araştırma teknikleri uygulayacaktır [50].
27- 28 Nisan 2006, Eskişehir/Tepebaşı Belediyesi	Birlik Nisan Ayı Olağan Dönem Meclis Toplantısı ile “Fiziksel Aktivite, Sağlıklı Yaşam ve Yerel Yönetimler Sempozyumu” [121]. • 1999 yılı “Uluslararası Yaşlılar Yılı” • 2002 yılında Madrid’de yayınlanan Yaşlanma 2002-Uluslararası Eylem Planına göre, yaşadıkları süre içerisinde mekân fark etmeksizin bireylerin saygın ve güvenli biçimde yaşamaları, bulundukları toplumda mevcut haklara sahip olarak yaşamalarını garantilemek amaçlanmıştır [221].
7-8 Temmuz 2006, Avanos	“Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi”
7-9 Eylül 2006, Aydın Bel.	“Sağlıklı Kentler Birliği 2. Yıl toplantısı”

Sağlıklı kentler birliğinin 2007 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.15’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.15. 2007 yılında yapılmış birlik toplantıları.

27 – 28 Nisan 2007, Trabzon	VI. Olağan Dönem Meclis Toplantısı “Sağlıklı Şehir Planlaması ve Yerel Yönetimler” “Sağlıklı Şehir Planlama ve Fiziksel Çevre Koşulları” “Sağlıklı Şehir Planlama Yaklaşımı ile Sağlık Hizmetlerinin Dağılımı” “Sağlıklı Şehir Planlamasının Neresindeyiz? Şehirlerden Örnekler”
7 Eylül 2007, İzmir	VII. Olağan Dönem Meclis Toplantısı
18 – 19 Ocak 2007, Bursa	Proje Yönetim

Sağlıklı kentler birliğinin 2008 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.16’da gösterilmiştir.

Çizelge 2.16. 2008 yılında yapılmış birlik toplantıları.

18-19 Ocak 2008, Bartın	Sigarasız Toplum ve Çevre Eğitimi 1999 yılında Dünya Sağlık Örgütü ve üye devletler- Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi (TKÇS) tasarısı [9]. Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi (TKÇS) 28 Nisan 2004 tarihinde Sağlık Bakanlığı öncülüğünde kabul edilip imzalanmış ve 25/11/2004 tarihli ve 25656 sayılı Resmî Gazete ’de yayımlanmıştır.
24–25–26 Nisan 2008, Van Belediyesi	VIII. Olağan Meclis Toplantısı “Yerel Yönetimler Olarak Sağlıklı Kent Olma Yolunda Neredeyiz”, “Kent Sağlığı Nasıl Arttırılır?”, “Yaşam Tarzları Üzerine Yerel Yönetimlerin Rolü”, “Sağlıklı Kent Olma Yolunda Neredeyiz”
11 Nisan 2008, Bursa	Tütünle Mücadele Paneli
9–10–11 Ekim 2008, Kocaeli/Gebze	IX Olağan Meclis Toplantısı
15–18 Ekim 2008, Zagreb / Hırvatistan	DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı Dünya Konferansı

Sağlıklı kentler birliğinin 2009 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.17’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.17. 2009 yılında yapılmış birlik toplantıları.

4-5 Haziran 2009, Bursa	X. Olağan Meclis Toplantısı “Kentleri Sağlıklı Yönetmenin Anlamı” “Sağlıklı Kentleşme Perspektifinden Kentlileşme ve Kentli Hakları” “Sağlıklı Şehir Olma Öyküsü, Yerel Yönetimler Sağlık İçin Neden Önemli?”
18-20 Haziran 2009, Portekiz	Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Viana Do Castelo (Portekiz) Konferansı
22-23-24 Ekim 2009, Mardin	XI. Olağan Meclis Toplantısı “Tüm Politikalarda Sağlık ve Sağlık Alanında Eşitlik”
7 Kasım 2009, Bursa	Danışma Kurulu toplantısı Sağlıklı Kentler Birliği olarak üye kentlere teknik desteğin ve bilgi paylaşımının artırılması kararı

Sağlıklı kentler birliğinin 2010 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.18’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.18. 2010 yılında yapılmış birlik toplantıları.

26-27 Şubat 2010, Aydın	Sağlıklı Kentler Birliği Sağlıklı Şehirler Projesi Eğitimi
14 – 16 Mayıs 2010, Ürgüp	“Tüm Politikalarda Sağlık ve Sağlık Alanında Eşitlik” konulu toplantı
14-15-16 Ekim 2010, Denizli	“Kentsel Hizmetlerde Sağlığı Etkileyen Politikalar” konulu toplantı
Temmuz 2010	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Belediye Başkanları ve Politik Liderleri” Bildirgesi
Kentli Dergisi 1. Sayı, 2010	Sağlıklı Kentlerde Herkese Eşit Hizmet
Kentli Dergisi 2. Sayı, Kasım 2010	Kentsel Hizmetler ve Sağlık Politikaları

Sağlıklı kentler birliğinin 2011 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.19’da gösterilmiştir.

Çizelge 2.19. 2011 yılında yapılmış birlik toplantıları.

7-9 Nisan 2011, Bursa	“Kentleşme ve Kentlerde Yaşam” paneli ve 14. Olağan Meclis Toplantısı
22-23-24 Eylül 2011, Tepebaşı Belediyesi	Sağlıklı Kentler Birliği 15. Olağan Meclis Toplantısı “2020 Sağlık Politikaları ve Yerel Seviyede Sağlığın Yönetimi”
Sağlıklı şehir en iyi uygulama yarışma kitabı 2011	Sağlıklı Kentler Birliği 7. Yıl ‘‘2020 Sağlık Politikaları ve Yerel Seviyede Sağlığın Yönetimi’’ Konferans Kitabı
Kentli Dergisi, Ocak 2011	Sağlıklı Kentleşmede Kent İçi Ulaşım Sistemleri
Kentli Dergisi 3. Sayı, Nisan 2011	Sağlıklı Geleceğin Anahtarı Enerji Verimliliği
Kentli Dergisi, Temmuz 2011	Avrupa’nın 2020 Sağlık Politikasını Kentler Şekillendiriyor
Kentli Dergisi 2020 Sağlık Politikaları, Ekim 2011	Yerel Seviyede Sağlığın Yönetimi
Kentli Dergisi Deprem Özel Sayı, Aralık 2011	Deprem

Sağlıklı kentler birliğinin 2012 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.20’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.20. 2012 yılında yapılmış birlik toplantıları.

3-4-5 Mayıs 2012, Trabzon	16. Olağan Meclis Toplantısı “Sağlıklı Kentleşme ve Kentsel Dayanıklılık”
3-4-5 Ekim 2012, Yalova	17. Olağan Meclis Toplantısı Sağlıklı Kentsel Çevrelerde Yaşam
21-23 Mart	Ulusal Ağ Toplantısı Dubrovnik Konferansı
14-16 Haziran, St. Petersburg	DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Toplantısı
13 Mart 2012, Bursa	Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu 1. Toplantısı
22 Kasım 2012, Muğla	Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu 2. Toplantısı
Kentli Dergisi 6. Sayı, Şubat 2012	Sağlıklı Kentleşmede Kent İçi Ulaşım sistemleri
Kentli Dergisi 7. Sayı, Mayıs 2012	Sağlıklı Kentlerde Kentsel Tasarım
Kentli Dergisi 8. Sayı, Ağustos 2012	Sağlıklı Kentlerde Sağlıklı Yaşlanma
Kentli Dergisi 9. Sayı, Kasım 2012	Sağlıklı Kentlerde kentsel Dönüşüm

Sağlıklı kentler birliğinin 2013 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.21’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.21. 2013 yılında yapılmış birlik toplantıları.

25 Nisan 2013, Muğla	18. Olağan Meclis Toplantısı “Yerel Yönetimler ve Çok Sektörlü Yaklaşım ve Katılımcılık”
2-3-4 Ekim 2013, Karşıyaka	19. Olağan Meclis Toplantısı ve Sağlıklı Kentler Birliği 9. Yıl Konferansı “Kentsel Yaşamda Değişim ve Yeni Eğilimler”
20-22 Eylül 2013, İzmir	DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ve Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağları Çalışma ve Teknik Konferansı
12-13 Aralık 2013, Bursa	Uludağ Üniversitesi Çevre Tasarım Kongresi
24-25 Ocak 2013, Bursa	Sağlıklı Şehirler Proje Eğitimi Programı
Kentli Dergisi 10. Sayı, Şubat 2013	Sağlık 2020
Kentli Dergisi 11. Sayı, Mayıs 2013	Sağlıklı Çevre
Kentli Dergisi 12. Sayı, Ağustos 2013	Katılımcılık
Kentli Dergisi 13. Sayı, Ekim 2013	Kentsel Yaşamda Değişim ve Yeni Eğilimler

Sağlıklı kentler birliğinin 2014 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.22’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.22. 2014 yılında yapılmış birlik toplantıları.

22 Mayıs 2014, Bursa	20.Olağan Meclis Toplantısı “Dünden Bugüne Sağlıklı Kentler Hareketi ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı 6. Fazın Getirdikleri”
11 Eylül 2014, Kırşehir	21.Olağan Meclis Toplantısı “Küresel Isınma ve Kentlerin Geleceği ve Sentetik Madde Kullanımı ile Mücadele ve Gençlik Politikaları, Küresel Isınmada Su Yönetimi, Uluslararası Düzenlemeler ve Yerel Yönetimlerin Rolü”
8 Ocak 2014, Marmara Belediyeler Birliği	“Yerel Yönetimlerde Sağlıklı Kent Yaşamı”
19-20-21 Kasım 2014, Bursa	“Yeşil Şehirler Zirvesi, Yeşil Belediyecilik, Sağlıklı Kentler, Yeşil Teknolojiler ve E-Dönüşüm, Yeşil Yaşam, Yeşil Binalar, Yeşil Sorumluluk, Sürdürülebilir Şehircilik, Yeşil İletişim ve İtibarlı Şehirler, Sorumlu Şehirler”

Çizelge 2.22 (devam). 2014 yılında yapılmış birlik toplantıları.

11– 12 Aralık 2014, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	“2. Yeşil Şehirler Zirvesi”
Kentli Dergisi 14. Sayı, Ocak 2014	Sağlıklı Şehir Planlaması ve Kentsel Tasarım
Kentli Dergisi 15. Sayı, Nisan 2014	Türkiye’de Sağlık Turizmi
Kentli Dergisi 16. Sayı, Temmuz 2014	İş sağlığı ve Güvenliği
Kentli Dergisi 17. Sayı, Ekim 2014	Madde Bağımlılığı ile Mücadele

Sağlıklı kentler birliğinin 2015 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.23’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.23. 2015 yılında yapılmış birlik toplantıları.

4-5-6 Mart 2015, Trabzon	“Yerel Yönetimler İçin Sera Gazı Salınım Envanterinin Önemi ve Hazırlanması Eğitimi”
7 Mayıs 2015, Gebze	22.Olağan Meclis Toplantısı “Yerel Yönetimlerin Gençlik Politikaları ve Uyuşturucu Madde ile Mücadele”
5 Haziran 2015, Bursa	“Sağlıklı Kentler Birliği Tanıtım ve Bilgilendirme Toplantısı”
19-20 Ağustos 2015, Bursa	“Bağımlılık Önleme Çalıştayı”
16-22 Eylül 2015, Bursa	“Avrupa Hareketlilik Haftası”
5-9 Ekim 2015, Konya	“18. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi”
14 Kasım 2015, Kadirli	23.Olağan Meclis Toplantısı “Kent ve Göç”
26-27 Kasım 2015, Bursa	“Yaşlı Dostu Kentler Sempozyumu”
Kentli Dergisi 18. Sayı, Ocak 2015	“Engellilik ve Kentsel Yaşam”
Kentli Dergisi 19. Sayı, Nisan 2015	“Sokak Hayvanları”
Kentli Dergisi 20. Sayı, Temmuz 2015	“İnsanlığa Bahşedilen Armağan: Zeytin Ağacı”
Kentli Dergisi 21. Sayı, Ekim 2015	“Geri Dönüşüm”

Sağlıklı kentler birliğinin 2016 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.24’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.24. 2016 yılında yapılmış birlik toplantıları.

28 Mayıs 2016, Balıkesir	24. Olağan Meclis Toplantısı
27-28-29 Mayıs 2016, Balıkesir	“Fiziksel Aktivite ve Aktif Yaşam”
14-15-16 Ekim 2016, Mersin	“Sağlıklı Kentler İçin Yenilenebilir Enerji”
28- 31 Ocak 2016, Bursa	“Temiz Dünya Konferansı”
23- 25 Mart 2016, Bursa	“Sağlıklı Kentlerin Sürdürülebilirliğinde Uzaktan Algılama ve Uydu Verileri Eğitimi”
11- 15 Mayıs 2016 / KKTC (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)	“1.Uluslararası Şehir, Çevre ve Sağlık Kongresi”
26 Eylül- 1 Ekim 2016, Bursa	“Bisiklet Etkin Bir Ulaşım Aracı Çalıştayı”
25-27 Ekim 2016, Bursa	Bağımlılık ile Mücadele Çalıştayı
19- 21 Aralık 2016, Tepebaşı/Eskişehir	Şehir Sağlık Profili Eğitimi
30 Kasım 2016, Bursa	“Karbon Ayakizimizi azaltıyoruz Basın Toplantısı”
19-21 Aralık 2016, Tepebaşı/Eskişehir	“Şehir Sağlık Profili Hazırlanması Eğitimi”
Kentli Dergisi 22. Sayı, Ocak 2016	“Bisiklet ve Kent”
Kentli Dergisi 23. Sayı, Nisan 2016	“Gıda Güvenliği”
Kentli Dergisi 24. Sayı, Temmuz 2016	“Ekolojik Kentler”
Kentli Dergisi 25. Sayı, Ekim 2016	“Havza Planlama ve Yönetimi”
Mersin Konferans Kitabı, 14-16 Ekim 2016	“Sağlıklı Kentler İçin Yenilenebilir Enerji”
Balıkesir Konferans Kitabı, 27-28-29 Mayıs 2016	“Fiziksel Aktivite ve Aktif Yaşam”
Sağlıklı Kentler Birliği 2016 Yılında Yayınlanan Kitaplar	Kent ve Göç 11. Yıl Konferansı Kitabı, Yerel Yönetimlerde İş Sağlığı ve Güvenliği
Dünya Sağlık Örgütü Yayınları, 2016	Avrupa Sağlık Raporu 2015, Hedefler ve Ötesi-Son Kanıtlara Ulaşmak, Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağları, DSÖ Avrupa Bölgesi, Avrupa’da Sağlığın ve Refahın Desteklenmesi

Sağlıklı kentler birliğinin 2017 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.25’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.25. 2017 yılında yapılmış birlik toplantıları.

5-6-7 Mayıs 2017, Denizli	26. Olağan Meclis Toplantısı “Sağlıklı Kentlerde Jeotermal Kaynakların Kullanımı Konferansı”
25-26-27 Ekim 2017, Kahramanmaraş	27. Olağan Meclis Toplantısı “Su Kaynakları ve Kentler”
6 Kasım 2017, Bursa	28. Olağanüstü Meclis Toplantısı
28-29-30 Kasım 2017, Çankaya/ Ankara	“Şehir Sağlık Gelişim Planı Eğitimi”
20-21-22 Aralık 2017, Bursa	“Havza Planlama ve Yönetimi Sempozyumu”
29 Mayıs-9 Haziran 2017, Bursa	“Haydi Çocuklar Bisikletle Okula”
26 Haziran 2017, Bursa	“Dünya Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığı ile Mücadele Günü çerçevesinde ödül töreni”
22-24 Ağustos 2017, Beşiktaş/İstanbul	“Koordinatörler Buluşması etkinliği”
27-29 Eylül 2017, Edirne	“Bağımlılıkla Mücadelede Yerel Yönetimlerin Rolü Eğitimi”
4-6 Ekim 2017, Pendik/İstanbul	“Kentsel Karbon Ayakizi Envanteri Hazırlanması Eğitimi”
Kentli Dergisi 26. Sayı, Ocak 2017	“Şehrin Sağlığını Ölçmek”
Kentli Dergisi 27. Sayı, Nisan 2017	“Kent Parkları”
Kentli Dergisi 28. Sayı, Temmuz 2017	“Yaşanabilir Kentler”
Kentli Dergisi 29. Sayı, Ekim 2017	“Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme”
Kahramanmaraş Konferansı Kitabı, 25-27 Ekim 2017	“Su Kaynakları ve Kentler”
Mersin Konferansı, 14-16 Ekim 2016	“Sağlıklı Kentler İçin Yenilenebilir Enerji”

Sağlıklı kentler birliğinin 2018 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.26’da gösterilmiştir.

Çizelge 2.26. 2018 yılında yapılmış birlik toplantıları.

14 Nisan 2018, Erzurum	29.Olağan Meclis Toplantısı “Fiziksel Aktivite ve Kentsel Yaşam Kalitesi”
9-11 Mayıs 2018, Bursa	“Kent Ekosistemi ve Sokak Hayvanları Sempozyumu”
12-14 Ekim 2018, Kadıköy	30.Olağan Meclis Toplantısı “Aktif Yaşlanma”
11-14 Aralık 2018, Bursa	Uluslararası “Kent ve Sağlık” Kongresi
11 Aralık 2018, Bursa	“Mekân Standartı Çalıştayı”
19 Şubat 2018, Malkara/Tekirdağ	“Malkara Belediyesi Şehir Sağlık Profili Tanıtım Toplantısı”
10 Nisan 2018, Çankaya/Ankara	“Çankaya Belediyesi Şehir Sağlık Profili ve Şehir Sağlık Gelişim Planı Tanıtım Toplantısı”
16-20 Nisan 2018, Ürgüp	II. Uluslararası Şehir Çevre ve Sağlık Kongresi “Yarının Kentleri”
Kentli Dergisi 30. Sayı, Ocak 2018	“İçme Suyu Havzaları”

Sağlıklı kentler birliğinin 2019 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.27’da gösterilmiştir.

Çizelge 2.27. 2019 yılında yapılmış birlik toplantıları.

18 Haziran 2019, Bursa	31. Olağan Meclis Toplantısı
26 Ekim 2019, Sandıklı	32. Olağan Meclis Toplantısı “2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları”
20 Mart 2019, Bursa	“Bursa Teknik Üniversitesi-Mekân Standardı Çalıştayı”
3-5 Eylül 2019, Bursa	“2020-2024 Stratejik Plan Çalıştayı”
23-27 Eylül 2019	“Haydi Çocuklar Bisikletle Okula”
3-5 Aralık 2019, Bursa	“Erişilebilirlik Sempozyumu”
19 Eylül 2019, Amasra/Bartın	“Amasra’da Avrupa Hareketlilik Haftası Söyleşi programı”
26-30 Kasım 2019, Antalya	3. Uluslararası – 21. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi
Kentli Dergisi 31. Sayı, Şubat 2019	Akıllı Kentler
Kentli Dergisi 32. Sayı, Temmuz 2019	Kent ve Aktif Yaşam
Kentli Dergisi 33. Sayı, Eylül 2019	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
Kentli Dergisi 34. Sayı, Eylül 2019	Yaya Öncelikli Şehirler
Kahramanmaraş Konferans Kitabı, 2017	Su Kaynakları ve Kentler
Erzurum Konferansı Kitabı, 2018	Fiziksel Aktivite ve Kentsel Yaşam Kalitesi

Sağlıklı kentler birliğinin 2020 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.28’da gösterilmiştir.

Çizelge 2.28. 2020 yılında yapılmış birlik toplantıları.

24 Ocak 2020, Bursa	1. Danışma Kurulu Toplantısı
19 Mart 2020	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ve ulusal ağ koordinatörleri olağanüstü online toplantısı” 11 Mart 2020 tarihinde COVID-19 salgını pandemi duyurusu
2 Nisan 2020	COVID-19 yanıt toplantısını
16 Nisan 2020	3. COVID-19 yanıt toplantısı
25 Nisan 2020	1. Toplantı Raporu
28 Nisan 2020	2. Toplantı raporu
30 Nisan 2020	3.Toplantı Raporu
7 Mayıs 2020	Encümen Toplantısı
14 Mayıs 2020	Beşinci COVID-19 yanıt toplantısı
22 Mayıs 2020	Kent, Salgın ve Hijyen ana temalı online söyleşi
17 Haziran 2020	“COVID-19 Salgını ile Mücadelede Yerel Yönetimlerin Önemi-Çalıştay 1”
23 Haziran 2020	“COVID-19 Salgını ile Mücadelede Yerel Yönetimlerin Önemi 2. Çalıştay”
26 Haziran 2020	“COVID-19 Salgını ile Mücadelede Yerel Yönetimlerin Önemi 3. Çalıştay”
3 Temmuz 2020	“COVID-19 Salgını ile Mücadelede Yerel Yönetimlerin Önemi 4. Çalıştay”
8 Temmuz 2020	“COVID-19 Salgını ile Mücadelede Yerel Yönetimlerin Önemi 5. Çalıştay”
13 Temmuz 2020	Birlik Encümen Toplantısı
21 Temmuz 2020	“Trabzon Ortahisar Belediyesi, COVID-19 Sonrası Kentlerin Geleceği Çalıştayı”
17 Ağustos 2020	Birlik Encümen Toplantısı
25 Ağustos 2020, Bursa	33. Olağan Meclis Toplantısı
21 Ekim 2020, İzmir	34. Olağan Meclis Toplantısı
8- 10 Aralık 2020	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Yıllık İş Toplantısı ve Teknik Konferansı”
11 Aralık 2020	İklim Değişikliği ve İklim Değişikliğinin Sağlık Etkileri ile İlgili Eğitim
Kentli Dergisi 35. Sayı, Mart 2020	Atık Yönetimi ve Belediyeler

Çizelge 2.28 (devam). 2020 yılında yapılmış birlik toplantıları.

Kentli Dergisi 36. Sayı, Mayıs 2020	Doğaya Uyumlu Yaşam Formu “Ekoköy”
Kentli Dergisi 37. Sayı, Eylül 2020	Mimari Erişilebilirlik
Kentli Dergisi 38. Sayı, Aralık 2020	Yeşil Altyapı

Sağlıklı kentler birliğinin 2021 yılında yapmış olduğu faaliyetler Çizelge 2.29’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.29. 2021 yılında yapılmış birlik toplantıları.

14 Ocak 2021	“Sağlıklı Kentler Birliği Koordinatörlerine Yönelik Bilgilendirme Toplantısı”
21 Ocak 2021	“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı COVID-19 Semineri”
28 Ocak 2021	“Sağlıklı Kentler Birliği Ocak Ayı Encümen Toplantısı”
9 Şubat 2021	“İklim Değişikliğinin Etkileri ve Uyum 1”
10 Şubat 2021	“İklim Değişikliğinin Etkileri ve Uyu2”
11 Şubat 2021	“İklim Değişikliğinin Sağlık Etkileri”
16 Şubat 2021	“Sürdürülebilirlik Stratejisi Farkındalık Toplantısı”
22 Mart 2021	Sağlıklı Kentler Birliği Mart Ayı Encümen Toplantısı
25- 26 Mart 2021	Şehir Sağlık Profili Eğitimi
Kentli Dergisi 39. Sayı, Şubat 2021	Tütün Bağımlılığı
Kentli Dergisi 40. Sayı, Nisan 2021	Proaktif Akıllı Şehirler
21 Nisan 2021	Gönüllü Hareketi Projeleri 1 – Oyuncak Kütüphanesi Tanıtım Toplantısı
31 Mayıs 2021	Sağlıklı Şehirler, Tütünsüz Şehirler “Sağlıklı Şehirler Kavramı ve Bileşenleri” “Tütünsüz Şehirler; Neden? Nasıl?”
9-10 Haziran 2021	DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı 7.Faz Başvuruları Toplantısı
14 Haziran 2021	Sağlıklı Kentler Birliği Haziran Ayı Encümen Toplantısı
16-17-18 Haziran 2021	İklim Değişikliğinin Sağlık Etkileri Konusunda Belediyelerin Bilgi Düzeyi ve Farkındalığının Arttırılması, Yerel İklim Değişikliği Planlamalarında İklim Değişikliğinin Sağlık Etkileri Bölümünün Yer Alması İçin Bölüm Yazım Kılavuzu Hazırlanması
25 Haziran 2021	35. Olağan Meclis Toplantısı
2 Ağustos 2021	Ulusal Sağlıklı Şehirler Deklarasyonu ve Bursa Şehir Sağlık Gelişim Planı yayını hakkında bilgilendirme toplantısı

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. MATERYAL

Marmara Bölgesi Güney Marmara kısmında, 40° batı boylam ve 29° kuzey enlem daireleri arasında bulunan Bursa ülkenin en büyük dördüncü şehri olup, nüfusu 2020 verilerine göre 3.101.833 olarak belirtilmiştir. Marmara Bölgesinin en kalabalık 2. Kentidir. 2016 Dünya Yaşanabilir Kentler arasında yapılan sıralamada Dünya’da 28, Türkiye’de 1. Sırada bulunmaktadır. Bursa’nın yüzölçümü 10.819 km kare, rakımı 155m.’dir. Kuzey yönünde Marmara Denizi ve Yalova, kuzeydoğuda Kocaeli ve Sakarya, doğuda Bilecik, güney yönünde Kütahya ve batı yönünde Balıkesir illeri ile komşudur.

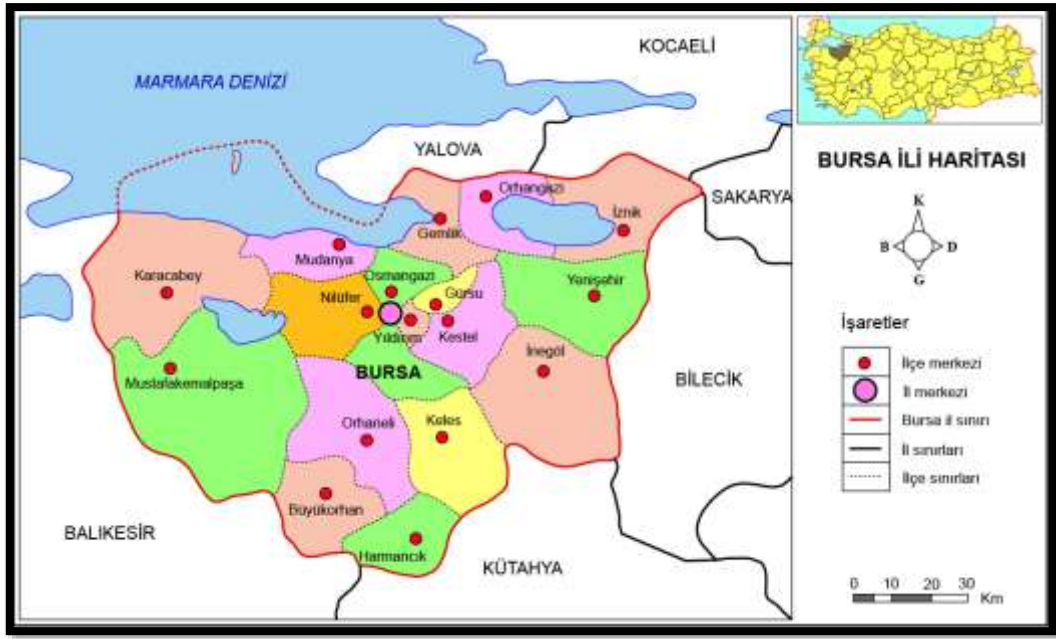
Bursa’nın 17 ilçesi bulunmaktadır. Büyükşehir, Gemlik, Gürsu, Harmancık, İnegöl, İznik, Karacabey, Keles, Kestel, Mudanya, Mustafakemalpaşa, Orhaneli, Orhangazi, Yenişehir, Nilüfer, Osmangazi ve Yıldırım ilçelerdir [222].

Bursa geniş verimli tarım arazilerine sahiptir. Bursa ovası, Mustafakemalpaşa, Karacabey, Orhangazi, Yenişehir, İnegöl, İznik ovaları ilin önemli ovalarıdır.

Genelde ılıman bir iklime sahiptir. Fakat, iklim bölgesel olarak değişiklik göstermektedir. Kuzeyde Marmara Denizinin yumuşak ve ılık iklim hakimken güneyde Uludağ’ın sert iklimi görülmektedir.

Önemli akarsuları, Mustafakemalpaşa Çayı, Uludağ’ın güney yamaçlarından akıp gelen ve gene Uludağ’dan kaynaklanan birçok küçük dereden oluşan Nilüfer Çayı, Göksu Çayı, Koca Dere, Kara Dere, Aksu Deresi olarak sıralanmaktadır [222].

Çalışma alanı olan Bursa ve ilçe konumları Harita 3.1’de verilmektedir [223].

Harita 3.1. Bursa ve ilçe konumları haritası.

Bursa ili, ülkemizde kent konulu çalışmalarda önemli bir yere sahiptir ve çok talep gören bir kenttir. Tarihi ve kültürel yapılarını koruyarak iyi örnekleri olan, kent içerisinde insan ihtiyaçlarını karşılayacak rekreasyon ve yeşil alanları bulunan, sağlık seviyesini en üst seviyeye taşımış ve eşitsizlikleri en az seviyeye getirmek için plan ve tasarımları bulunan bir şehirdir. Sürdürülebilir sağlıklı şehir profiline uygun olan bu tanımda başka belediyelere örnek olabilecek çalışmaları mevcuttur. Sağlıklı Kentler birliği merkezi Bursa ilinde bulunmaktadır. Bu sebeplerle çalışma alanı olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın temel materyali Bursa İli genelinde Sağlıklı Kentler Üyesi olan Bursa Büyükşehir Belediyesi, İnegöl Belediyesi, Mudanya Belediyesi, Nilüfer Belediyesi ve Osmangazi belediyeleri olarak belirlenmiştir. Çalışmanın materyallerinde ilk olarak, çalışmayla ilgili kavramlara ait tezler, yayınlar ve araştırma projeleri ile konu ile ilgili çalışmalarda bulunmuş üye belediyelerin birim müdürleri ile yapılmış çalışmalar ile ilgili anket düzenlenmiştir. Anketler, daha önce yapılmış araştırmalarda kullanılan soru ve bilgi formları, birlik tüzüğü, birlik faaliyet raporları, birliğin stratejik planları ve birliğin internet sitesinden kurgulardan yararlanılarak hazırlanmıştır.

Kaynak taramasına dayalı olarak hazırlanmış olan bu çalışmada, Bursa'da birlik üyesi belediyelere ilişkin verilere ve konu ile ilgili toplanan verilere internetten, akademik çalışmalardan, kütüphaneden, Sağlıklı Kentler Birliği internet sayfasından ve birlik müdürlüğünden, birliğin stratejik planları, faaliyet raporları, belediyelerin stratejik

planları ve faaliyet raporlarından faydalanılarak ulaşılmıştır. Alan fotoğraflarının bir kısmı alan gezisi sırasında bir kısmı her belediyenin resmi internet sitesinden elde edilmiştir. Tezde çok sayıda yerli ve yabancı yayından yararlanılmıştır.

Türkiye’de birliğin üye kentlerini gösteren 2020 yılına ait harita Sağlıklı Kentler Müdürlüğü’nden temin edilmiştir.

3.2. YÖNTEM

Bu araştırma, Bursa ili genelinde Sağlıklı Kentler Birliği üyesi belediyelerin, idari personelinin birlikte ilişkilerinin değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Yöntem birbirini takip eden 3 aşamadan oluşmaktadır. Yönteme ilişkin akış şeması Çizelge 3.1’de verilmiştir.

Çizelge 3.1. Çalışma yöntemi aşamaları.

I. AŞAMA	
ALANA VE KONUYA İLİŞKİN LİTERATÜR TARAMALARI	
Konuya İlişkin Literatür	Alana İlişkin Literatür
*Mahalli idare birlikleri ve sağlıklı kent arasındaki ilişkilerin irdelenmesi * Çalışma alanı ve çalışma konusu ile Dünya ölçeğinde ve ulusal düzeyde veri toplanması, *Sağlıklı Kentler Birliği ve yerel yönetimler ilişkisi konularında: • Sağlıklı kent planlama modeline yönelik yapılmış çalışmalar, • Kent sağlığı geliştirme politikaları, • Kentlerde sürdürülebilirliğin sağlanması hedefi ile ilgili çalışmalar, • Sağlıklı şehir ve sağlıklı peyzaj planlama ile ilgili çalışmalar, • Mahalli idare birlikleri ile ilgili çalışmaların irdelenmesi.	* Bursa ili Sağlıklı Kentler Birliğinin (SKB) genel durumu ve SKB çalışmalarının irdelenmesi, * Dünyada ve ülkemizde Sağlıklı Kentler Birliği ile ilgili örneklerin incelenmesi, * Bursa ili birlik üyesi belediyelerden yıllara göre ödül almış çalışmaların irdelenmesi.
II. AŞAMA	
BURSA İLİNDE SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ ÜYESİ BELEDİYELERLE ANKET YAPILMASI	
Bursa ilinde Sağlıklı Kentler Birliği (SKB) üyesi olan 5 belediyenin idari yöneticileri ile anket yapılması	
Ankette aşağıdaki konular sorgulanmıştır.	
- Sağlıklı Kentler Birliği ilkelerinin ilgili belediye için değerlendirilmesi - Sağlıklı Kentlerin Niteliklerinin ilgili belediye için değerlendirilmesi - Sağlıklı kentlerin insan yaşamına olan etkilerine ilişkin ifadelerin değerlendirilmesi - Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararlarının değerlendirilmesi - Sağlıklı kentler birliğinin misyon, vizyon ve amaçlarının ve hedeflerinin değerlendirilmesi - Sağlıklı Kentler Birliği konusundaki faaliyetlerin hangi platformlardan takip edileceği konusunun değerlendirilmesi - Belediyenin hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşması gerektiğinin değerlendirilmesi	
III. AŞAMA	
Değerlendirme	
Bu bölümde, 1. Ve 2. Aşamada elde edilen veriler çerçevesinde belirlenen sorunlara ilişkin olarak bazı öneriler getirilmiştir.	

Yöntemin I. Aşamasını alana ve konuya ilişkin literatür taramaları oluşturmaktadır.

Konunun amaç ve kapsamı doğrultusunda yapılan literatür taramalar ile konuya ilişkin ve alana ilişkin olarak yapılmıştır.

Konuyla ilgili taramalarda; mahalli idare birliklerinin faaliyetleri ve yerel yönetim çalışmalarına etkileri, kentlerde döngünün bozulmadan sürekliliğinin sağlanması amacı ile yapılan çalışmalar, planlamalarda kent sağlığı ve sağlıklı çevre etkenleri, kentsel sağlığın geliştirilmesinde uygulanan politikalar ve o kentte yaşayan paydaşlar şeklinde sonuçlar edinilmiştir. Alanla ilgili taramalarda ise; çalışma alanı ve birliğin merkezi olan Bursa İlinde birliğin tanıtımı, çalışmaları ve faaliyetleri, birlik üyesi belediyelerin genel durumu ve çalışmaları, yıllara göre ödül almış çalışmaları ile ilgili bilgiler verilmiştir.

İlk olarak Sağlıklı Kentlerin ana teması olan sürdürülebilirlik kavramı kapsamında temel oluşturan kentsel gelişim yaklaşımları araştırılmış ve irdelenmiş, sonrasında Mahalli idare birliği olan Sağlıklı Kentler birliği, uluslararası ve ulusal düzeyde bir araya gelmiş birlikler açıklanarak bilgi paylaşımı yapılmıştır. Sağlıklı Kentler Birliğinin kuruluşundan günümüze kadar yapmış olduğu toplantı, etkinlik ve faaliyetler bu bölümde anlatılmıştır. Sağlıklı Kentler Birliğinin yer aldığı uluslararası belgeler, konu olduğu konferans ve deklarasyonlar irdelenmiş ve bilgiler aktarılmış olup, dünyada ve ülkemizde Sağlıklı Kentler Birliği uygulama örnekleri de verilmiştir. Çalışma alanı olan ilçeler hakkında bilgiler verilmiş ve özelliklerinden bahsedilmiştir. Çalışma alanı ve birliğin merkezi olan Bursa kentinde birlik üyesi belediyelerin bu kapsamda yaptıkları ödül almış projelerden örnekler verilmiştir.

II. Aşama Bursa ilinde Sağlıklı Kentler Birliği Üyesi Belediyelerde çalışan idari personel ile anket yapılmasıdır.

Araştırmanın bu aşamasında veri toplama tekniği yöntemlerinden ankete başvurulmuştur.

Bu aşamada yapılacak anketlerin ana hedefi Sağlıklı Kentler Birliğine üye belediyelerdeki daire başkanlıkları ve ilgili müdürlüklerde çalışan idari personeldir.

Bu personele aşağıdaki başlıklarda sorular sorularak yanıt alınması hedeflenmiştir.

- Sağlıklı Kentler Birliği ilkelerinin ilgili belediye için değerlendirilmesi,
- Sağlıklı Kentlerin Niteliklerinin ilgili belediye için değerlendirilmesi,
- Sağlıklı kentlerin insan yaşamına olan etkilerine ilişkin ifadelerin değerlendirilmesi,

- Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararlarının değerlendirilmesi,
- Sağlıklı Kentler Birliğinin misyon, vizyon ve amaçlarının ve hedeflerinin değerlendirilmesi,
- Sağlıklı Kentler Birliği konusundaki faaliyetlerin hangi platformlardan takip edileceği,
- Belediyenin hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşması gerektiğine ilişkin değerlendirilmelerin yapılması olarak belirlenmiştir.

Belirlenen hedefler çerçevesinde Ek 1’de Etik Kurul Kararı, Ek 2’de Daire Başkanlıkları ve ilçe Müdürlüklerine yapılacak anketler yer almaktadır. Verilen anketin uygulanacak hedef kitlesi üye 5 belediyeden toplam 179 kişidir.

Uygulanacak anket soruları yapılan literatür taraması sonucu ve 5 ‘li likert ölçeğine göre hazırlanmış olup yöntem akış şemasında verilen kriterlerin sorgulanması yapılmıştır. Bunun dışında Sağlıklı Kentler Birliğinin vizyon, misyon hedeflerinden ve Yalova Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü verilerinden alıntılanarak hazırlanmıştır. Anket 96 sorudan oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan bu anket ile Bursa’da birlik üyesi belediye müdürlüklerinin sağlıklı kentler konusundaki eğilimleri belirlenemeye çalışılmıştır. İlk 12 soru ankete katılanların genel profili belirlemeye yönelik sorulardan, diğer bölümlerdeki sorularda sağlıklı kentler birliği hakkında bilgi seviyesini ölçmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Çalışmada tamsayım yöntemi uygulanmıştır. Tam sayım yöntemine göre, yapılacak araştırmada toplu bilginin tümüne erişmek için gereken verilerin elde edilmesidir. Örnek olarak yerel veya genel seçimler, nüfus sayımları verilebilir [224]. Bu yöntemle göre araştırmanın konu ve temelini oluşturan evren birlik üyesi belediyelerin birlik hakkında bilgi seviyeleri, birlikten haberdar olup olmadıkları, birlikten beklentileri görüş ve önerileri incelenmiştir. Tam sayım yönteminden faydalanılarak hazırlanmış çalışmalar bulunmaktadır [225], [226]. Anket değerlendirme sonuçları Excel programı içinde betimletici yöntemler ile analiz edilmiştir. Analiz ve yorumlamalar yüzde olarak elde edilen sonuçlar ile değerlendirilmiştir. Uygulama çalışması mesai saatleri arasında, yüz yüze görüşmeye dayalı, belediyenin idari birimlerinde sorumlu müdür veya müdür yardımcıları ile birimde gerçekleştirilmiştir.

Anket uygulaması;

İnegöl Belediyesi, 15-17 Mart 2021

Osmangazi Belediyesi, 18-22 Mart 2021

Mudanya Belediyesi, 23-25 Mart 2021

Nilüfer Belediyesi, 29-31 Mart 2021

Bursa Büyükşehir Belediyesi, 1-30 Nisan 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmayı yapabilmek için Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünden 09.04.2020- 202064 sayılı etik kurul kararı izni alınmıştır.

Bursa'da birlik üyesi olan Bursa Büyükşehir Belediyesi, İnegöl Belediyesi, Mudanya Belediyesi, Nilüfer Belediyesi ve Osmangazi Belediyesinin alt kadrolarında çalışmakta olan ve her bir belediyedeki Daire Başkanlıkları veya Şube Müdürlüğündeki görevli 179 kişi ile uygulanması hedeflenmiş olup 5 belediyeden toplam 102 kişiye uygulanabilmektedir. Anket yapılamayan 77 kişinin bir kısmı konu ile müdürlüğün ilgisi ve kişisel bilgisi olmadığı için ankete katılmamıştır. Anket yapılmayan bu kişiler ise covid-19 sebebi ile görüşmek istememiştir, bir kısmı katılmayı uygun bulmamıştır ve pandemi nedeni ile izinli olan kişilerle de anket yapılamamıştır. Çalışmanın pandemi dönemine denk gelmesi ulaşılacak kişi sayısını etkilemiştir. Anket uygulanacak belediyelere İlçelerin birbirine uzak olması ve bir ilçeye tek sefer gitmek yeterli olmamıştır. Her ilçe ve müdürlüğe en az 3 sefer gidilmiştir. Osmangazi Belediyesinde güvenlik zafiyeti sebebi ile çalışma yapılmakta zorlanılmıştır. Birim müdürlerinin hepsi ile görüşme sağlanamamıştır. Müdürlüklerin birkaçında iş yoğunluğu ve faaliyet alanlarının birliğin çalışma konularından uzak olduğu düşüncesi ile anket yapılamamıştır. Bazı belediyelerde ve müdürlüklerde Sağlıklı Kentler Birliği konusunda bilgi sahibi olmadığı için bu değerlendirme çalışmasına önyargı ile yaklaşmıştır.

Ankete göre oluşturulan varsayımlara ise;

Hipotez 1: Belediyenin idari bölümlerindeki kişiler Sağlıklı Kentler Birliği etkinliklerini takip etmektedir.

Hipotez 2: Sağlıklı Kentler Birliği faaliyet ve çalışmalarının sosyal medyadan takip edilmesi yeterlidir.

Hipotez 3: Sağlıklı Kentler Birliğinin insan yaşamına etkileri olumludur.

Hipotez 4: Sağlıklı Kentler Birliği ilkeleri belediyeler tarafından benimsenmiştir.

Hipotez 5: Sağlıklı Kentler Birliğinin yararları belediye yönetimleri tarafından kabul edilmiştir.

Hipotez 6: Belediye yöneticileri Sağlıklı Kentler Birliğinin misyon, vizyon ve amaçları hakkında bilgi sahibidir.

Hipotez 7: Sağlıklı Kentler birliği yöneticileri birlik faaliyetlerinin takip edilebilirliğini savunmaktadır.

III. Aşama değerlendirme olup, bu bölümde 1. Ve 2. Aşamada elde edilen veriler çerçevesinde belirlenen sorunlara ilişkin bazı öneriler getirilmiştir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde, çalışmanın yönteminde araştırılan; Mahalli İdare birlikleri ve bu birliklerden biri olan Sağlıklı Kentler Birliği arasındaki bağlantının incelenmesine ilişkin bulgular, çalışma alanı ve çalışma konusu ile ilgili dünya genelinde ve ulusal seviyede doküman elde edilmesine yönelik bulgular, Sağlıklı Kentler Birliği ve yerel yönetimler arasındaki bağlantı konusuyla ilgili bulgular, Bursa ili özelinde Sağlıklı Kentler Birliğinin etkinlikleri ve genel durumu, Bursa ili genelinde Sağlıklı Kentler Birliği üye Belediyelerin yapmış oldukları çalışmalardan Sağlıklı Kent kapsamında çeşitli kategorilerde ödül almış örnekler ve bu belediyelerde ilgili birim müdürlüklerine uygulanmış olan anket sonuçları ve değerlendirmeleri yer almaktadır.

Mahalli idareler birlikleri incelendiğinde sağlıklı kentler birliğinin kentsel kaynakların korunması, eşitsizliklerin ortadan kaldırılması ve yönetimlerin kent insanının mutluluğu için ihtiyaçlarına cevap verebilmesi bakımından önemli olduğu bilinmektedir. Yerel yönetimlerin kararlarında etken niteliktedirler. Bölüm 2.2’de yer verilen birliklerin uluslararası düzeyde sınıflandırılması ve ulusal düzeyde sınıflandırılması gösterilmiştir. Bu birliklerin bir araya gelmesi ile farklı görüş ve nitelikteki insanlar toplanmış olup farklı perspektiflerden kente bakış sağlamaktadır. Kent içinde gerçekleşen toplumu etkileyecek olumlu veya olumsuzluk belirten bütün olaylara şahit olmaktadır. Sağlıklı kent oluşumu, kent sakinlerinin kendilerinin sürekli geliştirmesine katkı sağlayan ve kent içerisinde sosyal kültürel ve fiziksel bakımdan aktif görev almalarını sağlayan olgudur. Bölüm 2.3’de sağlıklı kent kavramının niteliklerinden, anayasal olarak önemi ve ilkelerinden, Bölüm 2.4’de de uluslararası belgelerde gösterimi anlatılmıştır. Dünyada sağlıklı kentler birliğine üye ülkelerden örnek uygulamalar Bölüm 2.5.1 ve ülkemizde sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden örnek uygulamalar ise Bölüm 2.6.2’de verilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilirken birlik üyesi belediyelerin yönetici konumundaki müdür/müdür yardımcılarının vermiş oldukları cevaplar dikkate alınmıştır.

Türkiye Ulusal Sağlıklı Kentler Ağı’nda 2021 tarihi itibarıyla üye 81 belediye bulunmaktadır. Bursa ilinden sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler aşağıda

belirtilmiştir.

- Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı,
- İnegöl Belediye Başkanlığı,
- Nilüfer Belediye Başkanlığı,
- Mudanya Belediye Başkanlığı,
- Osmangazi Belediye Başkanlığı.

4.1. BURSA KENTİ SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ ÜYE BELEDİYELERİN ÖRNEKLERİ

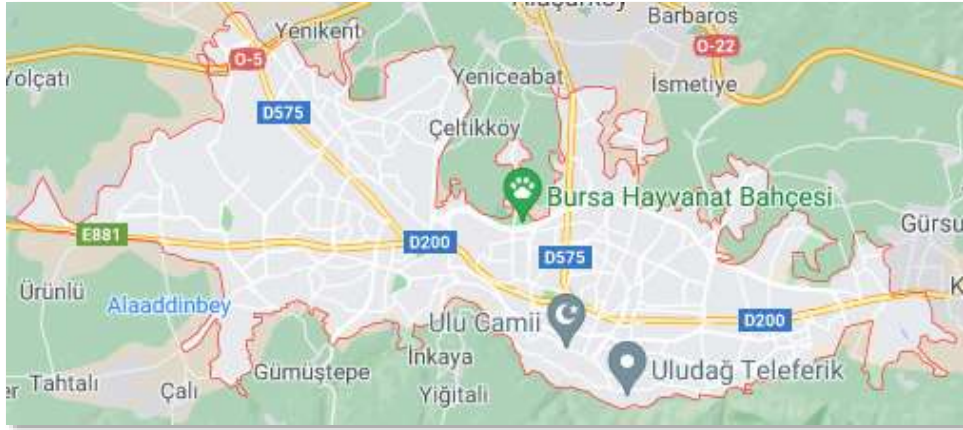
Sağlıklı Kentler Birliği, kentlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kentleri daha sağlıklı geleceğe taşımak hedefi ile çalışmalarını yürütmektedir. Bu çalışmalar ile sağlıklı kent oluşumuna etki edecek projeler üretilmektedir ve uygulanmaktadır. Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen yarışmalar ise birlik üyesi olan belediyelerin, kent sağlığı ve politikalarını çalışmalarına entegre ederek diğer üye belediyeleri teşvik edip özendirmektir. Yarışmaya başvuran projeler “Sağlıklı Şehir Planlaması ve Çevre, Sosyal Sorumluluk Projeleri ve Sağlıklı Yaşam Projeleri” olarak 3 kategoride gruplandırılmıştır. Üye belediyelerin tamamından bu yarışmaya ilgi çok fazladır ve üye belediyeler tarafından çok sayıda proje üretilmektedir. Projelere bakıldığında ise insanın bulunduğu her durumu konu edinen çalışmaların ele alınmasını sağladığı görülmektedir. Bu çerçevede yerel yönetimleri şehir sağlığı kavramına yaklaştırmak hedefinde olup, Dünya Sağlık Örgütü’nün “tüm şehir politikalarında sağlık” hedefi içinde bir basamak niteliğindedir.

Bu kapsamda Bursa ilinde üye belediyelerin sağlıklı kent planlamasında çalışmalarından başarılı örnekler verilmiştir.

4.1.1. Bursa Büyükşehir Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları

Bursa il nüfusu 2020 yılı TÜİK verilerine göre 3.101.833’tür. Kent Osmanlı devletine başkentlik yapmış bir yerleşimdir. Kentte Osmanlı dönemine ait birçok tarihi eser bulunmaktadır. 18 Haziran 1987 tarihinde çıkarılan 3391 sayılı yasa ile Bursa Büyükşehir olmuştur [227]. Türkiye’nin en kalabalık 4. İlidir. 2016 Dünya Yaşanabilir Kentler arası sıralama yapıldığında Dünya’da 28, Türkiye’de 1. Sırada bulunmaktadır. Marmara

Bölgesi Güney Marmara kısmında, 40° batı boylam ve 29° kuzey enlem daireleri arasında yer almıştır. Bursa ili sınırları ve çevre bağlantıları Harita 4.1’de gösterilmiştir. Türkiye’de ekonomik olarak en gelişmiş iller arasında bulunan Bursa, tarihi varlığı ve doğal zenginlikleriyle önemli bir kenttir. Türkiye’nin ilk tekstil müzesi Bursa’da bulunmaktadır. Ilıman iklime sahiptir ve kentin farklı bölgelerinde farklı iklimler görülür. Kuzeyde Marmara Denizinin yumuşak ve ılık iklimi hakimken güneyde Uludağ’ın sert iklimi görülmektedir. En sıcak Temmuz- Ağustos, en soğuk ayları ise Aralık- Ocak’tır [228].

Harita 4.1. Bursa Büyükşehir Belediyesi sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.

İl genelinde tarımcılık gelişmiştir. Bursa kenti köyler bakımından zengin olup bu köylerde tarımsal faaliyetler ve bahçecilik ileri seviyededir. İpek böcekçiliği ve Osmanlı döneminden kalan tarihi ve kültürel miras kentin sahip olunan önemli değerleridir.

2000 yılında UNESCO’nun Dünya Mirası Geçici Listesi’ne alınan Bursa, 2014’te ise Dünya Mirası olarak tescillenmiştir (Şekil 4.1) (a, b), [229].

a

b

Şekil 4.1. Bursa.

Bursa Büyükşehir Belediyesi kardeş şehirleri Çizelge 4.1 ve Çizelge 4.2’de gösterilmiştir [230].

Çizelge 4.1. Bursa Büyükşehir Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.

YURT DIŞI KARDEŞ KENTLER			
Darmstand/Almanya	Çadır Lunga/Moldova	Kosice/Slovakya	Bitola/Manastır/Makedonya
Saraybosna/Bosna Hersek	Kızıl Orda/Kazakistan	Vinnitsa/Ukrayna	Veliko Tarnovo/Bulgaristan
Oulu/Finlandiya	Mascara/Cezayir	Bahçesaray/Kırım	Tiran/Arnavutluk
Kairouan/Tunus	Kulmbarch/Almanya	Priştina/Kosova	El-Halil/Filistin
Lefkoşa/KKTC	Filibe (Plovdiv)/Bulgaristan	Mestali/ Bulgaristan	Galkayo/Somali
Anshan/Çin Halk Cumhuriyeti	Plevne/Bulgaristan	Mogilev/Belarus	

Çizelge 4.2. Bursa Büyükşehir Belediyesi yurt içi kardeş kentler.

YURT İÇİ KARDEŞ KENTLER				
Denizli	Kütahya	Antakya	Rize	Tokat/Niksar
Kars	Bayburt	Bilecik	Kırşehir/Akpınar	
Amasya	Muş	Niğde	Tokat/Turhal	
Van	Bitlis	Ardahan	Kars/Arpaçay	

Bursa Büyükşehir Belediyesinin Sağlıklı Kentler Birliği dışında bağlı olduğu birlikler ise;

- Türkiye Belediyeler Birliği
- Türkiye Tarihi Kentler Birliği
- Marmara belediyeler Birliği
- Enerji Kentleri Birliği
- Bursa İli belediyeler Birliği
- Bursa İli Tarım ve Hayvancılığı Geliştirme Birliği
- Bursa Kültür Turizm ve Tanıtma Birliği
- Yağlı güreş Düzenleyen Kentler Birliği olarak sıralanmaktadır [231].

Türkiye’den Sağlıklı Şehirler Projesi’ne üyeliği kabul edilen ilk şehir Bursa Büyükşehir Belediyesi’dir. 2000 yılında ülkemizde Türkiye Sağlıklı Kentler Hareketi başlamıştır.

Bursa Büyükşehir Belediyesi; bu oluşumun yerelde kalmaması, ulusal ve uluslararası düzeyde yaygınlaşmasını sağlamak ve kurulacak iş birlikleriyle ortak politikalar belirlenmesi için, Sağlık Bakanlığı'nın da desteğiyle Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin kurulmasında önderlik etmiştir. 3 Şubat 2005'te yapılan Kuruluş Toplantısı ile faaliyetine başlamıştır. Kentsel sorunlara kalıcı çözümler üretme amacı ile çalışmalarını yürütmeyi hedeflemiş ve sürdürmektedir. Edinilen tecrübelerin paylaşılması, başarılı proje sonuçlarının raporlanması Bursa'da kent sağlığının geliştirilmesi bakımından büyük yarar sağlamıştır.

Bursa için amaç sağlıklı, çağdaş, sürdürülebilir, daha yeşil, tarihi ve geleneksel değerlerini daha iyi koruyan bir kent olmasıdır. Bu amaç çerçevesinde; sağlık, çevre, ulaşım, planlama, projeler, güvenlik ve sosyal çalışmaların derlenip sunulduğu bir Sağlık Platformu oluşturulmuş ve Sağlık Gelişim Planı hazırlanmıştır. Bu planda Bursa'daki şehir sağlık seviyesini yükseltecek ve eşitsizlikleri azaltma amaçlı başlayan, devam eden, tamamlanan projeler ve programlar tanımlanmıştır. Sağlıklı Kentler Birliği çalışmalarına örnek Bursa Büyükşehir Belediyesi uygulamaları verilebilir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından başlatılmış olan Sağlıklı Kentler Projesi'ne çalışmaların başladığı yıllardan itibaren Avrupa'daki kentler gibi Türkiye'deki kentlerden birçok il ve ilçe belediyesi katılım ve destekleri ile katkıda bulunmuşlardır. Bursa Büyükşehir Belediyesi iyi örgütlenmiştir. Etkin bir Sağlıklı Kentler Projesi'nin gelişimi ve yayılması için destek, öncülük, danışmanlık sağlamakta; ayrıca Dünya Sağlık Örgütü'nün Türkiye'deki ve Uluslararası çalışmalarında aktif görev almaktadır [119].

Bursa Sağlık Gelişim Planı, 2005 yılında hazırlanmıştır. Şehirde bazı programlar yapıp şehir hakkında kararlar alınırken orada yaşayan insanların sağlık ve esenlik durumları göz önünde bulundurulmalı ve sağlığı daha iyi duruma getirme amaçlanmıştır. Geçmişine sahip çıkıp, yeniliklere açık bir yönetim düşüncesi ile tüm çalışmalar; temiz çevresiyle, düzenli altyapısıyla, rahat ulaşımıyla, kültürel ve sosyal aktiviteleriyle, her yönden öncü, önde ve örnek bir şehir oluşturma yolunda gerçekleştirilmiştir. Dünya Sağlık Örgütü'nün ilkeleri ve desteğiyle daha fazla hızlanmış, Bursa şehri modern, mutlu ve sağlıklı bir şehir oluşturma yolunda yürürken, tüm vatandaşların yeme-içme, barınma, iş, sağlık, eşitlik ve güvenlik gibi ihtiyaçlarının karşılanmasını, yaşam alanlarının en iyi seviyeye ulaştırılmasını ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda herkes için kaliteli bir hayatı hedeflemiştir [39].

Bursa Sağlık Profili çalışması, ilk 2014 yılında hazırlanmış olup 2019'da yenilenmiştir.

Çalışmada, kentin fiziksel, sosyo-ekonomik, kentsel ve çevresel altyapı göstergeleri ve Bursa’da yaşam göstergeleri detaylı olarak değerlendirilmiştir. Bursa kentinin ekonomik, çevresel ve sosyal sorunlarının çözümünde çeşitli göstergelerle bilimsel bir altyapı oluşturması amaçlanmıştır.

Bursa İli Sağlıklı Kentler üye belediyelerin dahil olduğu yapılmış bazı plan ve projelerle ilgili bilgiler verilmiştir. İlgili projeler seçilirken daha çok mekânsal planlama ve kent sağlığına ilişkin üst ölçekli proje ve raporlar seçilmeye çalışılmıştır.

Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Bursa İli Karbon Ayak izi Envanteri, Karbondioksit cinsinden ölçülen ve bunların sera gazı miktarı altında insan faaliyetlerinin çevreye verdiği zararın ölçüsü olan karbon ayak izi; Bursa Büyükşehir Belediyesi için kent ölçeğinde hesaplanmıştır. Bursa ölçeğinde konut, işyeri, otel, sanayi, tarım, okul, hastane, yol, sokak aydınlatma ve kamu binalarının elektrik tüketimleri, şehir içi ulaşımında kullanılan tüm araçların egzoz kullanımları, katı ve sıvı atık bertaraf envanteri Bursa ili karbon ayak izi hesaplanmıştır [36].

Bursa İli Işık Kirliliği Araştırma Projesi Sonuç Raporu Projesi kapsamında, Bursa gece gökyüzü parlaklığı ölçümleri yapılarak bölgenin ışık kirliliği haritası hazırlanmış ve yanlış aydınlatmadan kaynaklanan enerji kaybı hesaplanmıştır. Türkiye’de ilk kez yapılmış projedir [232].

Kentleşme hareketindeki artış ile yaşam kalitesini yükseltme çabası beraberinde birçok çevre sorununu getirmektedir. Işık miktarı belirli seviyenin üstünde kirliliğe dönüşerek, özellikle kentsel mekanlarda yaşamı olumsuz etkilemektedir. Işığın gün içindeki ve mevsimsel değişimleri dikkate alınarak konut alanından ticaret alanına kadar bütün alan kullanımları yönlendirilmelidir. Yoğun kentsel yapılaşmanın mevcut olduğu alanlarda bina yüzeyleri ve çatıların uygun plantasyon teknikleri ile bitkilendirilerek yansıyan ışığın önüne geçilmelidir. Kaldırım ve caddeler yeşil dokuya kavuşturulmalı, ışığı yansıtan sert, parlak yapı yüzeylerine daha az yer verilmemelidir [66].

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Bursa Büyükşehir Belediyesi ‘‘Sürdürülebilir Enerji ve İklim Uyum Eylem Planı (BUSECAP)’’ projesi ile sağlıklı çevre kategorisinde ödül almıştır. Toplumların üretim ve tüketim dengesinin oluşturamaması sonucu iklim değişikliğinin olumsuz getirilerinin büyük çevresel yıkımlar ve olası büyük insan toplulukları ölümleri ile sonuçlanacağı gösterilmektedir. Bursa Büyükşehir Belediyesi 2014 yılında iklim değişikliği stratejilerinin belirlenmesi

konusunda kapasite geliştirme çalışmasının yanı sıra İklim Değişikliği Eylem Planı'nı hazırlayarak kentin enerji akışlarını belirlemiş, çeşitli alanlarda sera gazı azaltım potansiyellerini ortaya koymuştur.

Bursa, 2016 yılında Başkanlar Sözleşmesi'ni imzalayarak 7.000'in üzerinde Avrupa kenti ile birlikte Avrupa Birliği'nin 2030 hedefleri doğrultusunda taahhütlerde bulunmuştur. Bursa Büyükşehir Belediyesi Bursa Sürdürülebilir Enerji ve İklim Değişikliği Uyum Planı (BUSECAP) raporu bu kapsamda hazırlanmıştır [78].

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin sera gazı salınımı hesaplamak ve bir azaltım planı oluşturmak üzere başlattığı "BURSA İklim Değişikliği Eylem Planı" (BİDEP) süreci iklim değişikliğinin tehdit ettiği geleceğe taşıyacak önemli bir adım niteliğindedir. Bu planlama ile "Temiz Enerji Kullanımı sağlayarak, küresel ısınmayı en aza indirmek, çevreyi korumak ve Türkiye'nin dünyadaki algısını değiştirmek" ve "katı atıkların farklı tekniklerle enerjiye çevrilmesini sağlamak" amaçlanmıştır [32].

Bursa Büyükşehir Belediyesi Kükürtlü Caddesi'ni Türkiye'nin ilk iklim Sokağı olarak planlamaktadır. Proje kapsamında cadde, hızlı kazanım tasarım ve projeleriyle daha çevreci hale getirilecektir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın hazırladığı 2019 – 2022 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planında yer alan Bursa İklim Değişikliği raporunda, kentte sera gazı salınımı hesaplanmış ve azaltmak için yapılacaklar belirlenmiştir. İklim değişikliği geleceği tehdit eden önemli bir konu olup Sağlıklı kentlerin oluşumunda sorun teşkil eder. Bu plan ile temiz enerji kullanımına teşvik etmek, kullanımı arttırmak, küresel ısınmayı azaltmak, hava kalitesinin artmasını sağlamak, çevreyi korumak ve katı atıkları farklı yöntemler ile kullanılabilir enerjiye dönüştürülmesi sağlanmıştır [23]. Kentteki karbon salınımı düşünülerek sürdürülebilir sağlıklı kentler oluşturmak için yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına teşvik etmek ve yaygınlaştırmak, enerji kaynakları konusunda projeler geliştirilmesi öngörülmüştür [36].

Işık kirliliği dünyada ve ülkemizde genel bir sorundur. Gelişmiş ülkelerde kirlilik düzeyi daha azdır. Ülkemizde de sorun fazla büyümeden müdahale edilip gökyüzü fazla aydınlanmadan korunabilir. Sağlık odaklı sürdürülebilir kentler oluşturulmasına yönelik stratejiler belirlenmeli, kentlerin sağlık göstergeleri belirlenirken ışık kirliliğinin etkileri değerlendirilmeli ve bu kirliliğe sebep olan olumsuzluklara çözüm üretilmelidir [66].

Bursa Büyükşehir Belediyesi, şehir sağlığı çalışmalarına başladığı andan günümüze kadar

birçok uygulama ile diğer şehirlere örnek olacak projeler üretmiştir. Belediyenin sosyal birimleri ücretsiz eğitimler vererek insanları bilinçlendirme, kazanım ve meslek edinme ortamı oluşturmuştur. STK'lar, kent konseyleri ve halk iş birliği ile kent sorunları çözüm bilinci oluşmuştur. Katı atık bertaraf ve depolama tesisi, kültürel mirası koruma kapsamında Cadde-Sokak Sağıklaştırma Projeleri, hava kirliliği, bisiklet kullanımına teşvik, doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirliği için çalışmalar ve verilen eğitimler ile desteklenmektedir. İnsanlarda farkındalık oluşturarak bu sorunların çözümüne katkı koymaları sağlanmaktadır.

Kentlerin gelişmesi ile büyüyen sorunlara çözüm olarak öneri ve tespitler ile Sağıkkl Kent oluşumu açısından değerlendirme yapılabilir. Şehir Sağık Profili oluşumu ile Bursa kentinin sosyal, çevresel ve ekonomik sorunlarının çözümüne altlık hazırlanmıştır. Kentteki hızlı nüfus artışı ile sorunların daha çok arttığı, iklim, sanayi, ulaşım, tarım alanları ve yapılan faaliyetler, kent güvenliği, doğal afetler, atık yönetimi, barınma, hastalık hali, sosyal faaliyetler gibi kent bileşenleri konularında önlemler alınarak izlenecek yol belirlenmiştir [86].

Bursa Sürdürülebilir Enerji ve İklim Uyum Eylem Planı (BUSECAP) Bursa Büyükşehir Belediyesi 2015-2019 Stratejik Eylem Planı ve 2018 Performans Programı'nda yer almaktadır.

2018 Sağıkkl Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Bursa Büyükşehir Belediyesi "Sağıkkl Bir Çevre İçin Hafriyat Takip Sistemi" projesi ile Sağıkkl Çevre kategorisinde ödüle layık görülmüştür.

18 Mart 2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde hafriyat atıklarının kontrolü ve yönetim tarafından yaptırımı kararını verme konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 01/04/2014 tarihli ve 51148829-020-108 sayılı oluru ile 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun (değişik madde: 26.04.2006- 5491 S.K/9.mad) 12. Maddesi gereğince, Belediye Başkanlığına yetki devredilmiştir. Projede amaç hafriyat taşıyan araçlarda Uydu Takip Cihazı (GPS) takması zorunlu hale getirilmiştir. Uydu Takip Cihazı (GPS) takan hafriyat kamyonlarına 2 yıl geçerli olmak üzere e-Belediye üzerinden Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıkları Taşıma İzin Belgesi düzenlenmektedir.

Sonuç olarak, hafriyat dökümü gerçekleştirilen ilçe belediyesinin takip sistemine

entegresi ile takibinin yapılabilmesi, inşaat ve moloz atık taşıyan araçlara izin belgesi vermek, hafriyat döküm için belirlenmiş alanların kurulumunu ve aktif çalışmasını sağlamak, Tüm ilçelerde hafriyat döküm sahası olabilecek nitelikteki alanları belirleyerek, ilgili kurumdan yer tahsisini sağlamak ve hafriyat döküm sahası oluşturmak şeklinde stratejik planda yer almaktadır [78].

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Büyükşehir Belediyeleri Sağlıklı Yaşam Kategorisi dalında Bursa Büyükşehir Belediyesi “Gençlik ve Aile Destek Merkezi Projesi” projesi ile ödüle layık görülmüştür. Bursa Büyükşehir Belediyesi ve ‘bütün şehir sistemi’ adı altında Bursa’nın tüm ilçelerini (17 ilçe) kapsayan alkol ve madde kullanım bozukluğu yaşayan çocuk, genç ve yetişkin kişileri içine alan bir projedir. Proje kapsamında 1 klinik psikolog, 1 uzman psikolog, 3 psikolog, 4 sosyolog ve aile danışmanı, 1 sosyal hizmet uzmanı ve 4 eski kullanıcı görev almaktadır.

“Gençlik ve Aile Destek Merkezi” adlı proje Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülmektedir. Projeye destek veren kurumlar ise Sağlıklı Kentler Birliği, İl Emniyet Müdürlüğü (TUBİM), Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü (AMATEM, ÇEMATEM), Medikal Park Hastanesi, İŞKUR, Yeşilay ve Bursa ilçe belediyeleridir.

Projenin temel amaçları ise;

- Alkol ve madde bağımlılığı konusunda risk altında olan Bursa kentinde tıbbi desteğin yanı sıra psikolojik ve sosyal uyum desteği ile hizmet vermek,
- Alkol ve madde kullanımı sorunu yaşayan bireylere bilgilendirme, yönlendirme, danışmanlık, takip ve terapi hizmeti sunmak bununla birlikte tıbbi tedavi için ilgili kurumlara, AMATEM (Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi) ve ÇEMATEM’e (Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi) ücretsiz ulaşım desteği sağlamak,
- Bağımlı ve yakınlarına psikolojik hizmetler (bireysel görüşmeler, grup çalışmaları, SAMBA (sigara, alkol ve madde bağımlılığı tedavi programı) eğitimleri sağlamak,
- Bağımlı ve yakınlarının kişisel ve sosyal gelişimlerini sağlamak için Bursa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde olan sosyal ve sportif faaliyetlere yönlendirmek,

- Madde bağımlısı olan çocuk-genç-yetişkinlerin mobil ekip uygulaması ile eski kullanıcılar (önceki hayatında yasa dışı bağımlılık yapan uyuşturucu madde kullanmış olup kullanımı tamamen bırakmış kişiler) tarafından sokak/alan ve sahada bağımlılara ulaşılarak GADEM’ e yönlendirmek,
- GADEM’ e gelen bağımlı bireylerden alınan bilgiler çerçevesinde veri tabanı oluşturularak Bursa’da alkol ve madde bağımlılığının risk haritasını oluşturmak hedeflenmiştir.

Gençlik ve Aile Destek Merkezi projesi bağımlı bireylerden alınan bilgiler çerçevesinde veri tabanı oluşturularak Bursa’da alkol ve madde bağımlılığının risk haritasını oluşturmak, alkol ve madde kullanım bozukluğu olan kişilerde kısmi veya tam iyileşmeyi sağlamak, zarar azaltımını gerçekleştirmek, bağımlı ve yakınlarını toplumsal hayata tekrar kazandırmak hedefi ile bu projeyi hayata geçirmiştir [78].

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Büyükşehir Belediyeleri Sosyal Sorumluluk Kategorisinde Bursa Büyükşehir Belediyesi “Sevgi Çipi” projesi ile ödül almaya hak kazanmıştır. Bursa büyükşehir Belediyesi’nin bütün ilçelerin kapsayan bu projede amaç, il genelindeki 139 Alzheimer ve zihinsel engelli hastalara elektronik çip verilerek sürekli kayıt ile izlenmesi sağlanmaktadır. Böylece hastanın kaybolması, başkası tarafından zarar görmesi ve başkasına zarar vermesinin önüne geçme planlanmıştır.

Sevgi Çipi projesi Bursa Büyükşehir Belediyesi 2015-2019 Stratejik Eylem Planı ve 2018 Performans Programında yer almaktadır [78].

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Bursa Büyükşehir Belediyesi sosyal sorumluluk kategorisinde “Bursa Sağlık Tarihi Müzesi” projesi ile ödül almaya hak kazanmıştır. Projenin amacı, kentin önceki sağlık tarihi hakkında bilgiler vermek, çağdaş müzecilik anlayışının eğitici-öğretici misyonu içinde yaşayan müzeyi oluşturmak ve toplum sağlığına katkıda bulunmak, bilinçli toplum oluşturmak için müze içerisinde konferans, eğitim, atölye çalışmaları, ziyaretçilerin yaş ve meslek gruplarına göre özel aktiviteler, sağlıklı yaşam, halk sağlığı ve birey sağlığı ile ilgili sağlık taramaları yaparak bilinçli ve sağlıklı toplum oluşmasına katkı sağlamak, bunun yanında müzelerin izlenen ve tarihi bilgi alınan yerler olmasının dışında, eğitici de bir merkez olması nedeniyle, araştırmacılar için bir ihtisas kütüphanesi ve deneyimleyerek öğrenmeyi sağlayan mekanlar olarak sistemler kurulmuştur.

Sonuç olarak bu proje ilgili kurum ve kuruluşlarda merak oluşturmıştır. İşbirliğindeki sağlık kuruluşları harekete geçmiştir. Bu müzenin uzun dönem ve orta dönem amaçları halk sağlığını korumak, bilinçli ve sağlıklı bireylerin artmasına katkı sağlamaktır.

1-3 Mart 2017 tarihleri arasında Macaristan'ın Pecs kentinde, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı tarafından düzenlenen Yıllık Sağlıklı Kentler İş Toplantısında Olgun Gençlik Merkezi'nin tanıtımı yapılmıştır.

2020 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, sağlıklı şehir planlama kategorisinde ‘İHA ile Kaçak Yapı Tespiti Projesi’ ile jüri özel ödülüne layık görülmüştür. Şekil 4.1 (a, b)’de cihazın arazideki etkinliği ve cihaz gösterilmektedir [233].

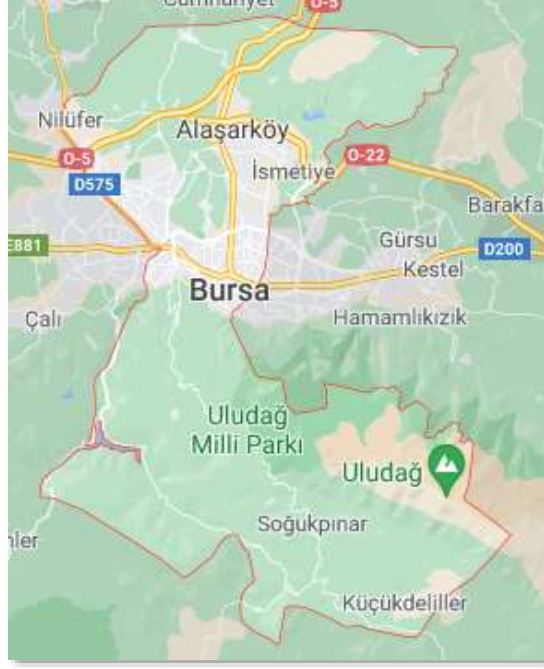

Şekil 4.1. İnsansız hava aracı ve etkinlik alanı gösterimi.

4.1.2. Osmangazi Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları

Osmangazi ilçe nüfusu 2020 yılı TÜİK verilerine göre 881.459'dur. İlçe tarihi, kültür zenginlikleri, kaplıcaları ve dağı ile turizm kentidir. Sahip olduğu doğal güzellikleri ve geniş ovası ile verimli bir tarım kentidir. Endüstri tesislerinin gelişmişliği ile sanayide ve ticarete güçlü bir kenttir. İlçede, otomobil, otomobil yan sanayi, tekstil sanayi, havlu sanayi, trikotaj sanayi, kundura sanayi, tarım araçları sanayi, mobilya sanayi, deri, plastik sanayi, makine ve madeni eşya yapımıcılığı, elektrik motoru sanayi, metal sanayi, marangoz makineleri sanayi, kaynak makineleri sanayi, soba sanayi, bıçakçılık sanayi çok gelişmiştir. Bunların dışında yağ ve un fabrikaları faaliyet göstermektedir [234].

Osmangazi ilçe sınırları ve çevre bağlantısı Harita 4.2.'de gösterilmiştir.

Harita 4.2. Osmangazi Belediyesi ilçe sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.

Ulu Camii, Muradiye Külliyesi, yarım asırlık duruşu ile doğal anıt niteliğindeki İnkaya Çınarı, İpekyolu'nun önemli durağı Hanlar Bölgesi, Bursa Kalesi, ilk plan kurgusu ünlü Kartacalı komutan Anibal tarafından yapılan Bursa Hisar'ı ve Roma ve Bizans döneminin izlerini taşıyan Bursa Surları Osmangazi sınırları içinde bulunmaktadır (Şekil 4.2, Şekil 4.3, Şekil 4.4), [235].

Şekil 4.2. Osmangazi.

Şekil 4.3. Ulu Camii.

Şekil 4.4. Sümbüllü Bahçe Konağı.

Osmangazi Belediyesi kardeş şehirleri Çizelge 4.3 ve Çizelge 4.4’de gösterilmiştir [236].

Çizelge 4.3. Osmangazi Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.

YURT DIŞI KARDEŞ KENTLER		
Bulgaristan/Kırcaali Belediyesi	Almanya/Landill Şehri	Kıbrıs Gazimağusa/Yeniboğaziçi Belediyesi
Bulgaristan/Omurtag Belediyesi	Filistin/Gazze Belediyesi	Suriye/Halep Belediyesi
Kazakistan/Kapşagay Belediyesi	İsveç/Umea Belediyesi	Azerbaycan/Şeki Belediyesi

Çizelge 4.3 (devam). Osmangazi Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.

Saraybosna/Stari Grad Belediyesi	Yunanistan/Kozlukebir Belediyesi	Sırp Cumhuriyeti /Doboy Belediyesi
Üsküp/Çayır Belediyesi	Kosova/Mamuşa Belediyesi	Yunanistan İlhanlı/Topiros
Kosova/Obiliq Belediyesi	Sırbistan/Preşevo Belediyesi	Filistin/Beyt Hanoun Belediyesi
KKTC/Mehmetçik Belediyesi	Özbekistan/To'raqorgan Belediyesi	Filistin/Eriha Belediyesi

Çizelge 4.4.Osmangazi Belediyesi yut içi kardeş kentleri.

YURT İÇİ KARDEŞ KENTLER
Bursa/Keles Belediyesi
Kırşehir/Boztepe Belediyesi
Bursa/Mustafakemalpaşa Belediyesi
Bilecik /Bozüyük Belediyesi
Manisa/Yunusemre Belediyesi

Osmangazi Belediyesi'nin Sağlıklı Kentler Birliği dışında bağlı olduğu birlikler ise; [237]

- Marmara Belediyeler Birliği
- Bursa İli Belediyeler Birliği
- Tarihi Kentler Birliği

Osmangazi Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliğine ilk 2010 yılında katılmıştır. Osmangazi Belediyesi'nin 2012 yılında Şehir Sağlık Profili yayınlanmıştır. Şehir sağlık gelişim planı ise bulunmamaktadır. Sağlıklı Kent Planlamasına yönelik yaptıkları çalışmalarına örnek olarak;

2013 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, "Oryantiring Engel Tanımaz" projesi ile sosyal sorumluluk kategorisinde ödül almıştır. Fiziksel ve zihinsel gücün önemli olduğu, hızlı karar vermeyi gerektiren bir spordur oryantiring. Her yaş kesiminden kişinin yapabileceği bir spor olan oryantiring, güçsüzün güçlüyü geçtiği tek spor olarak bilinmektedir (Şekil 4.5). Projenin amacı; fiziksel engelli kişilerin zihinsel yeteneklerini arttırmak, neşeli olmalarını sağlamak, kararlarını hızlı almalarını çabuk düşüncelerini sağlamak, kendi kendilerine yetebilmelerini sağlamak, özgüvenlerini geliştirmek ve sosyal gelişimlerini arttırmak olarak sıralanmaktadır [31].

Şekil 4.5. Oryantiring engel tanımaz.

Proje kapsamında 2012 yılında;

- 37 oryantiring eğitimi düzenlenmiştir, 14 antrenman eğitimi yapılmıştır,
- 12 Mayıs 2012 tarihinde ülkemizde ilk defa Patika Oryantiring İl Şampiyonası düzenlenmiştir. Bu yarışmaya 14 lisanslı bedensel engelli birey katılmıştır.

Proje kapsamında 2013 yılında;

- 34 teknik ve uygulamalı antrenman düzenlenmiştir.
- 13 Mayıs 2013 tarihinde 2. Defa Patika Oryantiring İl Şampiyonası yapılmış ve 16 lisanslı sporcu katılmıştır. Yarışmalarda ödül alan bireyler bulunmaktadır.

Proje sonuçlarına göre ise, engelli bireylerin psikolojisi üzerinde sporun etkilerinin tespiti için anket düzenlenmiştir. Bu ankete göre kişilerde özsaygı, başka insanlara güven duyma, hayata pozitif bakan, hızlı karar veren, spor yapmak için engelin etkisi olmadığını fark etmek gibi etkileri görülmüştür. Bu proje kapsamında yapılan çalışmalar Osmangazi Belediyesi (2010-2014) stratejik planında halk sağlığını üst seviyeye taşıma amacına uygun bulunmaktadır.

2020 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, “Panorama 1326 Bursa Fetih Müzesi” projesi ile Sağlıklı Şehir Planlaması dalında ödül almaya hak kazanmıştır. Dünyanın en büyük tam panoramik müzesi olma özelliğindedir. Bursa şehri turizmine, kültürüne ve ekonomisine önemli katkı sağlamış olduğu gibi Türkiye’nin tanıtımının da ciddi etkisi bulunmaktadır. Bu müze mimari ve tarihi özelliklerinin yanında yeşil bina olması ile de ayrıca öne çıkmaktadır (Şekil 4.6) (a, b, c).

a

b

c

Şekil 4.6. Panorama 1326 Bursa Fetih müzesi.

4.1.3. Nilüfer Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları

Nilüfer ilçe nüfusu 2020 yılı TUİK verilerine göre 484.832'dir. İlçe 18.06.1987 tarihinde kurulmuş merkez ilçelerden birisidir. Nilüfer ilçe sınırları ve çevre bağlantısı Harita 4.3'de gösterilmiştir. Bursa'nın en yeni yerleşim yeridir. Bu sebeple de düzenli ve planlı bir bölgedir. Türkiye'nin ilk organize sanayi bölgesi (BOSB) de Nilüfer ilçe sınırlarında bulunmaktadır. İlçenin etrafı doğal ve kültürel varlıklara doludur. Zengin bir tarihi dokuya sahiptir. İlçedeki bu varlık Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından (BKTVKK) tescillenerek koruma altına alınmıştır. Akçalar Aktopraklık Höyüğü, Alaaddinbey Tepecik Höyüğü, Gölyazı'nın bazı bölümleri ve Kite Kalesi'nin bulunduğu Ürünü arkeolojik sit alanı; Gölyazı'nın tümü ve Tahtalı Köyü kentsel arkeolojik sit alanı; Gümüştepe (Misi) kentsel sit alanı ilan edilmiştir. Balat ormanları, Fadıllı Köyü, Gölyazı Adalar bölgesi, Kayapa Gölet'i çevresi, Odunluk ve Ürünü'nün bir bölümü de doğal sit bölgesi olarak koruma altına alınmıştır (Şekil 4.7, Şekil 4.8, Şekil 4.9, Şekil 4.10), [238].

Harita 4.3. Nilüfer ilçe sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.

Şekil 4.7. Aktopraklık Höyüğü.

Şekil 4.8. Gölyazı.

Şekil 4.9. Hagios (Aziz) Panteleiman Kilisesi.

Şekil 4.10. Kite Kalesi.

İlçenin kardeş şehirleri Çizelge 4.5 ve Çizelge 4.6’da gösterilmiştir [239].

Çizelge 4.5. Nilüfer Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.

YURT DIŞI KARDEŞ KENTLER			
Bulgaristan/Ardino	Küba/El Cerro	Bulgaristan/Gotse Delchev	Bosna Hersek/Zavıdovıçı
Romanya/Braila	Japonya/Tokai	Polonya/Lublin	İsveç/Umea
Azerbaycan/Nizami	KKTC/Gazimağusa	Almanya/Hanau	Letonya/Kekava
Ukrayna/Mykolaiv	Kosova/Peja	Fransa/Chalette Sur Loing	Yunanistan/Serez

Çizelge 4.6. Nilüfer Belediyesi yurt içi kardeş kentleri.

YURT İÇİ KARDEŞ KENTLER			
Adalar/Marmara Bölgesi	Tuzlukçu/İç Anadolu Bölgesi	Gölpazarı/Marmara Bölgesi	Daday/Karadeniz Bölgesi
Dinar/Ege Bölgesi	Vezirhan/Marmara Bölgesi	Manyas/Marmara Bölgesi	Fındıklı/Karadeniz Bölgesi
Kırklareli/Marmara Bölgesi	Tut/Güney Doğu Anadolu Bölgesi	Malkara/Marmara Bölgesi	

Nilüfer Belediyesi'nin Sağlıklı Kentler Birliği dışında bağlı olduğu birlikler ise,

- Bursa Turizmini Geliştirme Birliği
- Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği
- Bursa İli Hayvancılığı Geliştirme Birliği
- Bursa Belediyeler Birliği
- Fikri ve Sınai Mülkiyetin Uluslararası Korunması Birliği
- Türkiye Kalite Derneği (KalDer)
- Uluslararası Kuruluş üye olunması ve yönetim görevini üstlenecek bir kurul kurulması
- Tarihi Kentler Birliği Üyeliği
- Bisiklet Dostu Kentler Ağı Üyeliği
- Avrupa Bisiklet Ağı (EUROVELO) Üyeliği
- Birleşmiş Kentler ve Yerel yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatına (UCLG-MEWA) Üyelik
- Avrupa Kalite Yönetimi Vakfına (EFQM) Üye Olunması
- İsveç UMEA Belediyeleri ile birlikte Türk- İsveç Belediye Ortaklık Ağları Projesi (TUSENET), Kardeş Şehir Protokolü (TUSEPART) ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TUSEQUAL) Projelerinde Ortaklık Ağlarının Kurulması
- Uluslararası Kütüphaneler ve Kütüphane Dernekleri Federasyonu (IFLA) Üyeliği
- Kentsel Gelişme Küresel Fonu'na Kurucu Üyelik Başvurusu olarak verilmiştir [240].

Nilüfer Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliğine ilk 2005 yılında katılmıştır. Nilüfer belediyesinin Şehir Sağlık Profili ve Şehir sağlık gelişim planı bulunmaktadır. Sağlıklı Kent Planlamasına yönelik yaptıkları çalışmalarına örnek olarak;

2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, ‘‘Oyun Engel Tanımaz’’ projesi ile Sosyal Sorumluluk kategorisinde ödöl almıştır. Bu proje ile;

- Engelli ve engelsiz çocukların birlikte güvenle vakit geçirebileceği, onların yeşil alan ve oyun alanı ihtiyacını karşılayabileceği sağlıklı bir parkı oluşturmak,
- Engelli bireylerin günlük yaşama dahil olmasını sağlamak,
- Parklardaki oyun araçlarının engelli ve gençlerin kullanımına uygun, çevre dostu ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı olarak tasarlanması,
- Sosyal alanları kullanırken toplumun daha özverili ve dikkatli bir kullanıcı olarak bulunması,
- Kentsel mekânın engelli ve engelsiz bireylerin tümünün kullanımına uygun tasarlanması konusunda kapasite oluşturulması,
- Kullanılan yöntem ve uygulanan programlarla bir kalıp oluşturmak ve mimarlık kültürüne katkıda sunmayı amaçlamaktır.

Kentsel çevrelerdeki eşitsizliklerin belirlenip azaltılması, engelli grupların ve özel sağlık ihtiyacı bulunan bireylerin sorunlarına çözüm üretilmesinde yerel yönetimlerin önemli girişimleri bulunmaktadır. Bu bağlamda Nilüfer Belediyesi ve Nilüfer Kent Konseyinin iş birliğinde çocukların kendi ihtiyaçları kapsamında ürettiği ‘‘Oyun Engel Tanımaz’’ Projesi oluşturulmuştur. Bu proje Sağlıklı Kentler Birliği’nin (SKB) 2005 -2020 Stratejik Planı’nda yer alan vizyon, misyon ve stratejik amaç ve hedeflere uyum göstermektedir. Bu proje ile Nilüfer kentinde tüm grupların kentsel hizmetlerden faydalanarak toplumsal yaşama dahil olduğu, bir arada ve eşit yaşam şartlarına sahip olmak için farklılıkların ve değerlerin bütünleştiği proje örneğidir (Şekil 4.11) (a, b, c) [77].

a

b

c

Şekil 4.11. Oyun engel tanımaz.

2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasına, Sosyal Sorumluluk Kategorisinde ‘‘Olgun Gençlik Merkezi’’ projesi ile katılım sağlamıştır (Şekil 4.12) (a, b).

Proje kapsamında;

- İnsan hayatının her evresinde sağlıklı ve mutlu bir dönem geçirmesi,
- İlçedeki 55 yaş üstü kişilerin sağlıklı ve aktif yaşlanması,
- Olgun gençlere psiko-sosyal destek hizmetleri, kişisel gelişim etkinlikleri, eğitsel hizmetler, sosyo-kültürel faaliyetler, boş zaman aktiviteleri ve sağlık hizmetleri verilmesi,
- Verilen hizmetlerin insan odaklı, kapsayıcı, sürdürülebilir ve kapsayıcı olması,
- Yetişkinlerin 3. Kuşak (torun, yeğen... gibi) yakınlarıyla sosyalleşmesi ve aktif zaman geçirmesi,
- Sağlıkla yaşlanma için genel rutin sağlık kontrollerinin alışkanlık haline getirilmesi,

- Sağlık olayının ruhsal, fiziksel ve ekonomik yönleri ile incelenmesi ve bir bütünlük oluşturulması,
- Olgun gençlerin etkileşim ve iletişim platformlarında aktif olarak yer alması,
- Toplum refahının artırılması ve topluluk kültürünün desteklenmesi amaçlanmıştır [77].

a

b

Şekil 4.12. Olgun gençlik merkezi.

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Nilüfer Belediyesi “Nilüfer Uluslararası Spor Şenlikleri” projesi ile ödül almıştır (Şekil 4.13) (a, b, c). “Sporun Kenti Nilüfer” sloganıyla hareket eden Nilüfer Belediyesi proje kapsamında;

- Gençlerin çeşitli branşlardaki sportif faaliyetlere katılımı teşvik edilerek daha sağlıklı bir nesil oluşmasını sağlamak,
- Sportif etkinliklerin fiziksel kazanımları yanında, psikolojik ve sosyolojik yönden iletişim, sosyalleşme, saygı görme/gösterme gibi bir arada yaşama ve iş yapma yeteneklerinin gelişmesini sağlamak,
- Dürüst oyun kapsamında oyun ve yarışma kurallarına uygun olarak sevgi, dostluk, kardeşlik ve arkadaşlık anlayışı ile hoşgörülü ve sportmence davranış biçimleri kazandırmak ve Nilüfer Belediyesinin kardeş şehirlerinin katılımıyla karşılıklı olarak farklı kültür ve geleneklerin paylaşarak kültürlerarası diyalogun artırılması amaçlamaktadır.

Bursa Nilüfer Belediyesi Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı, Nilüfer kenti sanayi tabanlı kent olup aynı zamanda kentsel hareketliliğinde fazla olduğu bir yerdir. Bu kentte düşük karbon salımlı bir hayat oluşturacak şekilde halkın davranış biçimlerini değiştirmek, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırmaya yönelik girişimlerde bulunma ve yaygınlaştırmak, kendi çalışmaları ve hedeflerinde de sürdürülebilir kentsel gelişmeyi hayata geçirmek gayesi ile planlar yapmak ve gerçekleştirmeyi Nilüfer Belediyesi görev edinmiştir. 2013 yılında hazırlanan bu çalışma yenilenebilir enerji kaynakları tüketimi ve enerji verimliliği konusunda kararlar almak ve projeler oluşturmak için Türkiye’ye örnek yeni bir yapılanma oluşturmuştur. Plan başkanlar sözleşmesi şeklinde oluşturulmuş, enerji kaynakları hesaplanmıştır. Nüfus yoğunluğu, konut dağılımları ve enerji tüketimleri yönüyle değerlendirilmiştir [15].

Şekil 4.13. Nilüfer uluslararası spor şenlikleri.

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Nilüfer Belediyesi Sosyal sorumluluk kategorisinde, “Sağlıklı Kentler İçin Yenilikçi Yaklaşımlar: Nilüfer İnovasyon Merkezi” projesi ile ödül almaya hak kazanmıştır.

Projenin amacı; sağlıklı kente erişmek için halkın katılımının önemli olması, bu aşamada sosyal sorumluluk bilinci edinilerek, dezavantajlı gruplara, kadın ve çocuklarımıza yönelik projelerle fark yaratmak, aktif vatandaşlık bilincini geliştirmek ve bunu sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler temeline oturtmak esastır. Nilüfer kentinde kurulmuş olan bu merkez halka açık olup sağlıklı ve mutlu bir kent oluşturulmasına yönelik yapılan çalışmalara halkın aktif katılımını sağlayarak ayrımcılık olmadan aidiyet duygusunun oluşmasına zemin oluşturmuştur. Her kesimi kapsayıp gençlere yönelik çalışmaları ile ön plana çıkmaktadır.

Nilüfer İnovasyon Merkezinin amaçları ve çalışma şekli, Sağlıklı Kentler Birliği 2005 2020 Stratejik Planı’nın Stratejik Amaç 1 bölümünde ise “Tüm vatandaşların yaşarken

mutlu hissedeceği sağlıklı şehirler inşa etmek, herkese eşit ve konforlu bir yaşam sağlamak için; sağlık, ulaşım, planlama, çevre, altyapı gibi sorunlara kalıcı çözümler getirecek ortak projeler geliştirmek, 2020 yılı sonuna kadar Türkiye’de yaşayan insanların Sağlıklı Şehirler Hareketi’nin sonucunda, sosyal, ekonomik, fiziksel, kültürel ve eğitim açısından daha doyurucu yaşam koşullarına sahip olmasını sağlamak.” Amacına uygun bir projedir.

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Sağlıklı Çevre kategorisinde Nilüfer Belediyesi “Nilüfer Ölçüyor” projesi ile ödüle layık görülmüştür (Şekil 4.14).

Proje kapsamında;

- Sürdürülebilirliğin sağlandığı, yaşanabilir sağlıklı kentler oluşturmak için çevre sorunları konularında uzun dönemli planlamalar yapmak,
- Çevre ölçümleri yaparak riskleri belirlemek ve bunların ortadan kaldırılmasına yönelik çeşitli çalışmalar ve projeler yürütmek,
- Eğitimler düzenleyip raporlar yayınlarak toplumun çevre sorunları hakkında bilinçlenmesini sağlamak, çevre sağlığını etkileyen konular hakkında halka güvenli bilgi aktarımı yapmak amaçlanmıştır.

Bu proje sonuçlarına göre, elektromanyetik alan, ışık kirliliği, hava kalitesi, su kalitesi, karbon emisyonu, çevresel boyutlarında ölçümler yapılarak Nilüfer ilçesinin sağlıklı bir kent olması doğrultusunda uygulanacak doğru ve etkin projeler için veriler sağlanmaktadır

Şekil 4.14. Nilüfer ölçüyor.

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Sosyal sorumluluk kategorisinde “Bisikletli Kartallar, Güven ve Huzuru Sürdür” projesi ile ödüle layık görülmüştür (Şekil 4.15).

Şekil 4.15. Bisikletli kartallar.

Projenin amacı;

- Cinsiyet, yaş fark etmeden kentte güven ve mutluluk bilincinin kazandırılması için gerekli olan koruyucu faaliyetlerde bulunmak,
- Nilüfer kentinde sporun yaşam tarzı haline getirilmesi, kentte bulunan 160 km’yi bulan yollarıyla bisiklet kullanımını teşvik etmek, yaşam boyunca spor kültürünü, çevre duyarlılığını, huzurun sağlanabilirliğini oluşturmak,
- Yoğun trafiğin sebep olduğu çevre kirliliğini azaltmak ve karbon salınımını azaltmak için bisiklet kullanımına teşvik etmek ve örnek oluşturmak,
- Kent içinde bisikletli kartalların halkla iç içe olup görüş, tavsiye, talep ve şikayetlerine çözüm bulmak,
- Engelli yolları ve bisiklet yollarının açık tutulmasında gözetleyici olmak,
- Zabıta mesleği ile ilgili öğrencilerin bilgilendirilmesi,
- Kent içinde bisiklet ile ulaşım sağlayanlara destek olmak,
- Nilüfer’de daha güvenli ve huzurlu vatandaşlık bilinci oluşturmak, birlikte yönetimin, huzur ortamının, güven ortamının oluşmasında mobilize Bisiklet Kartalları ile vatandaşlar arasındaki diyalog ortamının arttırılması amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak bu proje, Sağlıklı Kentler Birliğinin “Toplumsal Katılım”, “Toplumdaki Sağlık Seviyesini Artırmak” ve “Bölgeler arası eşitsizlikleri azaltmak” “Güvenliğin sağlanması”, “Ulaşılabilirlik” ilkeleri doğrultusunda gerçekleştirilen bir projedir. Nilüfer Belediyesi Birliğin hedeflerine uygun stratejik hedeflere 2015-2019 Stratejik Planı’nda yer vermiştir. Nilüfer Belediyesi Stratejik Planı’nda bulunan “Toplumsal Gelişim”, “Toplum Refahı ve Güvenliği” temel hedefi altında bulunan amaçlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Bu kentte yaşayan bireylerde kente aidiyet duygusu oluşması temel alınmıştır [78].

4.1.4. Mudanya Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları

Mudanya ilçe nüfusu 2020 yılı TÜİK verilerine göre 102.523'tür. Bursa'nın merkez ilçeleri arasında olan Mudanya, 28-29 derece doğu boylamları ile 40-41 derece kuzey enlemleri arasında bulunmaktadır. İlçe arazisi engebelidir. Mudanya'da ılıman Marmara iklimi hakimdir. Yazları kurak olup kışları ılık ve yağışlıdır. Yılın en soğuk zamanı Şubat ayı, en sıcak zamanı Ağustos ayıdır. İklim şartları ve hava kalitesi nedeniyle dışarıdan çokça göç almış bir kettir. Balıkçılık ve zeytincilik ekonomik kaynaklardır. İlçede tarımsal faaliyetler yapılmaktadır. İlçe semtlerinden Güzelyalı'dan hızlı feribot ile İstanbul'a 75 dakikada ulaşım sağlanmaktadır [241].

İlçe sınırlarını ve çevre bağlantıları Harita 4.4'de gösterilmiştir [242].

Harita 4.4. Mudanya ilçe sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.

Tarihi milattan önce 7. Yüzyıla kadar uzanan bu ilçe Mudanya ilçesi Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş temelini atan 3-11 Ekim 1922 tarihleri arasında imzalanmış olan Mudanya Mütarekesi anlaşmasına ev sahipliği sebebi ile önemli bir yer tutmaktadır [243].

İlçede birçok tarihi yapı bulunmaktadır. Günümüze kadar korunmuş olan yapılar; Hasanbey Kültür Merkezi, Myrleia Antik Kenti, Kemerli Kilise, Baş Melekler Kilisesi, Apostoloi Kilisesi, Hagios Stephanos Kilisesi (Fatih Cami), Dereköy Kilisesi, Taş Mektep, Mudanya Ortodoks Kilisesi (Uğur Mumcu Kültür Merkezi), Tren Garı Binası (Montania Otel), Tahir Paşa Konağı, Mütareke Evi Müzesi olarak bulunmaktadır (Şekil 4.15, Şekil 4.15, Şekil 4.16, Şekil 4.17), [244].

Şekil 4.15. Mudanya sahil.

İlçenin kardeş şehirleri çizelge 4.7’de verilmiştir [245].

Çizelge 4.7. Mudanya Belediyesi yurt dışı kardeş kentleri.

YURT DIŞI KARDEŞ KENTLER		
Yunanistan’ın Halkidiki Mudania Nea Propondida Kenti	Kıbrıs Beyarmudu Belediyesi	Fransa’nın Romorantin Kenti
Nea Propondida Kenti	Bulgaristan	Bosna Hersek

Şekil 4.16. Mudanya Mütareke Evi Müzesi.

Şekil 4.17. Tahir Paşa Konağı.

Mudanya Belediyesi'nin Sağlıklı Kentler Birliği dışında bağlı olduğu birlikler ise, Türkiye Belediyeler Birliği ve Tarihi kentler Birliği'dir.

Mudanya Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliğine 2006 yılında katılmıştır. Mudanya Belediyesi'nin Şehir Sağlık Profili bulunmaktadır. Sağlıklı Kent Planlamasına yönelik yaptıkları çalışmalarına örnek olarak;

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, Büyükşehir İlçe Belediyeleri Sağlıklı Çevre Kategorisinde Mudanya Belediyesi "Sokak Hayvanları Beslenme Odağı" projesi ile ödüle layık görülmüştür (Şekil 4.18) (a, b, c).

Mudanya Belediyesi Fen işleri Müdürlüğü ve STK'ların ortaklığındaki projede amaç;

- Kent merkezindeki başıboş hayvan nüfusunu kontrol altına almak,
- Kent merkezindeki sokak hayvanlarını kırsal alana taşımak,
- 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'na kapsamında kısırlaştırılacak sokak hayvanlarının planlamasını kolaylaştırmak,
- Beslenme odakları ile sokak hayvanlarının su ve mamaya erişimini kolaylaştırmak,
- Tedaviye İhtiyacı olan hayvanların tespitini kolaylaştırmak,
- Sivil toplum kuruluşları ile bağlantılı olarak çalışmak olarak sıralanmaktadır.

Bu proje ile kent içi görsel temizlik, çevre sağlığı, halk sağlığı ve hayvan sağlığı bakımından fayda sağlamıştır [78].

a

b

c

Şekil 4.18. Sokak hayvanları beslenme odağı.

2018 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında, sosyal sorumluluk kategorisinde ‘‘Uğur Böceği Evi Sağlık Projesi’’ ile ödöl almaya hak etmiştir (4.19).

Projenin amacı;

- Randevu sistemi ile evlerde sağlık hizmeti sağlamak, birime gelen hastalara iğne, pansuman vb. hizmetler vermek,
- Hastaneye ulaşım imkanı olmayan yaşlı ve engelli hastalara gidiş dönüşte kolaylık sağlamak,
- İlçe geneli yeni doğan bebeklerin doğum öncesinde ve sonrasında sağlıkla alakalı her türlü bakımının yapılması da bu proje kapsamındadır.

Proje sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda, belediye ve vatandaş arasında bağlantı oluşarak hizmet kalitesinde artış olması, verilen ücretsiz sağlık hizmetleri ve hizmetlere erişim kolaylığı ile mutlu insanların görülmesi, akülü sandalye, hasta yatağı, tekerlekli sandalye gibi tıbbi ihtiyaçların karşılanması insanların mutlu ve ihtiyaç hissettikleri her vakit anında olunduğunu bilmesi projenin sonuçlarını arasındadır.

Şekil 4.19. Uğurböceği evi sağlık projesi.

4.1.5. İnegöl Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği Çalışmaları

İnegöl ilçe nüfusu Türkiye İstatistik Kurumu 2020 senesi sonuçlarına göre 281.384'dür. Bursa merkez dışındaki en büyük ilçesidir. Nüfus bakımından güney Marmara'nın ikinci büyük kentidir. Sanayi bakımından da en büyük ve en yoğun kenttir. İlçe Bursa-Eskişehir karayolunun 45. Kilometresinde konumlanmaktadır. Anadolu yarımadasının kuzey batısında, Marmara Bölgesi'nin güneydoğusunda bulunmaktadır. 40° 09' derece kuzey enlemi 29° 49' doğu boylamı arasındadır [246].

İnegöl ilçe sınırlarını ve çevre bağlantıları Harita 4.5'te verilmiştir [247].

İlçede Osmanlı döneminden kalma önemli tarihi eserler bulunmaktadır. İnegöl'de tarihi değeri olan ve mimari özellikleriyle öne çıkan camiler, kervansaray ve bedestenler, hamamlar ve türbeler ile meşhur "İnegöl Evleri" günümüzde etkinliğini sürdürmektedir. Güney Marmara bölgesinde yaşamış karasal memeli hayvanlara ait kalıntılara İnegöl çevresindeki Çitli, Kestanealan, Tahtaköprü ve Hacıkara yakınlarındaki fosil yataklarında rastlanmıştır. Tahtaköprü mevkiinde yoğun fosil kalıntıları bulunmaktadır ve bilimsel kazılar ile İnegöl Açık hava Doğa Tarihi Müzesi haline gelmiş olup turizmini geliştirecek bir varlıktır. Nüfusun yaklaşık %70'i sanayi ve ticaret bölümünde, %30'u ise tarım sektöründe etkinliğini sürdürmektedir.

İlçenin tarihi çok eski tarihlere dayanmaktadır. İnegöl'de Cumatepe, İnegöl 2, Şıbalı, Boğazköy, Palangatepe ve Kurşunlu olmak üzere 6 höyük bulunmaktadır. İlçenin orta yerinde bulunan höyük Cumatepe höyüğüdür (Şekil 4.20) (a, b).

Harita 4.5. İnegöl ilçe sınırları ve çevre ilişkilerini gösteren harita.

a

İnegöl ilçe iklimi Karadeniz ile Akdeniz iklimi arasında geçiş göstermektedir. Bölge ılıman Marmara iklimine sahiptir. Yaz mevsimi sıcak ve az yağışlı, kış mevsimi soğuk ve bol yağışlıdır ve yoğun don olayları görülmektedir [248].

İlçenin kardeş şehirleri Çizelge 4.8’de gösterilmiştir [249].

Çizelge 4.8. İnegöl Belediyesi yurt dışı ve yurt içi kardeş kentleri.

YURT DIŞI KARDEŞ KENTLER		YURT İÇİ KARDEŞ KENTLER
Donji Vakuf/Bosna Hersek	Rustavi/Gürcistan	Şavşat/Artvin
Dunaujvaros/Macaristan	Novi Pazar/Bulgaristan	Posof/Ardahan
Mitrovica/Kosova	Tahtamukay	Melikgazi/Kayseri

b

Şekil 4.20. İnegöl.

İnegöl Belediyesi’nin Sağlıklı Kentler Birliği dışında bağlı olduğu birlikler ise, Türkiye Belediyeler Birliği’dir.

İnegöl Belediyesi 2019 yılında Sağlıklı Kentler Birliğine katılmıştır. Sağlıklı Kent Planlamasına yönelik yaptıkları çalışmalarına örnek olarak;

2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasına, ‘‘Oylat Yeşil Enerji’’ projesi ile katılım sağlamıştır. İnegöl’ün şifalı kaynak sularının kullanılması, bölgedeki tesislerin tamamının ısınma ihtiyacının karşılanması ve fosil yakıtın sıfıra indirilmesi, fosil yakıt tüketiminin sonlandırılmasıyla hava, su ve toprak kirliliğinin önüne geçilmesi, tesislerde yapılan yıllık ısınma ve elektrik gideri için giderlerden tasarruf edilmesi ve yemyeşil doğasıyla temiz havasıyla çevre dostu bir turizm merkezi oluşturmak amacıyla kurulmuştur (Şekil 4.21) (a, b, c).

Proje kapsamında;

- Buradaki kaplıca ve termal suyun birçok hastalığa şifa olması ve Yeşil Enerji Projesiyle enerji üretimine katkıda bulunmaktadır,
- Şifalı termal suyun en etkin ve yararlı kullanılması bakımından Türkiye’de ilk ve tek olmasıdır,
- Tesislerde kullanılan suyun yeniden değerlendirilmesi sağlanmıştır,
- Projede en önemli özellik ise kömür kullanımının bitirilerek hava kirliliğinin önlenmesinde fayda sağlamasıdır,
- Sistem özelliği olarak kuruluş içerisinde, ısınma, aydınlatma ve diğer ihtiyaçların giderilmesi için kullanılan elektrik bedelsiz haldedir ve üretilen fazla elektrik ticari amaçla kullanılacaktır,
- Proje enerji verimliliği, çevre kirliliğini önleme, işletmeye sağlayacağı maddi katkı, müşterinin memnun olması ve çalışan kişilerin memnun olması anlamında birçok faydayı içerisinde beraber bulundurması açısından önemlidir.

İnegöl Belediyesi 2014-2019 Stratejik Planında yer almamaktadır.

a

b

c

Şekil 4.21. Oylat.

2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasına, Sağlıklı Şehir Planlaması Kategorisinde “Doğa Sporları Turizm Merkezi (DOSTUM)” projesi ile katılım sağlamıştır. Bu proje ile ilçe genelinde doğa sporlarına olan ilgi ve farkındalık artmıştır. İlçeye, ülke genelinde doğa sporlarına ilgisi olanlar tarafından ziyaret geçmiş yıllara oranla artmıştır. Kurulan Doğa Sporları ve Turizm Merkezinde; doğa yürüyüşleri, okçuluk, motocross, bisiklet, atv safari, offroad, foto safari, yamaç paraşütü, hafif sivil uçaklar, balık tutma, deniz bisikleti, kampçılık, oryantiring gibi pek çok doğa sporunu yapma olanağı sunulmuştur ve bu yörede yaşayan insanların sanayi alanında çalışması nedeniyle oluşan hareket kısıtlaması da bu şekilde son bulmuştur (Şekil 4.22) (a, b).

Doğa sporlarının faydası gruplar halinde yapılması ve yalnızlaşan kent insanına sosyal ve ruhsal anlamda fayda sağlamasıdır.

2014-2019 Stratejik Planında yer alan Stratejik Alan ve Hedefler doğrultusunda 2016 yılında faaliyete geçirilmiştir. İnegöl’de ekolojik dengenin bozulmasına neden olan faktörlere karşı önlemler almak, Çevre temizliği, ekolojik ve estetik doğal varlığın korunmasına yönelik tesisler ve merkezler kurmak, ilçedeki turizm potansiyelini artırmak ve buna yönelik projeler üretmek, sosyal belediyecilik olgusu ile sosyal hayat ve sporda tesisleşmeyi desteklemek, aktivite alanları oluşturmak proje hedefleridir.

a

b

Şekil 4.22. Doğa sporları turizm merkezi.

2017 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasına, Sosyal Sorumluluk Kategorisinde “Aile Danışma Merkezi ve Engelliler Gündüz Bakım Evi” projesi ile katılım sağlamıştır. Projede engelli vatandaşlarında toplumda hak ve eşitliklerden faydalanma imkânı olması, bu konuda yerel yönetimlerin imkân ve fırsatlar sunması amaçlanmıştır (Şekil 4.23) (a, b), [22].

Bu konuda İnegöl Belediyesi özellikle eğitim yaşını geçmiş, herhangi bir rehabilitasyon ve eğitim kurumuna kayıtlı olmayan engelli bireylerin de topluma kazandırılması, engelli bireye sahip ailelerin yaşadığı sıkıntıların paylaşılması ve bu ailelere danışmanlık hizmeti verilmesi amacıyla Aile Danışma Merkezi ve Engelliler Gündüz Bakım Evi projesini hayata geçirmiştir.

Aile Danışma Merkezi ve Engelliler Gündüz Bakım Evi yukarıda belirtilen İnegöl Belediyesi 2014-2019 Stratejik Planında yer alan Stratejik Alan ve Hedefler doğrultusunda 2016 yılında faaliyete geçirilmiştir.

a

b

Şekil 4.23. Aile danışma merkezi ve engelliler gündüz bakım evi.

4.2. SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİNE BAĞLI BELEDİYELERİN ANKETLER VE DEĞERLENDİRMELERİ

Bu bölümde ilk olarak 4.2.1 başlığı altında Sağlıklı Kentler Birliğinin tüm üyelerine her yıl sonunda uyguladığı anket bulunmaktadır. 2020 değerlendirme çalışması örnek olarak belirtilmiştir.

4.2.1. Sağlıklı Kentler Birliği Tarafından Yapılan Çalışmaların Anket Sonuçları Değerlendirme

Sağlıklı Kentler Birliği tarafından her yıl üyelerin çalışmalarını takip etmek, üye belediyeler tarafından yürütülen çalışmaların paylaşılmasını kolaylaştırmak ve Sağlıklı Kentler Birliği tarafından yürütülen faaliyetleri belediyelerin ihtiyaçlarıyla eşleştirmek için Yıllık Değerlendirme Anketi uygulanmaktadır. 2020 değerlendirme çalışması ile üye belediyelerin karşılaştıkları zorluklar ve fırsatlar; eğitim ihtiyaçları, odaklandıkları 7. Faz

temaları ve genel eğilimler incelenerek, Birlik Başkanlığı'nın üyelerine sunduğu hizmetlerin arttırılması, genişletilmesi ve yönlendirilmesi için bir veri tabanı oluşturulmuştur.

Ankette;

- Temel bilgiler
- Polik durum ve ortaklıklar
- Kapasite geliştirme
- Şehir sağlık profili
- Şehir sağlığını geliştirme planı
- Covid-19 salgını ile mücadele
- İzleme ve değerlendirme
- Sağlık hizmetlerine ilişkin bilgiler
- Hibe programları ve fon desteklerine ilişkin bilgiler
- Yıllık değerlendirme anketine ilişkin bilgiler bölümlerinde toplam 52 soru yöneltilmiştir.

Birlik üyesi belediyelerden gelen 1 Ocak 2020 – 31 Aralık 2020 anket dönemine ait, toplamda 3172 cevap incelenmiştir. 2020 yılı sonunda yapılan değerlendirme anketine göre;

2020 yılında üye sayısı 75'e yükselmiş ve ankete katılan üye belediye sayısı 61 olmuştur.

Sağlıklı Kentler Birliği'nden özellikle talep edeceğiniz eğitim başlıkları nelerdir? Sorusuna verilen yanıtlara göre başlıklar;

- Korunan alanlarda yenilenebilir ve yeşil enerji eğitimi, kentsel karbon ayak izi envanteri hazırlanması eğitimi, sağlıklı yaşam, su kaynaklarının kullanımı
- Sağlıklı şehirler ve akıllı kentler, şehir sağlık profili eğitimi, kent sağlığı gelişim planı hazırlama eğitimi
- Belediye hizmetlerinin engelli bireylere uygun hale getirilmesi, geri dönüşüm farkındalığının yaygınlaştırılması

- Sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında şehir sağlık gelişim planı hazırlanması, pandemi sonrası yerel yönetim- dirençli kentler, sağlık etki değerlendirmesi
- Sağlıklı toplum politikası, sağlık ve teknoloji, DSÖ 7. faz üyelikleri, AB hibe projeleri, covid-19 ile mücadele
- Dezavantajlı grupların eğitimi ve sağlık ölçütlerinin yükseltilmesi, çocuklar ve gençlerde bağımlılık riskinin engellenmesi, erişilebilir kentler, yaşlı dostu kentlerin oluşturulması
- Küresel Isınma, sıfır atık uygulamaları, turizm ve sağlıklı kentler, çevre sağlığı, iş sağlığı ve güvenliği, bağımlılıkla mücadele, sektörler arası iş birliği
- İklim değişikliği uyum planı, biyogaz yönetimi ve değerlendirilmesi, göç ve toplumsal etkileri, katı atık bertaraf tesisi projeleri, evde sağlık hizmetleri eğitimi, sera gazı hesaplama eğitimi
- Kuraklık ve su tüketimi, kentsel tasarım, ekolojik yaşam, göçmenlerin sağlıklı kentlere entegrasyonu, yurt dışında sağlıklı kentler için iyi uygulama örnekleri, hava ve su kirliliğinin kontrolü
- Yerel yönetimlerin afet yönetimi, sıfır atık-atık yönetimi eğitimi, AB hibe proje hazırlık eğitimi, iklim değişimi ve etkileri
- Yenilenebilir enerji kaynakları, pandemi yönetimi, kentlerde ruh sağlığı gelişimi ve iyileştirme stratejileri
- Sağlıklı tarım, sualtı atık toplama yöntemi, yerel yönetimler için akıllı uygulama örnekleri, ulusal ajans hibe projelerinin hazırlanması ve yürütülmesi eğitimi
- Termal sağlık, sağlıklı şehirler eğitimi, ilkyardım eğitimi, psikoloji ve sosyoloji eğitimleri
- Yenilikçi uygulama ve teknolojiler, çevre, sağlık ve sosyal projeler

Yapılan ankete göre Şehir Sağlık Profili bulunan üye belediyeler listesi Çizelge 4.9’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.9. Şehir sağlık profili hazırlamış olan üye belediyeler.

Bilecik Belediyesi	İzmir Büyükşehir Belediyesi	Odunpazarı Belediyesi
Burdur Belediyesi	Kadıköy Belediyesi	Osmangazi Belediyesi
Bursa Büyükşehir Belediyesi	Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi	Pendik Belediyesi
Çankaya Belediyesi	Karşıyaka Belediyesi	Süleymanpaşa Belediyesi
Darende Belediyesi	Malkara Belediyesi	Tepebaşı Belediyesi
Denizli Büyükşehir Belediyesi	Mezitli Belediyesi	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Gölcük Belediyesi	Nilüfer Belediyesi	Yalova Belediyesi

Yapılan ankete göre Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunan üye belediyeler listesi Çizelge 4.10'da gösterilmiştir.

Çizelge 4.10. Şehir sağlığını geliştirme plan olan belediyeler.

Burdur Belediyesi	Mezitli Belediyesi
Bursa Büyükşehir Belediyesi	Nilüfer Belediyesi
Çankaya Belediyesi	Ordu Büyükşehir Belediyesi
Gölcük Belediyesi	Tepebaşı Belediyesi
İzmir Büyükşehir Belediyesi	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Malkara Belediyesi	

Şehir Sağlığını Geliştirme Planınızda hangi ana başlıklar yer almıştır? Sorusuna verilen cevaplar ise;

- Çevre, halk sağlığı, sağlıklı yaşlanma, su tasarrufu, katı atıkların bertaraf
- Nüfus yapısı ve demografi, sağlık ve sosyal hizmetler, eğitim seviyesi ve dinamikleri
- Ekonomik yaşam, fiziksel çevre ve barınma, kültür ve sanat
- Sağlık, sosyo ekonomik durum, fiziksel ve sosyal altyapı, dezavantajlı gruplar
- Yaşam koşulları, yapıli çevre ve planlama, toplumsal yapı ve sosyal sermaye
- Sağlıklı kent kavramı, konut-barınma koşulları, eğitim, kent güvenliği
- Kent planlama, ulaşım, ekonomi, kültür, çevre, olağandışı durum, eşitsizlikler olarak sıralanmaktadır.

Sağlıklı bir çevre oluşturulması anlamında ve buna katkı sağlamak adına, yapılan sağlık çalışmalarıyla ilgili müracaatta bulunduğunuz ulusal veya uluslararası hibe programları var mı? Cevabınız evet ise hangisidir? Sorusuna verilen cevap;

- ABD Büyükelçiliği Hibe Programı, İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programı
- IZKA Sosyal Uyumun Geliştirilmesine Yönelik Mali Destek Programı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı- Güney Marmara Kalkınma Ajansı SODES Programı
- Avrupa Birliği Çevre ve Şehircilik Bakanlığı- İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programı
- Japonya Büyükelçiliği Yerel Hibe Programı (Hasta Nakil Aracı Temin Hibe Programı)
- Avrupa Birliği, Türkiye Ulusal Ajansı, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı
- BEBKA, Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı Refah Fonu- Geleceğin Şehirleri Küresel Programı
- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Avrupa Birliği Horizon 2020 (Ufuk 2020) Programı
- ENCHANT (Davranış Değişim Dönüşüm Stratejileri Yoluyla Enerji Verimliliği) Hibe Programı
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yaşlı Destek Programı, IPA Programları
- Güney Ege Kalkınma Ajansı Hibe Fonları, Dünya Bankası Hibe Fonları, TÜBİTAK, TBB Proje Fikir Yarışmaları
- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Programları
- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, Aile, Zafer Kalkınma Ajansı
- Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yaşlı Destek Programı
- AHİKA 2020 Yılı Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi Mali Destek Programı

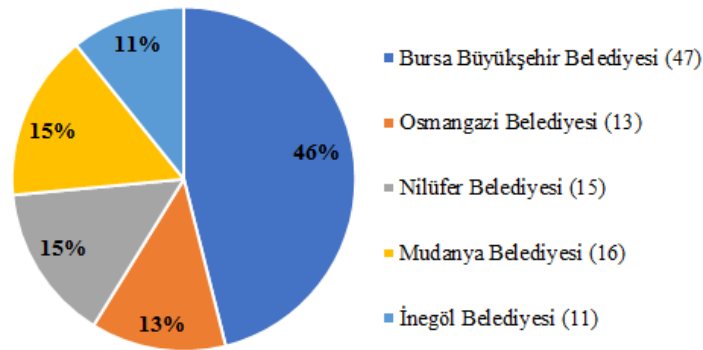
Olarak sonuçlar elde edilmiştir.

2020 Sağlıklı Kentler Birliği yıllık değerlendirme anketini gönderen toplam 61 üye belediye bulunmaktadır. 14 belediyeden bu konuda dönüş olmamıştır [253].

Bu çalışma kapsamında ise uygulanan anket verileri ve değerlendirmeleri her belediye için açıklanarak yazılmıştır. Katılan kişi sayısı değerlendirmesi için üye belediyelerin hepsini bir arada bulunduğu grafik ise aşağıdaki gibi gösterilmiştir (Şekil 4.24).

Grafiğe göre katılım oranları %46'sı Bursa Büyükşehir Belediyesi, %13'ü Osmangazi Belediyesi, %15'ü Nilüfer Belediyesi, %15'si Mudanya Belediyesi, %11'i İnegöl Belediyesi olarak belirlenmiştir.

ÜYE BELEDİYELERİN KATILIM ORANLARI

Şekil 4.24. Bursa'da birlik üyesi bütün belediyelerin ankete katılım yüzdeleri gösterimi.

4.2.2. Bursa Büyükşehir Anket Sonuçları Değerlendirme

Yapılan bu çalışma doğrultusunda üye belediyelere yöneltilen anket soru başlıkları aşağıda sıralamaktadır.

Ankette;

- Genel profili belirlemeye yönelik temel bilgiler
- Sağlıklı Kentler Birliğinin (SKB) nitelikleri
- Sağlıklı Kentler Birliğinin üyelik kriterleri
- Sağlıklı Kentler Birliğinin yararları
- Sağlıklı Kentler Birliğinin Misyonu
- Sağlıklı Kentler Birliğinin Vizyonu
- Sağlıklı Kentler Birliğinin amaç ve hedefleri

- Birlik faaliyetlerinin takibi
- Birliğin yoğunlaşması istenilen faaliyetler bölümler başlıkları altında toplam 96 soru yöneltmiştir.

Bursa Büyükşehir Belediyesinde 19 Daire Başkanlığına bağlı 73 birim müdürlüğü olmak üzere toplam 92 birim bulunmaktadır. 1-30 Nisan tarihleri arasında yüz yüze görüşülen ankette 1 cinsiyet belirtmeyen, 11 kadın, 35 erkek, toplam 47 kişi ile anket yapılabilmektedir. Covid-19 salgını sebebi ile görüşülemeyen ve katılım sağlamak istemeyenler olmuştur.

Bursa Büyükşehir belediyesinden ankete katılan müdürlükler;

- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
- Genel sekreterlik
- Gençlik Spor Hizmetleri Daire Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- Basın Yayın ve halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı
- Akıllı Şehircilik ve İnovasyon Daire Başkanlığı
- İnsan kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
- Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
- Zabıta Daire Başkanlığı
- Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı
- Mali Hizmetler Daire Başkanlığı
- Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı
- Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı
- Park ve Bahçeler Daire Başkanlığı
- İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı
- Kırsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı

- Kültür ve Sosyal  şler Daire Başkanlığı
- Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı
- Fen  şleri Daire Başkanlığı
- Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı olarak listelenmektedir.

Anket sonuçları sonrası yapılan değerlendirmelere göre;

Bursa Büyükşehir Belediyesinde ankete katılım sağlayan kişilerin cinsiyet, yaş, eğitim, meslek gibi genel profili belirlemeye yönelik verilerin elde edildiği bilgiler  izelge 4.11’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.11. Bursa Büyükşehir Belediyesi Temel Bilgiler.

Sorular	Yanıtlar	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	
Cinsiyet	Kadın (11)	47	Kadın	Erkek
	Erkek (35)		76	24
	Cinsiyet belirtmeyen 1 kişi			
Yaş	26-35	7	15	
	36-45	19	40	
	46-55	16	34	
	56-65	5	11	
Eğitim	�nlisans	1	2	
	Lisans	30	64	
	Lisansüstü	16	34	
Meslek	Mimar/M�h�dis	19	40	
	Memur	13	28	
	Memur	3	6	
	Kütüphaneci	1	2	
	Kamu Yönetimi	4	9	
	Diğer	6	13	
	Muhasebeci	1	2	

Ankete katılan kişilere bağlı bulundukları belediyenin  ye oldukları mahalli idare birlikleri sorulduğunda ise tabloda görülen yüzde sonuçlar elde edilmiştir. Belediyenin birden faza birliğe  ye olduğunu ifade etmek için kod ismi ile numara verilmiştir. Örneğin 12 kod numaralı seçenekte soruya cevap veren kişinin işaretlediği birlikler bulunmaktadır. 1-28 arasında verilmiş rakamlar birliklerin soru numarası ve ismini temsil etmektedir.

1- Bursa Belediyeler Birliği	7- Bursa İli Hayvancılığı Geliştirme Birliği
2- Marmara Belediyeler Birliği	8- Sağlıklı Kentler Birliği
3- Çevre Altyapı Hizmet Birliği	9- Sulama Birliği
4- Bursa Turizmini Geliştirme Birliği	10- Türkiye Belediyeler Birliği
5- Tarihi Kentler Birliği	11- Diğer (yazınız).....
6- Bisiklet Dostu Kentler Ağı Üyeliği	

şeklinde sıralanmıştır. 11- 28 arasında ise ilk 1-11 arasındaki birliklerden bazılarının bir arada bulunduğunu gösteren rakamlar olarak verilmiştir (Çizelge 4.12).

Verilen bu kodlar sadece Bursa Büyükşehir Belediyesi verileri değerlendirilmesinde kullanılmıştır.

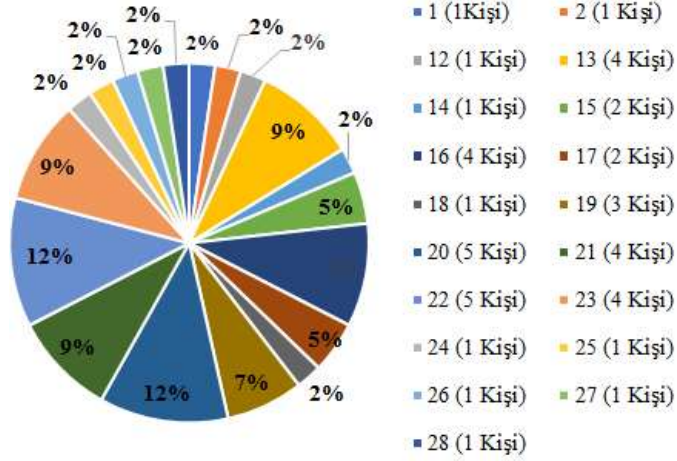
Çizelge 4.12. Birliklerin grup kodları ile gösterimi.

Kod numarası 12 olan grup: 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10	Kod numarası 21 olan grup: 1, 2, 5, 7, 8, 10, 11
Kod numarası 13 olan grup: 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11	Kod numarası 22 olan grup: 2, 8, 10
Kod numarası 14 olan grup: 1, 2, 10	Kod numarası 23 olan grup: 2, 5, 8, 10
Kod numarası 15 olan grup: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10	Kod numarası 24 olan grup: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Kod numarası 16 olan grup: 1, 2, 5, 7, 8, 10	Kod numarası 25 olan grup: 2, 5, 7, 8, 10
Kod numarası 17 olan grup: 2, 7, 8, 10	Kod numarası 26 olan grup: 2, 5, 8
Kod numarası 18 olan grup: 2, 4, 7, 8, 10	Kod numarası 27 olan grup: 2, 8
Kod numarası 19 olan grup: 1, 2, 5, 8, 10	Kod numarası 28 olan grup: 2, 4, 5, 8, 10
Kod numarası 20 olan grup: 2, 4, 5, 7, 8, 10	

Ankete katılanların üye olunan mahalli idare birlikleri ile ilgili soruya verdikleri cevaplar ise; %2'si 1 yanıtını, %2'si 2 yanıtını, %2'si 12 yanıtını, %2'si 18, %2'si 14, %2'si 24, %2'si 25, %2'si 26, %2'si 27, %2'si 28 yanıtını vermiştir. %9'u 13, %9' u 21, %9'u 16, %9'u 23 yanıtını vermiştir. %5'i 15, %'i 17 yanıtını, %7'si 19 yanıtını, %12'si 20 cevabını, %12'si ise 22 yanıtını vermiştir.

Bu soruya toplam 43 kişi cevap vermiştir (şekil 4.25).

ÜYE BİRLİKLER

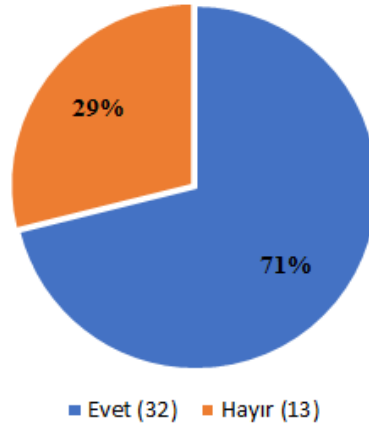
Şekil 4.25. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Ankete katılan kişilere sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip edip etmedikleri sorulduğunda ise %71'i evet takip ediyorum, %29'u hayır takip etmiyorum cevabını vermiştir (Şekil 4.26).

Takip etmeyen kişilerden bazılarının açıklamaları ise aşağıda listelenerek gösterilmiştir.

- İş yoğunluğundan olayı takip edilemediği,
- Bağlı bulundukları müdürlük ile konunun ilgisi olmadığı ve görev alan içerisinde olmadığı düşüncesi,
- Faaliyetlerle ilgili kişinin tarafına (kurumsal mail, sms, sosyal medya hesapları vb.) bilgilendirme olmadığı ifadesi,
- Genel konu başlıklarından haberdar olup konu içerik ve detayları hakkında bilgi sahibi olunmaması,
- Sağlıklı kentler birliği çalışma etkinlik ve faaliyetleri hakkında yeterli bilgilendirme olmaması, yeterli bilgilendirme olması durumunda müdürlük olarak proje ve çalışmalarda katkı verilmek istenmesi,
- Kurumun birçok birliğe üyeliği ve katılımı olduğu için takip etme zorluğu,
- Kişinin ilgi alanında olmadığı, şeklinde ifade edilmiştir.

BİRLİĞİ TAKİP EDEN KİŞİ YÜZDESİ

Şekil 4.26. Sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

13. soruda sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin bu kapsamda benimsediği ilkeler ve sağlıklı kent nitelikleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorular sunulmuştur. Ankete katılan üye belediyede Sağlıklı Kentler Birliği ilkeleri ile ilgili elde edilen açıklama ve değerlendirmeler aşağıda verilmiştir.

- “Güvenilirlik” ilkesi sorusuna ankete katılan toplam 47 kişiden 33’ü (%70) cevap vermiştir. 14 (%30) kişi cevap vermemiştir.

Soruya cevap veren 33 kişinin 11’i (%23) “Önemli”, 22’si (%47) “Çok önemli” cevabını vermiştir. Sonuçlara göre bu ilkenin Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından birliğin bu ilkesinin önemsendiği anlaşılmaktadır.

- “Birleştirici” ilkesi sorusuna, ankete katılan toplam 47 kişiden 32’si (%68) cevap vermiştir. 15 (%32) kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 32 kişinin 19’u (%40) “Çok önemli”, 13’ü (%28) “Önemli” cevabını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre birleştiricilik ilkesinin bu belediyede kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

- “Kolaylaştırıcı” ilkesi sorusuna ankete katılan toplam 47 kişiden 32’si (%68) cevap vermiştir. 15 (%32) kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

Katılan 32 kişiden 20’si (%43) “Çok önemli”, 11’i (%23) “Önemli”, 1 kişi (2) ise “Az önemli” cevabını vermiştir. Sonuçlara bakıldığında birliğin kolaylaştırıcı ilkesinin Bursa Büyükşehir Belediyesi idarecileri tarafından benimsendiği görülmektedir.

- ‘‘Tarafsız’’ ilkesi sorusuna toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 31 kişiden 21’i (%45) ‘‘Çok önemli’’, 10’u (%21) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre birliğin bu ilkesinin idareciler tarafından kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

- ‘‘Katılımcı’’ ilkesi sorusunu ise toplam 32 kişi (%68) cevaplamıştır. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 22’si (%47) ‘‘Çok önemli’’ cevabını, 10 kişi (%21) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Değerlendirmeye göre bu ilkenin üye belediyelere fayda sağlayacağı görüşüne sahip oldukları görülmüştür.

- ‘‘Yenilikçi’’ ilkesi sorusuna toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 21’i (%45) ‘‘Çok önemli’’, 11’i (%23) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Anket sonuçlarından elde edilen oranlara göre birliğin yenilikçilik ilkesinin kabul gördüğü düşünölmektedir.

- ‘‘İnsan odaklı’’ ilkesi sorusuna toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişinin 21’i (%45) ‘‘Çok önemli’’, 12’si (%25) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin temelini oluşturan bu ilkenin Bursa Büyükşehir Belediyesi idarecileri tarafından önemsendiğı ve çalışmalarına entegre edildiğı anlaşılmaktadır.

- ‘‘Şeffaflık’’ ilkesi sorusuna toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişinin 20’si (%43) ‘‘Çok önemli’’, 11’i (%23) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen oranlara göre, birlik çalışmalarının takibi açısından bu ilkenin önemsendiğı anlaşılmaktadır.

-‘‘Sürdürülebilirlik’’ ilkesi sorusuna toplam 32 kişi (%68) kişi cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Ankete katılan toplam 32 kişiden 19’u (%40) ‘‘Çok önemli’’, 13’ü (%28) ‘‘Önemli’’ cevabını vermiştir. Birliğin temelini oluşturan sürdürülebilirlik, kentsel kaynakların

korunması ve iktisatlı kullanımı bakımından önemlidir. Oranlara bakıldığında Bursa Büyükşehir Belediyesinde bu ilkenin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmıştır.

-Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı'' ilkesi sorusuna toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 29 kişiden 10'u (%22) ''Çok önemli'', 14'ü (%30) ''Önemli'', 2'si (%4) ''Önemsiz'', 2'si (%4) ''Az önemli'', 1'i (%2) ''Fikrim yok'' cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre Birliğin bu ilkesinin çoğu müdürlük tarafından önemsendiği görülmüştür. Fazla önemli olmadığını düşünen ve bu konuda fikri bulunmayan müdürlüklerinde olduğu görülmektedir.

- Sorumluluk sahibi'' ilkesine toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevap veren 31 kişiden 18'i (%38) ''Çok önemli'', 13'ü (%28) cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre birliğin bu ilkesi bu belediyenin idarecileri tarafından önemsenmektedir.

Çizelge 4.13'de Bursa Büyükşehir Belediyesi için geçerli olan ilkelerin % olarak oranları tam sayım yöntemine göre belirtilmiştir.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan kişi (0)

Çizelge 4.13.Sağlıklı kentler birliğine üye olan belediyeler için verilen ilkeler (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

İlkeler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Güvenilir	47	23	-	-	-	-	30
Birleştirici	40	28	-	-	-	-	32
Kolaylaştırıcı	43	23	-	2	-	-	32
Tarafsız	45	21	-	-	-	-	34
Katılımcı	47	21	-	-	-	-	32
Yenilikçi	45	23	-	-	-	-	32
İnsan odaklı	45	25	-	-	-	-	30
Şeffaflık	43	23	-	-	-	-	34
Sürdürülebilirlik	40	28	-	-	-	-	32
Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı	22	30	4	4	-	2	38
Sorumluluk sahibi	38	28	-	-	-	-	34

Bursa Büyükşehir Belediyesinde ankete katılan üye belediyelerin Sağlıklı Kentler Birliği nitelikleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- ‘‘Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre’’ niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 47 kişiden 33’ü (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 25’i (%53) ‘‘Çok Önemli’’, 7’si (%15) ‘‘Önemli’’, 1’i ise (%2) ‘‘Önemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

- ‘‘Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem’’ niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 47 kişiden 32’si (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişiden 21’i (%45) ‘‘Çok önemli’’, 10’u (%21) ‘‘Önemli’’, 1’i (%2) ‘‘Az önemli’’ cevaplarını vermiştir. Kentlerin sürdürülebilirliği doğal kaynakların sürdürülebilirliği ile sağlanır. Sonuca göre soruya cevap veren idarecilerin bu niteliği dikkate aldığı anlaşılmaktadır.

- ‘‘Güçlü, dayanışma içinde sömürilmeyen toplum’’ niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 47 kişiden 31’i (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişiden 14’ü (%30) ‘‘Çok önemli’’, 14’ü (%30) ‘‘Önemli’’, 1’i (%2) ‘‘Önemsiz’’, 1’i (%2) ‘‘Az önemli’’, 1’i (%2) ‘‘Çok az önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere birliğin bu niteliğinin çoğunluk tarafından önemsendiği

anlaşılmıştır. Önemsiz, az önemli ve çok az önemli cevaplarını verenler tarafından yeterince önemli olmadığı anlaşılmıştır.

- “Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi” niteliği sorusuna ankete katılan toplam 47 kişiden 31’i (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişiden 16’sı (%34) “Çok önemli”, 9’u (%19) “Önemli”, 1’i (%2) “Önemsiz”, 3’ü (%6) “Az önemli”, 2’si (%4) “Çok az önemli” cevaplarını vermiştir.

- “Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)” niteliği sorusuna ankete katılan toplam 47 kişiden 33’ü (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 23’ü (%49) “Çok önemli”, 9’u (%19) Önemli, 1’i (%2) “Az önemli” cevaplarını vermiştir. Yerel yönetimlerin görevlerini kapsayan bu nitelik kentte barınan tüm insanların mutluluğu için önemlidir. Sonuçlara göre ise idareciler tarafından ciddiye alındığı anlaşılmıştır.

- “Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma” niteliği sorusuna ankete katılan 47 kişiden toplam 33’ü (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 12 kişi (%26) “Çok önemli”, 19 kişi (%40) “Önemli”, 2 kişi (%4) “Önemsiz” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu niteliğin çoğunluk tarafından benimsendiği anlaşılmıştır.

- “Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi” niteliği sorusuna ankete katılan 47 kişiden 33’ü (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu cevaplamamıştır.

Soruya cevap veren toplam 33 kişiden 15’i (%32) “Çok önemli”, 13’ü (%28) “Önemli”, 3’ü (%6) “Önemsiz” ve 2 kişi (%4) “Az önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlar göre birliğin bu niteliğinin idareciler tarafından önemsendiği düşünülmektedir. Önemsiz olduğunu söyleyen %6’lık kesimin ise konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı düşünülmektedir.

- “Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler” niteliği sorusuna ankete katılan toplam 47 kişiden 34’ü (%72) cevap vermiştir. 13 kişi (%28) bu soruyu cevaplamamıştır.

Soruyu cevaplayan 34 kişiden 20'si (%42) "Çok önemli", 13'ü (%28) "Önemli", 1'i (%2) "Önemsiz" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu nitelik üye belediyeler bakımından önemszenmektedir. Kentin bu varlıklarına sahip çıkılması ile sağlıklı yaşam alanları oluşturulacaktır.

- "Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti" niteliği sorusuna ankete katılan toplam 47 kişiden toplam 33'ü (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruya cevap vermemiştir.

Soruyu cevaplayan 33 kişiden 24'ü (%51) "Çok önemli", 9'u (%19) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kent paydaşlarının eşit erişebilirliğini vurgulayan bu niteliğin anket verilerine göre önemsendiği görülmektedir.

- "Yüksek sağlık düzeyi" niteliği sorusuna ankete katılan toplam 47 kişiden 31'i (%66) cevaplamıştır. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 31 kişiden 21'i (%45) "Çok önemli", 8'i (%17) "Önemli", 2 kişi (%4) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Kent sağlık seviyesinin yüksek olması önemlidir çünkü barınan insanların yaşamına etki eder ve yansır. Buna göre bu niteliğin idareciler tarafından önemsendiği ve benimsendiği düşünülmektedir.

Bursa Büyükşehir Belediyesinde Sağlıklı kentlerin niteliklerini gösteren kavramların önem derecesini ifade eden yüzdelik sonuçlar ve cevap veren kişi sayıları Çizelge 4.14'de bulunmaktadır.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.14.Sağlıklı kent nitelikleri (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Nitelikler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre	53	15	2	-	-	-	30
Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem	45	21	-	2	-	-	32
Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum	30	30	2	2	2	-	34
Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi	34	19	2	6	4	-	34
Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)	49	19	-	2	-	-	30
Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma,	26	40	4	-	-	-	30
Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi	32	28	6	4	-	-	30
Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler,	42	28	2	-	-	-	28
Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti,	51	19	-	-	-	-	30
Yüksek sağlık düzeyi	45	17	-	4	-	-	34

Sağlıklı kent nitelikleri sonuçlarına bakıldığında, sorulara cevap veren kişilerin çoğunun birliğin bu faaliyetleri hakkında bilgi sahibi oldukları fikri elde edilmiştir.

Bursa Büyükşehir Belediyesinde Sağlıklı Kentler Birliğinin ifadeleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum” kriterine toplam 33 kişi (%70) katılım sağlamıştır. 14 kişi (%30) bu soruya cevap vermemiştir.

Soruyu cevaplayan 33 kişiden 27’i (%57) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%11) “Katılıyorum”, 1’si (%2) “Kararsızım” şeklinde cevaplar vermiştir. Bu sonuçlara göre belediye idarecilerinin bu kriterle olumlu baktığı, üye olmayı faydalı buldukları ve memnun oldukları düşünülmektedir.

- “Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir” kriter sorusuna toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 29 kişiden 16'sı (%34) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%11) "Katılıyorum", 6'sı (%13) "Fikrim yok", 2'si (%4) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu belediyede ankete katılan idarecilerin çoğu birlik üyesi olduğu bilgisine sahiptir.

- "Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır" kriteri sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 12'si (%26) "Kesinlikle katılıyorum", 13'ü (%28) "Katılıyorum", 3'ü (%6) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Soruya cevap veren kişilerin 25'inin birlik çalışmalarını takip ettiği söylenebilir. Diğer seçenekleri işaretleyen kişilerin ise birlik faaliyetlerinden yeterince haberdar olmadıkları ve fikre sahip olmadıkları anlaşılmaktadır.

- "Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır" kriterine toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu cevaplamamıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 9'u (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 9'u (%19) "Katılıyorum", 7'si (%14) "Kararsızım", 5'i (%11) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Kararsızım ve fikrim yok diyen kısmın yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir.

- "Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır" kriteri sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 12'si (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 14 kişi (%30) "Katılıyorum", 4'ü (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre belediyenin birlik faaliyetleri ile ilgili çalışmalar hakkında bilgi sahibi olduğu anlaşılmıştır.

- "Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır" kriteri sorusuna toplam 28 kişi (%59) cevap vermiştir. 19 kişi (%41) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 28 kişiden 14'ü (%30) "Kesinlikle katılıyorum", 11'i (%23) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Verilere bakıldığında soruya cevap veren kişi sayısı azalmıştır. Bu konu hakkında bilgiye sahip olunmadığı anlaşılmaktadır.

- ‘‘Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır’’ kriteri sorusuna toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruya cevap vermemiştir.

Soruya cevap veren 29 kişiden 12’si (%26) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 8’i (%17) ‘‘Katılıyorum, 5’i (%11) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%2) ‘‘Katılmıyorum ve 3 kişi de (%6) ‘‘Fikrim yok’’ cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre ankete katılan kişilerin bu konuda yeterli bilgisi olduğu anlaşılmaktadır.

- ‘‘Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır’’ kriter sorusuna toplam 30 kişi (64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 14’ü (%30) ‘‘Kesinlikle Katılıyorum’’, 9’u (%19) ‘‘Katılıyorum’’, 4’ü (%9) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%2) Katılmıyorum’’ ve 2’si (%4) ‘‘Fikrim yok’’ şeklinde cevaplar vermiştir. Elde edilen verilere göre ankete katılan çoğunluk birliğin bu kriterinden haberdar ve bilgi sahibidir. Kararsız, katılmayan ve fikrim yok cevapları veren kişilerin bu konuda bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmıştır.

- ‘‘Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlükte’’ kriteri sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 11’i (%23) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 7’si (%15) ‘‘Katılıyorum’’, 7’si (%15) ‘‘Kararsızım’’, 5’i (%11) ‘‘Fikrim yok’’ cevaplarını vermiştir.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği ‘‘Sürdürülebilir Kalkınma’’ ve ‘‘Sürdürülebilir Kentler Yaratmak’’ için gerekli bir organizasyondur’’ birlik yararlarından olan bu kritere toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişiden 18’i (%38) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 13’ü (%28) ‘‘Katılıyorum’’ şeklinde cevaplar vermiştir. Birliğin bu ifadesinin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder’’ bu kritere toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu cevaplamayarak boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 14’ü (%30) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 12’si (%26) ‘‘Katılıyorum’’, 3’ü (%6) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%2) ‘‘Fikrim yok’’ şeklinde cevaplar vermiştir.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar’’ kriteri sorusuna toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişinin 13’ü (28) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 13’ü (%28) ‘‘Katılıyorum’’, 3’ü (%6) ‘‘Kararsızım’’, 2’si (%4) ‘‘Fikri yok’’ cevaplarını vermiştir. Buna göre çoğunluk kriteri benimsemiştir ve olumlu düşünmektedir. Kararsızım ve fikrim yok cevaplarını verenler ise konu hakkında bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir’’ kriterine toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişiden 17’si (%36) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 13’ü (%28) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%2) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin önemi benimsenmiştir.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir’’ kriteri sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 17’si (%36) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 12’si (%26) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%2) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur’’ kriteri sorusuna toplam 28 kişi (%60) cevap vermiştir. 19 kişi (%40) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 28 kişiden 15’i (%32) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 12’si (%26) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%2) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Çoğunluk olumlu cevap vermiş olsa da cevap vermeyen ve kararsız olan kişilerin olduğu görülmektedir.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar’’ kriteri sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 13’ü (%28) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 9’u (%19) ‘‘Katılıyorum’’, 6’sı (%13) ‘‘Kararsızım’’, 2’si (%4) ‘‘Fikrim yok’’ cevaplarını vermiştir. Bu kriterin önemli olduğu ve benimsendiği düşünülmektedir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler” kriteri sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 7’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 15’i (%32) “Katılıyorum”, 5’i (%11) “Kararsızım”, 3’ü (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler” kriterine toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 29 kişiden 9’u (%19) “Kesinlikle katılıyorum”, 12’si (%26) “Katılıyorum”, 4’ü (%9) “Kararsızım”, 1’i (%2) “Katılmıyorum”, 3’ü (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır” kriter sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 11’i (%24) “Kesinlikle katılıyorum”, 14’ü (%30) “Katılıyorum”, 2’si (%4) “Kararsızım”, 1’i (%2) “Katılmıyorum”, 2’si (%4) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir” kriter sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 13’ü (%28) “Kesinlikle katılıyorum”, 16’sı (%34) “Katılıyorum”, 1’i (%2) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir.

Verilen cevaplar Kesinlikle katılıyorum (6), Katılıyorum (5), Kararsızım (4), Katılmıyorum (3), Kesinlikle katılmıyorum (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

Ankette sağlıklı kentlerle ilgili ifadelere cevap veren toplam kişi sayısı ve yüzdelik sonuçları ve birliğin yararlarının yer aldığı bölüm Çizelge 4.15’de yer almaktadır.

- Kesinlikle katılıyorum (6)
- Katılıyorum (5)
- Kararsızım (4)
- Katılmıyorum (3)

- Kesinlikle katılmıyorum (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.15. Sağlıklı Kentler Birliğine ilişkin ifadeler (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum.	57	11	2	-	-	-	30
Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir.	34	11	4	-	-	13	38
Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	26	28	6	-	-	4	36
Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	19	19	15	-	-	11	36
Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	25	30	9	-	-	-	36
Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır.	30	23	2	-	-	4	41
Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır.	26	17	11	2	-	6	38
Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır.	30	19	9	2	-	4	36
Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir.	23	15	15	-	-	11	36
Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararları							
Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur.	38	28	-	-	-	-	34
Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder.	30	26	6	-	-	2	36
Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar	28	28	6	-	-	4	34
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir,	36	28	2	-	-	-	34
Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir.	36	26	2	-	-	-	40

Çizelge 4.15 (devam). Sağlıklı Kentler Birliğine ilişkin ifadeler (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur,	32	26	2	-	-	-	40
Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.	28	19	13	-	-	4	36
Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler	15	32	11	-	-	6	36
Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler.	19	26	9	2	-	6	38
Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır.	24	30	4	2	-	4	36
Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.	28	34	2	-	-	-	36

Bu belediyede yapılan ankette birliğin misyon, vizyon, amaç ve hedefleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.” Kriteri sorusuna toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır. Soruya cevap veren kişilerin 23’ü (%49) “Kesinlikle katılıyorum”, 9’u (%19) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu kriter benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- “Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.” Misyonu sorusuna toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) kişi bu soruyu boş bırakmıştı.

Soruya cevap veren 31 kişiden 16’sı (%34) “Kesinlikle katılıyorum”, 13’ü (%28) “Katılıyorum”, 2’si (%4) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği anlaşılmaktadır.

- “Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.” Vizyonu sorusuna toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 14'ü (%30) "Kesinlikle katılıyorum", 18'i (%38) "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmıştır.

- "DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak" amaçlarla ilgili bu soruya toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 12'si (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 16'sı (%34) "Katılıyorum", 4'ü (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen verilere göre birliğin bu amacına olumlu yaklaşmaktadır.

- "Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak." Amaçlar kapsamındaki bu soruya toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 32 kişiden 13'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 18'i (%38) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen verilere göre birliğin bu amacına olumlu yaklaşmaktadır.

- "Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak." Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 13'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 17'si (%36) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Kararsızım" cevaplarını vermişlerdir.

- "Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek." Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 18'i (%38) "Kesinlikle katılıyorum", 13'ü (%28) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir.

- "Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak" birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 33 kişi (70) kişi cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 16'sı (%34) "Kesinlikle katılıyorum", 16'sı (%34) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen verilere göre bu hedefe olumlu yaklaşılmaktadır.

- "Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 11' (%24) "Kesinlikle katılıyorum", 20'si (%42) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre toplumun birlik faaliyetlerinden haberdar edilmesi ve bilgilendirmesi için belirlenmiş bu hedefin önemsendiği ve olumlu kabul edildiği anlaşılmıştır.

- "DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişiden 14'ü (%30) "Kesinlikle katılıyorum", 14'ü (%30) "Katılıyorum", 4'ü (%9) "Kararsızım", 1'i (%2) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin üye belediye tarafından desteklendiği anlaşılmıştır.

- "Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 19'u (40) "Kesinlikle katılıyorum", 11'i (%24) "Katılıyorum", 3'ü (%6) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir.

- "Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişiden 19'u (%41) "Kesinlikle katılıyorum", 11'i (%23) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Kararsızım", 1'i (%2) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre bu hedefin önemli olduğu ve benimsendiği düşünülmektedir.

- “Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 13’ü (%28) “Kesinlikle katılıyorum”, 17’si (%36) “Katılıyorum”, 2’si (%4) “Katılıyorum”, 1’i (%2) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Üye belediyelerin sorunlarına çözüm önerisi sunma açısından birliğin bu hedefinin önemli olduğu düşünülmektedir.

- “Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.” Bu soruya toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 13’ü (%28) “Kesinlikle katılıyorum”, 14’ü (%30) “Katılıyorum”, 3’ü (%6) “Kararsızım”, 2’si (%4) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre birliğin bu hedefi üye belediyeler tarafından desteklenmekte ve önemsenmektedir. Böylece üye belediyelerin bilgi paylaşımı ve eğitime katkı koyulacaktır.

- “Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.” Bu soruya toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 12’si (%26) “Kesinlikle katılıyorum”, 15’i (%31) “Katılıyorum”, 4’ü (%9) “Kararsızım”, 2’si (%4) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Birliğin bu hedefi üye belediyelerin kendi içerisinde performans arttırmasına yönelik önemlidir ve idareciler tarafından önemsenmektedir.

- “Üye Belediyelerimizin ihtiyaç duyduğu verileri ulusal ve uluslararası platformlarda toplayarak analiz edip raporlamak.” Bu soruya toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişinin 16’sı (%34) “Kesinlikle katılıyorum”, 14’ü (%30) “Katılıyorum”, 2’si (%4) “Kararsızım”, 1’i (%2) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu hedefi üye belediyeler tarafından önemsenmektedir.

- “Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.” Hedefi sorusuna toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 13'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 14'ü (%30) "Katılıyorum", 4'ü (%9) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre birliğin bu hedefi üye belediyelerce olumlu karşılanmaktadır. Çoğunluğun bu hedefi desteklediği anlaşılmıştır.

- "Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak." Hedefi sorusuna toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 19'u (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 11'i (%24) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Buradaki sonuçlara göre üye belediyeler arasında bağlantı oluşturmak bilgi alışverişi ve görüş paylaşımı bakımından önemlidir.

Ankette sağlıklı kentler kriterleri; birliğin misyonu, vizyonu, amaçları ve hedeflerinin sorularına cevap veren kişi sayıları ve yüzdelik değerleri sonuçları Çizelge 4.16'da verilmiştir.

Çizelge 4.16. Sağlıklı Kentler Birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler)
(Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Kriterler	Yüzde (%)						
	6	5	4	3	2	1	0
Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.	49	19	-	-	-	-	32
Birliğin misyonu							
Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlıklı en üste taşımak.	34	28	4	-	-	-	34
Sağlıklı Kentler Birliğinin Vizyonu							
Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.	30	38	-	-	-	-	32
Sağlıklı Kentler Birliğinin Amaçları							
DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak.	25	34	9	-	-	-	32
Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.	28	38	2	-	-	-	32

Çizelge 4.16 (devam). Sağlıklı Kentler Birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.	28	36	4	-	-	-	32
Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.	38	28	2	-	-	-	32
Sağlıklı Kentler Birliğinin Hedefleri							
Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak.	34	34	2	-	-	-	30
Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.	24	42	4	-	-	-	30
DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.	30	30	8	-	-	2	30
Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek.	40	24	6	-	-	-	30
Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.	41	23	4	-	-	2	30
Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.	28	36	4	-	-	2	30
Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.	28	30	6	-	-	4	32
Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.	26	31	9	-	-	4	30
Üye Belediyelerimizin ihtiyaç duyduğu verileri ulusal ve uluslararası platformlarda toplayarak analiz edip raporlamak.	34	30	4	-	-	2	30
Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.	27	30	9	-	-	4	30
Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.	40	24	4	-	-	-	32

Ankete katılan üye belediyede sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir konusunda elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediye Web sitesi” sorusuna toplam 35 kişi (%74) cevap vermiştir. 12 kişi (%26) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 35 kişiden 23’ü (%49) “Kesinlikle katılıyorum”, 9’u (%19) “Katılıyorum”, 3’ü (%6) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi” sorusuna 34 kişi (%72) cevap vermiştir. 13 kişi (%28) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 34 kişiden 21’i (%45) “Kesinlikle katılıyorum”, 10’u (%21) “Katılıyorum”, 2’si (%4) “Kararsızım”, 1’i (%2) “Katılmıyorum” cevaplarını vermiştir.

- “Basın bülteni” sorusuna toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 29 kişiden 11’i (%24) “Kesinlikle katılıyorum”, 13’ü (%28) “Katılıyorum”, 3’ü (%6) “Katılmıyorum”, 2’si (%4) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir.

- “Broşür” faaliyetlerin takip edilmesi ile ilgili bu sorusuna toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişi (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 13 kişi (%27) “Katılıyorum”, 5’i (%11) “Kararsız”, 4’ü (%9) “Katılmıyorum”, 1’i (%2) “Kesinlikle katılmıyorum” cevaplarını vermiştir.

- “Yerel Gazete” sorusuna toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 29 kişiden 7’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 11’i (%23) “Katılıyorum”, 6’sı (%13) “Kararsızım”, 4’ü (%9) “Katılmıyorum”, 1’i (%2) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Twitter” seçeneğine ise toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 30 kişinin 19’u (%40) “Kesinlikle katılıyorum”, 8’i (%18) “Katılıyorum”, 2’si (%4) “Kararsızım”, 1’i (%2) “Katılmıyorum şeklinde cevaplar vermiştir.

- ‘‘Facebook’’ seçeneğine ise toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) u soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 30 kişinin 16’sı (%34) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 10’u (%22) ‘‘Katılıyorum’’, 3’ü (%6) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%2) ‘‘Katılmıyorum’’ cevaplarını vermiştir.

Ankete katılan üye belediyelere sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir konusu sorulduğunda Büyükşehir Belediyesinde verilen cevapların yüzdeleri Çizelge 4.17’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.17. Birlik faaliyetlerinin takip edilebileceği platformların yüzdesi (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Belediyenizin Sağlıklı Kentler Birliği konusundaki faaliyetleri nerelerden takip edilmeli	Yüzde%						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediye Web sitesi	49	19	-	-	-	-	26
Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi	45	21	4	2	-	-	28
Basın bülteni	24	28	4	6	-	-	38
Broşür	15	27	11	9	2	-	36
Yerel Gazete	15	23	13	9	-	2	38
Twitter	40	18	4	2	-	-	36
Facebook	34	22	6	2	-	-	36

Diğer bir elde edilen sonuç ise üye belediyenin yoğunlaşması daha faydalı olacak faaliyetlerin değerlendirilmesidir. Bu soru çerçevesinde büyükşehir belediyesinde katılımın sonuçları Çizelge 4.18’de gösterilmektedir.

Çizelge 4.18. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Belediyenizin aşağıda belirtilen hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmasını uygun buluyorsunuz?		
Açıklamalar	Kişi Sayısı	Yüzde %
Belediyenin kent sağlığı konusunda yoğunlaşması uygundur.	31	66
Belediyenin kentsel dönüşüm gibi sosyal yaşama olanak sağlayan nitelikli yapılaşma çalışmaları olması.	32	68
Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur.	31	66
Belediyenin ulaşım konusunda yoğunlaşması uygundur.	32	68
Belediyenin sağlıklı kent planlaması üzerine yoğunlaşması uygundur.	32	68
Belediyenin kentte yaşayan insanlara istihdam sağlayacağı ve yeni iş fırsatları oluşturma üzerinde yoğunlaşması uygundur.	31	66

Çizelge 4.18 (devam). Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler (Bursa Büyükşehir Belediyesi).

Belediyenin yeşil alanların artırılması konularında yoğunlaşması uygundur.	32	68
Belediyenin katı atıkların bertarafı konusunda yoğunlaşması uygundur	30	64
Belediyenin temizlik hizmetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	31	66
Belediyenin kültür konusunda yoğunlaşması uygundur	31	66
Belediyenin spor/spor alanları konusunda yoğunlaşması uygundur.	31	66
Belediyenin sanatsal faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.	30	64

Yapılan çalışmada anketin 95. ve 96. sorularına (‘‘Belediyenin.....faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.’’) gelen öneri cevaplar ise;

- Hava kirliliğinin önlenmesi konusunda yoğunlaşması,
- Doğal enerji kaynaklarından yararlanma konusunda öncülük etme,
- Sosyal hizmetler konusunda yoğunlaşması,
- Erişebilirlik faaliyetleri konusunda yoğunlaşması,
- Çevre faaliyetlerinin artırılması,
- Atık su faaliyetleri konusunda yoğunlaşma,
- Pandemi ve salgın oluşturabilecek etkenlerle mücadele konusunda yoğunlaşma,
- Kentsel planlama faaliyet konusunda yoğunlaşma uygundur olarak belirtilmiştir.

4.2.3. Osmangazi Belediyesi Anket Sonuçları Değerlendirme

Osmangazi belediyesinde toplam 23 müdürlük bulunmaktadır. 18-22 Mart tarihleri arasında yüz yüze mesai saatleri içerisinde gerçekleştirilen ankette 5 kadın, 8 erkek toplam 13 kişiye ulaşılabılmıştır. 10 müdürlükten çalışmaya katılmak istemeyenler ve covid-19 pandemisi sebebi ile görüşülemeyenler bulunmaktadır.

Osmangazi Belediyesinden ankete katılan müdürlükler;

- İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
- Fen İşleri Müdürlüğü
- Temizlik İşleri Müdürlüğü
- Kordinasyon İşleri Müdürlüğü

- Yapı Kontrol Müdürlüğü
- Sosyal Destek Hizmetler Müdürlüğü
- Zabıta müdürlüğü
- Bilgi İşlem müdürlüğü
- Yazı İşleri müdürlüğü
- İnsan Kaynakları ve eğitim Müdürlüğü
- Teftiş Kurulu Müdürlüğü
- Park ve Bahçeler müdürlüğü
- Destek hizmetleri Müdürlüğü olarak listelenmektedir.

Anket sonuçları sonrası yapılan değerlendirmelere göre;

Osmangazi Belediyesinden ankete katılan kişilerin cinsiyet, yaş, eğitim, meslek gibi genel profili belirlemeye yönelik verilerin elde edildiği bilgiler Çizelge 4.19’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.19. Osmangazi Belediyesi temel bilgiler.

Sorular	Yanıtlar	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	
Cinsiyet	Kadın (5)	13	Kadın	Erkek
	Erkek (8)		62	38
Yaş	26-35	3	23	
	36-45	3	23	
	46-55	6	46	
	56-65	1	8	
Eğitim	Önlisans	2	16	
	Lisans	9	69	
	Lisansüstü	2	15	
Meslek	Mimar/mühendis	6	46	
	Memur	1	7	
	Zabıta	1	8	
	İşletme/Maliye	1	8	
	Kamu Yönetimi	1	8	
	Diğer	3	23	

9. soruda ankete katılan kişilere bağlı bulundukları belediyenin üye oldukları mahalli idare birlikleri sorulduğunda ise tabloda görülen yüzde sonuçlar elde edilmiştir (Şekil 4.29). Dokuzuncu soru içerisinde birlik isimleri 1-29 arasında numaralandırılmıştır. Belediyenin birden fazla birliğe üye olduğunu ifade etmek için kod şeklinde numara verilmiştir. Örneğin kod numarası 12 olan seçenekte soruya cevap veren kişinin işaretlediği birlikler bulunmaktadır. Yani bu kodun içinde, birden fazla birlik ismi verilmiş ve birliklerin isimlerini temsil eden rakamları içermektedir.

1- Bursa Belediyeler Birliği	7- Bursa İli Hayvancılığı Geliştirme Birliği
2- Marmara Belediyeler Birliği	8- Sağlıklı Kentler Birliği
3- Çevre Altyapı Hizmet Birliği	9- Sulama Birliği
4- Bursa Turizmini Geliştirme Birliği	10- Türkiye Belediyeler Birliği
5- Tarihi Kentler Birliği	11- Diğer (yazınız).....
6- Bisiklet Dostu Kentler Ağı Üyeliği	

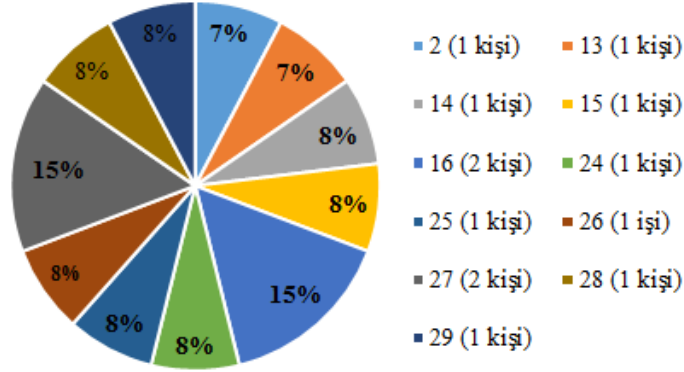
Şeklinde sıralanmıştır. 11- 29 arasında ise ilk 1-11 arasındaki birliklerden bazılarının bir arada bulunduğunu gösteren rakamlar olarak verilmiştir ve verilen kodlar diğer 3 ilçe belediyesinin (İnegöl, Mudanya, Nilüfer belediyeleri) veri değerlendirmesinde de kullanılmıştır (Çizelge 4.19).

Çizelge 4.19. Birliklerin grup kodları ile gösterimi (Osmangazi Belediyesi vd. ilçeler).

Kod numarası 12 olan grup: 1, 2, 5, 7, 8, 10	Kod numarası 21 olan grup: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11
Kod numarası 13 olan grup: 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10	Kod numarası 22 olan grup: 2, 4, 5, 8, 9, 10
Kod numarası 14 olan grup: 2, 5, 8, 10	Kod numarası 23 olan grup: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11
Kod numarası 15 olan grup: 1, 2, 5, 8	Kod numarası 24 olan grup: 2, 10
Kod numarası 16 olan grup: 1, 2, 5, 8, 10	Kod numarası 25 olan grup: 1, 2, 5
Kod numarası 17 olan grup: 1, 2, 5, 10	Kod numarası 26 olan grup: 1, 2, 5, 8, 10, 11
Kod numarası 18 olan grup: 1, 5, 8	Kod numarası 27 olan grup: 2, 8
Kod numarası 19 olan grup: 1, 2, 5, 6, 8, 10	Kod numarası 28 olan grup: 1, 2, 4, 5, 8, 10
Kod numarası 20 olan grup: 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10	Kod numarası 29 olan grup: 1, 2, 5, 8, 9, 10

Ankete katılanların üye olunan mahalli idare birlikleri ile ilgili soruya verdikleri cevapların yüzdesi Şekil 4.27’de gösterilmiştir. %7’si 2 cevabını, %7’si 13 cevabını, %8’i 14 cevabını, %8’i 24 cevabını, %8’i 15 cevabını, %8’i 28, %8’i 26, %8’i 25, %8’i 29 cevabını vermiştir. %15’i 16 ve %15’ini 27 cevabı verdiği belirlenmiştir.

ÜYE BİRLİKLER

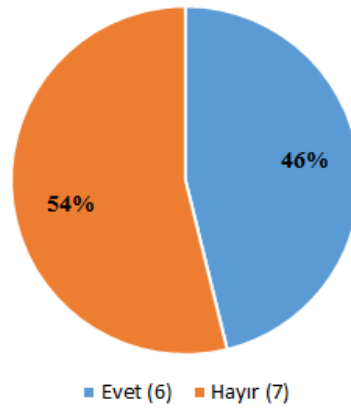
Şekil 4.27. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (Osmangazi Belediyesi).

Ankete katılan 13 kişiye sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip edip etmedikleri sorulduğunda ise %46'sı evet takip ediyorum, %54'ü hayır takip etmiyorum cevabını vermiştir (Şekil 4.28). Her belediyede sorulara verilen cevaplar farklılık göstermektedir. Ankete katılan kişi sayısı ve kişilerin birlik hakkındaki bilgi düzeyine göre sonuçlarda artış ya da azalış olmaktadır.

Takip etmeyen kişilerin açıklamaları ise;

- Görev ve yetki alanı dışında olması ve mevcut iş yoğunluğu,
- Kişinin konu ile ilgili bir çalışmaya dahil olmadığı için birliğin varlığından haberdar olmaması şeklinde görüşler belirtilmiştir.

BİRLİĞİ TAKİP EDEN KİŞİ YÜZDESİ

Şekil 4.28. Sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (Osmangazi Belediyesi).

13. soruda sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin bu kapsamda benimsediği ilkeler ve sağlıklı kent nitelikleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorular sunulmuştur Ankete katılan üye belediyede Sağlıklı Kentler Birliği ilkeleri ile ilgili elde edilen açıklama ve değerlendirmeler aşağıda verilmiştir.

- ‘‘Güvenilirlik’’ ilkesi sorusuna toplam 7 (%54) kişi cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişinin 5’i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%16) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Osmangazi belediyesinde önemsenmektedir.

- ‘‘Birleştirici’’ ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruya cevap vermemiştir.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 6’sı (%46) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%16) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Verilere göre bu ilkenin benimsendiği anlaşılmaktadır.

- ‘‘Kolaylaştırıcı’’ ilkesi sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 3’ü (%23) ‘‘Önemli’’, 4’ü (%31) ‘‘Çok önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu ilkenin Osmangazi belediyesinde desteklendiği anlaşılmaktadır.

- ‘‘Tarafsız’’ ilkesi sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 3’ü (%23) ‘‘Çok önemli’’, 4’ü (%31) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilkenin önemsendiği anlaşılmaktadır.

- ‘‘Katılımcı’’ ilkesi sorusunu ise toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) Bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 6’sı (%46) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%16) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Katılımcılık ilkesinin önemli olduğu ve fayda sağlayacağı görüşünün bulunduğu anlaşılmaktadır.

- ‘‘Yenilikçi’’ ilkesi sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 5’i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%16) Önemli cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilkenin kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

- ‘‘İnsan odaklı’’ ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 5’i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 3’ü (%24) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Anket sonuçlarına göre birliğin emelini oluşturan bu ilkenin Osmangazi Belediyesi idarecileri tarafından dikkate alındığı ve çalışmalarına entegre edildiğı anlaşılmaktadır.

- ‘‘Şeffaflık’’ ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişinin 4’ü (%31) ‘‘Çok önemli’’, 4’ü (%31) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen verilere göre birlik çalışmalarının takip edilmesinde bu ilkenin önemli olduğı görölmektedir.

- ‘‘Sürdürülebilirlik’’ ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 3’ü (%24) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Kentsel kaynakların korunması ve iktisatlı kullanımı bakımından bu ilke önemlidir. Oranlara bakıldığında Osmangazi Belediyesinde bu ilkenin benimsendiğı ve önemsendiğı anlaşılmaktadır.

- ‘‘Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı’’ ilkesi sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 6 kişinin 3’ü (%23) ‘‘Çok önemli’’, 3’ü (%23) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu ilkenin Osmangazi Belediyesi için yazılı bir kural olarak bulunduğı anlaşılmıştır.

- ‘‘Sorumluluk sahibi’’ ilkesine toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 7 kişinin 6’sı (%46) ‘‘Çok önemli’’, 1’i (%8) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu ilkenin idareciler tarafından önemsendiğı anlaşılmıştır.

Elde edilen yüzde oranlara göre Osmangazi Belediyesi birlik ilkelerini yeteri kadar benimseyememiştir. En düşük değer ‘‘Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı’’ ilkesinden elde edilmiştir.

Çizelge 4.20’de Osmangazi Belediyesi için geçerli olan ilkelerin % olarak değerleri belirtmiştir.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.20. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler (Osmangazi Belediyesi).

İlkeler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Güvenilir	38	16	-	-	-	-	46
Birleştirici	46	16	-	-	-	-	38
Kolaylaştırıcı	31	23	-	-	-	-	46
Tarafsız	23	31	-	-	-	-	46
Katılımcı	46	16	-	-	-	-	38
Yenilikçi	38	16	-	-	-	-	46
İnsan odaklı	38	24	-	-	-	-	38
Şeffaflık	31	31	-	-	-	-	38
Sürdürülebilirlik	38	24	-	-	-	-	38
Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı	23	23	-	-	-	-	46
Sorumluluk sahibi	46	8	-	-	-	-	46

Osmangazi Belediyesinde Sağlıklı Kentler Birliği nitelikleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir. Osmangazi Belediyesinden ankete toplam 13 kişi katılmıştır.

- ‘‘Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre’’ niteliği sorusuna, ankete katılan 13 kişiden toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 7'si (%54) ‘‘Çok önemli’’, 1'i (%8) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermişti. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

- ‘‘Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem’’ niteliği sorusuna, ankete katılan 13 kişiden toplam 8'i (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 4'ü (%31) ‘‘Çok önemli’’, 4'ü (%31) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemsendiği anlaşılmaktadır.

- ‘‘Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum’’ niteliği sorusuna, ankete katılan 13 kişiden toplam 6'sı (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 2'si (%15) ‘‘Çok önemli’’, 4'ü (%31) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere birliğin bu niteliğinin önemsendiği anlaşılmıştır.

- ‘‘Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi’’ niteliği sorusuna ankete katılan toplam 13 kişiden 5'i (%38) cevap vermiştir. 8 kişi (%62) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 5 kişiden 3'ü (%23) ‘‘Çok önemli’’, 2'si (%15) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre birliğin bu ilkesinin Osmangazi Belediyesi idarecileri tarafından desteklenmediği anlaşılmıştır.

- ‘‘Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)’’ niteliği sorusuna ankete katılan toplam 13 kişiden 7'si (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 5'i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 2'si (%16) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Yerel yönetimlerin görevlerini kapsayan bu nitelik kentte barınan tüm insanların mutluluğu için önemlidir. Sonuçlara göre ise idareciler tarafından ciddiye alındığı anlaşılmıştır.

- ‘‘Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma’’ niteliği sorusuna ankete katılan toplam 13 kişiden 6'sı (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişinin 2'si (%15) "Çok önemli", 3'ü (%23) "Önemli", 1'i (%8) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu niteliğin benimsendiği anlaşılmaktadır.

- "Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi" niteliği sorusuna ankete katılan toplam 13 kişiden 6'sı (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişinin 3'ü (%23) "Çok önemli", 2'si (%15) "Önemli", 1'i (%8) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. İdareciler tarafından bu niteliğin önemsendiği düşünülmektedir.

- "Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler" niteliği sorusuna ankete katılan 13 kişiden toplam 9'u (%69) cevap vermiştir. 4 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 6'sı (%46) "Çok önemli", 2'si (%15) "Önemli", 1'i (%8) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu nitelik üye belediyeler bakımından önemsenmektedir.

- "Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti" niteliği sorusuna 5 kişi (%38) cevap vermiştir. 8 kişi (%62) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 5 kişiden 1'i (%8) "Çok önemli", 4'ü (%30) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kent paydaşlarının eşit erişebilirliğini vurgulayan bu niteliğin anket verilerine göre yeterince önemsendiği görülmektedir.

- "Yüksek sağlık düzeyi" niteliği sorusuna 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) "Çok önemli", 4'ü (%31) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kent sağlık seviyesinin yüksek olması önemlidir çünkü barınan insanların yaşamına etki eder ve yansır. Buna göre bu niteliğin idareciler tarafından önemsendiği ve benimsendiği düşünülmektedir.

Osmangazi Belediyesinde Sağlıklı kentlerin niteliklerini gösteren kavramların önem derecesini ifade eden yüzdelik sonuçlar ve cevap veren kişi sayıları Çizelge 4.21'de bulunmaktadır.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.21. Sağlıklı kent nitelikleri (Osmangazi Belediyesi).

Nitelikler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre	54	8	-	-	-	-	38
Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem	31	31	-	-	-	-	38
Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum	15	31	-	-	-	-	54
Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi	23	15	-	-	-	-	62
Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)	38	16	-	-	-	-	46
Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma	15	23	-	8	-	-	54
Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi	23	15	-	8	-	-	54
Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler	46	15	-	8	-	-	31
Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti	8	30	-	8	-	-	31
Yüksek sağlık düzeyi	23	31	-	-	-	-	46

Ankette Sağlıklı Kentler Birliği ile ilgili ifadelerden elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum” kriterine toplam 9 kişi (%69) katılım sağlamıştır. 4 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 9 kişinin 5’i (%38) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%31) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre belediye idarecilerinin bu kriterle olumlu baktığı, üye olmayı faydalı buldukları ve memnun oldukları düşünülmektedir.

- “Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir” kriter sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 2’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%15) “Katılıyorum”, 2’si (%15) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- “Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır” kriter sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 8 kişiden 1’i (%8) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%23) “Katılıyorum”, 2’si (%15) “Kararsızım”, 2’si (%15) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bilgi sahibi olanlar ve bilgi sahibi olmadıkları için fikri olmayanlar bulunduğu görülmüştür.

- “Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır” kriterine toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 1’i (%8) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%31) “Katılıyorum”, 3’ü (%23) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Kararsızım diyen kısmın yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir.

- “Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır” kriteri sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 2’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%15) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kesinlikle katılmıyorum”, 1’i (%8) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre konu hakkında bilgi sahibi olanlar ve bilgisi olmayanlar bulunmaktadır.

- “Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır” kriter sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 1’i (%8) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%8) “Kesinlikle katılmıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım”, 3’ü (%23) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

Elde edilen verilere göre idarecilerin birlikten yeteri kadar haberdar olmadığı sonucu çıkarılmıştır.

- “Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır” kriteri sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 2’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım”, 1’i (%8) “Kesinlikle katılmıyorum”, 2’si (%15) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre belediyenin birlik konusundaki faaliyetlerinden yeteri kadar haberdar olmadıkları anlaşılmaktadır.

- “Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır” kriter sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişinin 2’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım”, 1’i (%8) “Kesinlikle katılmıyorum”, 2’si (%15) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir” kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 2’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%23) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kesinlikle katılmıyorum”, 1’i (%8) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu ifadeyi benimsemiş olanlar bulunmaktadır. Konu ile ilgili bilgisi bulunmayanlar ve bağlı belediyelerinin bu konuda çalışması bulunmadığını ifade edenler olduğu görülmektedir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur” birlik yararlarından olan bu kritere toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 3’ü (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%38) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesinin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

- “Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder” bu kritere toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%15) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu ifade çoğu idareci tarafından benimsenmiştir. Bilgisi bulunmayan ve fikri olmayan idarecilerde bulunmaktadır.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişinin 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Kararsız olan idarecinin bu konuda yeterli bilgisi olmadığı düşünülmektedir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir" kriterine toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin önemsendiği anlaşılmaktadır.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'ü (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum", 2'si (%15) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. Fikrim yok cevabını veren idarecilerin bu konuda bilgisi bulunmamaktadır diyebiliriz.

- "Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişinin 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Katılmıyorum", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. Katılmıyorum ve Fikrim yok cevabını veren idarecilerin bu konuda bilgisi yoktur diyebiliriz.

- “Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar” kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3’ü (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%8) “Katılıyorum”, 2’si (%15) “Kararsızım”, 1’i (%8) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler” kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3’ü (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%8) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım”, 1’i (%8) “Katılmıyorum”, 1’i (%8) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler” kriterine toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 3’ü (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%15) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım”, 1’i (%8) “Katılmıyorum” cevaplarını vermiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır” kriter sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 8 kişinin 4’ü (%31) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%15) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Katılmıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesi benimsendiği ve doğrulandığı anlaşılmaktadır.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir” kriter sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%38) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%8) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım”, 1’i (%8) “Katılmıyorum” cevaplarını vermiştir.

Ankette sağlıklı kentlerle ilgili ifadelere cevap veren toplam kişi sayısı ve yüzdelik sonuçları ve birliğin yararlarının yer aldığı bölüm Çizelge 4.22’de yer almaktadır.

Verilen cevaplar Kesinlikle katılıyorum (6), Katılıyorum (5), Kararsızım (4), Katılmıyorum (3), Kesinlikle katılmıyorum (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

- Kesinlikle katılıyorum (6)
- Katılıyorum (5)
- Kararsızım (4)
- Katılmıyorum (3)
- Kesinlikle katılmıyorum (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.22. Sağlıklı Kentler Birliğine ilişkin ifadeler (Osmangazi Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum.	38	31	-	-	-	-	31
Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir.	15	15	-	-	-	15	54
Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	3	23	15	-	-	15	38
Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	8	31	23	-	-	-	38
Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	15	15	-	-	8	8	54
Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır.	8	-	8	-	8	23	54
Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır.	15	-	8	-	8	15	54
Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır.	15	-	8	-	8	15	54
Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir.	15	23	-	-	8	8	46
Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararları							
Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur.	23	38	-	-	-	-	38
Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder.	23	15	8	-	-	8	46

Çizelge 4.22 (devam). Sağlıklı Kentler Birliğine ilişkin ifadeler (Osmangazi Belediyesi).

Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar.	15	31	8	-	-	-	46
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir.	15	31	8	-	-	-	38
Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir.	15	23	-	-	-	15	46
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur.	15	23	-	8	-	8	56
Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.	23	8	15	-	-	8	46
Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler	23	8	8	8	-	8	46
Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler.	23	15	8	8	-	-	46
Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır.	31	15	8	8	-	-	38
Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.	38	8	8	8	-	-	38

Ankete katılan Osmangazi Belediyesinde birliğin misyon, vizyon, amaç ve hedefleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.” Kriteri sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%38) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%16) “Katılıyorum”, 1’i ise (%8) “Katılmıyorum ” cevaplarını vermiştir. Bu kriter benimsenmiştir ve önemsenmektedir. %8 bu kritere katılmamaktadır.

- “Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.” Misyonu sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 4'ü (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği anlaşılmaktadır

- "Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak." Vizyonu sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5'i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 2'si (%16) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%38) "Katılıyorum, 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmıştır. %8'in bu kriterde kararsız kaldığı görülmüştür.

- "DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak" amaçlarla ilgili bu soruya toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5'i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%30) "Katılıyorum", 2'si (%15) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15'in bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

- "Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak." Amaçlar kapsamındaki bu soruya toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Katılıyorum", 2'si (%15) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15'in bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

- "Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak." Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%24) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%15) "Katılıyorum, 2'si (%15) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15'in bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.” Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’ü (%30) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%15) “Katılıyorum”, 2’si (%15) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15’in bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak” birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 2’si (%16) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%38) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15’in bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 7 kişiden 2’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%31) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre toplumun birlik faaliyetlerinden haberdar edilmesi ve bilgilendirmesi için belirlenmiş bu hedefin önemsendiği ve olumlu kabul edildiği anlaşılmıştır.

- “DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 2’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%31) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8’in bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 1’i (%8) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%31) “Katılıyorum”, 3’ü (%23) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin

bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %23'ünün bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 3'ü (%23) “Katılıyorum”, 1'i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8 'inin bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 4'ü (%31) “Katılıyorum”, 1'i (%8) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8 'inin bu hedefte fikri bulunmadığı görülmüştür.

- “Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.” Bu soruya toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap 7 kişiden 2'si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 4'ü (%31) “Katılıyorum”, 1'i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8'inin bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.” Bu soruya toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 3'ü (%23) “Katılıyorum”, 1'i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8'inin bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.” Hedefi sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

- "Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak." Hedefi sorusuna toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

Ankette sağlıklı kentler kriterleri; birliğin misyonu, vizyonu, amaçları ve hedeflerinin sorularına cevap veren kişi sayıları ve yüzdelik değerleri sonuçları Çizelge 4.23'de verilmiştir.

Çizelge 4.23. Sağlıklı kentler birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler)
(Osmangazi Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.	38	16	-	8	-	-	38
Birliğin Misyonu							
Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.	31	31	-	-	-	-	38
Sağlıklı kentler Birliğini Vizyonu							
Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.	16	38	8	-	-	-	38
Sağlıklı Kentler Birliğinin Amaçları							
DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak.	15	30	15	-	-	-	38
Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.	31	8	15	-	-	-	46
Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.	24	15	15	-	-	-	46

Çizelge 4.23 (devam). Sağlıklı kentler birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) (Osmangazi Belediyesi).

Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.	30	15	15	-	-	-	38
Sağlıklı Kentler Birliğinin Hedefleri							
Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak.	16	38	8	-	-	-	38
Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.	15	31	8	-	-	-	46
DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.	15	31	8	-	-	-	46
Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek.	8	31	23	-	-	-	38
Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.	23	23	8	-	-	-	46
Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.	15	31	-	-	-	8	46
Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.	15	31	8	-	-	-	46
Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.	23	23	8	-	-	-	46
Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.	23	31	-	-	-	-	46
Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.	31	23	-	-	-	-	46

Ankete katılan üye belediyelere sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir konusu sorulduğunda elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediye Web sitesi” sorusuna toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 7'si (%54) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre faaliyetler bu platformdan takip edilebilir sonucu elde edilmiştir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi" sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir.

7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişiden 4'ü (%30) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %8'inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

- "Basın bülteni" sorusuna toplam 6 kişi (%32) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

- "Broşür" faaliyetlerin takip edilmesi ile ilgili bu sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 4'ü (%30) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%16) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

- "Yerel Gazete" sorusuna toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişiden 1'i (%8) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%30) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir fakat %8'inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

- "Twitter" seçeneğine ise toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir fakat %8'inin bu

platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı ve %8’inde bu konuda fikri bulunmadığı görülmüştür.

- ‘Facebook’ seçeneğine ise toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 2’si (%15) ‘Kesinlikle katılıyorum, 3’ü (%23) ‘Katılıyorum’, 1’i (%8) ‘Kararsızım’, 1’i (%8) ‘Fikrim yok’ cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir fakat %8’inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı ve %8’inde bu konuda fikri bulunmadığı görülmüştür.

Günümüzde insanların sosyal medyayı aktif kullanım oranı daha fazla olduğu için bu kanallardan birlik takip edilebilir. Yerel gazete ve basın bülteni az kişi tarafından takip edilmektedir. Buda birliğin tanınma ve faaliyetlerinden haberdar olmak için yeterli değildir. Birliğin içeriği hakkında insanları bilgilendirmek için üye belediyeler başta olmak üzere broşür dağıtımı yapılabilir. Bunun yanında sosyal medyada, kitle iletişim araçları kullanılarak kısa tanıtım videoları paylaşılabilir.

Ankete katılan üye belediyelere sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir konusu sorulduğunda Osmangazi Belediyesinde verilen cevapların yüzdeleri Çizelge 4.24’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.24. Birlik faaliyetlerinin takip edilebileceği platformların yüzdesi (Osmangazi Belediyesi).

Belediyenizin Sağlıkli Kentler Birliği konusundaki faaliyetleri nerelerden takip edilmeli	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediye Web sitesi	54	8	-	-	-	-	38
Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi	30	8	8	-	-	-	54
Basın bülteni	23	23	-	-	-	-	54
Broşür	30	16	-	-	-	-	54
Yerel Gazete	8	30	8	-	-	-	54
Twitter	15	23	8	-	-	8	46
Facebook	15	23	8	-	-	8	46

Belediyenizin yoğunlaşması faydalı olabilecek etkinliklerin sorusuna katılan kişi sayısı ve yüzde sonuçları Çizelge 4.25’da gösterilmiştir. Bu çizelgede en düşük değer %39 ile belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur sorusu olmuştur.

Sonuçlara göre eğitim konusu faydalı bulunulmamaktadır.

Çizelge 4.25. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler
(Osmangazi Belediyesi).

Belediyenizin aşağıda belirtilen hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmasını uygun buluyorsunuz?		
Açıklamalar	Kişi Sayısı	Yüzde %
Belediyenin kent sağlığı konusunda yoğunlaşması uygundur	7	54
Belediyenin kentsel dönüşüm gibi sosyal yaşama olanak sağlayan nitelikli yapılaşma çalışmaları olması.	7	54
Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	5	39
Belediyenin ulaşım konusunda yoğunlaşması uygundur	8	62
Belediyenin sağlıklı kent planlaması üzerine yoğunlaşması uygundur	8	62
Belediyenin kentte yaşayan insanlara istihdam sağlayacağı ve yeni iş fırsatları oluşturma üzerinde yoğunlaşması uygundur.	7	54
Belediyenin yeşil alanların artırılması konularında yoğunlaşması uygundur	8	62
Belediyenin katı atıkların bertarafı konusunda yoğunlaşması uygundur	8	62
Belediyenin temizlik hizmetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	8	62
Belediyenin kültür konusunda yoğunlaşması uygundur	8	62
Belediyenin spor/spor alanları konusunda yoğunlaşması uygundur	8	62
Belediyenin sanatsal faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur	7	54

Yapılan çalışmada anketin 95. ve 96. sorularına (‘‘Belediyenin.....faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.’’) gelen öneri cevaplar ise;

- Mahalle parkı ve sokak sağlıklılaştırma konularında yoğunlaşması,
- Çıkamaz sokakları açması,
- Yenilikçi hizmetlere ve akıllı kent uygulamalarına ilçe düzeyinde daha çok ağırlık verilmeli,
- Belediyelerin sanatsal değil, daha çok sosyal faaliyetlere yönelmesi geliştirilmeli,
- Kadın ve engellilere yönelik faaliyetlerin artırılması, gibi açıklamalar belirtilmiştir.

Önerilen bu cevaplar değerlendirildiğinde, bağlı bulunan belediyenin bu konularda daha fazla çalışmalar yapması gerektiği ve tüm müdürlüklerden benzeri görüşleri faaliyet listesine alarak değerlendirme yapması gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.4. Nilüfer Belediyesi Anket Sonuçları Değerlendirme

Nilüfer Belediyesinde toplam 27 müdürlük bulunmaktadır. 29-31 Mart tarihleri arasında yüz yüze gerçekleştirilen ankette toplam 15 müdürlük ile anket yapılabilmektedir. 12 kişiden ankete katılmak istemeyenler ve covid-19 sebebi ile erişilemeyenler bulunmaktadır.

Nilüfer Belediyesinden ankete katılan müdürlükler;

- Teftiş Kurulu Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Müdürlüğü
- Zabıta Müdürlüğü
- Sosyal Yardım İşleri ve Destek Hizmetler Müdürlüğü
- İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
- Ruhsat ve Denetim müdürlüğü
- Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü
- Fen İşleri Müdürlüğü
- Park ve Bahçeler Müdürlüğü
- Emlak ve İstimlak Müdürlüğü
- Yazı İşleri Müdürlüğü
- Hukuk İşleri Müdürlüğü
- Mal Hizmetler Müdürlüğü
- Gençlik ve Spor İşleri Müdürlüğü
- Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü şeklinde listelenmiştir.

Anket sonuçları sonrası yapılan değerlendirmelere göre;

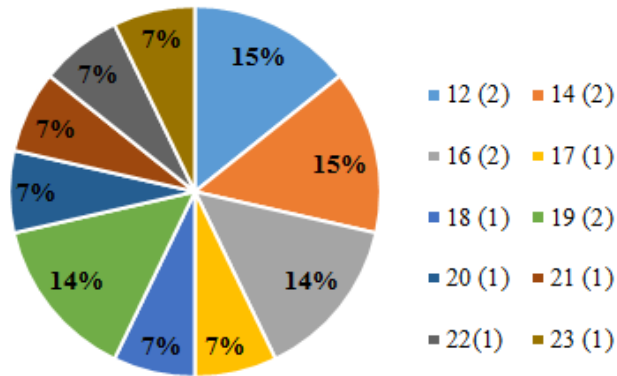
Nilüfer Belediyesinden ankete katılan kişilerin cinsiyet, yaş, eğitim, meslek gibi genel profil belirlemeye yönelik verilerin elde edildiği bilgiler Çizelge 4.27’te gösterilmiştir.

Çizelge 4.27. Nilüfer Belediyesi temel bilgiler.

Sorular	Yanıtlar	Kişi Sayısı toplam	Yüzde %	
Cinsiyet	Kadın (10)	15	Kadın	Erkek
	Erkek (5)		67	33
Yaş	26-35	1	7	
	36-45	5	33	
	46-55	7	47	
	55-65	2	13	
Eğitim	Lisans	14	93	
	Lisansüstü	1	7	
Meslek	Mimar/Mühendis	7	46	
	Memur	2	13	
	Zabıta	1	7	
	Muhasebeci	1	7	
	Diğer	4	27	

Ankete katılanların üye olunan mahalli idare birlikleri ile ilgili soruya verdikleri cevapların yüzdesi Şekil 4.29’de gösterilmiştir. %15’i 12 cevabını, %15’i 14 cevabını, %16’sı 2 cevabını, %7’si 17 cevabını, %7’si 18 cevabını, %14’ü 19 cevabını, %7’si 20 cevabını, %7’si 21, %7’si 22 cevabını ve %7’sinin 23 cevabı verdiği belirlenmiştir.

ÜYE BİRLİKLER

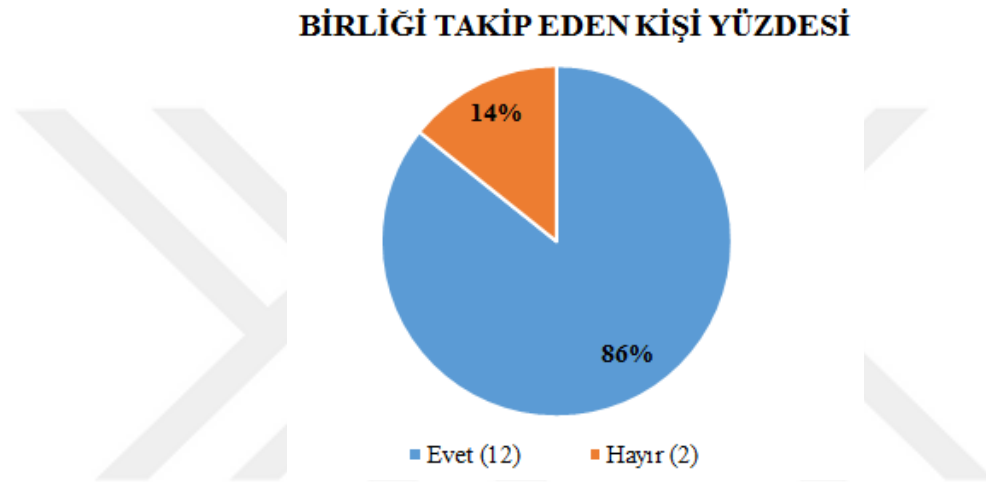
Şekil 4.29. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (Nilüfer Belediyesi).

Ankete katılan 15 kişiye sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip edip etmedikleri sorulduğunda ise %86’sı ‘evet takip ediyorum’, %14’ü ‘hayır takip etmiyorum’ cevabını vermiştir (Şekil 4.30).

Takip etmeyen kişilerin açıklamaları ise;

- Sağlıklı kentler birliği çalışmaları yeterli bulunmadığı için takip edilmediği,
- Bağlı bulunan belediye bünyesinde sürecin işleyişi ile ilgili ara değerlendirme ve bilgilendirme olmadığı, konu ile ilgili direkt takibi yapan büronun hakim olabileceği, şeklinde görüşler elde edilmiştir.

Önerilen bu cevaplar değerlendirildiğinde, birlik faaliyetleri yeteri kadar müdürlüğe ulaşamamış, birliğin varlığından haberdarlar fakat içerikte ne tür çalışmaları gerçekleştiriyor bilgi sahibi değiller. Birlik kendini tanıtmaya, çalışmalarını anlatmaya ve belediye çalışmalarına ne tür katkıları olabileceğini müdürlüklerle paylaşmalıdır.

Şekil 4.30. Sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (Nilüfer Belediyesi).

13. soruda sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin bu kapsamda benimsediği ilkeler ve sağlıklı kent nitelikleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorular sunulmuştur. Ankete katılan üye belediyede Sağlıklı Kentler Birliği ilkeleri ile ilgili elde edilen açıklama ve değerlendirmeler aşağıda verilmiştir.

- “Güvenilirlik” ilkesi sorusuna toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8’i (%53) “Çok önemli”, 5 ‘i (%34) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

- “Birleştirici” ilkesi sorusuna toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 7'si (%47) "Çok önemli", 6'sı (%40) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

- "Kolaylaştırıcı" ilkesi sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 5'i (%33) "Çok önemli", 7'si (%47) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke Nilüfer Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "Tarafsız" ilkesi sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 10'u (%67) "Çok önemli", 2'si (%13) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke Nilüfer Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "Katılımcı" ilkesi sorusunu ise toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8'i (%53) "Çok önemli", 5 'i (%34) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

- "Yenilikçi" ilkesi sorusuna toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 11'i (%74) "Çok önemli", 2'si (%13) cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilkenin kabul gördüğü anlaşılmaktadır

- "İnsan odaklı" ilkesi sorusuna toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 12'si (%80) "Çok önemli", 1'si (%7) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

- "Şeffaflık" ilkesi sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9'u (%60) "Çok önemli", 3'ü (%20) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

- "Sürdürülebilirlik" ilkesi sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10'u (%67) "Çok önemli", 2'si (%13) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kentsel kaynakların korunması ve iktisatlı kullanımı bakımından bu ilke önemlidir. Oranlara bakıldığında Osmangazi Belediyesinde bu ilkenin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

- "Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı" ilkesi sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8'i (%53) "Çok Önemli", 4'ü (%27) "Önemli" cevap vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

- "Sorumluluk sahibi" ilkesine toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişinin 10'u (%66) "Çok önemli", 1'i (%7) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

Çizelge 4.26'de Osmangazi Belediyesi için geçerli olan ilkelerin % olarak değerleri belirtmiştir. Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.26. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler (Nilüfer Belediyesi).

İlkeler	Yüzde (%)						
	6	5	4	3	2	1	0
Güvenilir	53	34	-	-	-	-	13
Birleştirici	47	40	-	-	-	-	13
Kolaylaştırıcı	33	47	-	-	-	-	20
Tarafsız	67	13	-	-	-	-	20
Katılımcı	53	34	-	-	-	-	13
Yenilikçi	74	13	-	-	-	-	13
İnsan odaklı	80	7	-	-	-	-	13
Şeffaflık	60	20	-	-	-	-	20
Sürdürülebilirlik	67	13	-	-	-	-	20
Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı	53	27	-	-	-	-	20
Sorumluluk sahibi	66	7	-	-	-	-	27

Ankete katılan üye belediyelerin Sağlıklı Kentler Birliği nitelikleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir. Nilüfer Belediyesinden ankete toplam 15 kişi katılmıştır.

- “Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre” niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 12’si (%80) “Çok önemli”, 1’i (%7) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

- “Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem” niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişinin 10’u (%67) “Çok önemli”, 2’si (%13) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemsendiği anlaşılmaktadır.

- “Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum” niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 10 (%67) cevap vermiştir. 5 kişi (%33) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 10 kişiden 8’i (%53) “Çok önemli”, 1’i (%7) “Önemli”, 1’i (%7) “Önemsiz” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere birliğin bu niteliğinin önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Kendi hayatı, sağığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi” niteliğı sorusuna ankete katılan toplam 11kişı (%73) cevaplamıştır. 4 kişı (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%46) “Çok önemli”, 4’ü (%27) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre birliğin bu ilkesinin Nilüfer Belediyesi idarecileri tarafından desteklenmediğı anlaşılmıştır.

- “Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)” niteliğı sorusuna ankete katılan toplam 13 kişı (%87) cevap vermiştir. 2 kişı (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 11’i (%74) “Çok önemli”, 2’si (%13) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Yerel yönetimlerin görevlerini kapsayan bu nitelik kentte barınan tüm insanların mutluluğı için önemlidir. Sonuçlara göre ise idareciler tarafından ciddiye alındığı anlaşılmıştır.

- “Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma” niteliğı sorusunu ankete katılan toplam 11kişı (%73) cevaplamıştır. 4 kişı (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 8’i (%53) “Çok önemli”, 3’ü (%20) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu niteliğin benimsendiğı anlaşılmaktadır.

- “Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi” niteliğı sorusuna ankete katılan toplam 12 kişı (%80) cevaplamıştır. 3 kişı (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişinin 6’sı “Çok önemli”, 5’i (%33) “Önemli”, 1’i (%7) “Önemsiz” cevaplarını vermiştir. İdareciler tarafından bu niteliğin önemsendiğı düşünülmektedir. %7 bu niteliğe katılmadığını ifade etmiştir.

- “Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler” niteliğı sorusuna ankete katılan toplam11 kişı (%73) cevaplamıştır. 4 kişı (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 8’i (%53) “Çok önemli”, 3’ü (%20) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu niteliğin benimsendiğı anlaşılmaktadır.

- “Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağığı ve bakım hizmeti” niteliğı sorusuna toplam 12 kişı (%80) cevaplamıştır. 3 kişı (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 12 kişinin 10'u (%67) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%13) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Kent paydaşlarının eşit erişebilirliğini vurgulayan bu niteliğin anket verilerine göre yeterince önemsendiği görülmektedir.

- ‘‘Yüksek sağlık düzeyi’’ niteliği sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 11’i (%73) ‘‘Çok önemli’’, 1’i (%7) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Kent sağlık seviyesinin yüksek olması önemlidir çünkü barınan insanların yaşamına etki eder ve yansır. Buna göre bu niteliğin idareciler tarafından önemsendiği ve benimsendiği düşünülmektedir.

Ankette Sağlıklı kentlerin niteliklerini ifade eden kavramların önem derecesini ifade eden yüzdelik sonuçlar Çizelge 4.27’de gösterilmektedir.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.27. Sağlıklı kent nitelikleri (Nilüfer Belediyesi).

Nitelikler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre	80	7	-	-	-	-	13
Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem	67	13		-	-	-	20
Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum	53	7	7	-	-	-	33
Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi	46	27	-	-	-	-	27
Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)	74	13	-	-	-	-	13

Çizelge 4.27 (devam). Sağlıklı kent nitelikleri (Nilüfer Belediyesi).

Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma	53	20	-	-	-	-	27
Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi	40	33	7	-	-	-	20
Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler	53	20	-	-	-	-	27
Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti	67	20	-	-	-	-	20
Yüksek sağlık düzeyi	73	7	-	-	-	-	20

Ankete katılan üye belediyelerin Sağlıklı Kentler Birliği ile ilgili ifadelerden elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum” kriterine toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 10’u (%67) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%20) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre belediye idarecilerinin bu kriterle olumlu baktığı, üye olmayı faydalı buldukları ve memnun oldukları düşünülmektedir.

- “Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir” kriter sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%60) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%7) “Katılıyorum”, 2’si (%13) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- “Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır” kriter sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevap vermiştir. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%60) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%13) “Katılıyorum”, 1’i (%7) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- “Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır” kriterine toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 5'i (%33) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum", 3'ü (%20) "Kararsızım", 1'i (%7) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Kararsızım diyen kısmın yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir.

- "Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır" kriteri sorusuna toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 13 kişiden 8'i (%53) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum", 1'i (%7) "fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre konu hakkında bilgi sahibi olanlar ve bilgisi olmayanlar bulunmaktadır.

- "Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır" kriter sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%20) "Katılıyorum", 1'i (%7) "kararsızım", 1'i (%7) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre konu hakkında bilgi sahibi olanlar ve bilgisi olmayanlar bulunmaktadır.

- "Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır" kriteri sorusuna toplam 10 kişi (%67) cevap vermiştir. 5 kişi (%33) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 10 kişiden 5'i (%33) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%7) "katılıyorum", 2'si (%13) "Kararsızım", 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre belediyenin birlik konusundaki faaliyetlerinden yeteri kadar haberdar olmadıkları anlaşılmaktadır.

- "Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır" kriter sorusuna toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 8'i (%53) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%7) "katılıyorum", 1'i (%7) "kararsızım", 1'i (%7) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

- "Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlükte" kriteri sorusunu toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9'u (%60) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%13) "Katılıyorum", 1'i (%7) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu ifadeyi benimsemiş olanlar bulunmaktadır. Konu ile ilgili bilgisi bulunmayanlar ve bağlı belediyelerinin bu konuda çalışması bulunmadığını ifade edenler olduğu görülmektedir.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği ‘‘Sürdürülebilir Kalkınma’’ ve ‘‘Sürdürülebilir Kentler Yaratmak’’ için gerekli bir organizasyondur’’ birlik yararlarından olan bu kritere toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişinin 11’i (%74) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesinin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder’’ bu kritere toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 7’si (%47) ‘‘Kesinlikle katılıyorum, 5’i (%33) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Bu ifade çoğu idareci tarafından benimsenmiştir. Bilgisi bulunmayan idarecilerde bulunmaktadır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar’’ kriteri sorusuna toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 9’u (%60) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 4’ü (%27) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin benimsendiği anlaşılmaktadır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekteştir’’ kriterine toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%67) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünöldüğü anlaşılmıştır

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödöllandirir’’ kriteri sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%60) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünöldüğü anlaşılmıştır. Kararsızım cevabını veren idarecilerin bu konuda bilgisi bulunmamaktadır diyebiliriz.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur’’ kriteri sorusuna toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 9’u (%60) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar’’ kriteri sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 7’si (%47) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 5’i (%33) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler’’ kriteri sorusuna toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 5’i (%33) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 8’i (%53) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler’’ kriterine toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 7’si (%47) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 5’i (%33) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır’’ kriter sorusuna toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8’i (%53) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 4’ü (%27) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesi benimsendiği ve doğrulandığı anlaşılmaktadır.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir’’ kriter sorusuna toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8'i (%53) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 5'i (%33) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesi benimsendiği ve doğrulandığı anlaşılmaktadır.

Ankette sağlıklı kentlerle ilgili ifadelere cevap veren toplam kişi sayısı ve yüzdelik sonuçları ve birliğin yararlarının yer aldığı bölüm Çizelge 4.28’da yer almaktadır.

Verilen cevaplar Kesinlikle katılıyorum (6), Katılıyorum (5), Kararsızım (4), Katılmıyorum (3), Kesinlikle katılmıyorum (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

- Kesinlikle katılıyorum (6)
- Katılıyorum (5)
- Kararsızım (4)
- Katılmıyorum (3)
- Kesinlikle katılmıyorum (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.28. Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (Nilüfer Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediyemizin sağlıklı kentler birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum.	67	20	-	-	-	-	13
Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir.	60	7	-	-	-	13	20
Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	60	13	-	-	-	7	20
Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır	33	27	20	-	-	7	13
Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	53	27	-	-	-	7	13

Çizelge 4.28 (devam). Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (Nilüfer Belediyesi).

Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır	46	20	7	-	-	7	20
Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır.	33	8	13	-	-	13	33
Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır.	53	7	7	-	-	7	26
Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir.	60	13	7	-	-	-	20
Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararları							
Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur.	74	13	-	-	-	-	13
Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder.	47	33	7	-	-	-	13
Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar.	60	27	-	-	-	-	13
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir.	67	13	-	-	-	-	20
Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir.	60	13	7	-	-	-	20
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur	60	13	-	-	-	-	27
Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.	47	33	-	-	-	-	20
Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler.	34	53	-	-	-	-	13
Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler.	47	33	7	-	-	-	13
Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır.	53	27	7	-	-	-	13
Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.	53	34	-	-	-	-	13

Ankete katılan üye belediyenin Sağlıklı Kentler Birliğinin misyon, vizyon, amaç ve hedefleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.” Kriteri sorusuna toplam 10 kişi (%67) cevap vermiştir. 5 kişi (%33) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 10 kişiden 7’si (%47) “Kesinlikle katılıyorum”, 3 kişi (%20) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu kriter benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- “Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.” Misyonu sorusuna toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%46) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%27) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği anlaşılmaktadır.

- “Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.” Vizyonu sorusuna toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 5’i (%33) “Kesinlikle katılıyorum”, 6’sı (%40) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmıştır.

- “DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak” amaçlarla ilgili bu soruya toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 6’sı (%40) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%33) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.” Amaçlar kapsamındaki bu soruya toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 6’sı (%40) “Kesinlikle katılıyorum”, 5 ‘i (%33) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.” Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 6’sı (%40) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%26) “Katılıyorum”, 1’i (%7) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %7’nin bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.” Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 8’i (%53) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%20) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak” birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%60) “Kesinlikle katılıyorum, 3’ü (%20) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%53) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%20) “Katılıyorum”, 1’i (%7) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre toplumun birlik faaliyetlerinden haberdar edilmesi ve bilgilendirmesi için belirlenmiş bu hedefin önemsendiği ve olumlu kabul edildiği anlaşılmıştır. %7’nin bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

- “DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- "Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- "Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- "Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%40) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- "Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek." Bu soruya toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%40) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- "Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek." Bu soruya toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%26) "Katılıyorum", 1'i (%7) "Kararsızım", 1'i (%7) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %7'sinin bu hedefte kararsız kaldığı, %7'sinin konu hakkında fikri olmadığı görülmüştür.

- "Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak." Hedefi sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

- "Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak." Hedefi sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

Ankette sağlıklı kentler kriterleri; birliğin misyonu, vizyonu, amaçları ve hedeflerinin sorularına Nilüfer Belediyesinde cevap veren kişi sayıları ve yüzdelik değerleri Çizelge 4.29'de verilmiştir.

Çizelge 4.29. Sağlıklı kentler birliği kriterleri (vizyon, misyon, amaçlar ve hedefler) (Nilüfer Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.	47	20	-	-	-	-	33
Birliğin misyonu							
Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.	46	27	-	-	-	-	27
Sağlıklı Kentler Birliğinin Vizyonu							
Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.	33	40	-	-	-	-	27
Sağlıklı Kentler Birliğinin Amaçları							

Çizelge 4.29 (devam). Sağlıklı kentler birliği kriterleri (vizyon, misyon, amaçlar ve hedefler) (Nilüfer Belediyesi).

DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak.	40	33	-	-	-	-	27
Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.	40	33	-	-	-	-	27
Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.	40	26	7	-	-	-	27
Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.	53	20	-	-	-	-	27
Sağlıklı Kentler Birliğinin Hedefleri							
Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak.	60	20	-	-	-	-	20
Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.	53	20	7	-	-	-	20
DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.	47	33	-	-	-	-	20
Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek	47	33	-	-	-	-	20
Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.	47	33	-	-	-	-	20
Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.	40	40	-	-	-	-	20
Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.	40	40	-	-	-	-	20
Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.	40	26	7	-	-	7	20

Çizelge 4.29 (devam). Sağlıklı kentler birliği kriterleri (vizyon, misyon, amaçlar ve hedefler) (Nilüfer Belediyesi).

Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.	47	33	-	-	-	-	20
Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.	47	33	-	-	-	-	20

Ankete katılan üye belediyelere sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir konusu sorulduğunda bu belediyede elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- ‘‘Belediye Web sitesi’’ sorusuna toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%53) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 3’ü (%20) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %7’sinin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi’’ sorusuna toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8’i (%53) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 4’ü (%27) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %7’sinin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

- ‘‘Basın bülteni’’ sorusuna toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 13 kişiden 7’si (%47) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 5’i (%33) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %7’sinin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

- ‘‘Broşür’’ faaliyetlerin takip edilmesi ile ilgili bu sorusuna toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 4’ü (%26) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Katılıyorum’’, 5’i (%33) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%7) ‘‘Katılmıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü

mevcuttur fakat %5'inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı ve %7'sinin bu görüşe katılmadığı anlaşılmaktadır.

- "Yerel Gazete" sorusuna toplam 9 kişi (%60) cevap vermiştir. 6 kişi (%40) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 9 kişiden 4'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%20) "Katılıyorum", 2'si (%13) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %13'ünün bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

- "Twitter" seçeneğine ise toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 7'si (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

- "Facebook" seçeneğine ise toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

11 kişiden 7'si (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

Ankete katılan üye belediyelere sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir konusu sorulduğunda verilen cevapların yüzdeleri Çizelge 4.30'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.30. Birlik faaliyetlerinin takip edilebileceği platformların yüzdesi (Nilüfer Belediyesi).

Belediyenizin Sağlıklı Kentler Birliği konusundaki faaliyetleri nerelerden takip edilmeli	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi	53	20	7	-	-	-	20
Belediye Web sitesi	53	27	7	-	-	-	13
Basın bülteni	47	33	7	-	-	-	13
Broşür	26	7	33	7	-	-	27
Yerel Gazete	27	20	13	-	-	-	40
Twitter	46	27	-	-	-	-	27
Facebook	46	27	-	-	-	-	27

Elde edilen diğer bir sonuç ise üye belediyenin yoğunlaşması daha faydalı olacak faaliyetlerin değerlendirilmesidir. Bu soru çerçevesinde Nilüfer Belediyesinde katılım sonuçları Çizelge 4.31’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.31. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler (Nilüfer Belediyesi).

Belediyenizin aşağıda belirtilen hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmasını uygun buluyorsunuz?		
Açıklamalar	Kişi Sayısı	Yüzde %
Belediyenin kent sağlığı konusunda yoğunlaşması uygundur	12	80
Belediyenin kentsel dönüşüm gibi sosyal yaşama olanak sağlayan nitelikli yapılaşma çalışmaları olması	12	80
Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	9	60
Belediyenin ulaşım konusunda yoğunlaşması uygundur	10	66,66
Belediyenin sağlıklı kent planlaması üzerine yoğunlaşması uygundur	12	80
Belediyenin kentte yaşayan insanlara istihdam sağlayacağı ve yeni iş fırsatları oluşturma üzerinde yoğunlaşması uygundur.	11	73
Belediyenin yeşil alanların artırılması konularında yoğunlaşması uygundur	11	73
Belediyenin katı atıkların bertarafı konusunda yoğunlaşması uygundur	12	80
Belediyenin temizlik hizmetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	11	73
Belediyenin kültür konusunda yoğunlaşması uygundur	11	73
Belediyenin spor/spor alanları konusunda yoğunlaşması uygundur	12	80
Belediyenin sanatsal faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur	11	73

Yapılan çalışmada anketin 95. ve 96. sorularına (‘‘Belediyenin.....faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.’’) gelen öneri cevaplar ve düşünceler ise;

- Katılımcı yönetim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması,
- Gıda güvenliği,
- Kırsal kalkınma faaliyetlerinin artırılması sonuçlar elde edilmiştir.

4.2.5. Mudanya Belediyesi Anket Sonuçları Değerlendirme

Mudanya belediyesinde toplam 17 müdürlük bulunmaktadır. 23-25 Mart tarihleri arasında yüz yüze gerçekleştirilen ankette 17 kişiye ulaşılabilmektedir.

Değerlendirme bir farklı iki müdürlükten aynı kişi sorumlu olması sebebi ile 16 kişi üzerinden yapılacaktır.

Mudanya Belediyesinden ankete katılan müdürlükler;

- Bilgi İşlem Müdürlüğü
- Kreş müdürlüğü
- Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
- Temizlik İşleri Müdürlüğü
- Mali Hizmetler Müdürlüğü
- Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü
- Sosyal Yardım İşleri ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
- Zabıta müdürlüğü
- Yazı İşleri Müdürlüğü
- Özel Kalem Müdürlüğü
- Destek Hizmetleri Müdürlüğü
- İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
- İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü
- İşletme İştirakler Müdürlüğü
- Yapı Kontrol Müdürlüğü
- Fen İşleri Müdürlüğü şeklinde listelenmektedir.

Anket sonuçları sonrası yapılan değerlendirmelere göre;

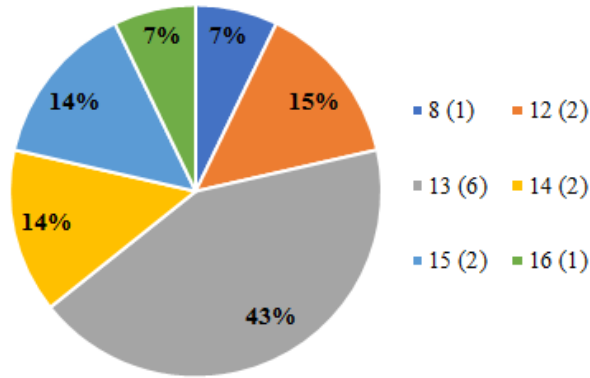
Mudanya Belediyesinden ankete katılan kişilerin cinsiyet, yaş, eğitim, meslek gibi genel profil belirlemeye yönelik verilerin elde edildiği bilgiler Çizelge 4.32’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.32. Mudanya Belediyesi temel bilgileri.

Sorular	Yanıtlar	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	
Cinsiyet	Kadın (5)	16	Kadın	Erkek
	Erkek (11)		69	31
Yaş	26-35	6	37	
	36-45	7	44	
	46-55	3	19	
Eğitim	Önlisans	1	6	
	Lisans	14	88	
	Lisansüstü	1	6	
Meslek	Mimar/Mühendis	4	25	
	Memur	9	56	
	Zabıta	1	6	
	Diğer	2	13	

Ankete katılanların üye olunan mahalli idare birlikleri ile ilgili soruya verdikleri cevapların yüzdesi Şekil 4.31’de gösterilmiştir. %7’si 8 cevabı, %7’si 16, %15’si 12 %43’ü 13 cevabı, %14’ü 15 cevabı ve %14’ünün 14 cevabını verdiği belirlenmiştir.

ÜYE BİRLİKLER

Şekil 4.31. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (Mudanya Belediyesi).

Ankete katılan 16 kişiye sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip edip etmedikleri sorulduğunda ise %44’ü “evet takip ediyorum”, %56’sı “hayır takip etmiyorum” cevabını vermiştir (Şekil 4.32).

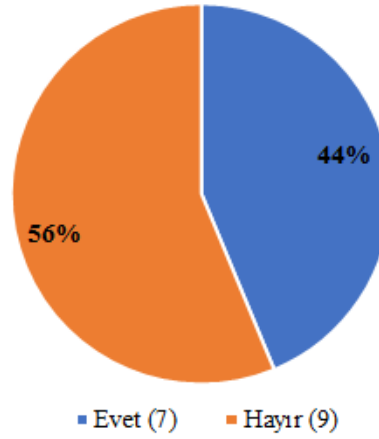
Takip etmeyen kişilerin açıklamaları ise;

- Müdürlüğün iş yoğunluğundan dolayı takip edememe,

- Sağlıklı kentler birliğinden haberdar olup çalışmaları hakkında bilgi sahibi olmamak,
- İlgi alanına girmediği için araştırmamak,
- Bağlı bulunulan müdürlükle direkt bağlantılı olmadığı düşüncesi, alan dışı olduğu,
- Sağlıklı kentler birliği tarafından çalışmaları ile ilgili bilgilendirme yapılmadığı, şeklinde görüşler elde edilmiştir.

Düşünce ve önerilerin değerlendirilmesine göre, bağlı bulunan müdürlük sağlıklı kentler birliğinin içeriğini diğer müdürlüklerle paylaşmalı, yapılan çalışmalar hakkında bilgi vermelidir.

BİRLİĞİ TAKİP EDEN KİŞİ YÜZDESİ

Şekil 4.32. Sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (Mudanya Belediyesi).

13. soruda sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin bu kapsamda benimsediği ilkeler ve sağlıklı kent nitelikleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorular sunulmuştur. Ankete katılan üye belediyede Sağlıklı Kentler Birliği ilkeleri ile ilgili elde edilen açıklama ve değerlendirmeler aşağıda verilmiştir.

- ‘‘Güvenilirlik’’ ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) ‘‘Çok önemli’’, 4’ü (%25) cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir.

- ‘‘Birleştirici’’ ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 5’i (%31) ‘‘Çok önemli’’, 6’sı (%38) cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir.

- ‘‘Kolaylaştırıcı’’ ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 5’i (%31) ‘‘Çok önemli’’, 5’i (%31) ‘‘Önemli’’, 1’i (%7) ‘‘Önemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir. %6önemisz cevabı ile diğer cevap verenlere katılmamaktadır.

- ‘‘Tarafsız’’ ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) ‘‘Çok önemli’’, 4’ü (%25) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir ve benimsenmiştir.

- ‘‘Katılımcı’’ ilkesi sorusunu ise toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 6’sı (%38) ‘‘Çok önemli’’, 5’i (%31) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir ve benimsenmiştir.

- ‘‘Yenilikçi’’ ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 5’i (%31) ‘‘Çok önemli’’, 6’sı (%38) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilkenin kabul gördüğü anlaşılmaktadır

- ‘‘İnsan odaklı’’ ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) ‘‘Çok önemli’’, 4’ü (%25) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir ve benimsenmiştir.

- “Şeffaflık” ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 8’i (%50) “Çok önemli”, 3’ü (%19) cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya belediyesinde önemsenmektedir.

- “Sürdürülebilirlik” ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) “Çok önemli”, 4’ü (%25) “Önemli cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesi’nde önemsenmektedir ve benimsenmiştir. Kentsel kaynakların korunması ve iktisatlı kullanımı bakımından bu ilke önemlidir. Oranlara bakıldığında Mudanya Belediyesi’nde bu ilkenin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

- “Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı” ilkesi sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 9’u (%56) “Çok önemli”, 2’si (%13) cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya belediyesinde önemsenmektedir.

- Sorumluluk sahibi” ilkesine toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 9’u (%56) “Çok önemli”, 2’si (%13) cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya belediyesinde önemsenmektedir.

Çizelge 4.33’de Mudanya Belediyesi için geçerli olan ilkelerin % olarak değerleri belirtmiştir.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.33. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler (Mudanya Belediyesi).

İlkeler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Güvenilir	44	25	-	-	-	-	31
Birleştirici	31	38	-	-	-	-	31
Kolaylaştırıcı	31	31	7	-	-	-	31
Tarafsız	44	25	-	-	-	-	31
Katılımcı	38	31	-	-	-	-	31
Yenilikçi	31	38	-	-	-	-	31
İnsan odaklı	44	25	-	-	-	-	31
Şeffaflık	50	19	-	-	-	-	31
Sürdürülebilirlik	44	25	-	-	-	-	31
Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı	56	13	-	-	-	-	31
Sorumluluk sahibi	56	13	-	-	-	-	31

Ankete katılan üye belediyede Sağlıklı Kentler Birliği nitelikleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre” niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%62) “Çok önemli”, 2’si (%13) “önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

- “Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem” niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%50) “Çok önemli”, 4’ü (%25) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemsendiği anlaşılmaktadır.

- “Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum” niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%62) “Çok önemli”, 2’si (%13) “önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

- “Kendi hayatı, sağığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlal üzerinde etkisi” niteliğı sorusuna ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%50) “Çok önemli”, 2’si (%13) “Önemli”, 2’si (%12) “Önemsiz” cevaplarını vermiştir. Buna göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiğı ve çalışmalarında hedeflendiğı düşünölmektedir.

- “Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)” niteliğı sorusuna ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%56) “Çok önemli”, 3’ü (%19) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Yerel yönetimlerin görevlerini kapsayan bu nitelik kentte barınan tüm insanların mutluluğı için önemlidir. Sonuçlara göre ise idareciler tarafından ciddiye alındığı anlaşılmıştır.

- “Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağılantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma” niteliğı sorusunu ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%50) “Çok önemli”, 3’ü (%19) “Önemli”, 1’i (%6) “Önemsiz” cevaplarını vermiştir. İdareciler tarafından bu niteliğın önemsendiğı düşünölmektedir. %6 bu niteliğı önemsemediğini ifade etmiştir.

- “Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi” niteliğı sorusuna ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%50) “Çok önemli”, 4’ü (%25) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliğı önemsendiğı anlaşılmaktadır.

- “Költörel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler” niteliğı sorusuna ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 11’i (%69) “Çok önemli”, 1’i (%6) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu niteliğın benimsendiğı anlaşılmaktadır.

- “Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağığı ve bakım hizmeti” niteliğı sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%62) “Çok önemli”, 2’si (%13) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Kent paydaşlarının eşit erişebilirliğini vurgulayan bu niteliğın anket verilerine göre yeterince önemsendiğı görölmektedir.

- “Yüksek sağıık düzeyi” niteliğı sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%56) “Çok önemli”, 3’ü (%19) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Kent sağıık seviyesinin yüksek olması önemlidir çünkü barınan insanların yaşamına etki eder ve yansır. Buna göre bu niteliğın idareciler tarafından önemsendiğı ve benimsendiğı düşünölmektedir.

Ankette Sağııklı kentlerin niteliklerini ifade eden kavramların önem derecesini ifade eden yüzdelerik sonuçlar Çizelge 4.34’da gösterilmektedir.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değeriendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.34. Sağııklı kent nitelikleri (Mudanya Belediyesi).

Nitelikler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre	62	13	-	-	-	-	25
Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem	50	25	-	-	-	-	25
Güçlü, dayanışma içinde sömürölmeyen toplum	62	13	-	-	-	-	25
Kendi hayatı, sağıığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlarda üzerinde etkisi	50	13	12	-	-	-	25

Çizelge 4.34 (devam). Sağlıklı kent nitelikleri (Mudanya Belediyesi).

Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)	56	19	-	-	-	-	25
Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma	50	19	6	-	-	-	25
Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi	50	25	-	-	-	-	25
Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler	60	6	-	-	-	-	25
Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti	62	13	-	-	-	-	25
Yüksek sağlık düzeyi	56	19	-	-	-	-	25

Ankete katılan üye belediyelerin Sağlıklı Kentler Birliği ile ilgili ifadelerden elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum” kriter sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 4 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%25) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre belediye idarecilerinin bu kriterle olumlu baktığı, üye olmayı faydalı buldukları ve memnun oldukları düşünülmektedir.

- “Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir” kriter sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 5’i (%31) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%19) “Katılıyorum”, 3’ü (%19) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- “Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır” kriter sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişinin 4’ü (%25) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%25) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım”, 3’ü (%19) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- “Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır” kriterine toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 3 kişi (%19) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%19) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım”, 5’i (%31) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- “Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır” kriteri sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 3’ü (%19) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%31) “Katılıyorum”, 2’si (%13) “Kararsızım”, 1’i (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Kararsızım diyen ve fikrim yok diyen kısmın yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir.

- “Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır” kriter sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 1’i (%6) “Kesinlikle katılıyorum”, 8’i (%50) “Katılıyorum”, 3’ü (%19) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre konu hakkında bilgi sahibi olanlar ve bilgisi olmayanlar bulunduğu anlaşılmaktadır.

- “Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır” kriteri sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 4’ü (%25) “Katılıyorum”, 3’ü (%19) “Kararsızım”, 4’ü (%25) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre belediyenin birlik konusundaki faaliyetlerinden yeteri kadar haberdar olmadıkları anlaşılmaktadır.

- “Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır” kriter sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 1’i (%7) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%25) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım”, 5’i (%31) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir” kriteri sorusunu toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 1'i (%6) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım", 4'ü (%25) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu ifadeyi benimsemiş olanlar bulunmaktadır. Konu ile ilgili bilgisi bulunmayanlar ve bağlı belediyelerinin bu konuda çalışması bulunmadığını ifade edenler olduğu görülmektedir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği "Sürdürülebilir Kalkınma" ve "Sürdürülebilir Kentler Yaratmak" için gerekli bir organizasyondur" birlik yararlarından olan bu kritere toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%38) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu ifade çoğu idareci tarafından benimsenmiştir. Bilgisi bulunmayan idarecilerde bulunmaktadır.

- "Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder" bu kritere toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 3'ü (%19) Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%37) "Katılıyorum", 3'ü (%19) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu ifade çoğu idareci tarafından benimsenmiştir. Bilgisi bulunmayan idarecilerde bulunmaktadır.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar" kriteri sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 4'ü (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%37) "Katılıyorum", 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin benimsendiği anlaşılmaktadır. %13 fikrinin olmadığını belirtmiştir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir" kriterine toplam 13 kişi (%81) cevap vermiştir. 3 kişi (%19) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 5'i (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım, 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu kriterin benimsendiği anlaşılmaktadır.

Bazı kişiler bu konuda kararsız olduğunu ve fikrinin bulunmadığını belirtmiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir” kriteri sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 4’ü (%25) “Kesinlikle katılıyorum”, 6’sı (%38) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım”, 1’i (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

- “Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur” kriteri sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 3’ü (%19) “Kesinlikle katılıyorum”, 7’si (%44) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. %6 konuyla ilgili fikri bulunmadığını belirtmiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar” kriteri sorusuna toplam kriterine toplam 13 kişi (%81) cevap vermiştir. 3 kişi (%19) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 2’si (%12) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%19) “Katılıyorum”, 5’i (%31) “Kararsızım”, 3’ü (%19) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. Bu konuda %31 kararsız olduğunu ve %19 fikrinin bulunmadığını belirtmiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler” kriteri sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 2’si (%12) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%31) “Katılıyorum”, 2’si (%13) “Kararsızım”, 3’ü (%19) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

- “Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler” kriterine toplam 13 kişi (%81) cevap vermiştir. 3 kişi (%19) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 5'i (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%25) "Katılıyorum", 4'ü (%25) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır" kriter sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 3'ü (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 2'si (%12) "Kararsızım", 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesi benimsendiği ve doğrulandığı anlaşılmaktadır. %13 kararsızım ve %13 fikrim yok diyenler görülmektedir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir" kriter sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 5'i (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%19) "Katılıyorum", 3'ü (%19) "Kararsızım", 1'i (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

Verilen cevaplar Kesinlikle katılıyorum (6), Katılıyorum (5), Kararsızım (4), Katılmıyorum (3), Kesinlikle katılmıyorum (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

Ankette sağlıklı kentlerle ilgili ifadelere cevap veren toplam kişi sayısı ve yüzdelik sonuçları ve birliğin yararlarının yer aldığı bölüm Çizelge 4.35'de yer almaktadır.

- Kesinlikle katılıyorum (6)
- Katılıyorum (5)
- Kararsızım (4)
- Katılmıyorum (3)
- Kesinlikle katılmıyorum (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.35. Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (Mudanya Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediyemizin sağlıklı kentler birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum.	44	25	-	-	-	-	31
Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir.	31	19	-	-	-	19	31
Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	25	25	6	-	-	19	25
Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır	19	19	6	-	-	31	25
Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	19	31	13	-	-	6	31
Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır.	6	50	-	-	-	19	25
Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır.	-	25	19	-	-	25	31
Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır	7	25	6	-	-	31	31
Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir.	7	31	6	-	-	25	31
Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararları							
Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur.	38	31	6	-	-	-	25
Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder.	19	37	19	-	-	-	25
Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar.	25	37	-	-	-	13	25
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir.	31	31	6	-	-	13	19
Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir.	25	38	6	-	-	6	25
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur.	19	44	-	-	-	6	31

Çizelge 4.35 (devam). Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (Mudanya Belediyesi).

Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.	12	19	30	-	-	19	19
Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler.	12	31	13-	-	-	19	25
Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler.	31	25	-	-	-	25	19
Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır.	19	31	12	-	-	13	25
Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.	31	19	19	-	-	6	25

Ankete katılan üye belediyede Sağlıklı Kentler Birliğinin misyon, vizyon, amaç ve hedefleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.” Kriteri sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 7’si (%44) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%31) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu kriter benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- “Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.” Misyonu sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 6’sı (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%19) “Katılıyorum”, 3’ü (%19) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği anlaşılmaktadır.

- “Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.” Vizyonu sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 5’i (%31) “Kesinlikle katılıyorum”, 6’sı (%38) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmaktadır.

- “DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak” amaçlarla ilgili bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 3’ü (%19) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%31) “Katılıyorum”, 3’ü (%19) “Kararsızım”, 1’i (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmaktadır fakat bu konuda kararsız olan ve fikri bulunmayan kişiler görülmektedir.

- “Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.” Amaçlar kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6’sı (%38) “Kesinlikle katılıyorum, 5’i (%31) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %6’nın bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.” Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 5’i (%31) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%19) “Katılıyorum”, 2’si (%13) “Kararsızım”, 2’si (%13) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %13’ünün bu amaçta kararsız kaldığı, %13 fikrinin olmadığı görülmüştür.

- “Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.” Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 6’sı (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 6’sı (%38) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak” birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 3'ü (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 9'u (%56) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- "Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişinin 6'sı (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%38) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmaktadır.

- "DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 4'ü (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 8'i (%50) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmaktadır.

- "Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 4'ü (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%38) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım", 1'i (%6) "Fikri yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %6 kararsız ve %6 fikrim yok diyenler görülmektedir.

- "Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek." Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%13) "Katılıyorum", 2'si (%13) "Kararsızım", 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. Kararsızım ve fikrim yok cevaplarını verenlerin bu konuda bilgisi bulunmadığı anlaşılmıştır.

- “Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 4’ü (%25) “Kesinlikle katılıyorum”, 6’sı (%38) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım”, 1’i (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. Kararsızım ve fikrim yok cevaplarını verenlerin bu konuda bilgisi bulunmadığı anlaşılmıştır.

- “Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.” Bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır. Soruya cevap veren 12 kişiden 4’ü (%25) “Kesinlikle katılıyorum”, 8’i (%50) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmaktadır.

- “Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.” Bu soruya toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6’sı (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%19) “Katılıyorum”, 2’si (%13) “Kararsızım”, 1’i (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %13’ünün bu hedefte kararsız kaldığı, %6’sının konu hakkında fikri olmadığı görülmüştür.

- “Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.” Hedefi sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 5’i (%31) “Kesinlikle katılıyorum”, 7’si (%44) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmaktadır.

- “Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.” Hedefi sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişinin 6’sı (%38) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%31) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir.

Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

Ankette sağlıklı kentler kriterleri; birliğin misyonu, vizyonu, amaçları ve hedeflerinin sorularına Mudanya Belediyesinde cevap veren kişi sayıları ve yüzdelik değerleri sonuçları Çizelge 4.36’de verilmiştir.

Çizelge 4.36. Sağlıklı kentler birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler)
(Mudanya Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.	44	31	-	-	-	-	25
Sağlıklı Kentler Birliğinin Misyonu							
Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.	37	19	19	-	-	-	25
Sağlıklı Kentler Birliğinin Vizyonu							
Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.	31	38	6	-	-	-	25
Sağlıklı Kentler Birliğinin Amaçları							
DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak.	19	31	19	-	-	6	25
Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.	38	31	6	-	-	-	25
Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.	31	18	13	-	-	13	25
Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.	37	38	-	-	-	-	25
Sağlıklı Kentler Birliğinin Hedefleri							
Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak.	19	56	-	-	-	-	25

Çizelge 4.36 (devam). Sağlıklı kentler birlik kriterleri (misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) (Mudanya Belediyesi).

Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.	37	38	-	-	-	-	25
DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.	25	50	-	-	-	-	25
Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek	25	38	6	-	-	6	25
Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.	37	13	13	-	-	12	25
Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.	25	38	6	-	-	6	25
Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.	25	50	-	-	-	-	25
Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.	37	19	13	-	-	6	25
Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.	31	44	-	-	-	-	25
Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.	38	31	6	-	-	-	25

Ankete katılan üye belediyede sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir sorusu sonucu elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediye Web sitesi” sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişinin 10’u (%62) ‘Kesinlikle katılıyorum’, 2’si (%13) ‘Katılıyorum’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi’’ sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 8’i (%50) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 3’ü (%19) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

- ‘‘Basın bülteni’’ sorusuna toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 9’u (%56) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

- ‘‘Broşür’’ faaliyetlerin takip edilmesi ile ilgili bu sorusuna toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%62) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

- ‘‘Yerel Gazete’’ sorusuna toplam 8 kişi (%50) cevap vermiştir. 8 kişi (%50) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişinin 6’sı (%37) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

- ‘‘Twitter’’ seçeneğine ise toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 10’u (%63) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%6) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

- ‘‘Facebook’’ seçeneğine ise toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişinin 10’u (%63) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%6) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

Ankete katılan üye belediyelere sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir konusu sorulduğunda Mudanya Belediyesinde verilen cevapların yüzdeleri Çizelge 4.37’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.37. Birlik faaliyetlerinin takip edilebileceği platformların yüzdesi (Mudanya Belediyesi).

Belediyenizin Sağlıklı Kentler Birliği konusundaki faaliyetleri nerelerden takip edilmeli	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediye Web sitesi	62	13	-	-	-	-	25
Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi	50	19	-	-	-	-	31
Basın bülteni	56	13	-	-	-	-	31
Broşür	62	13	-	-	-	-	25
Yerel Gazete	37	13	-	-	-	-	50
Twitter	63	6	-	-	-	-	31
Facebook	63	6	-	-	-	-	31

Elde edilen diğer bir sonuç ise üye belediyenin yoğunlaşması daha faydalı olacak faaliyetlerin değerlendirilmesidir.

Bu soru çerçevesinde katılımın sonuçları Çizelge 4.38’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.38. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler.

Belediyenizin aşağıda belirtilen hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmasını uygun buluyorsunuz?		
Açıklamalar	Kişi Sayısı	Yüzde %
Belediyenin kent sağlığı konusunda yoğunlaşması uygundur	10	63
Belediyenin kentsel dönüşüm gibi sosyal yaşama olanak sağlayan nitelikli yapılaşma çalışmaları olması	11	69
Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	11	69
Belediyenin ulaşım konusunda yoğunlaşması uygundur	11	69
Belediyenin sağlıklı kent planlaması üzerine yoğunlaşması uygundur	12	75
Belediyenin kentte yaşayan insanlara istihdam sağlayacağı ve yeni iş fırsatları oluşturma üzerinde yoğunlaşması uygundur	12	75
Belediyenin yeşil alanların artırılması konularında yoğunlaşması uygundur	12	75
Belediyenin katı atıkların bertarafı konusunda yoğunlaşması uygundur	12	75
Belediyenin temizlik hizmetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	12	75
Belediyenin kültür konusunda yoğunlaşması uygundur	12	75
Belediyenin spor/spor alanları konusunda yoğunlaşması uygundur	12	75
Belediyenin sanatsal faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur	12	75

Yapılan çalışmada anketin 95. ve 96. sorularına (‘‘Belediyenin.....faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.’’) gelen öneri cevaplar ise;

- Trafik çok fazla, otopark yetersizliği sorun oluşturuyor,
- Mudanya’nın ulusal ve uluslararası kamuoyunda ‘‘Mudanya Mütarekesi’’ başlığını daha fazla ön plana çıkarmaya yönelik faaliyetler,
- Sokak hayvanı kavramının kaldırılması,
- Kent içi tarımsal faaliyetler ve organik tarım yapılabilecek alanlar oluşturulması konusu,
- Az katlı ve bahçeli evlerin yaygınlaştırılması,
- Sensörlerle hava kalitesi ölçümüm sonuçlarına göre yeşil alanların artırılması,
- Sağlıklı kentler birliğinin belediyelerle irtibat halinde olması, oluşturulacak bir link ile üye belediyelerin site sayfasında da paylaşımların ve çalışmaların bilgisinin verilmesi, yani üye belediyelerin web sitelerinde yer alması talebi,
- Sağlıklı kentler birliği çalışmalarının tarihi yapılarla ilişkilendirerek anlatılması,
- ‘‘Katı atıklar nasıl bertaraf edilmeli?’’ konulu sunum ve çalışmalar ile insanlara anlatılmalı, sonuçları elde edilmiştir.

Ankete katılım oranı yüzde yüzdür fakat katılan müdürlüklerden bazıları diğer belediyelerde olduğu gibi birlik içeriği hakkında bilgi sahibi değildir. Sağlıklı kentler birliği belediyedeki diğer müdürlüklerin çalışmalarının neresinde ne derece yer almakta, bu konuda boşluklar bulunmaktadır.

4.2.6. İnegöl Belediyesi Anket Sonuçları Değerlendirme

İnegöl belediyesinde toplam 22 müdürlük bulunmaktadır. 15-17 Mart tarihleri arasında yüz yüze gerçekleştirilen ankette 11 kişiye ulaşılabilmektedir. Pandemi dolayısı ile mesai saatlerindeki kısaltılma, bazı müdürlüklerin çalışmaya katılmak istememesi ve ilçeye erişimin uzaklığı ile tüm müdürlüklere ulaşılamamıştır.

İnegöl Belediyesinden ankete katılan müdürlükler;

- Zabıta müdürlüğü
- İmar ve Şehircilik Müdürlüğü

- Park ve Bahçeler müdürlüğü
- Fen işleri Müdürlüğü
- Hukuk İşleri Müdürlüğü
- Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü
- İnsan Kaynakları Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme müdürlüğü
- Sosyal yardım İşleri ve Destek Hizmetler Müdürlüğü
- Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
- Özel Kalem Müdürlüğü şeklinde listelenmektedir.

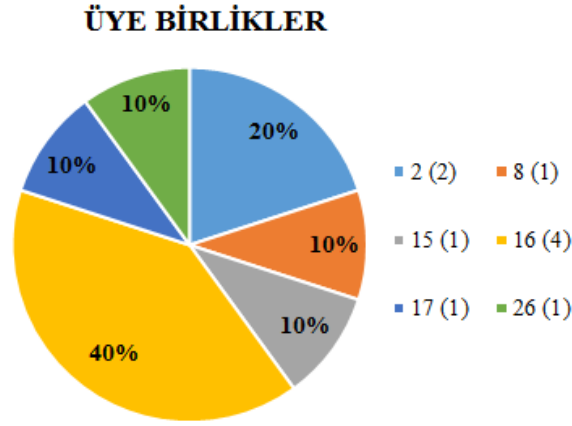
Anket sonuçları sonrası yapılan değerlendirmelere göre;

İnegöl Belediyesinden ankete katılan kişilerin cinsiyet, yaş, eğitim, meslek gibi genel profil belirlemeye yönelik verilerin elde edildiği bilgiler Çizelge 4.39’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.39. İnegöl Belediyesi temel bilgiler.

Sorular	Yanıtlar	Kişi sayısı	Yüzde %	
Cinsiyet	Kadın (2)	11	Kadın	Erkek
	Erkek (9)		18	82
Yaş	26-35	4	37	
	36-45	4	36	
	46-55	3	27	
Eğitim	Önlisans	2	18	
	Lisans	4	36	
	Lisansüstü	5	46	
Meslek	Mimar/Mühendis	3	27	
	Memur	6	55	
	Kamu Yönetimi	1	9	
	Diğer	1	9	

Diğer bir soruda ise, ankete katılanların üye olunan mahalli idare birlikleri ile ilgili soruya verdikleri cevapların yüzdesi Şekil 4.33’de gösterilmiştir. %20’sinin 2 cevabı, %10’nun 8 cevabı, %10’nun 15 cevabı, %40’ının 16 cevabı, %10’nun 17 cevabı ve %10’nun 26 cevabını verdiği belirlenmiştir.

Şekil 4.33. Üye olunan mahalli idare birliklerinin yüzde olarak gösterimi (İnegöl Belediyesi).

Ankete katılan 11 kişiye sağlıklı kentler birliği çalışmalarını takip edip etmedikleri sorulduğunda ise %82'si "evet takip ediyorum", %18'i "hayır takip etmiyorum" cevabını vermiştir.

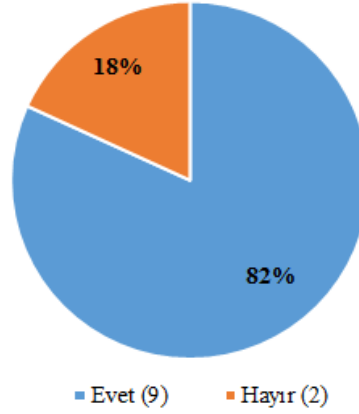
Takip etmeyen kişilerin açıklamaları ise;

- Bağlı müdürlüğün görev alanı dışında kalması sebebi ile,
- Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliği çalışmalarının neresinde ve ne ölçekte bulunduğu hakkında fikir sahibi olmamak sebepleri ile takip edilmediği şeklinde görüşler belirtilmiştir.

Takip etmeyen kişilerin görüşlerine göre, diğer üye belediyelerde olduğu gibi birlik hakkında bilgi eksikliği bulunmaktadır. Yine diğer belediyelerde olduğu gibi müdürlükler birliğin çalışmalarının kendi müdürlüklerinin çalışmalarıyla bağlantılı olmadığını söylemiştir.

İnegöl Belediyesinde Sağlıklı kentler birliğini takip eden kişi anket verileri Şekil 4.34'de gösterilmiştir.

BİRLİĞİ TAKİP EDEN KİŞİ YÜZDESİ

Şekil 4.34. İnegöl Belediyesi Sağlıklı Kentler Birliği çalışmalarını takip eden kişi yüzdesi (İnegöl Belediyesi).

13. soruda sağlıklı kentler birliği üye belediyelerin bu kapsamda benimsediği ilkeler ve sağlıklı kent nitelikleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorular sunulmuştur. Ankete katılan üye belediyede Sağlıklı Kentler Birliği ilkeleri ile ilgili elde edilen açıklama ve değerlendirmeler aşağıda verilmiştir.

- “Güvenilirlik” ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişinin 7’si (%64) “Çok önemli”, 1’i (%9) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke İnegöl Belediyesinde önemsenmektedir.

- “Birleştirici” ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’ü (%37) “Çok önemli”, 4’ü (%36) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke İnegöl Belediyesinde önemsenmektedir.

- “Kolaylaştırıcı” ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 6’sı (%55) “Çok önemli”, 2’si (%18) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- “Tarafsız” ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 5'i (%46) "Çok önemli", 3'ü (%27) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "Katılımcı" ilkesi sorusunu ise toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 6'sı (%55) "Çok önemli", 1'i (%9) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "Yenilikçi" ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 6'sı (%55) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "İnsan odaklı" ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 6'sı (%55) "çok önemli", 2'si (%18) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "Şeffaflık" ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 6'sı (%55) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "Sürdürülebilirlik" ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 7'si (%64) "Çok önemli", 1'i (%9) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı" ilkesi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5'i (%46) "Çok önemli", 3'ü (%27) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

- "Sorumluluk sahibi" ilkesine toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 6'sı (%55) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Çizelge 4.40'da İnegöl Belediyesi için geçerli olan ilkelerin % olarak değerleri belirtmiştir.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan kişi (0)

Çizelge 4.40. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler (İnegöl Belediyesi).

İlkeler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Güvenilir	64	9	-	-	-	-	27
Birleştirici	36	37	-	-	-	-	27
Kolaylaştırıcı	55	18	-	-	-	-	27
Tarafsız	46	27	-	-	-	-	27
Katılımcı	55	9	-	-	-	-	36
Yenilikçi	55	18	-	-	-	-	27
İnsan odaklı	55	18	-	-	-	-	27
Şeffaflık	55	18	-	-	-	-	27
Sürdürülebilirlik	64	9	-	-	-	-	27
Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı	46	27	-	-	-	-	27
Sorumluluk sahibi	55	18	-	-	-	-	27

Ankete katılan üye belediyelerin Sağlıklı Kentler Birliği nitelikleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre” niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 5'i (%46) “Çok önemli”, 3'ü (%27) “Önemli”, 1'i (%9) “Çok az önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

- ‘‘Dengeli ve srdrlebilir bir ekosistem’’ niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 4’ (%36) ‘‘Çok önemli’’, 4’ (%37) ‘‘nemli’’, 1’i (%9) ‘‘Çok az önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemsediği anlaşılmaktadır.

- ‘‘Güçlü, dayanışma içinde smrlmeyen toplum’’ niteliği sorusuna, ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 4’ (%36) ‘‘Çok önemli’’, 4’ (%36) ‘‘nemli’’, 1’i ‘‘nemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere birliğin bu niteliğinin önemsendiği anlaşılmıştır. %9’u bu niteliği benimsemediği grlmştr.

- ‘‘Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi’’ niteliği sorusuna ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 5’i (%46) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%18) ‘‘nemli’’, 2’si (%18) ‘‘nemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Bu niteliğin çoğunluk tarafından kabul edildiği ve %18’in ise bu görüşe katılmadığı grlmştr.

- ‘‘şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)’’ niteliği sorusuna ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 6’sı (%55) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%18) ‘‘nemli’’, 1’i (%9) ‘‘nemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Bu niteliğin çoğunluk tarafından kabul edildiği ve %9’un ise bu görüşe katılmadığı grlmştr.

- ‘‘Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma’’ niteliği sorusunu ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 4’ (%37) ‘‘Çok önemli’’, 4’ (%36) ‘‘nemli’’, 1’i (%9) ‘‘nemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Bu niteliğin çoğunluk tarafından kabul edildiği ve %9’un ise bu görüşe katılmadığı grlmştr.

- ‘‘Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi’’ niteliği sorusuna ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 5'i (%46) "Çok önemli", 3'ü (%27) "Önemli", 1'i (%9) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği anlaşılmaktadır.

- "Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler" niteliği sorusuna ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 5'i (%46) "Çok önemli", 3'ü (%27) "Önemli", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği ve %9'un bu konuda görüşü bulunmadığı anlaşılmaktadır.

- "Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti" niteliği sorusuna toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 9 kişiden 6'sı (%55) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği ve %9'un bu konuda görüşü bulunmadığı anlaşılmaktadır.

- "Yüksek sağlık düzeyi" niteliği sorusuna toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği anlaşılmaktadır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 6'sı (%55) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli", 1'i (%9) "Çok az önemli" cevaplarını vermiştir.

İnegöl Belediyesinde sağlıklı kentlerin niteliklerini ifade eden kavramların önem derecesini ifade eden oranlar Çizelge 4.41'de gösterilmektedir.

Verilen cevaplar Çok önemli (6), Önemli (5), Önemsiz (4), Az önemli (3), Çok az önemli (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

- Çok Önemli (6)
- Önemli (5)
- Önemsiz (4)
- Az önemli (3)
- Çok az önemli (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan kişi (0)

Çizelge 4.41. Sağlıklı kent nitelikleri (İnegöl Belediyesi).

Nitelikler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre	46	27	-	-	9	-	18
Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem	36	37	-	-	9	-	18
Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum	36	37	9	-	-	-	18
Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi	46	18	18	-	-	-	18
Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)	55	18	9	-	-	-	18
Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma	37	36	9	-	-	-	18
Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi	46	27	-	9	-	-	18
Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler	46	27	-	-	9	-	18
Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti	55	18	-	-	9	-	18
Yüksek sağlık düzeyi	55	18	-	-	9	-	18

Ankete katılan üye belediyelerin Sağlıklı Kentler Birliği ile ilgili ifadelerden elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum” kriterine toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 4’ü (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%27) “Katılıyorum”, 1’i (%9) “Kararsızım”, 1’i (%9) “Katılmıyorum” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- “Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir” kriter sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 2’si (%18) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%9) “Katılıyorum”, 2’si (%19) “Katılmıyorum”, 3’ü (%27) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- “Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır”

kriter sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%9) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım", 2'si (%19) "Katılmıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- "Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır" kriterine toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği anlaşılmıştır.

- "Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 5'i (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

- "Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır" kriter sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılmıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- "Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılmıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- "Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır" kriter sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%19) "Katılıyorum", 2'si (%18) "Katılmıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan ve bu görüşe katılmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- "Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlükte" kriteri sorusunu toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%19) "Katılıyorum", 2'si (%18) "Katılmıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan ve bu görüşe katılmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği "Sürdürülebilir Kalkınma" ve "Sürdürülebilir Kentler Yaratmak" için gerekli bir organizasyondur" birlik yararlarından olan bu kritere toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 6'sı (%55) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder" bu kritere toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 6'sı (%55) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 3'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%28) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir" kriterine toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 5'i (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

- "Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. %9 konuyla ilgili fikri bulunmadığını belirtmiştir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler" kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Cevap veren 7 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. %9 konuyla ilgili fikri bulunmadığını belirtmiştir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler" kriterine toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. %9 konuyla ilgili fikri bulunmadığını belirtmiştir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır" kriter sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

- "Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir" kriter sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir.

Ankette sağlıklı kentlerle ilgili ifadelere cevap veren toplam kişi sayısı ve yüzdelik sonuçları ve birliğin yararlarının yer aldığı bölüm Çizelge 4.42'de yer almaktadır.

Verilen cevaplar Kesinlikle katılıyorum (6), Katılıyorum (5), Kararsızım (4), Katılmıyorum (3), Kesinlikle katılmıyorum (2), Fikrim yok (1) şeklinde rakamlar kodlanarak verilerek değerlendirilmiştir.

- Kesinlikle katılıyorum (6)
- Katılıyorum (5)
- Kararsızım (4)
- Katılmıyorum (3)
- Kesinlikle katılmıyorum (2)
- Fikrim yok (1)
- Soruyu boş bırakan (0)

Çizelge 4.42. Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (İnegöl Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediyemizin sağlıklı kentler birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum.	37	27	9	9	-	-	18
Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir.	18	9	19	-	-	27	27
Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	27	9	9	19	-	-	36
Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır	37	27	-	-	-	-	36
Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	46	18	-	-	-	-	36
Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır.	19	-	-	36	-	9	36
Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır.	19	-	-	36	-	9	36
Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır.	18	19	18	-	-	9	36
Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir.	18	19	18	-	-	9	36
Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararları							
Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur.	55	9	-	-	-	-	36
Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder.	55	-	9	-	-	-	36
Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar.	27	28	9	-	-	-	36
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir.	46	18	-	-	-	-	36
Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir.	37	27	-	-	-	-	36
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur,	37	18	-	-	-	-	36

Çizelge 4.42 (devam). Sağlıklı kentler birliğine ilişkin ifadeler (İnegöl Belediyesi).

Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.	37	27	-	-	-	-	36
Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler.	37	18	-	-	-	9	36
Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler.	37	18	-	-	-	9	36
Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır.	28	18	9	-	-	9	36
Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.	28	27	9	-	-	9	36

Ankete katılan üye belediyelerin Sağlıklı Kentler Birliğinin misyon, vizyon, amaç ve hedefleri ile ilgili elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.” Kriteri sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 4’ü (%36) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%28) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

- “Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlıklı en üste taşımak.” Misyonu sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’ü (%36) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%28) “Katılıyorum”, 1’i (%9) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği ve %9’un kararsız olduğu görülmüştür.

- “Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.” Vizyonu sorusuna toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmaktadır.

- "DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak" amaçlarla ilgili bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9'unun bu amaç ile ilgili fikri bulunmadığı görülmüştür.

- "Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak." Amaçlar kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 8 kişiden 3'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum", 2'si (%18) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %18'inin bu amaç ile ilgili fikri bulunmadığı görülmüştür.

- "Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak." Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- "Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek." Birliğin amaçları kapsamındaki bu soruya toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9'unun bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

- “Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak” birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’ü (%36) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%36) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’ü (%36) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%36) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 4’ü (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%18) “Katılıyorum”, 1’i (%9) “Kararsızım”, 1’i (%9) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre toplumun birlik faaliyetlerinden haberdar edilmesi ve bilgilendirmesi için belirlenmiş bu hedefin önemsendiği ve olumlu kabul edildiği anlaşılmıştır. %9’unun bu hedefte kararsız kaldığı ve %9’unun fikri olmadığı görülmüştür.

- “Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%46) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%18) “Katılıyorum”, 1’i (%9) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9’unun bu amaç ile ilgili fikri bulunmadığı görülmüştür.

- “Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%46) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%27) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.” Birliğin hedefleri kapsamındaki bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’ü (%36) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%37) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.” Bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%46) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%27) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.” Bu soruya toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 4’ü (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%27) “Katılıyorum”, 1’i (%9) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9’unun konu hakkında fikri olmadığı görülmüştür.

- “Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.” Hedefi sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 2’si (%18) “Kesinlikle katılıyorum”, 6’sı (%55) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. bu hedefin önemsendiği anlaşılmıştır.

- “Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.” Hedefi sorusuna toplam 8 kişi (%73)

cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 3'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%37) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9'unun bu konuda kararsız kaldığı görülmüştür.

Ankette sağlıklı kentler kriterleri; birliğin misyonu, vizyonu, amaçları ve hedeflerinin sorularına cevap veren kişi sayıları ve yüzdelik değerleri sonuçları Çizelge 4.43'de verilmiştir.

Çizelge 4.43. Sağlıklı kentler birlik kriterleri (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler)
(İnegöl Belediyesi).

Kriterler	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.	36	28	-	-	-	-	36
Sağlıklı Kentler Birliğinin Misyonu							
Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.	36	28	9	-	-	-	27
Sağlıklı Kentler Birliğinin Vizyonu							
Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.	36	37	-	-	-	-	27
Sağlıklı Kentler Birliğinin Amaçları							
DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak.	36	28	-	-	-	9	27
Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.	27	28	-	-	-	18	27
Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.	36	28	-	-	-	-	36

Çizelge 4.43 (devam). Sağlıklı kentler birlik kriterleri (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) (İnegöl Belediyesi).

Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.	18	37	9	-	-	-	36
Sağlıklı Kentler Birliğinin Hedefleri							
Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak.	36	37	-	-	-	-	27
Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.	36	37	-	-	-	-	27
DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.	37	18	9	-	-	9	27
Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek	46	18	9	-	-	9	27
Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.	46	27	-	-	-	-	27
Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.	36	37	-	-	-	-	27
Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.	46	27	-	-	-	-	27
Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.	37	27	-	-	-	9	27
Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.	18	55	-	-	-	-	27
Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.	27	37	9	-	-	-	27

Anket sonucu elde edilen verilerin açıklama ve değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

- “Belediye Web sitesi” sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 7’si (%64) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%9) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir.

Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

- ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi’’ sorusuna toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’ü (%37) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 3’ü (%27) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘fikrim yok’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %9’unun bu platformdan takip edilmesi konusunda fikri bulunmadığı görülmüştür.

- ‘‘Basın bülteni’’ sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4’ü (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 6’sı (%55) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

- ‘‘Broşür’’ faaliyetlerin takip edilmesi ile ilgili bu sorusuna toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4’ü (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 3’ü (%27) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘Kararsızım’’, 2’si (%18) ‘‘Katılmıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘Fikrim yok’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %9’unun bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı, %18’inin bu görüşe katılmadığı ve %9’unun fikri bulunmadığı anlaşılmaktadır.

- ‘‘Yerel Gazete’’ sorusuna toplam 6 kişi (%55) cevap vermiştir. 5’i (%45) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 6’sı (%55) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi kesinlikle uygundur görüşü mevcuttur.

- ‘‘Twitter’’ seçeneğine ise toplam 6 kişi (%55) cevap vermiştir. 5’i (%45) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 5’i (%46) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

- ‘‘Facebook’’ seçeneğine ise toplam 6 kişi (%55) cevap vermiştir. 5’i (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 5'i (%45) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%9) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

Ankete katılan üye belediyelere sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerini nerelerden takip edilebilir konusu sorulduğunda verilen cevapların yüzdeleri Çizelge 4.44'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.44 sağlıklı kentler birliğinin faaliyetlerinin takip edilebileceği platformlar (İnegöl Belediyesi).

Belediyenizin Sağlıklı Kentler Birliği konusundaki faaliyetleri nerelerden takip edilmeli	Yüzde %						
	6	5	4	3	2	1	0
Belediye Web sitesi	64	9	-	-	-	-	27
Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi	37	27	-	-	-	9	27
Basın bülteni	55	9	-	-	-	-	36
Broşür	27	-	9	19	-	9	36
Yerel Gazete	55	-	-	-	-	-	45
Twitter	46	9	-	-	-	-	45
Facebook	46	9	-	-	-	-	45

Elde edilen diğer bir sonuç ise üye belediyenin yoğunlaşması daha faydalı olacak faaliyetlerin değerlendirilmesidir. Bu soru çerçevesinde katılımın sonuçları Çizelge 4.45'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.45. Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler (İnegöl Belediyesi).

Belediyenizin aşağıda belirtilen hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmasını uygun buluyorsunuz?		
Açıklamalar	Kişi Sayısı	Yüzde %
Belediyenin kent sağlığı konusunda yoğunlaşması uygundur	9	82
Belediyenin kentsel dönüşüm gibi sosyal yaşama olanak sağlayan nitelikli yapılaşma çalışmaları olması	8	73
Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	9	82
Belediyenin ulaşım konusunda yoğunlaşması uygundur	9	82
Belediyenin sağlıklı kent planlaması üzerine yoğunlaşması uygundur	9	82
Belediyenin kentte yaşayan insanlara istihdam sağlayacağı ve yeni iş fırsatları oluşturma üzerinde yoğunlaşması uygundur	9	82

Çizelge 4.45 (devam). Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen veriler (İnegöl Belediyesi).

Belediyenin yeşil alanların arttırılması konularında yoğunlaşması uygundur	9	82
Belediyenin katı atıkların bertarafı konusunda yoğunlaşması uygundur	9	82
Belediyenin temizlik hizmetleri konusunda yoğunlaşması uygundur	9	82
Belediyenin kültür konusunda yoğunlaşması uygundur	10	91
Belediyenin spor/spor alanları konusunda yoğunlaşması uygundur	9	82
Belediyenin sanatsal faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur	9	82

Yapılan çalışmada anketin 95. ve 96. sorularına ‘’ (Belediyenin.....faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.)’’ gelen öneri cevaplar ise;

- Şehir sağlık profili konusunda yoğunlaşması,
- Karbon ayak izi envanteri konusunda yoğunlaşması,
- İklim değişikliği ile mücadelede önlem oluşturacak faaliyetler,
- Belediyeni sosyolojik araştırmalar konusunda yapacağı faaliyetler olarak kent sağlığına etken olan iyileştirme önerileri tespit edilmiştir.

Üye belediyelerin tümünün bir arada değerlendirilmesi için tablolar oluşturulmuştur. Sağlıklı Kentler birliğine üye belediyeler için belirlenmiş ilkeler Çizelge 4.46’de gösterilmektedir.

Bu bölümdeki çizelgelerde katılımcı sayılarına ilişkin bilgiler verilmiş olup detaylar oluşturulmuş tablolardan sonra açıklanmıştır. Üye belediyeler ile ilgili sorulara cevap veren her bir belediyeye ilişkin ayrıntılı veriler anket değerlendirme bölümünde verilmiştir.

Çizelge 4.46. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik ilkeleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.

Sağlıklı Kentler birliğine üye belediyeler için verilmiş ilkeler	Bursa Büyükşehir Belediyesi		Osmangazi Belediyesi		Nilüfer Belediyesi		Mudanya Belediyesi		İnegöl Belediyesi	
	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %
Güvenilir	33	70	7	54	13	87	11	69	8	73
Birleştirici	32	68	8	62	13	87	11	69	8	73
Kolaylaştırıcı	32	68	7	54	12	80	11	69	8	73
Tarafız	31	66	7	54	12	80	11	69	8	73
Katılımcı	33	68	8	62	13	87	11	69	7	64
Yenilikçi	32	68	7	54	13	87	11	69	8	73
İnsan odaklı	33	70	8	63	13	87	11	69	8	73
Şeffaflık	31	66	8	62	12	80	11	69	8	73
Sürdürülebilirlik	32	68	8	62	12	80	11	69	8	73
Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı	29	62	6	46	12	80	11	69	8	73
Sorumluluk sahibi	31	66	7	54	11	73	11	69	8	73

Sağlıklı kentler birliğine üye belediyeler için verilen ilkeler belediyeler bazında değerlendirildiğinde:

“Güvenilirlik ilkesi”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 47 kişiden 33’ü (%70) cevap vermiştir. 14 (%30) kişi cevap vermemiştir.

Soruya cevap veren 33 kişinin 11’i (%23) “Önemli”, 22’si (%47) “Çok önemli” cevabını vermiştir. Sonuçlara göre bu ilkenin Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından birliğin bu ilkesinin önemsendiği anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Ankete katılan toplam 7 (%54) kişi cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişinin 5’i (%38) “Çok önemli”, 2’si (%16) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Osmangazi belediyesinde önemsenmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8’i (%53) “Çok önemli”, 5 ‘i (%34) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) “Çok önemli”, 4’ü (%25) cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişinin 7’si (%64) “Çok önemli”, 1’i (%9) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke İnegöl Belediyesinde önemsenmektedir.

Katılan kişi sayısı ve bu kişilerin düşüncelerine göre elde edilen yüzde değerler değişiklik göstermektedir. Güvenirlik ilkesi Nilüfer Belediyesinde yüksek orana sahiptir. Bu ilkenin Nilüfer Belediyesi için önemli olduğu düşünülmektedir. En düşük oran %60 Osmangazi Belediyesinde görülmektedir. Diğer belediyelerde ortalama değerler elde edilmiştir.

‘‘Birleştirici ilkesi’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 32 (%68) kişi cevap vermiştir. 15 (%32) kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 32 kişinin 19’u (%40) ‘‘ ok önemli’’, 13’  (%28) ‘‘ nemli’’ cevabını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre birleştiricilik ilkesinin bu belediyede kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruya cevap vermemiştir.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 6’sı (%46) ‘‘ ok önemli’’, 2’si (%15) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Verilere göre bu ilkenin benimsendiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 7’si (%47) ‘‘ ok önemli’’, 6’sı (%40) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Nilüfer Belediyesinde  nemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 5’i (%31) ‘‘ ok önemli’’, 6’sı (%38) cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir.

 neg l Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’  (%37) ‘‘ ok önemli’’, 4’  (%36) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke  neg l Belediyesinde  nemsenmektedir.

Bu durumda Nilüfer Belediyesinde ankete tüm müdürlükler katılmamış olsa da katılan idarecilerin Sağlıklı Kentler Birliği ile bağlantılarının iyi ve birliğe ilgilerinin daha fazla olduğu düşünülmektedir.

En düşük oran Osmangazi Belediyesinde görülmektedir. Diğer üç belediye ortalama değerin üstünde katılım sağlamıştır.

‘‘Kolaylaştırıcı ilkesine’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 47 kişiden 32’si (%68) cevap vermiştir. 15 (%32) kişi bu soruyu boş bırakmıştır.

Katılan 32 kişiden 20’si (%43) ‘‘ ok önemli’’, 11’i (%23) ‘‘ nemli’’, 1 kişi (%2) ise ‘‘Az önemli’’ cevabını vermiştir. Sonuçlara bakıldığında birliğin kolaylaştırıcı ilkesinin Bursa Büyükşehir Belediyesi idarecileri tarafından benimsendiği görülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 3’  (%23) ‘‘ nemli’’, 4’  (%31) ‘‘ ok önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu ilkenin Osmangazi belediyesinde desteklendiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 5’i (%33) ‘‘ ok önemli’’, 7’si (%47) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Nilüfer Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden (%31) ‘‘ ok önemli’’, 5’i (%31) ‘‘ nemli’’, 1’i (%7) ‘‘ nemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir. %6 önemsiz cevabı ile diğer cevap verenlere katılmamaktadır.

 neg l Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 6’sı (%55) ‘‘  ok önemli’’, 2’si (%18) ‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke  neg l Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Nilüfer Belediyesi en yüksek orana sahiptir. Buna göre Nilüfer Belediyesinde bu ilke benimsenmiştir diyebiliriz.

En düşük oran Osmangazi Belediyesinde görülmektedir. Osmangazi Belediyesi bu ilkeyi tam anlamında benimseyememiştir.  lkeler hakkında yeterli bilgi sahibi olunmadığı düşüncesi çıkarılmıştır. Bu da yüzde verilere düşük oranlarla yansımaktadır.

‘‘Tarafsızlık ilkesi’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 31 kişiden 21’i (%45) ‘‘ ok önemli’’, 10’u (%21) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre birliğin bu ilkesinin idareciler tarafından kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 3’  (%23) ‘‘ ok önemli’’, 4’  (%31) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilkenin önemsendiği anlaşılmaktadır.

Verilere göre Sağlıklı Kentler Birliğinin Tarafsızlık ilkesi %80 Nilüfer Belediyesi ve %72,72  neg l Belediyesi en yüksek oranlara sahiptir. Buna göre Tarafsızlık ilkesi bu iki belediyede daha fazla benimsenmiş ve kabul g rm  tir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%67) ‘‘ ok önemli’’, 2’si (%13) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Nilüfer Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) ‘‘ ok önemli’’, 4’  (%25) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir ve benimsenmiştir.

 neg l Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 5’i (%46) ‘‘ ok önemli’’, 3’  (%27) ‘‘ nemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke  neg l Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Bu ilkeye en az katılım Osmangazi Belediyesinde görülmektedir. Diğer belediyelerde ortalama sonuçlar elde edilmiştir. En fazla katılım Nilüfer Belediyesindendir. Diğer belediyelerden ortalama katılım saplanmı tır.

‘‘Katılımcılık İlkesi’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: 32 kişi (%68) cevaplamıştır. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 22’si (%47) ‘‘Çok önemli’’ cevabını, 10 kişi (%21) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Değerlendirmeye göre bu ilkenin üye belediyelere fayda sağlayacağı görüşüne sahip oldukları görölmüştür.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) Bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 6’sı (%47) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%15) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Katılımcılık ilkesinin önemli olduğu ve fayda sağlayacağı görüşünün bulunduğu anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8’i (%53) ‘‘Çok önemli’’, 5 ‘i (%34) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 6’sı (%38) ‘‘Çok önemli’’, 5’i (%31) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir ve benimsenmiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 6’sı (%55) ‘‘Çok önemli’’, 1’i (%9) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Verilere göre Sağlıklı Kentler Birliğinin Katılımcılık ilkesi Nilüfer Belediyesinde en yüksek orana sahiptir. Bu ilke Nilüfer Belediyesi tarafından kabul görmüştür.

Elde edilen en düşük oran Osmangazi Belediyesidir. Bu ilke diğer belediyelerde de katılan kişi sayısına göre ortalama değerin elde edildiği bir ilkedir.

‘‘Yenilikçilik ilkesi’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 21’i (%45) ‘‘Çok önemli’’, 11’i (%23) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Anket sonuçlarından elde edilen oranlara göre birliğin yenilikçilik ilkesinin kabul gördüğü düşünölmektedir.

Osmangazi Belediyesi: 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 5’i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%16) Önemli cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilkenin kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 11’i (%74) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%13) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilkenin kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 5’i (%31) ‘‘Çok önemli’’, 6’sı (%38) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilkenin kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 6’sı (%55) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%18) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Yenilikçilik ilkesi ankete katılım sağlayan kişi bakımından en yüksek oran Nilüfer Belediyesi sonucu olduğı görölmektedir. Bu sonuçlarda birliğin Yenilikçilik ilkesinde başarılı olduğı Nilüfer Belediyesi verilerinde elde edilmiştir. %73 ile İnegöl belediyesi bu ilkede başarılıdır.

Osmangazi Belediyesi %54 oranla en düşük değere sahiptir. Diğer belediyelerde oralar ortalama değere sahiptir.

‘İnsan Odaklı olması ilkesi’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 33 kişi (%70) kişi cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişinin 21'i (%45) ‘‘Çok önemli’’, 12'si (%25) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin temelini oluşturan bu ilkenin Bursa Büyükşehir Belediyesi idarecileri tarafından önemsendiği ve çalışmalarına entegre edildiği anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 5'i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 3'ü (%24) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Anket sonuçlarına göre birliğin emelini oluşturan bu ilkenin Osmangazi Belediyesi idarecileri tarafından dikkate alındığı ve çalışmalarına entegre edildiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) Cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 12'si (%80) ‘‘Çok önemli’’, 1'si (%7) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7'si (%44) ‘‘Çok önemli’’, 4'ü (%25) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir ve benimsenmiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 6'sı (%55) ‘‘çok önemli’’, 2'si (%18) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Bu soruya en yüksek katılım oranı ile Nilüfer belediyesinde bu ilke benimsenmiş ve kabul görmüştür. En az katılım Osmangazi Belediyesinden olmuştur. Bu ilkenin Osmangazi Belediyesinde yeterli düzeyde kabul görmediği düşünülmektedir.

Bu ilke birliğin temelini oluşturmaktadır ve sonuçlara göre üye belediyelerde yeterli seviyede benimsenmediği sonucuna varılmıştır.

‘‘Şeffaflık ilkesine’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişinin 20’si (%43) ‘‘Çok önemli’’, 11’i (%23) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen oranlara göre, birlik çalışmalarının takibi açısından bu ilkenin önemsendiği anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişinin 4’ü (%31) ‘‘Çok önemli’’, 4’ü (%31) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen verilere göre birlik çalışmalarının takip edilmesinde bu ilkenin önemli olduğu görülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%60) ‘‘Çok önemli’’, 3’ü (%20) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 8’i (%50) ‘‘Çok önemli’’, 3’ü (%19) cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya belediyesinde önemsenmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 6’sı (%55) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%18) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Birliğin bu ilkesinin içeriğinin Nilüfer Belediyesinden katılım sağlayan idareciler tarafından bilindiği ve genel olarak ilkelerden haberdar oldukları düşünülmektedir.

Bu ilkeye en az katılım oranı Osmangazi Belediyesindendir. Osmangazi belediyesi birlik ilkelerinin içeriğinden genel olarak haberdar değildir ve bilmemektedir.

‘‘Sürdürülebilirlik ilkesi’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) kişi cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Ankete katılan toplam 32 kişiden 19’u (%40) ‘‘Çok önemli’’, 13’ (%28) ‘nemli’ cevapını vermiştir. Birliğin temelini oluşturan sürdürülebilirlik, kentsel kaynakların korunması ve iktisatlı kullanımı bakımından önemlidir. Oranlara bakıldığında Bursa Büyükşehir Belediyesinde bu ilkenin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 3’ (%24) ‘‘nemli’’ cevaplarını vermiştir. Kentsel kaynakların korunması ve iktisatlı kullanımı bakımından bu ilke önemlidir. Oranlara bakıldığında Osmangazi Belediyesinde bu ilkenin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%67) ‘‘Çok önemli’’, 2’si (%13) ‘‘nemli’’ cevaplarını vermiştir. Kentsel kaynakların korunması ve iktisatlı kullanımı bakımından bu ilke önemlidir. Oranlara bakıldığında Osmangazi Belediyesinde bu ilkenin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) ‘‘Çok önemli’’, 4’ (%25) ‘‘nemli’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya Belediyesinde önemsenmektedir ve benimsenmiştir. Kentsel kaynakların korunması ve iktisatlı kullanımı bakımından bu ilke önemlidir. Oranlara bakıldığında Mudanya Belediyesinde bu ilkenin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 7’si (%64) ‘‘Çok önemli’’, 1’i (%9) ‘‘nemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Bu sonuçlara göre en yüksek orana sahip Nilüfer Belediyesi'dir. Bu ilkelere Nilüfer Belediyesi tarafından benimsenmiştir.

Bu sorudan en düşük Osmangazi Belediyesi oranları elde edilmiştir. Bu ilke Osmangazi Belediyesi tarafından yeterince benimsenmemiştir. Diğer belediyelerde ortalama cevaplar verilmiştir ve bu cevaplar Sürdürülebilirlik ilkesinin yeteri kadar kabul görmediği ve benimsenmediği sonucu düşünülmektedir.

“Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı ilkesi”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 29 kişiden 10'u (%22) “Çok önemli”, 14'ü (%30) “Önemli”, 2'si (%4) “Önemsiz”, 2'si (%4) “Az önemli”, 1'i (%2) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre Birliğin bu ilkesinin çoğu müdürlük tarafından önemsendiği görülmüştür. Fazla önemli olmadığını düşünen ve bu konuda fikri bulunmayan müdürlüklerinde olduğu görülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 6 kişinin 3'ü (%23) “Çok önemli”, 3'ü (%23) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu ilkenin Osmangazi Belediyesi için yazılı bir kural olarak bulunduğu anlaşılmıştır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8'i (%53) “Çok Önemli”, 4'ü (%27) “Önemli” cevap vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

Bu ilke İnegöl Belediyesinde %81,81 ile en yüksek yüzdeye sahip seçenektir. İnegöl belediyesinde bu ilke benimsenmiş ve kabul görmüştür.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 9'u (%56) “Çok önemli”, 2'si (%13) cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya belediyesinde önemsenmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5'i (%46) ‘‘Çok önemli’’, 3'ü (%27) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Osmangazi Belediyesinde ankete katılan kişiler tarafından en az işaretlenmiş sorudur. Bu ilkenin yeterli değeri bulmadığı sadece yazılı bir kural olarak kaldığı sonucuna varılmıştır. Diğer belediyelerde bu ilkeye önem verildiği anlaşılmıştır.

‘‘Sorumluluk sahibi ilkesi’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevap veren 31 kişiden 18'i (%38) ‘‘Çok önemli’’, 13'ü (%28) cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre birliğin bu ilkesi bu belediyenin idarecileri tarafından önemsenmektedir.

Osmangazi Belediyesi: toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 7 kişinin 6'sı (%46) ‘‘Çok önemli’’, 1'i (%8) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu ilkenin idareciler tarafından önemsendiği anlaşılmıştır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişinin 10'u (%66) ‘‘Çok önemli’’, 1'i (%7) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu ilke Nilüfer Belediyesinde önemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 9'u (%56) ‘‘Çok önemli’’, 2'si (%13) cevaplarını vermiştir. Bu ilke Mudanya belediyesinde önemsenmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 6'sı (%55) ‘‘Çok önemli’’, 2'si (%18) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu ilke İnegöl Belediyesinde benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Ankete katılan beş belediyeden İnegöl Belediyesinde ve Nilüfer Belediyesi en yüksek oranlar elde edilmiştir. Diğer katılan belediyelerde ortalama cevaplar verilmiştir. Buna göre İnegöl Belediyesi birliğin Sorumluluk alma ilkesini yerine getirdiği, bu ilkenin gerektirdiklerini sağladığı sonucu çıkarılmıştır.

Bu ilkeler incelendiğinde Nilüfer Belediyesinin Sağlıklı Kentler Birliği ile ilişkilerinin daha fazla olduğu ve idarecilerin birliğe daha ilgili olduğunu düşündürmektedir. Oranlar içinde en düşük oranlarında Osmangazi belediyesi verileri olduğu görülmektedir. En az ilginin bu belediyede olduğu düşünülebilir. İnegöl Belediyesi sağlıklı kentler birlik çalışmalarını takip etmekte, Mudanya Belediyesi birlikten haberdar ve çalışmalarını kendi çalışmalarına entegre etmiş durumda, Bursa Büyükşehir Belediyesi birlik çalışmalarından genel olarak haberdar ve çoğunluk takip etmektedir.

Sağlıklı Kentlerin niteliklerinin bütün belediyeler için bir arada değerlendirildiğini gösteren tablo Çizelge 4.47’de verilmektedir.

Çizelge 4.47. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik nitelikleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.

Sağlıklı Kentlerin Nitelikleri	Bursa Büyükşehir Belediyesi		Osmangazi Belediyesi		Nilüfer Belediyesi		Mudanya Belediyesi		İnegöl Belediyesi	
	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %
Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre	33	70	8	62	13	87	12	75	9	82
Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem	32	68	8	62	12	80	12	75	9	82
Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum	31	66	6	46	10	67	12	75	9	82
Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi	31	66	5	38	11	73	12	75	9	82
Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)	33	70	7	54	13	87	12	75	9	82
Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma,	33	70	6	46	11	73	12	75	9	82
Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi	33	70	6	46	12	80	12	75	9	82
Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler,	34	70	9	69	11	73	12	75	9	82
Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti,	33	70	5	38	12	80	12	75	9	82
Yüksek sağlık düzeyi	31	66	7	54	12	80	12	75	9	82

Sağlıklı kent nitelikleri sonuçları üye 5 belediye için değerlendirildiğinde ise;

“Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 47 kişiden 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 25’i (%53) “Çok Önemli”, 7’si (%15) “Önemli”, 1’i ise (%2) “Önemsiz” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Ankete katılan 13 kişiden toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 7’si (%54) “Çok önemli”, 1’i (%8) “Önemli” cevaplarını vermişti. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 12’si (%80) “Çok önemli”, 1’i (%7) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%62) “Çok önemli”, 2’si (%13) “önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Ankete katılan toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 5’i (%46) “Çok önemli”, 3’ü (%27) “Önemli”, 1’i (%9) “Çok az önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

“Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 47 kişiden 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişiden 21'i (%45) "Çok önemli", 10'u (%21) "Önemli", 1'i (%2) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Kentlerin sürdürülebilirliği doğal kaynakların sürdürülebilirliği ile sağlanır. Sonuca göre soruya cevap veren idarecilerin bu niteliği dikkate aldığı anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Ankete katılan 13 kişiden toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 4'ü (%31) "Çok önemli", 4'ü (%31) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Ankete katılan toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişinin 10'u (%67) "Çok önemli", 2'si (%13) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8'i (%50) "Çok önemli", 4'ü (%25) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 4'ü (%36) "Çok önemli", 4'ü (%37) "Önemli", 1'i (%9) "Çok az önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği anlaşılmaktadır.

"Güçlü, dayanışma içinde sömürölmeyen toplum"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 47 kişiden 31'i (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişiden 14'ü (%30) "Çok önemli", 14'ü (%30) "Önemli", 1'i (%2) "Önemsiz", 1'i (%2) "Az önemli", 1'i (%2) "Çok az önemli" cevaplarını vermiştir.

Elde edilen verilere birliğin bu niteliğinin çoğunluk tarafından önemsendiği anlaşılmıştır. Önemsiz, az önemli ve çok az önemli cevaplarını verenler tarafından yeterince önemli olmadığı anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 2'si (%15) "Çok önemli", 4'ü (%31) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Bu orana göre Osmangazi belediyesinde bu nitelik yeterince benimsenmediği anlaşılmıştır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 10 (%67) cevap vermiştir. 5 kişi (%33) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 10 kişiden 8'i (%53) "Çok önemli", 1'i (%7) "Önemli", 1'i (%7) "Önemsiz" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere birliğin bu niteliğinin önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10'u (%62) "Çok önemli", 2'si (%13) "önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 4'ü (%36) "Çok önemli", 4'ü (%37) "Önemli", 1'i "Önemsiz" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere birliğin bu niteliğinin önemsendiği anlaşılmıştır. %9'u bu niteliği benimsemediği görülmüştür.

"Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 47 kişiden 31'i (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişiden 16'sı (%34) "Çok önemli", 9'u (%20) "Önemli", 1'i (%2) "Önemsiz", 3'ü (%6) "Az önemli", 2'si (%4) "Çok az önemli" cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 5 kişi (%38) cevap vermiştir. 8 kişi (%62) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 5 kişiden 3'ü (%23) "Çok önemli", 2'si (%15) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre birliğin bu ilkesinin Osmangazi Belediyesi idarecileri tarafından desteklenmediği anlaşılmıştır. Bu nitelik 5 kişinin cevapladığı en düşük değere sahiptir. Bu semt merkez ilçelerden birisidir. Birlik çalışmalarının bu belediyede ne kadar etkin olabildiği ne kadar fayda sağlayabildiği, müdürlük çalışmalarının neresinde yer aldığı gibi sorular bu düşük oranı değerlendirme açasından düşünölebilir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11kişi (%73) cevaplamıştır. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7'si (%47) "Çok önemli", 4'ü (%27) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre birliğin bu ilkesinin Nilüfer Belediyesi idarecileri tarafından desteklenmediği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 8'i (%50) "Çok önemli", 2'si (%12) "Önemli", 2'si (%13) "Önemsiz" cevaplarını vermiştir. Buna göre bu niteliğinin yerel idareciler tarafından önemsendiği ve çalışmalarında hedeflendiği düşünölmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 5'i (%46) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli", 2'si (%18) "Önemsiz" cevaplarını vermiştir. Bu niteliğin çoğunluk tarafından kabul edildiği ve %18'in ise bu görüşe katılmadığı görölmüştür.

"şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 47 kişiden 33'ü (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 23'ü (%49) "Çok önemli", 9'u (%19) Önemli, 1'i (%2) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Yerel yönetimlerin görevlerini kapsayan bu nitelik kentte barınan tüm insanların mutluluğu için önemlidir.

Sonuçlara göre ise idareciler tarafından ciddiye alındığı anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 5'i (%38) "Çok önemli", 2'si (%16) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Genel niteliklere baktığımızda da Osmangazi Belediyesinde oranlar düşüktür. Bu nitelikte de en düşük oran bu belediyede elde edilmiştir. Buna göre birliğin bu niteliğinin Osmangazi Belediyesinde yeterince benimsenmediği, çalışmalara entegre edilmediği ve niteliklerden genel olarak haberdar olunmadığı görüşü sunulabilir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 11'i (%74) "Çok önemli", 2'si (%13) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Birliğin bu niteliğinin Nilüfer Belediyesi için önemli olduğu görülmektedir. Şehir sağlığının temeli orada barınan insanların mutluluğu ile mümkündür. Bu niteliklerin benimsendiği kentte sağlık seviyesinin yüksek olduğu görülebilir

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9'u (%56) "Çok önemli", 3'ü (%19) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Yerel yönetimlerin görevlerini kapsayan bu nitelik kentte barınan tüm insanların mutluluğu için önemlidir. Sonuçlara göre ise idareciler tarafından ciddiye alındığı anlaşılmıştır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 6'sı (%55) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli", 1'i (%9) "Önemsiz" cevaplarını vermiştir. Bu niteliğin çoğunluk tarafından kabul edildiği ve %9'un ise bu görüşe katılmadığı görülmüştür. Kentte birliğin bu niteliği ilke edinilmiş ve insan odaklı çalışmaların ön planda olduğu görülmektedir.

"Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan 47 kişiden toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 12 kişi (%26) ‘‘Çok önemli’’, 19 kişi (%40) ‘‘Önemli’’, 2 kişi (%4) ‘‘Önemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu niteliğin çoğunluk tarafından benimsendiği anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişinin 2’si (%15) ‘‘Çok önemli’’, 3’ü (%23) ‘‘Önemli’’, 1’i (%8) ‘‘Az önemli’’ cevaplarını vermiştir. Bu soru için bakıldığında diğer belediyelere göre katılımın en az sağlandığı belediyedir. Elde edilen oran ortalamanı üzerindedir ama önemsendiği ve benimsendiği konusunda yeterli olmadığı söylenebilir. Sonuçlara göre bu niteliğin benimsendiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: 11 kişi (%73) cevaplamıştır. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 8’i (%53) ‘‘Çok önemli’’, 3’ü (%20) ‘‘Önemli’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu niteliğin benimsendiği anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%50) ‘‘Çok önemli’’, 3’ü (%19) ‘‘Önemli’’, 1’i (%6) ‘‘Önemsiz’’ cevaplarını vermiştir. İdareciler tarafından bu niteliğin önemsendiği düşünülmektedir. %6 bu niteliği önemsemediğini ifade etmiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 4’ü (%37) ‘‘Çok önemli’’, 4’ü (%36) ‘‘Önemli’’, 1’i (%9) ‘‘Önemsiz’’ cevaplarını vermiştir. Bu niteliğin çoğunluk tarafından kabul edildiği ve %9’un ise bu görüşe katılmadığı görülmüştür. Faydalı olacak tüm kaynak ve verilere erişmek için iletişim yöntemlerinin çok önemli olduğu ve birliğin bu niteliğinin İnegöl Belediyesinde önemsendiği düşünülmektedir.

Bu niteliğin yöneltildiği soruya tüm belediyelerde katılım oranı yüksektir. O zaman katılım sağlayan çoğunluk için bu niteliği çalışmalarına entegre etmiş ve bu nitelikten haberdar oldukları şeklinde yorum yapılabilir.

“Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan 47 kişiden 33’ü (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu cevaplamamıştır.

Soruya cevap veren toplam 33 kişiden 15’i (%32) “Çok önemli”, 13’ü (%28) “Önemli”, 3’ü (%6) “Önemsiz” ve 2 kişi (%4) “Az önemli” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlar göre birliğin bu niteliğinin idareciler tarafından önemsendiği düşünülmektedir. Önemsiz olduğunu söyleyen %6,3’lük kesimin ise konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı düşünülmektedir. Kentte barınan tüm insanların hayatını kolaylaştıracak faaliyetler yapılmaktadır ve herkesin eşit şekilde her imkana erişiminin sağlanması için çalışıldığı söylenebilir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişinin 3’ü (%23) “Çok önemli”, 2’si (%15) “Önemli”, 1’i (%8) “Az önemli” cevaplarını vermiştir. İdareciler tarafından bu niteliğin önemsendiği düşünülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişinin 6’sı “Çok önemli”, 5’i (%33) “Önemli”, 1’i (%7) “Önemsiz” cevaplarını vermiştir. Kent içi yaşam alanlarında insan refahını en üst seviyeye taşıyacak her türlü girişime Nilüfer Belediyesi uygulamalarında rastlamaktadır. Buna göre bu niteliğin Nilüfer Belediyesi tarafından önemsendiği ve benimsendiği söylenebilir. %7 bu niteliğe katılmadığını ifade etmiştir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%50) “Çok önemli”, 4’ü (%25) “Önemli” cevaplarını vermiştir. Mudanya Belediyesi kentsel faaliyetlerinde bilinçli adımlar atan ve birlik niteliklerini ön planda tutmaya gayret eden bir belediye olduğu görülmektedir. Kentin konum ve tarihi varlığı nedeni ile birliğin bu niteliğinin benimsendiği ve çalışmalara dahil edildiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 5'i (%46) "Çok önemli", 3'ü (%27) "Önemli", 1'i (%9) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemseydiği anlaşılmaktadır. İnegöl belediyesinde ilke edinilmiş ve çalışmalarında yer verildiği şeklinde yorumlanabilir.

"Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 47 kişiden 34'ü (%70) cevap vermiştir. 13 kişi (%28) bu soruyu cevaplamamıştır.

Soruyu cevaplayan 34 kişiden 20'si (%42) "Çok önemli", 13'ü (%28) "Önemli", 1'i (%2) "Önemsiz" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre bu nitelik üye belediyeler bakımından önemsenmektedir. Kentin bu varlıklarına sahip çıkılması ile sağlıklı yaşam alanları oluşturulacaktır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 9 kişi (%69) cevap vermiştir. 4 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 6'sı (%46) "Çok önemli", 2'si (%15) "Önemli", 1'i (%8) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Merkez ilçelerden birisi olan Osmangazi ilçesi sınırları içinde yoğun bir tarihi doku bulunmaktadır. Bunun yanında kültürel ve doğal güzelliklerde yer almaktadır. Elde edilen orana göre Osmangazi Belediyesinde bu niteliğin yeterli öneme erişemediği düşünülmektedir. Belediye olarak Sağlıklı kentler birliğinin bu ilkesini benimseyip çalışmalarına entegre etmesi ve kent sakinlerine de bu konuda farkındalık oluşturacak çalışmalarda bulunması önerilmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11kişi (%73) cevaplamıştır. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 8'i (%53) "Çok önemli", 3'ü (%20) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Diğer ilçelerde olduğu gibi Nilüfer ilçesi de bu niteliğin fark edildiği bir yerdir. Buna göre bu nitelik Nilüfer ilçesinde benimsenmiş ve bilinçli kent sakinleri olduğu düşünülmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 11'i (%69) "Çok önemli", 1'i (%6) "Önemli" cevaplarını vermiştir.

Mudanya ilçesinin tarihi çok eski zamanlara dayanmaktadır. Doğal varlığını zenginliği ve deniz kenarı konumunda olması sebebi ile Bursa için önemli bir yere sahiptir. Buna göre birliğin bu ilkesinin farkında olunduğu ve benimsendiği görülmüştür. Sağlıklı Kentler Birliğinden ilçe tarihini ön plana çıkaracak, bu niteliği destekleyecek şekilde çalışmalar oluşturulması beklenilmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 5'i (%46) "Çok önemli", 3'ü (%27) "Önemli", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemsendiği ve %9'un bu konuda görüşü bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Bursa kenti konum itibarı ile tarihi ve kültürel varlığı fazla olan eşsiz doğal güzelliklere sahiptir. Bu noktada bu nitelik çalışma yapılan tüm belediyeler için büyük önem arz etmektedir. Birliğin bu ilkesi kentte yaşayan insanlara tarihine, kültürel yapısına ve doğasına sahip çıkması gerektiğini vurgulamaktadır.

"Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 47 kişiden toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruya cevap vermemiştir.

Soruyu cevaplayan 33 kişiden 24'ü (%51) "Çok önemli", 9'u (%19) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kent paydaşlarının eşit erişebilirliğini vurgulayan bu niteliğin anket verilerine göre önemsendiği görülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Ankete katılan 5 kişi (%38) cevap vermiştir. 8 kişi (%62) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 5 kişiden 1'i (%8) "Çok önemli", 4'ü (%30) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Osmangazi Belediyesinde bu soruya katılımın ortalama değerin altında kaldığı görülmektedir. Birliğin belirlediği bu niteliğin bilindiği fakat çalışmalarında ve uygulamalarında yeteri kadar yer verilmediği ve önemsendiği düşünülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Ankete katılan 15 kişiden toplam 12'si (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 12 kişinin 10'u (%67) "Çok önemli", 2'si (%13) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Nilüfer Belediyesi sağlıklı kentler ve mutlu insanlar oluşumuna katkı için bu niteliği benimsemiştir denilebilir.

Mudanya Belediyesi: Ankete katılan toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10'u (%62) "Çok önemli", 2'si (%13) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kent paydaşlarının eşit erişebilirliğini vurgulayan bu niteliğin anket verilerine göre yeterince önemsendiği görülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 9 kişiden 6'sı (%55) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemsendiği ve %9'un bu konuda görüşü bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nitelik sağlıklı kentin temelini oluşturan bir niteliktir. Sağlıklı Kentler Birliği, kentsel hizmetlere, sağlık imkanlarına, sosyal olanaklara o kentte yaşayan tüm insanların eşit şekilde erişebilmesi hedeflenmiştir. Yapılan anket çalışmasına göre elde edilen yüzde değerlere bakıldığında İnegöl Belediyesi bu hedefi görev edinmiştir denilebilir.

"Yüksek sağlık düzeyi"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan 47 kişiden 31'i (%66) cevaplamıştır. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 31 kişiden 21'i (%45) "Çok önemli", 8'i (%17) "Önemli", 2 kişi (%4) "Az önemli" cevaplarını vermiştir. Kent sağlık seviyesinin yüksek olması önemlidir çünkü barınan insanların yaşamına etki eder ve yansır. Buna göre bu niteliğin idareciler tarafından önemsendiği ve benimsendiği düşünülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Bu Soruya 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) "Çok önemli", 4'ü (%31) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kent sağlık seviyesinin yüksek olması önemlidir çünkü barınan insanların yaşamına etki eder ve yansır. Buna göre bu niteliğin idareciler tarafından önemsendiği ve benimsendiği düşünülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Ankete katılan toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 11'i (%73) "Çok önemli", 1'i (%7) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kent sağlık seviyesinin yüksek olması önemlidir çünkü barınan insanların yaşamına etki eder ve yansır. Buna göre bu niteliğin idareciler tarafından önemsendiği ve benimsendiği düşünülmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9'u (%56) "Çok önemli", 3'ü (%19) "Önemli" cevaplarını vermiştir. Kent sağlık seviyesinin yüksek olması önemlidir çünkü barınan insanların yaşamına etki eder ve yansır. Buna göre bu niteliğin idareciler tarafından önemsendiği ve benimsendiği düşünülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Ankete katılan 11 kişiden 9'u (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu niteliği önemsendiği anlaşılmaktadır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 6'sı (%55) "Çok önemli", 2'si (%18) "Önemli", 1'i (%9) "Çok az önemli" cevaplarını vermiştir.

Sağlıklı Kentlere ilişkin ifadelerin yer aldığı ve bazı kriterlerden oluşturulmuş tablo Çizelge 4.48'de gösterilmektedir.

Çizelge 4.48. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik ifadeleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.

Sağlıklı kentlerle ilgili ifadelere ilişkin yargılar (Kriterler)	Bursa Büyükşehir Belediyesi		Osmangazi Belediyesi		Nilüfer Belediyesi		Mudanya Belediyesi		İnegöl Belediyesi	
	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %
Belediyemizin sağlıklı kentler birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum.	33	70	9	69	13	87	11	69	9	82
Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir.	29	62	6	32	12	80	11	69	8	73
Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	30	64	8	62	12	80	12	75	7	64
Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır	30	64	8	62	13	87	12	75	7	64
Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır.	30	64	6	32	13	87	11	69	7	64
Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır.	28	59	6	32	12	80	12	75	7	64
Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır.	29	62	6	32	10	67	11	69	7	64
Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır.	30	64	6	32	11	73	11	69	7	64

Çizelge 4.48 (devam). Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik ifadeleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.

Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir.	30	64	7	54	12	80	11	69	7	64
Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararları										
Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur.	31	66	8	62	13	87	12	75	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder.	30	64	7	54	13	87	12	75	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar.	31	66	7	54	13	87	12	75	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir.	31	66	8	62	12	80	13	81	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir.	30	64	7	54	12	80	12	75	7	64

Çizelge 4.45 (devam). Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik ifadeleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.

Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur,	28	59	7	54	11	73	11	69	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.	30	64	7	54	12	80	13	81	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler.	30	64	7	54	13	87	12	75	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler.	29	62	7	54	13	87	13	81	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır.	30	64	8	62	13	87	12	75	7	64
Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.	30	64	8	62	13	87	12	75	7	64

Sağlıklı Kentler Birliğine ilişkin ifadelerin tümü değerlendirildiğinde;

“Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 33 kişi (%70) katılım sağlamıştır. 14 kişi (%30) bu soruya cevap vermemiştir.

Soruyu cevaplayan 33 kişiden 27’si (%57) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%11) “Katılıyorum”, 1’si (%2) “Kararsızım” şeklinde cevaplar vermiştir. Bu sonuçlara göre belediye idarecilerinin bu kritere olumlu baktığı, üye olmayı faydalı buldukları ve memnun oldukları düşünülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 9 kişi (%69) katılım sağlamıştır. 6 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 9 kişinin 5’i (%38) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%31) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre belediye idarecilerinin bu kritere olumlu baktığı, üye olmayı faydalı buldukları ve memnun oldukları düşünülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 10’u (%67) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%20) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre belediye idarecilerinin bu kritere olumlu baktığı, üye olmayı faydalı buldukları ve memnun oldukları düşünülmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 7’si (%44) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%25) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre belediye idarecilerinin bu kritere olumlu baktığı, üye olmayı faydalı buldukları ve memnun oldukları düşünülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 9 kişi (%82) cevap vermiştir. 2 kişi (%18) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 9 kişiden 4’ü (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%27) “Katılıyorum”, 1’i (%9) “Kararsızım”, 1’i (%9) “Katılmıyorum” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

“Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruyu cevaplayan 29 kişiden 16’sı (%34) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%11) “Katılıyorum”, 6’sı (%13) “Fikrim yok”, 2’si (%4) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu belediyede ankete katılan idarecilerin çoğu birlik üyesi olduğu bilgisine sahiptir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 2’si (%16) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%15) “Katılıyorum”, 2’si (%15) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%60) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%7) “Katılıyorum”, 2’si (%13) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 5’i (%31) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%19) “Katılıyorum”, 3’ü (%19) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 2’si (%18) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%9) “Katılıyorum”, 2’si (%18) “Katılmıyorum”, 3’ü (%27) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

“Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 12’si (%26) “Kesinlikle katılıyorum”, 13’ (%28) “Katılıyorum”, 3’ (%6) “Kararsızım”, 2’si (%4) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Soruya cevap veren kişilerin 25’inin birlik çalışmalarını takip ettiği söylenebilir. Diğer seçenekleri işaretleyen kişilerin ise birlik faaliyetlerinden yeterince haberdar olmadıkları ve fikre sahip olmadıkları anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 8 kişiden 1’i (%8) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ (%24) “Katılıyorum”, 2’si (%15) “Kararsızım”, 2’si (%15) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bilgi sahibi olanlar ve bilgi sahibi olmadıkları için fikri olmayanlar bulunduğu grlmştr.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9’u (%60) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%13) “Katılıyorum”, 1’i (%7) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişinin 4’ (%25) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ (%25) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım”, 3’ (%19) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%9) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım", 2'si (%18) "Katılmıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

"Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu cevaplamamıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 9'u (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 9'u (%19) "Katılıyorum", 7'si (%15) "Kararsızım", 5'i (%11) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Kararsızım ve fikrim yok diyen kısmın yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 1'i (%8) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 3'ü (%23) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Kararsızım diyen kısmın yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 5'i (%33) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum", 3'ü (%20) "Kararsızım", 1'i (%7) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Kararsızım diyen kısmın yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 3 kişi (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%19) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım", 5'i (%31) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%28) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği anlaşılmıştır.

"Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Ankete katılan toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 12'si (%26) "Kesinlikle katılıyorum", 13'ü (%28) "Katılıyorum", 3'ü (%6) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Soruya cevap veren kişilerin 25'inin birlik çalışmalarını takip ettiği söylenebilir. Diğer seçenekleri işaretleyen kişilerin ise birlik faaliyetlerinden yeterince haberdar olmadıkları ve fikre sahip olmadıkları anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%32) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%15) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kesinlikle katılmıyorum", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre konu hakkında bilgi sahibi olanlar ve bilgisi olmayanlar bulunmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 13 kişiden 8'i (%53) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum", 1'i (%7) "fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre konu hakkında bilgi sahibi olanlar ve bilgisi olmayanlar bulunmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 3'ü (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 2'si (%13) "Kararsızım", 1'i (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Kararsızım diyen ve fikrim yok diyen kısmın yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 5'i (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

"Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 28 kişi (%59) cevap vermiştir. 19 kişi (%41) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 28 kişiden 14'ü (%30) "Kesinlikle katılıyorum", 11'i (%23) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Verilere bakıldığında soruya cevap veren kişi sayısı azalmıştır. Bu konu hakkında bilgiye sahip olunmadığı anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 1'i (%8) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Kesinlikle katılmıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 3'ü (%23) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin birlikten yeteri kadar haberdar olmadığı sonucu çıkarılmıştır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%20) "Katılıyorum", 1'i (%7) "kararsızım", 1'i (%7) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre konu hakkında bilgi sahibi olanlar ve bilgisi olmayanlar bulunmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 1'i (%6) "Kesinlikle katılıyorum", 8'i (%50) "Katılıyorum", 3'ü (%19) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre konu hakkında bilgi sahibi olanlar ve bilgisi olmayanlar bulunduğu anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılmıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

"Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruya cevap vermemiştir.

Soruya cevap veren 29 kişiden 12'si (%26) "Kesinlikle katılıyorum", 8'i (%17) "Katılıyorum", 5'i (%11) "Kararsızım", 1'i (%2) "Katılmıyorum ve 3 kişi de (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre ankete katılan kişilerin bu konuda yeterli bilgisi olduğu anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 1'i (%8) "Kesinlikle katılmıyor", 2'si (%15) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre belediyenin birlik konusundaki faaliyetlerinden yeteri kadar haberdar olmadıkları anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 10 kişi (%67) cevap vermiştir. 5 kişi (%33) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 10 kişiden 5'i (%33) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%7) "katılıyorum", 2'si (%13) "Kararsızım", 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre belediyenin birlik konusundaki faaliyetlerinden yeteri kadar haberdar olmadıkları anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 4'ü (%25) "Katılıyorum", 3'ü (%19) "Kararsızım", 4'ü (%25) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre belediyenin birlik konusundaki faaliyetlerinden yeteri kadar haberdar olmadıkları anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılmıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

"Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 14'ü (%30) "Kesinlikle Katılıyorum", 9'u (%19) "Katılıyorum", 4'ü (%9) "Kararsızım", 1'i (%2) "Katılmıyorum" ve 2'si (%4) "Fikrim yok" şeklinde cevaplar vermiştir. Elde edilen verilere göre ankete katılan çoğunluk birliğin bu kriterinden haberdar ve bilgi sahibidir. Kararsız, katılmayan ve fikrim yok cevapları veren kişilerin bu konuda bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişinin 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 1'i (%8) "Kesinlikle katılmıyorum", 2'si (%15) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 8'i (%53) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%7) "katılıyorum", 1'i (%7) "kararsızım", 1'i (%7) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 1'i (%7) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%25) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım", 5'i (%31) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%19) "Katılıyorum", 2'si (%18) "Katılmıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan ve bu görüşe katılmayan kişiler olduğu görülmektedir.

“Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 11'i (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 7'si (%15) “Katılıyorum”, 7'si (%15) “Kararsızım”, 5'i (%11) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 2'si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 3'ü (%23) “Katılıyorum”, 1'i (%8) “Kesinlikle katılmıyorum”, 1'i (%8) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu ifadeyi benimsemiş olanlar bulunmaktadır. Konu ile ilgili bilgisi bulunmayanlar ve bağlı belediyelerinin bu konuda çalışması bulunmadığını ifade edenler olduğu görülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9'u (%60) “Kesinlikle katılıyorum”, 2'si (%13) “Katılıyorum”, 1'i (%7) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Bu ifadeyi benimsemiş olanlar bulunmaktadır. Konu ile ilgili bilgisi bulunmayanlar ve bağlı belediyelerinin bu konuda çalışması bulunmadığını ifade edenler olduğu görülmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 1'i (%6) “Kesinlikle katılıyorum”, 5'i (%31) “Katılıyorum”, 1'i (%6) “Kararsızım”, 4'ü (%25) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu ifadeyi benimsemiş olanlar bulunmaktadır. Konu ile ilgili bilgisi bulunmayanlar ve bağlı belediyelerinin bu konuda çalışması bulunmadığını ifade edenler olduğu görülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%19) "Katılıyorum", 2'si (%18) "Katılmıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan ve bu görüşe katılmayan kişiler olduğu görülmektedir.

"Sağlıklı Kentler Birliği "Sürdürülebilir Kalkınma" ve "Sürdürülebilir Kentler Yaratmak" için gerekli bir organizasyondur" birlik yararlarından olan bu kritere

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişiden 18'i (%38) "Kesinlikle katılıyorum", 13'ü (%28) "Katılıyorum" şeklinde cevaplar vermiştir. Birliğin bu ifadesinin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Katılan toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%38) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesinin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Katılan toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişinin 11'i (%74) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%13) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesinin benimsendiği ve önemsendiği anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%38) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu ifade çoğu idareci tarafından benimsenmiştir. Bilgisi bulunmayan idarecilerde bulunmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 6'sı (%55) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

"Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu cevaplamayarak boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 14'ü (%30) "Kesinlikle katılıyorum", 12'si (%26) "Katılıyorum", 3'ü (%6) "Kararsızım", 1'i (%2) "Fikrim yok" şeklinde cevaplar vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%15) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu ifade çoğu idareci tarafından benimsenmiştir. Bilgisi bulunmayan ve fikri olmayan idarecilerde bulunmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum", 1'i (%7) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu ifade çoğu idareci tarafından benimsenmiştir. Bilgisi bulunmayan idarecilerde bulunmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 3'ü (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%38) "Katılıyorum", 3'ü (%19) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu ifade çoğu idareci tarafından benimsenmiştir. Bilgisi bulunmayan idarecilerde bulunmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 6'sı (%55) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

"Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişinin 13'ü (28) "Kesinlikle katılıyorum", 13'ü (%28) "Katılıyorum", 3'ü (%6) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikri yok" cevaplarını vermiştir. Buna göre çoğunluk kriteri benimsemiştir ve olumlu düşünmektedir. Kararsızım ve fikrim yok cevaplarını verenler ise konu hakkında bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişinin 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Kararsız olan idarecinin bu konuda yeterli bilgisi olmadığı düşünülmektedir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 9'u (%60) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin benimsendiği anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 4'ü (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%37) "Katılıyorum", 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin benimsendiği anlaşılmaktadır. %13 fikrinin olmadığını belirtmiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 3'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%28) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu soruyu cevaplayan kişilerden bu konu hakkında bilgisi olmayan kişiler olduğu görülmektedir.

"Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 31 kişiden 17'si (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 13'ü (%28) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin önemi benimsenmiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin önemsendiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10'u (%67) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%13) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 13 kişi (%81) cevap vermiştir. 3 kişi (%19) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 5'i (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım", 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu kriterin benimsendiği anlaşılmaktadır. Bazı kişiler bu konuda kararsız olduğunu ve fikrinin bulunmadığını belirtmiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 5'i (%45) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

"Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 17'si (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 12'si (%26) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'ü (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum", 2'si (%15) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. Fikrim yok cevabını veren idarecilerin bu konuda bilgisi bulunmamaktadır diyebiliriz.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9'u (%60) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%13) "Katılıyorum", 1'i (%7) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. Kararsızım cevabını veren idarecilerin bu konuda bilgisi bulunmamaktadır diyebiliriz.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 4'ü (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%38) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım", 1'i (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

"Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 28 kişi (%60) cevap vermiştir. 19 kişi (%40) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 28 kişiden 15'i (%32) "Kesinlikle katılıyorum", 12'si (%26) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Çoğunluk olumlu cevap vermiş olsa da cevap vermeyen ve kararsız olan kişilerin olduğu görülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişinin 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Katılmıyorum", 1'i (%8) "Fikrim yok cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. Katılmıyorum ve Fikrim yok cevabını veren idarecilerin bu konuda bilgisi yoktur diyebiliriz.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 9'u (%60) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%13) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 3'ü (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 7'si (%44) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. %6 konuyla ilgili fikri bulunmadığını belirtmiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. %9 konuyla ilgili fikri bulunmadığını belirtmiştir.

"Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 13'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 9'u (%19) "Katılıyorum", 6'sı (%13) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin önemli olduğu ve benimsendiği düşünülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Katılıyorum", 2'si (%15) "Kararsızım", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 13 kişi (%81) cevap vermiştir. 3 kişi (%19) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 2'si (%12) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%19) "Katılıyorum", 5'i (%31) "Kararsızım", 3'ü (%19) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. Bu konuda %31 kararsız olduğunu ve %19 fikrinin bulunmadığını belirtmiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

"Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişinin 7'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 15'i (%32) "Katılıyorum", 5'i (%11) "Kararsızım", 3'ü (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 1'i (%8) "Katılmıyorum", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 5'i (%33) "Kesinlikle katılıyorum", 8'i (%53) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 2'si (%12) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 2'si (%13) "Kararsızım", 3'ü (%19) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%18) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. %9 konuyla ilgili fikri bulunmadığını belirtmiştir.

“Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 29 kişiden 9'u (%19) “Kesinlikle katılıyorum”, 12'si (%26) “Katılıyorum”, 4'ü (%9) “Kararsızım”, 1'i (%2) “Katılmıyorum”, 3'ü (%6) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 3'ü (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 2'si (%15) “Katılıyorum”, 1'i (%8) “Kararsızım”, 1'i (%8) “Katılmıyorum” cevaplarını vermiştir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 7'si (%47) “Kesinlikle katılıyorum”, 5'i (%33) “Katılıyorum”, 1'i (%7) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 13 kişi (%81) cevap vermiştir. 3 kişi (%19) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 5'i (%31) “Kesinlikle katılıyorum”, 4'ü (%25) “Katılıyorum”, 4'ü (%25) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%36) “Kesinlikle katılıyorum”, 2'si (%19) “Katılıyorum”, 1'i (%9) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu kriterin olumlu olduğu ve faydalı olduğunun düşünüldüğü anlaşılmıştır. %9 konuyla ilgili fikri bulunmadığını belirtmiştir.

“Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 11'i (%24) “Kesinlikle katılıyorum”, 14'ü (%30) “Katılıyorum”, 2'si (%4) “Kararsızım”, 1'i (%2) “Katılmıyorum, 2'si (%4) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5'i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 8 kişinin 4'ü (%31) “Kesinlikle katılıyorum”, 2'si (%15) “Katılıyorum”, 1'i (%8) “Katılmıyorum”, 1'i (%8) “Kararsızım cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesi benimsendiği ve doğrulandığı anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8'i (%53) “Kesinlikle katılıyorum”, 4'ü (%27) “Katılıyorum”, 1'i (%7) “kararsızım” cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesi benimsendiği ve doğrulandığı anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 3'ü (%19) “Kesinlikle katılıyorum”, 5'i (%31) “Katılıyorum, 2'si (%13) “Kararsızım”, 2'si (%13) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesi benimsendiği ve doğrulandığı anlaşılmaktadır. %13 kararsızım ve %13 fikrim yok diyenler görülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%28) “Kesinlikle katılıyorum”, 2'si (%18) “Katılıyorum”, 1'i (%9) “Kararsızım”, 1'i (%9) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir.

‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 30 kişiden 13’ü (%28) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 16’sı (%34) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%2) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%38) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%8) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%8) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%8) ‘‘Katılmıyorum’’ cevaplarını vermiştir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8’i (%53) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 5’i (%33) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Birliğin bu ifadesi benimsendiği ve doğrulandığı anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 5’i (%31) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 3’ü (%19) ‘‘Katılıyorum’’, 3’ü (%19) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%6) ‘‘Fikrim yok cevaplarını vermiştir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3’ü (%28) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 3’ü (%27) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir.

Genel olarak Osmangazi belediyesinde sorulara verilen cevap yüzdelerinin düşük olmasının nedeni bağlı müdürlüklerin birliği tanımıyor olmaları ve çalışmaları ile bağlantısı bulunmadığı düşüncesinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Sağlıklı kentler birlik kriterlerinden (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler) oluşturulmuş tablo, Çizelge 4.49’da gösterilmektedir.

Çizelge 4.49. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik kriterleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler).

Sağlıklı kentler birlik kriterleri (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler).	Bursa Büyükşehir Belediyesi		Osmangazi Belediyesi		Nilüfer Belediyesi		Mudanya Belediyesi		İnegöl Belediyesi	
	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %
Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.	32	68	8	62	10	67	12	75	7	64
Sağlıklı Kentler Birliğinin Misyonu										
Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.	31	66	8	62	11	73	12	75	8	73
Sağlıklı Kentler Birliğinin Vizyonu										
Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.	32	68	8	62	1	73	12	75	8	73
Sağlıklı Kentler Birliğinin Amaçları										
DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak.	32	68	8	62	11	73	12	75	8	73

Çizelge 4.49 (devam). Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik kriterleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler).

Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.	32	68	7	54	11	73	12	75	8	73
Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.	32	68	7	54	11	73	12	75	7	64
Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.	32	68	8	62	11	73	12	75	7	64
Sağlıklı Kentler Birliğinin Hedefleri										
Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak.	33	70	8	62	12	80	12	75	8	73
Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.	33	70	7	54	12	80	12	75	8	73

Çizelge 4.49 (devam). Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerden birlik kriterleri sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri (Misyon, vizyon, amaçlar ve hedefler).

DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.	33	70	7	54	12	80	12	75	8	73
Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek	33	70	8	62	12	80	12	75	8	73
Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.	33	70	7	54	12	80	12	75	8	73
Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.	33	70	7	54	12	80	12	75	8	73
Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.	32	68	7	54	12	80	12	75	8	73
Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.	33	70	7	54	12	80	12	75	8	73
Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.	33	70	7	54	12	80	12	75	8	73
Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.	32	68	7	54	12	80	12	75	8	73

Sağlıklı Kentler Birlik Kriterleri (Misyonu, vizyon ve amaçlar ve hedefler) için üye belediyelere yöneltilen sorulardan elde edilen verilere göre 5 belediyede ortalama değerlere erişilmiştir.

“Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren kişilerin 23’ü (%49) “Kesinlikle katılıyorum”, 9’u (%19) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu kriter benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%38) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%16) “Katılıyorum”, 1’i ise (%8) “Katılmıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu kriter benimsenmiştir ve önemsenmektedir. %8 bu kritere katılmamaktadır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 10 kişi (%67) cevap vermiştir. 5 kişi (%33) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 10 kişiden 7’si (%47) “Kesinlikle katılıyorum”, 3 kişi (%20) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu kriter benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 7’si (%44) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%31) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu kriter benimsenmiştir ve önemsenmektedir.

İnegöl Belediyesi: toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 4’ü (%36) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%28) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre idarecilerin bu kriteri önemseydiği ve bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.

“Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 31 kişi (%66) cevap vermiştir. 16 kişi (%34) kişi bu soruyu boş bırakmıştı.

Soruya cevap veren 31 kişiden 16'sı (%34) "Kesinlikle katılıyorum", 13'ü (%28) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği anlaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5'i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 4'ü (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği anlaşılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi: 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 7'si (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%19) "Katılıyorum", 3'ü (%19) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sağlıklı Kentler Birliğinin misyonun yerel idareciler tarafından da ilke edinildiği ve %9'un kararsız olduğu görülmüştür.

"Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 14'ü (%30) "Kesinlikle katılıyorum", 18'i (%38) "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5'i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 2'si (%16) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%38) "Katılıyorum, 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmıştır. %8'in bu kriterde kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 5'i (%33) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%40) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 5'i (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%38) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%37) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin vizyonunun önemsendiği anlaşılmaktadır.

Birlik üyesi belediyeler arasındaki iletişimin ve paylaşımların artırılması amacı, ilişkilerin kuvvetlendirilmesi, üye belediyelerin birbirini tanıması hem de birbirlerinin gelişimine katkı sağlayacak görüşlerin paylaşılması bakımından birlik için önemli bir amaçtır.

"DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 12'si (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 16'sı (%34) "Katılıyorum", 4'ü (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen verilere göre birliğin bu amacına olumlu yaklaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5'i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 2'si (%16) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 2'si (%15) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiğı anlaşılmıştır. %15'in bu amaçta kararsız kaldığı görölmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiğı anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 3'ü (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 3'ü (%19) "Kararsızım", 1'i (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiğı anlaşılmaktadır fakat bu konuda kararsız olan ve fikri bulunmayan kişiler görölmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiğı anlaşılmıştır. %9'unun bu amaç ile ilgili fikri bulunmadığı görölmüştür.

"Üye Belediyeler için kent sağığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğıtimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağılamak"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 32 kişiden 13'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 18'i (%38) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen verilere göre birliğin bu amacına olumlu yaklaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%8) "Katılıyorum", 2'si (%15) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15'in bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 5 'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%38) "Kesinlikle katılıyorum, 5'i (%31) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %6'nın bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 8 kişiden 3'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum", 2'si (%18) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %18'inin bu amaç ile ilgili fikri bulunmadığı görülmüştür.

"Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 13'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 17'si (%36) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Kararsızım" cevaplarını vermişlerdir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%24) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%15) "Katılıyorum, 2'si (%15) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15'in bu amaçta kararsız kaldığı görölmüştür.

Nilüfer Belediyesi: toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum", 1'i (%7) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %7'nin bu amaçta kararsız kaldığı görölmüştür.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 5'i (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%19) "Katılıyorum", 2'si (%13) "Kararsızım", 2'si (%13) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %13'ünün bu amaçta kararsız kaldığı, %13 fikrinin olmadığı görölmüştür.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişinin 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

"Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 18'i (%38) "Kesinlikle katılıyorum", 13'ü (%28) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5'i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4'ü (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 2'si (%16) "Katılıyorum", 2'si (%15) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15'in bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 8'i (%53) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%20) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%38) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9'unun bu amaçta kararsız kaldığı görülmüştür.

"Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 33 kişi (%70) kişi cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 16'sı (%34) "Kesinlikle katılıyorum", 16'sı (%34) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlardan elde edilen verilere göre bu hedefe olumlu yaklaşılmaktadır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5'i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 2'si (%16) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%38) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %15'in bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 9'u (%60) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%20) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 3'ü (%19) "Kesinlikle katılıyorum", 9'u (%56) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

"Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 11' (%24) "Kesinlikle katılıyorum", 20'si (%42) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre toplumun birlik faaliyetlerinden haberdar edilmesi ve bilgilendirmesi için belirlenmiş bu hedefin önemsendiği ve olumlu kabul edildiği anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruyu cevaplayan 7 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre toplumun birlik faaliyetlerinden haberdar edilmesi ve bilgilendirmesi için belirlenmiş bu hedefin önemsendiği ve olumlu kabul edildiği anlaşılmıştır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8'i (%53) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%20) "Katılıyorum", 1'i (%7) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre toplumun birlik faaliyetlerinden haberdar edilmesi ve bilgilendirmesi için belirlenmiş bu hedefin önemsendiği ve olumlu kabul edildiği anlaşılmıştır. %7'nin bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişinin 6'sı (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%38) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%36) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Sağlıklı Kentler Birliğinin bu hedefinde, kitle iletişim araçları ile tüm kent sakinlerine ulaşılarak birlik tarafından yapılmış faaliyetlerden toplumun haberdar edilmesi, bu faaliyetlere dahil edilmeleri ve katılımlarının sağlanması gibi kavramların gerçekleştirilmesi düşünülmektedir.

Çalışma sonucunda bu hedef için veriler değerlendirildiğinde ise en yüksek oran Nilüfer Belediyesi, en düşük oran ise Osmangazi Belediyesinde olduğu görülmektedir. Birliğin bu hedefi için diğer belediyelerden elde edilen oranlarında yüksek oldukları görülmektedir. Nilüfer Belediyesi ve oranların yüksek olduğu diğer belediyelerde birlik ile kent paydaşları arasındaki iletişimin önemli olduğu, bu bağlantının oluşması için üye belediyelerinde çaba gösterecekleri düşünülmektedir.

Bu hedefe en az katılım Osmangazi Belediyesinden olmuştur. Osmangazi belediyesi kent çalışmalarında birlik ile özleşememiş ve birlik içeriği konusunda yeterli görüşe sahip olmadığı görülmektedir.

Öncelikle Sağlıklı Kentler Birliğinin üye belediyelerin müdürlüklerinin tümüne erişerek kuvvetli bir iletişim kurması gerektiği düşünülmektedir.

“DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişiden 14’ü (%30) “Kesinlikle katılıyorum”, 14’ü (%30) “Katılıyorum”, 4’ü (%9) “Kararsızım”, 1’i (%2) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu hedefin üye belediye tarafından desteklendiği anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 2’si (%15) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%31) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8’in bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 7’si (%47) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%33) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 4’ü (%25) “Kesinlikle katılıyorum”, 8’i (%50) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 4’ü (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%18) “Katılıyorum”, 1’i (%9) “Kararsızım”, 1’i (%9) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre toplumun birlik faaliyetlerinden haberdar edilmesi ve bilgilendirmesi için belirlenmiş bu hedefin önemsendiği ve olumlu kabul edildiği anlaşılmıştır. %9’unun bu hedefte kararsız kaldığı ve %9’unun fikri olmadığı görülmüştür.

“Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 19’u (40) “Kesinlikle katılıyorum”, 11’i (%24) “Katılıyorum”, 3’ü (%6) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 1’i (%8) “Kesinlikle katılıyorum”, 4’ü (%31) “Katılıyorum”, 3’ü (%23) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %23’ünün bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 7’si (%47) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%33) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 4’ü (%25) “Kesinlikle katılıyorum”, 6’sı (%38) “Katılıyorum”, 1’i (%6) “Kararsızım”, 1’i (%6) “Fikri yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %6 kararsız ve %6 fikrim yok diyenler görülmektedir.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%45) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%18) “Katılıyorum”, 1’i (%9) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9’unun bu amaç ile ilgili fikri bulunmadığı görülmüştür.

“Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişiden 19’u (%41) “Kesinlikle katılıyorum”, 11’i (%23) “Katılıyorum”, 2’si (%4) “Kararsızım”, 1’i (%2) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre bu hedefin önemli olduğu ve benimsendiği düşünülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3’ü (%23) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%23) “Katılıyorum”, 1’i (%8) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8 ‘inin bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 7’si (%47) “Kesinlikle katılıyorum”, 5’i (%33) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 6’sı (%37) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%12) “Katılıyorum”, 2’si (%13) “Kararsızım”, 2’si (%13) “Fikrim yok” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. Kararsızım ve fikrim yok cevaplarını verenlerin bu konuda bilgisi bulunmadığı anlaşılmıştır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5’i (%46) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%27) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

“Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 13'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 17'si (%36) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Katılıyorum", 1'i (%2) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Üye belediyelerin sorunlarına çözüm önerisi sunma açısından birliğin bu hedefinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8 'inin bu hedefte fikri bulunmadığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%40) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 4'ü (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%38) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım", 1'i (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. Kararsızım ve fikrim yok cevaplarını verenlerin bu konuda bilgisi bulunmadığı anlaşılmıştır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4'ü (%36) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%37) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

"Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 13'ü (%28) "Kesinlikle katılıyorum", 14'ü (%30) "Katılıyorum", 3'ü (%6) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre birliğin bu hedefi üye belediyeler tarafından desteklenmekte ve önemsenmektedir. Böylece üye belediyelerin bilgi paylaşımı ve eğitime katkı koyulacaktır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap 7 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8'inin bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%40) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 4'ü (%25) "Kesinlikle katılıyorum", 8'i (%50) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 5'i (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır.

"Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 33 kişiden 12'si (%26) "Kesinlikle katılıyorum", 15'i (%31) "Katılıyorum", 4'ü (%9) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Birliğin bu hedefi üye belediyelerin kendi içerisinde performans artırmasına yönelik önemlidir ve idareciler tarafından önemsenmektedir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %8'inin bu hedefte kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%26) "Katılıyorum", 1'i (%7) "Kararsızım", 1'i (%7) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %7'sinin bu hedefte kararsız kaldığı, %7'sinin konu hakkında fikri olmadığı görülmüştür.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 6'sı (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%19) "Katılıyorum", 2'si (%13) "Kararsızım", 1'i (%6) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %13'ünün bu hedefte kararsız kaldığı, %6'sının konu hakkında fikri olmadığı görülmüştür.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişinin 4'ü (%37) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%27) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9'unun konu hakkında fikri olmadığı görülmüştür.

"Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 33 kişi (%70) cevap vermiştir. 14 kişi (%30) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 33 kişinin 13'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 14'ü (%30) "Katılıyorum", 4'ü (%9) "Kararsızım", 2'si (%4) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Elde edilen verilere göre birliğin bu hedefi üye belediyelerce olumlu karşılanmaktadır. Çoğunluğun bu hedefi desteklediği anlaşılmıştır.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişinin 3'ü (%23) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%31) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 5'i (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 7'si (%44) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmaktadır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 2'si (%18) "Kesinlikle katılıyorum", 6'sı (%55) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

"Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 32 kişi (%68) cevap vermiştir. 15 kişi (%32) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 32 kişinin 19'u (%40) "Kesinlikle katılıyorum", 11'i (%24) "Katılıyorum", 2'si (%4) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Buradaki sonuçlara göre üye belediyeler arasında bağlantı oluşturmak bilgi alışverişi ve görüş paylaşımı bakımından önemlidir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 4'ü (%31) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişiden 7'si (%47) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%33) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişinin 6'sı (%38) "Kesinlikle katılıyorum", 5'i (%31) "Katılıyorum", 1'i (%6) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Bu hedefin önemsendiği ve benimsendiği anlaşılmıştır.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 3'ü (%27) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%37) "Katılıyorum", 1'i (%9) "Kararsızım" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin bu amacının önemsendiği anlaşılmıştır. %9'unun bu konuda kararsız kaldığı görülmüştür.

Birlik üyesi belediyeler arasındaki iletişimin ve paylaşımların artırılması amacı, ilişkilerin kuvvetlendirilmesi, üye belediyelerin birbirini tanıması hem de birbirlerinin gelişimine katkı sağlayacak görüşlerin paylaşılması bakımından birlik için önemli bir amaçtır.

Bu amacı değerlendirdiğimizde en yüksek oran Nilüfer Belediyesi verilerinden, en düşük oran ise Osmangazi Belediyesi verilerinden elde edilmiştir. Diğer belediyelerden elde edilen verilerden ortalama değerler olduğu görülmektedir.

Mudanya Belediyesi birliğin amaçlarını genel olarak benimsemiş ve yapılan görüşmede bu amacın benimsendiği düşüncesine varılmıştır.

Sağlıklı kentler birlik üyesi belediyelerin birlik faaliyetlerini takip edilebileceği platformların kişi sayısı ve yüzdesi oluşturulmuş tablo, Çizelge 4.50’de gösterilmektedir.

Çizelge 4.50. Üye Belediyelerin birlik faaliyetlerini takip edilebileceği platform sorusuna yanıt veren kişi sayısı ve yüzdesi.

Belediyenin Sağlıklı Kentler Birliği faaliyetlerinin nerelerden takip edilmesi	Bursa Büyükşehir Belediyesi		Osmangazi Belediyesi		Nilüfer Belediyesi		Mudanya Belediyesi		İnegöl Belediyesi	
	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %
Belediye Web sitesi	35	75	8	62	12	80	12	75	8	73
Sağlıklı kentler birliği web sitesi	34	72	6	32	13	87	11	69	8	73
Basın bülteni	29	62	6	32	13	87	11	69	7	64
Broşür	30	64	6	32	11	73	12	75	7	64
Yerel gazete	29	62	6	32	9	60	8	50	6	55
Twitter	30	64	7	54	11	73	11	69	6	55
Facebook	30	64	7	54	7	47	11	69	6	55

Üye belediyelerin Sağlıklı Kentler Birliği faaliyetlerini nerelerden takip edilmesi ile ilgili verilen cevaplar doğrultusunda;

“ Belediye Web sitesi”

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 35 kişi (%75) cevap vermiştir.12 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 35 kişiden 23’ü (%49) “Kesinlikle katılıyorum”, 9’u (%19) “Katılıyorum”, 3 ‘ü (%6) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 8 kişi (%62) cevap vermiştir. 5’i (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 7’si (%54) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%8) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Bu oranlara göre faaliyetler bu platformdan takip edilebilir sonucu elde edilmiştir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 12 kişi (%80) cevaplamıştır. 3 kişi (%20) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 8’i (%53) “Kesinlikle katılıyorum”, 3’ü (%20) “Katılıyorum”, 1’i (%7) “Kararsızım” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %7’sinin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

Mudanya Belediyesi: Toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 12 kişinin 10’u (%62) “Kesinlikle katılıyorum”, 2’si (%13) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişiden 7’si (%64) “Kesinlikle katılıyorum”, 1’i (%9) “Katılıyorum” cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

‘‘Sağlıklı Kentler Birliği Web sitesi’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: 34 kişi (%72) cevap vermiştir. 13 kişi (%28) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 34 kişiden 21’i (%45) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 10’u (%21) ‘‘Katılıyorum’’, 2’si (%4) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%2) ‘‘Katılmıyorum’’ cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişiden 4’ü (%30) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%8) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%8) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %8’inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görölmüştür.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 13 kişiden 8’i (%53) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 4’ü (%27) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %7’sinin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görölmüştür.

Mudanya Belediyesi: Toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 8’i (%50) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 3’ü (%19) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

İnegöl Belediyesi: Toplam 8 kişi (%73) cevap vermiştir. 3 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 8 kişiden 4’ü (%37) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 3’ü (%27) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘fikrim yok’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %9’unun bu platformdan takip edilmesi konusunda fikri bulunmadığı görölmüştür.

‘‘Basın bülteni’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 29 kişiden 11’i (%24) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 13’ü (%28) ‘‘Katılıyorum’’, 3’ü (%6) ‘‘Katılmıyorum’’, 2’si (%4) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: Toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 3’ü (%23) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 3’ü (%23) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

Nilüfer Belediyesi: Toplam 13 kişi (%87) cevap vermiştir. 2 kişi (%13) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 13 kişiden 7’si (%47) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 5’i (%33) ‘‘Katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %7’sinin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

Mudanya Belediyesi: 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 9’u (%56) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

İnegöl Belediyesi: Toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4’ü (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişiden 6’sı (%55) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

‘‘Broşür’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: Toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 7 kişi (%15) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 13 kişi (%27) ‘‘Katılıyorum’’, 5’i (%11) ‘‘Kararsız’’, 4’ü (%9) ‘‘Katılmıyorum’’, 1’i (%2) ‘‘Kesinlikle katılmıyorum’’ cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 4’ü (%31) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%15) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

Nilüfer Belediyesi: toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 4’ü (%26) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%7) ‘‘Katılıyorum’’, 5’i (%33) ‘‘Kararsızım’’, 1’i (%7) ‘‘Katılmıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %5’inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı ve %7’sinin bu görüşe katılmadığı anlaşılmaktadır.

Mudanya Belediyesi: toplam 12 kişi (%75) cevap vermiştir. 4 kişi (%25) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 12 kişiden 10’u (%62) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2’si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

İnegöl Belediyesi: toplam 7 kişi (%64) cevap vermiştir. 4’ü (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 3’ü (%27) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘Kararsızım’’, 2’si (%18) ‘‘Katılmıyorum’’, 1’i (%9) ‘‘Fikrim yok’’ cevaplarını vermiştir. Elde edilen oranlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %9’unun bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı, %18’inin bu görüşe katılmadığı ve %9’unun fikri bulunmadığı anlaşılmaktadır.

‘‘Yerel Gazete’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: toplam 29 kişi (%62) cevap vermiştir. 18 kişi (%38) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 29 kişiden 7'si(%15) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 11'i (%23) ‘‘Katılıyorum’’, 6'sı (%13) ‘‘Kararsızım’’, 4'ü (%9) ‘‘Katılmıyorum’’, 1'i (%2) ‘‘Fikrim yok’’ cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: toplam 6 kişi (%46) cevap vermiştir. 7 kişi (%54) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 6 kişiden 1'i (%8) ‘‘Kesinlikle katılıyorum, 4'ü (%30) ‘‘Katılıyorum’’, 1'i (%8) ‘‘Kararsızım cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir fakat %8'inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: toplam 9 kişi (%60) cevap vermiştir. 6 kişi (%40) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 9 kişiden 4'ü (%27) ‘‘Kesinlikle katılıyorum, 3'ü (%20) ‘‘Katılıyorum’’, 2'si (%13) ‘‘Kararsızım’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur fakat %13'ünün bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı görülmüştür.

Mudanya Belediyesi: 8 kişi (%50) cevap vermiştir. 8 kişi (%50) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 8 kişinin 6'sı (%37) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 2'si (%13) ‘‘Katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

İnegöl Belediyesi: toplam 6 kişi (%55) cevap vermiştir. 5'i (%45) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 6'sı (%55) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’ cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi kesinlikle uygundur görüşü mevcuttur.

‘‘Twitter’’

Bursa Büyükşehir Belediyesi: toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 30 kişinin 19'u (%40) ‘‘Kesinlikle katılıyorum’’, 8'i (%18) ‘‘Katılıyorum’’, 2'si (%4) ‘‘Kararsızım’’, 1'i (%2) ‘‘Katılmıyorum şeklinde cevaplar vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum", 3'ü (%23) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir fakat %8'inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı ve %8'inde bu konuda fikri bulunmadığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: toplam 11 kişi (%73) cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 7'si (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

Mudanya Belediyesi: toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 11 kişiden 10'u (%63) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%6) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

İnegöl Belediyesi: toplam 6 kişi (%55) cevap vermiştir. 5'i (%45) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 5'i (%45) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%10) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

"Facebook"

Bursa Büyükşehir Belediyesi: toplam 30 kişi (%64) cevap vermiştir. 17 kişi (%36) u soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 30 kişinin 16'sı (%34) "Kesinlikle katılıyorum", 10'u (%22) "Katılıyorum", 3'ü (%6) "Kararsızım", 1'i (%2) "Katılmıyorum" cevaplarını vermiştir.

Osmangazi Belediyesi: toplam 7 kişi (%54) cevap vermiştir. 6 kişi (%46) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 7 kişiden 2'si (%15) "Kesinlikle katılıyorum, 3'ü (%23) "Katılıyorum", 1'i (%8) "Kararsızım", 1'i (%8) "Fikrim yok" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir fakat %8'inin bu platformdan takip edilmesi konusunda kararsız kaldığı ve %8'inde bu konuda fikri bulunmadığı görülmüştür.

Nilüfer Belediyesi: toplam 11 kişi (%73) bu soruya cevap vermiştir. 4 kişi (%27) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişiden 7'si (%46) "Kesinlikle katılıyorum", 4'ü (%27) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

Mudanya Belediyesi: toplam 11 kişi (%69) cevap vermiştir. 5 kişi (%31) bu soruyu boş bırakmıştır.

Soruya cevap veren 11 kişinin 10'u (%63) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%6) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Sonuçlara göre birliğin buradan takibi uygun olabilir görüşü mevcuttur.

İnegöl Belediyesi: toplam 6 kişi (%55) cevap vermiştir. 5'i (%45) bu soruyu boş bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren 6 kişiden 5'i (%45) "Kesinlikle katılıyorum", 1'i (%10) "Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu platform birlik faaliyetlerini takip için uygundur görüşü elde edilmiştir.

- Tüm belediyelerde en düşük değeri alan iletişim aracı olan yerel gazete tercih edilmemektedir.
- Yüz yüze yapılan anket uygulaması sırasında belirtilen ise belediye ile birlik sayfasının bağlantılı olması, birliğin sayfasında paylaşılan her türlü çalışma ve etkinliğin aynı anda belediyenin sayfasında da görünmesidir. Çünkü birliği tanımadıkları için sayfasına girip incelemekte ilgilerini çekmemektedir.
- Diğer bir sözlü ifade ise, birlik tarafından üye belediyelerin idarecilerinin cep telefonlarına sms şeklinde mesajla bilgi verilmesidir.

Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen verilerden oluşturulmuş tablo, Çizelge 4.51’de gösterilmektedir.

Çizelge 4.51. Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerin birliğin belirlediği hangi faaliyetlere yoğunlaşması uygundur sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.

Belediyenizin aşağıda belirtilen hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmasını uygun buluyorsunuz?	Bursa Büyükşehir Belediyesi		Osmangazi Belediyesi		Nilüfer Belediyesi		Mudanya Belediyesi		İnegöl Belediyesi	
	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %	Kişi sayısı toplam	Yüzde %
Belediyenin kent sağlığı konusunda yoğunlaşması uygundur.	31	68	7	54	12	80	10	62	9	91
Belediyenin kentsel dönüşüm gibi sosyal yaşama olanak sağlayan nitelikli yapılaşma çalışmaları olması.	32	68	7	54	12	80	11	69	8	73
Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur.	31	66	5	38	11	73	11	69	9	91
Belediyenin ulaşım konusunda yoğunlaşması uygundur.	32	68	8	62	10	67	11	69	9	91
Belediyenin sağlıklı kent planlaması üzerine yoğunlaşması uygundur.	32	68	8	62	12	80	12	75	9	91
Belediyenin kentte yaşayan insanlara istihdam sağlayacağı ve yeni iş fırsatları oluşturma üzerinde yoğunlaşması uygundur.	31	66	8	62	11	73	12	75	9	91
Belediyenin yeşil alanların arttırılması konularında yoğunlaşması uygundur.	32	68	8	62	11	73	12	75	9	91

Çizelge 4.51) (devam). Sağlıklı kentler birliğine üye belediyelerin birliğin belirlediği hangi faaliyetlere yoğunlaşması uygundur sorusuna yanıt veren kişi sayıları ve yüzdeleri.

Belediyenin katı atıkların bertarafı konusunda yoğunlaşması uygundur.	30	64	8	62	12	80	12	75	9	91
Belediyenin temizlik hizmetleri konusunda yoğunlaşması uygundur.	31	66	8	62	11	73	12	75	9	91
Belediyenin kültür konusunda yoğunlaşması uygundur.	31	66	8	62	11	73	12	75	10	91
Belediyenin spor/spor alanları konusunda yoğunlaşması uygundur.	31	66	8	62	12	80	12	75	9	82
Belediyenin sanatsal faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.	30	64	7	54	11	73	12	75	9	82

Elde edilen değerlere göre her belediye sorulara ortalama cevaplar vermiştir. ‘‘Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur’’ sorusuna Osmangazi Belediyesi %39 (5 kişi) cevap vermiştir. Bu sonuç diğer belediyelerin verdiği cevap yüzdeleri altında kalmaktadır. Her olayın ilk aşaması olan eğitim bu belediye için düşük değerlerde kalmıştır. Bu soru için verilen cevapların en yüksek oranları %91 ile İnegöl Belediyesi sonuçlarıdır. İnegöl Belediyesinde ankete katılım sağlayan idarecilerin Sağlıklı Kentler Birliğini kendi çalışmalarına entegre etmiş, birlik faaliyetlerini takip eden ve çalışmalarından haberdar olduğu görüşüne varılmıştır.

Yapılan çalışmada anketin devamında 95. ve 96. sorularına ‘‘(Belediyenin.....faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.)’’ gelen öneri düşünceler bulunmaktadır. Bu cevapların yüzde değeri bulunmamaktadır.

Bursa Büyükşehir Belediyesi;

- Hava kirliliğinin önlenmesi konusunda yoğunlaşması,
- Doğal enerji kaynaklarından yararlanma konusunda öncülük etme,
- Sosyal hizmetler konusunda yoğunlaşması,
- Erişebilirlik faaliyetleri konusunda yoğunlaşması,
- Çevre faaliyetlerinin artırılması,
- Atık su faaliyetleri konusunda yoğunlaşma,
- Pandemi ve salgın oluşturabilecek etkenlerle mücadele konusunda yoğunlaşma,
- Kentsel planlama faaliyet konusunda yoğunlaşma uygundur,

Osmangazi Belediyesi;

- Mahalle parkı ve sokak sağlıklaştırma konularında yoğunlaşması,
- Çıkılmaz sokakları açması,
- Yenilikçi hizmetlere ve akıllı kent uygulamalarına ilçe düzeyinde daha çok ağırlık verilmeli,
- Belediyelerin sanatsal değil, daha çok sosyal faaliyetlere yönelmesi geliştirilmeli,
- Kadın ve engellilere yönelik faaliyetlerin artırılması,

Nilüfer Belediyesi;

- Katılımcı yönetim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması,
- Gıda güvenliği,
- Kırsal kalkınma faaliyetlerinin arttırılması

Mudanya Belediyesi

- Trafik çok fazla, otopark yetersizliği sorun oluşturuyor,
- Mudanya'nın ulusal ve uluslararası kamuoyunda ‘‘Mudanya Mütarekesi’’ başlığını daha fazla ön plana çıkarmaya yönelik faaliyetler,
- Sokak hayvanı kavramının kaldırılması,
- Kent içi tarımsal faaliyetler ve organik tarım yapılabilecek alanlar oluşturulması konusu,
- Az katlı ve bahçeli evlerin yaygınlaştırılması,
- Sensörlerle hava kalitesi ölçümüm sonuçlarına göre yeşil alanların arttırılması,
- Sağlıklı kentler birliğinin belediyelerle irtibat halinde olması, oluşturulacak bir link ile üye belediyelerin site sayfasında da paylaşımların ve çalışmaların bilgisinin verilmesi, yani üye belediyelerin web sitelerinde yer alması talebi,
- Sağlıklı kentler birliği çalışmalarının tarihi yapılarla ilişkilendirerek anlatılması,
- ‘‘Katı atıklar nasıl bertaraf edilmeli?’’ konulu sunum ve çalışmalar ile insanlara anlatılmalı,

İnegöl Belediyesi;

- Şehir sağlık profili konusunda yoğunlaşması,
- Karbon ayak izi envanteri konusunda yoğunlaşması,
- İklim değişikliği ile mücadelede önlem oluşturacak faaliyetler,
- Belediyeni sosyolojik araştırmalar konusunda yapacağı faaliyetler olarak kent sağlığına etken olan iyileştirme önerileri tespit edilmiştir. Bu düşünceler ise üye belediyelerin daha çok önem vermesi gereken, üstünde daha fazla çalışılması gereken ifadelerdir.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Tezde, elde edilen verilere göre; sağlıklı kentlere ilişkin yapılan literatür çalışmalarının incelenmesi ile sağlanmış genel sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Sürdürülebilirlik; verimliliğin en uygun şartlarda uzun yıllar süresince devamlılığının sağlanması olarak tanımlanabilir. Doğal ve kültürel kaynaklardan en etkin biçimde yararlanmayı öngörmektedir. Şehirlerde sürdürülebilirliğin sağlanması, toplumların sürdürülebilirliğinin sağlanması olarak tanımlanabilir. İnsanlar barındıkları mekândan birebir etkilenmektedir. Kentsel sürdürülebilirliğin sağlanmasıyla; yaşanan çevre sorunlarına çözüm üretilmesi, barınan nüfusun yaşam kalitesinin yükselmesi ve gelecek nesillerin de yaşamlarını rahatlıkla sürdürebileceği konforlu mekanların oluşması sağlanacaktır. Bu sayede, bugün ve gelecekte yaşanabilir kentler oluşturulması, insan-doğa-ekonomi üçgeninin yüksek verimli ve sağlıklı şekilde kurulması sağlanacaktır.

Bu doğrultuda sürdürülebilir sağlıklı kentleşme stratejilerine hizmet eden kentsel kavramlar ise;

Akıllı kentler, Ekolojik kent, Sakin şehir, Dirençli kentler, Sağlıklı Kentler şeklinde ifade edilen kavramlardır.

Bu kapsamda kentler; sürdürülebilirliğin hedeflendiği, buna yönelik kaynakların hızla yok olduğu kontrolsüz genişleyen, her türlü soruna rağmen insanlar için cazip ve çekici hale getirilen ve bunlar sebebi ile de sürdürülebilirliği tehdit altında olan mekanlardır. [75], [140], [149], [150], [148] ve [146] çalışmalarında kentlerde sürdürülebilirliğin çevreyi korumak amaçlı sağlanması için yapılması gerekenleri konu edinmişlerdir. Sakin şehir, kentsel tarım faaliyetleri, kent bostanları, aktif yeşil alanların artırılarak sürdürülebilirliğin desteklenmesi, bisiklet kullanımı ve yürümeye teşvik gibi konuların anlatıldığı çalışmalardır.

Kentsel çevre sorunları dikkate alındığında sağlıklı kentler projesinin kent sağlığını düzenleme anlamında o kente ait sağlık profili ve sağlık gelişim planı hazırlanması esas alınmıştır. Bir şehrin sağlık profili o kentin kimlik kartı niteliğindedir ve şehirdeki tarihi alanlar, sağlık sorunları, demografik yapı, eğitim, sosyal yaşam, ekonomi, işsizlik, ulaşım yeşil alanlar gibi kenti tanımlayan göstergeleri vermektedir.

[161] ‘in tez çalışmasında kentin sağlık profili ve sağlık gelişim planı hazırlanması, sağlıklı kent göstergeleri konularına değinerek bu konudaki benzer çalışmalara altlık oluşturmuştur. Bu çalışmada da yerel düzeyde yapılan yönetici anketinde profil ve gelişim planlarına yerel yönetimde yöneticiler kapsamında tespitler yapılmıştır.

Çevre sorunları ve bu sorunların beraberinde gelen sağlık sorunlarından bahsedildiği, Kentsel doğal peyzajın insan sağlığı ve refahını olumlu etkilediği, stresi azaltması, fiziksel egzersizlere teşvik ettiği, zihinsel yorgunluğu gidermesi, ekolojik ürünlerin çeşitliliği ve sosyal sermayenin artışı şekilde faydaların ifade edilmiştir [164]. Günümüze bakıldığında 2019 yılının Aralık ayı itibari ile küresel olarak hızla yayılan Covid-19 salgını sebebiyle Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından “pandemi” ilan edilmiştir. Bu süreçte koyulan mecburi kısıtlamalar özellikle kentsel yeşil alanlara olan ilgi ve ihtiyacı artırmıştır. Açık alanların insan sağlığı üzerinde bıraktığı olumlu etkiler bu süreçte açık alanların kıymetini ortaya çıkarmıştır. İnsanların sosyalleştikleri park ve rekreasyon alanları, koruluklar, su kenarları ve yeşil alan olarak nitelendirilen her yer kent yöneticileri ve paydaşları tarafından daha çok nasıl artırılabilceğinin ve bu süreçte insanlara daha verimli nasıl hizmet verebileceğinin planlamasını doğurmuştur. Bursa ili genelinde de bu alanlarda dönüşüm ve yenileşimler gerçekleştirilmiş ve devam eden açık alan çalışmaları bulunmaktadır.

Evrenin en büyük paydaşı olan insan nüfusunun artışı ile oluşan tüketim miktarındaki artış kaynakların yetmemesini meydana getirmiştir. Dönüştürülmeyip çevreye bırakılan atıkların oluşturduğu kirlilik başta insan sağlığını, suda yaşayan canlıları, karasal canlıları, bitkileri ve tüm doğal varlık için tehlike unsurdur. Atıkların oluşturduğu kirliliğin artışı ile iklimsel değişiklikler, toprak veriminde azalma, hava kirliliği, görüntü kirliliği gibi olaylar görülmekte ve maruz kalınmaktadır. İnsan ve çevre sağlığını korunup aşırı tüketim sonucu oluşan atıkların daha tehlikeli boyutlara gelmesini önlemek için atıkların sürdürülebilirliği, dönüşümü ve entegre yönetimi ihtiyacı görülmektedir. Atık yönetiminden sorumlu kurum ve kuruluşların atık toplama yöntemlerini geliştirerek teknoloji ile bağlantılı olması gerekmektedir. Aynı zamanda bu kuruluşların atık yönetimi konusunda toplum üzerinde olumlu bir etki oluşturmasını sağlamak için girişimler gerçekleştirilmelidir. Bu noktada kent aktörleri olan yerel yönetimlerin payı büyüktür. Oluşan tüm sorunlara çözüm noktasında yerel yöneticilerin birçok girişim ve planları bulunmaktadır. Bu planlar yapılırken de kent paydaşları sayılan mahalli birlikler gibi oluşumlardan destek almaktadırlar. Yerel seviyede verilen hizmetlerin hızlı

gerçekleşmesi, toplumun siyasi, kültür ve demokrasi düzeyinin yükseltilmesi ve yerelde demokrasinin güçlendirilmesi için halkın katılımı önemlidir. Yerel yönetim kararlarına sağlanan bu katılımı alan kararların nitelikleri artmaktadır. Yerelde barınan insanların birbirlerinden haberleri olmasında ve hesap verilebilir şeffaf karar süreçlerini onaylamaktadır. Katılım mekanizmalarına örnek verilecek olursa, kent konseyleri, muhtarlıklar, belediye meclisi toplantıları, yerel gündem 21 şeklinde sıralanabilir.

Ülkemizde katılım sistemleri olarak, kent konseyleri, e-belediye uygulaması ve halkın yerel hizmetlere gönüllü olarak katılması şeklindedir. Katılımcılığın daha çok sağlanması vatandaşın daha fazla etken olması içinde teşvik edici kararlar alınmalıdır. Katılım için oluşturulmuş sistemler insanların ilgisini çekebilmesi için yenilenmelidir. Bu noktada yerele yönetim, üniversite, sivil toplum kuruluşları ve birlikler ortak çalışmalar oluşturmaktadır [55].

Katılımcılığın arttırılması bakımından Sağlıklı kentler birliği de benzer faaliyetlerde bulunmalıdır. Sadece üye belediyelerle değil halkla da irtibatını güçlendirmelidir. Birliğin yaptığı çalışmalardan insanların haberdar olması için broşür dağıtımı, yerel basının desteği, ücretsiz konferanslar ve eğitimler düzenlenerek birlik tanıtımı yapılabilir, birlik kimdir ne yapar yaptığı örnek çalışmalar nelerdir gibi soruları yanıtlayabilmelidir.

Mahalli idare birlikleri, kamu yararını gözeten, hükümetin siyasi etkisinden etkilenmeden hizmet üreten, yerel yönetim boyutunda kamu tüzel kuruluşlardır.

Mahalli idare birliklerinin kurulmasının belediyelere bazı faydaları bulunmaktadır [72].

Bunlar;

- Üye belediyelerin eğitimine katkı sağlamak,
- Üye belediyelere danışmanlık sağlamak,
- Bölgesel planlama çalışmaları yapılması,
- Çevre koruma çalışmaları,
- Yayın etkinlikleri ve üye belediyelerde sigorta işleri faaliyetleri olarak sıralanmaktadır.

Mevzuata göre kurulacak Mahalli idare birliklerinin kuruluşu, oluşma sebepleri, işleyişi, ülkemizdeki durumu, toplumsal kalkınmanın neresinde yer aldığı hakkında [82], [138], [62], [57], [20] hazırladıkları yüksek lisans tez çalışmaları, [7] hazırladığı doktora tez

alışması Mahalli idare birlik faaliyetleri ve kentsel yönetim konusuna katkı ve öneri olarak bu çalışmada sunulabilir.

Yerel yönetimler kentte altyapı, ulaşım, kanalizasyon, yeşil alan düzenlemesi, atık yönetimi, kentsel sağlık hizmetleri, sosyal etkinlikler, doğal ve kültürel varlıkların korunması gibi görevlere sahiptir. Bu görevlerin yerine getirilmesinde mahalli idare birlikleri yerel yönetimlere destek durumundadır.

Yerel yönetim birimlerinden olan Sağlıklı Kentler Birliğinin en önemli yararları;

- Sağlıklı Kentler Birliği, sürdürülebilir ve yaşanabilir şehirler oluşturmak için gerekli bir kuruluştur.
- Evrende evresel ve kentsel eşitsizlikleri en az seviyeye düşürmek için öncülük etmektedir.
- Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.
- Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler.
- Sağlıklı Kentler Birliği, Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile alakalı uluslararası örnekleri ye belediyeleri ile paylaşır.
- Sağlıklı Kentler Birliği ye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.

Baktığımızda birlik ye belediyeler için büyük önem oluşturmaktadır. Bursa kentinin sorunlarının birçoğu ile ilgili çalışmaları bulunmaktadır. Ulaşım başta olmak üzere, atık yönetimi, sağlıklı yaşlanma, madde bağımlılığı ile mücadele, evre temizliği, sokak hayvanlarının bakımı, doğal kaynakların korunması ve yönetimi ile ilgili uygulamalar gibi birçok sorunun olduğu Bursa ilinde ye belediyelere büyük yardımı dokunmaktadır. ye belediyelerin stratejik planlarında ve kentsel tasarım projelerine altlık oluşturmakta ve n fikir vermektedir.

5.1. ARAşTIRMANIN HİPOTEZLERİNİN DEğERLENDİRİLMESİ

Çalışma çerçevesinde anket sorularına göre oluşturulmuş hipotezlerin değerlendirilmesi aşağıda açıklanmıştır.

- Belediyenin idari bölümlerindeki kişiler Sağlıklı Kentler Birliği etkinliklerini takip etmektedir.

Üye belediyelerde birçok müdürlük birlikten haberdardır fakat çalışmalarını takip etmemektedir. Dolayısı ile çalışmalar hakkında bilgi sahibi değildir. Varsayıma göre üye belediyelerin ilgili kişileri birlikten haberdar ve takip eder sonucu sağlanamamıştır.

- Sağlıklı Kentler Birliği faaliyet ve çalışmalarının sosyal medyadan takip edilmesi yeterlidir.

Yeterli değildir. Müdürlüklerin bilgisayar ekranları ile bağlantı oluşturulmalıdır. Birliğin yaptığı paylaşımlar üye belediyelerin müdürlüklerinin bilgisayarlarında görülmelidir.

- Sağlıklı Kentler Birliğinin insan yaşamına etkileri olumludur.

Faydalıdır şeklinde yorumlanmıştır. Fakat kent çalışmalarının neresinde yer aldığı, nasıl katkılar sağladığı bilinmemektedir.

- Sağlıklı Kentler Birliği ilkeleri belediyeler tarafından benimsenmiştir.

Yapılan anket çalışmasına göre üye 5 belediyede her müdürlükte benimsendiği söylenemez. Sağlıklı Kentler Birliği hakkında bilgi sahibi olunmadığı ve sadece isminin bilindiği müdürlükler bulunmaktadır.

- Sağlıklı Kentler Birliğinin yararları belediye yönetimleri tarafından kabul edilmiştir.

Üye belediyelerin yönetimleri genel olarak bu hipotezi doğrulamaktadır. Birlik faaliyetlerinin birçoğu belediyelerin yaptığı çalışmalarla paralellik göstermektedir.

- Belediye yöneticileri Sağlıklı Kentler Birliğinin vizyon, misyon ve amaçlarından haberdardır.

Üye belediye yöneticileri genel olarak misyon, vizyon ve amaçlardan haberdardır.

- Sağlıklı Kentler Birliği yöneticileri birlik faaliyetlerinin takip edilebilirliğini savunmaktadır.

Genel olarak üye belediye idarecileri birlik faaliyetlerini takip etmemektedir. Değerlendirmeye göre ise, üye belediyelerin müdürlüklerinin sorumluluk alanı dışında olduğu düşüncesi mevcuttur. Bu düşünce ile idareciler birliği takip etmemektedir.

- Sağlıklı Kentler Birliği üye belediyelerde yoğunlaştırılması gereken birlik faaliyetlerini desteklemektedir.

Sağlıklı Kentler birliği yerel yönetimleri tüm faaliyet ve etkinliklerinde desteklemektedir ve çalışmalarına katkı koymaktadır. Belediyelerin stratejik planlamalarına altlık oluşturmaktadır.

Yapılan yüz yüze anket çalışması sırasında anket yapılan kişilerle sözlü görüşme yapılmıştır. Birliğin ismini bilinmektedir fakat ne tür çalışmalar yapar, amaçları nelerdir bu konuda bilgileri bulunmamaktadır. Bu görüşmeler neticesinde, bazı müdürlükler kendi müdürlüğünde yapılmış olan çalışmalarla bağlantı kurmuş, bazıları yapılmış çalışmaların direkt Sağlıklı Kentler birliğinin projesi kapsamında olduğunu öğrenmiştir. Bazısı da görüşmeden sonra birlik sayfasını inceleyip kapsamlı bilgi edineceğinin açıklamasında bulunmuştur.

Birlik çalışmalarını takip eden kişi oranına baktığımızda, kişi yüzde değerleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Üye 5 belediyeden katılan kişi sayıları farklıdır ve sorulara cevap veren kişilerin birlik hakkındaki bilgi düzeyleri ve fikirleri değişmektedir. Bu sebeple farklı değerler çıkmıştır. Birliğin ismini duymuş bazı çalışmalarından haberdar olan bazı belediyelerde benzer oranlar görülmektedir. Osmangazi Belediyesi, Mudanya Belediyesi ve İnegöl Belediyesinin müdürlükleri bu duruma örnek oluşturmaktadır. Aynı gerekçeler birlik ilkeleri, birlik kriterleri, birlik nitelikleri soruları içinde geçerlidir.

Belediyenin yoğunlaşması belirtilen faaliyetlerle ilgili elde edilen verileri değerlendirdiğimizde ise,

Bursa Büyükşehir Belediyesi;

- Hava kirliliğinin önlenmesi konusunda yoğunlaşması,
- Doğal enerji kaynaklarından yararlanma konusunda öncülük etme,
- Sosyal hizmetler konusunda yoğunlaşması,
- Erişebilirlik faaliyetleri konusunda yoğunlaşması,
- Çevre faaliyetlerinin artırılması,
- Atık su faaliyetleri konusunda yoğunlaşma,
- Pandemi ve salgın oluşturabilecek etkenlerle mücadele konusunda yoğunlaşma,
- Kentsel planlama faaliyet konusunda yoğunlaşma uygundur,

Osmangazi Belediyesi;

- Mahalle parkı ve sokak sağıklaştırma konularında yoğunlaşması,
- ıkılmaz sokakları açması,
- Yenilikçi hizmetlere ve akıllı kent uygulamalarına ilçe düzeyinde daha çok ağırlık verilmeli,
- Belediyelerin sanatsal değil, daha çok sosyal faaliyetlere yönelmesi geliştirilmeli,
- Kadın ve engellilere yönelik faaliyetlerin artırılması,

Nilüfer Belediyesi;

- Katılımcı yönetim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması,
- Gıda güvenliği,
- Kırsal kalkınma faaliyetlerinin artırılması

Mudanya Belediyesi;

- Trafik çok fazla, otopark yetersizliği sorun oluşturuyor,
- Mudanya'nın ulusal ve uluslararası kamuoyunda "Mudanya Mütarekesi" başlığını daha fazla ön plana çıkarmaya yönelik faaliyetler,
- Sokak hayvanı kavramının kaldırılması,
- Kent içi tarımsal faaliyetler ve organik tarım yapılabilecek alanlar oluşturulması konusu,
- Az katlı ve bahçeli evlerin yaygınlaştırılması,
- Sensörlerle hava kalitesi ölçümüm sonuçlarına göre yeşil alanların artırılması,
- Sağlıklı kentler birliğinin belediyelerle irtibat halinde olması, oluşturulacak bir link ile ye belediyelerin site sayfasında da paylaşımların ve çalışmaların bilgisinin verilmesi, yani ye belediyelerin web sitelerinde yer alması talebi,
- Sağlıklı kentler birliği çalışmalarının tarihi yapılarla ilişkilendirerek anlatılması,
- "Katı atıklar nasıl bertaraf edilmeli?" konulu sunum ve çalışmalar ile insanlara anlatılmalı,

İnegöl Belediyesi;

- Şehir sağlık profili konusunda yoğunlaşması,
- Karbon ayak izi envanteri konusunda yoğunlaşması,
- İklim değişikliği ile mücadelede önlem oluşturacak faaliyetler,
- Belediyeni sosyolojik araştırmalar konusunda yapacağı faaliyetler olarak kent sağlığına etken olan iyileştirme önerileri sunulmuştur.

Bu öneriler incelendiğinde ise üye belediyelerin bazı öneriler ile ilgili çalışmaları bulunmaktadır. Bursa Büyükşehir Belediyesi hava kirliliğinin önlenmesi konusunda daha fazla yoğunlaşılması önerisi sunulmuştur. İlgili daire başkanlığının bu konuda kapsamlı bir çalışması bulunmaktadır. Aynı şekilde Sosyal hizmetler konusu, erişilebilirlik faaliyetlerinin artırılması, atık su ve katı atık dönüşümü, çevre koruma faaliyetleri konularında da ilgili müdürlük ve daire başkanlıklarının çalışma ve etkinlikleri bulunmaktadır.

Osmangazi belediyesi eski yerleşim bölgesi ve Bursa ilinin merkezi konumundadır. Yeni yapılaşma ve çevre düzenleme çalışmaları birkaç mahallesinde yeni yapılmaktadır. Bu sebeple sokak sağlıklaştırma, mahalle parkları ve rekreasyon alanları konularında yoğunlaşması önem oluşturmaktadır. Bu ilçe sınırlarında barınan insanların sosyal belediyeçilik anlamında eksikleri diğer ilçe belediyelerine göre daha fazladır. Her kişi sunulan imkanlara yeteri seviyede ulaşamamaktadır. Öneriyi sunan yönetici bu anlamda faydalı olabilecek bir eksiği belirtmiştir.

Nilüfer belediyesinin kendi bünyesinde kurduğu tarımsal faaliyetlerin yapıldığı, güvenli gıda üretimi ve satışı yapıldığı projesi bulunmaktadır. Nilüfer belediyesinde ankete katılan müdürlüklerde, diğer belediyelerdeki iletişim sağlanamamıştır. 27 müdürlükten 15 tanesine erişilebilmiştir.

Mudanya Belediyesi idarecilerinin, Sağlıklı Kentler Birliği çalışmaları hakkında bilgileri bulunmaktadır. Çok detaylı olarak fikirleri olamasa da genel olarak birliğin kendi çalışma ve faaliyetlerindeki yerini bilmektedirler. Birlik kapsamında sunulan her çalışmadan haberdar olma isteklerini belirtmişlerdir.

Bu düşünceler ise üye belediyelerin daha çok önem vermesi gereken, üstünde daha fazla çalışılması gereken ifadeler şeklinde sıralanmıştır. Bu ifadeleri değerlendirdiğimizde ise, her belediyenin farklı konulara değindiği görülmektedir.

Büyükşehir belediyesinden gelen fikirler genel kentsel sorunları oluştururken, Osmangazi belediyesi daha detayda önerilerdir. Nilüfer belediyesi genel fikirler sunmuştur. Mudanya belediyesi hem geneli içeren hem de ilçe niteliklerinin vurgulanacağı ifadeler sunmuştur. İnegöl belediyesi ise kentin tümünün genel hedef ve çalışmalarına vurgu olan ifadeler beyan etmiştir.

Anket sorularından olan belediyenizin üye olduğu birlikler sorusu bulunmaktadır. Bu soruya birçok belediyede tam cevap veren kişi sayısı çok azdır. Müdürlükler alanları kapsamı dışında olduğu düşüncesi ile bilmediklerini, bazı belediyelerde de sağlıklı kentler birliğine bağlı olduğundan haberi olmayan müdürlükler bulunduğu sonucu elde edilmiştir.

Sağlıklı Kentler Birliğini üye belediyelerden takip etme durumu ise;

- Nilüfer Belediyesinde takip eden kişi %86, takip etmeyen %14'dür.
- İnegöl Belediyesinde takip eden kişi %82, takip etmeyen %18'dir
- Bursa Büyükşehir Belediyesinde takip eden kişi %71, takip etmeyen %29'dur.
- Mudanya Belediyesinde takip eden kişi %56, takip etmeyen %44'dür.
- Osmangazi Belediyesinde takip eden kişi %54, takip etmeyen %46'dır.

Birliği takip etme konusunda öneri ise belediye içinde birlikleri tanıma hedefi ile faaliyet alanları ve çalışmalarına yönelik eğitimler yapılması, bu çalışmaların müdürlüklerin çalışmalarına entegre olması sağlanarak belediyeler ile birliklerin ilişkisinin güçlendirilmesidir.

Çalışmanın şekillenmesine yön verecek olan üye belediyelerin müdürlükleri ile yüz yüze gerçekleştirilen ankette birtakım sorunlarla karşılaşmıştır.

- Anket çalışma süreci pandemi dönemine denk geldiği için tez yazım süresini etkilemiştir. Çalışma birebir yüz yüze gerçekleştirileceği için de tüm belediyelerde hedeflenen toplam 179 kişiden 102 kişiye ulaşıp uygulanmıştır.
- İlçelerin birbirine uzak olması ve bir ilçeye tek sefer gitmek yeterli olmamıştır. Her ilçe ve müdürlüğe en az 3 sefer, belirlenen tarihler dışında da gidilmiştir.
- Osmangazi Belediyesinde güvenlik zafiyeti sebebi ile çalışma yapılmakta zorlanılmıştır. Birim müdürlerinin hepsi ile görüşme sağlanamamıştır.

- Müdürlüklerin birkaçında iş yoğunluğu ve faaliyet alanlarının birliğin çalışma konularından uzak olduğu düşüncesi ile anket yapılamamıştır.
- Bazı belediyelerde ve müdürlüklerde Sağlıklı Kentler Birliği konusunda bilgi sahibi olmadığı için bu değerlendirme çalışmasına önyargı ile yaklaşılmıştır.

Çalışmaya;

- Bursa Büyükşehir Belediyesi'nden 47 kişi (%46),
- Osmangazi Belediyesi'nden 13 kişi (%13),
- Nilüfer Belediyesi'nden 15 kişi (%15),
- Mudanya Belediyesi'nden 16 kişi (%15),
- İnegöl Belediyesi'nden 11 kişi (%11) katılım sağlamıştır.

Bursa Büyükşehir Belediyesinden ankete katılan toplam 47 kişinin 32'si (%71) Sağlıklı Kentler Birliğini takip ettiğini ve çalışmalarından haberdar olduğunu,

Osmangazi Belediyesinden ankete katılan toplam 13 kişinin 6'sının (%46) Sağlıklı Kentler Birliğini takip ettiği ve çalışmalarını bildiği,

Nilüfer Belediyesinden ankete katılan toplam 15 kişiden 12'sinin (%86) birliği takip ettiği ve çalışmalarından haberdar olduğu,

Mudanya Belediyesinden ankete katılım sağlayan 16 kişiden 7'sinin (%44) birliği takip ettiği ve çalışmalarını takip ettiği,

İnegöl Belediyesinden ankete katılan toplam 11 kişiden 9'unun (%82) birliği takip ettiği, faaliyetlerinden haberdar olduğu ve birlik hakkında bilgiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Bu çalışmada belirlenen bulgular değerlendirildiğinde, Sağlıklı Kentler Birliğinin, Bursa'daki birlik yesi belediyelerin her biri tarafından isminin bilindiği fakat çalışma konuları, işleyişi, amaç ve faaliyetlerinden yeteri kadar haberdar olunmadığı sonucuna varılmıştır. Birlik alışmaları, faaliyetleri ve kentte ne derece faal olduğundan az sayıda müdürlük haberdardır.

Anket değerlendirmesi sonucu elde edilen verilere göre Sağlıklı Kentler Birliği ye belediye müdürlüklerine yönelik iletişim alt yapısını güçlendirmesi gerekmektedir. Belediyelerde birlik temsilcisi olan koordinatörlerin tüm müdürlüklerle birlik arasındaki bağlantıyı kuvvetlendirmesi, birlik içeriğinin tanıtılmasında ve birlik çalışmalarının

detayları hakkında müdürlüklere bizzat bilgilendirme yapması önerilir. Mesela herhangi bir belediyede temsilci koordinatör hangi meslek mensubu ise çalışmaları o yönde ağırlık göstermektedir. Bu noktada belediyelerdeki birlik çalışma grubunun farklı meslek gruplarından oluşturulması çalışmaların çeşitliliğini artıracaktır. Böylece belediye'deki diğer müdürlüklerle de iletişimi ve bilgi paylaşımı artacaktır.

Sağlıklı kentler birliği yerel yöneticilerin çalışma konularının hemen hepsine yönelik faaliyetlerde bulunmaktadır.

- Birliğin hazırladığı envanterler ve raporlar her belediyenin müdürlüğünde eğitimlerle anlatılarak iletişim araçları takibinde teşvik edilmelidir.
- Müdürlüklerde bulunan bilgisayarlara birlik faaliyetlerinin paylaşılacağı şekilde bir sistem oluşturularak idarecilerin bilgi edinmesi sağlanmalıdır.
- Birliğin sahip olduğu çeşitli sosyal medya kanalları tanıtılmalı ve paylaşımların daha çok müdürlüğe ulaşması için etkileşim artırılmalıdır.
- Çeşitli sayfaların bulunan uygulamaları gibi internet uygulamalarında sağlıklı kentler birliği isminde bir uygulama oluşturulabilir ve ilgilenen kişilerin telefonlara indirerek birliği takip etme fırsatı sağlanmış olur.
- Birlik ise belirli periyotlarda üye belediyeleri ziyaret ederek tüm müdürlüklerin personeline tanıtım ve bilgi amaçlı toplantılar düzenlemelidir. İnsanların birçoğu sağlıklı kentler birliğinden habersiz olup haberi olanlarda içeriği hakkında görüş sahibi değildir. Bu toplantılarda kentsel sorunlarla ilgili konuların eğitimi verilebilir ve diğer belediyelerin ilgili etkinlikleri örnek olarak anlatılabilir.

Şehirlerin dışardan müdahaleler ile meydana gelen değişimi, bu değişim ve dönüşümü benimseyip faydalı olan bilgilerin paylaşılması ve birbirleri ile yarış halinde şehirler oluşmalıdır.

- Kentlerde nüfus artışına sebep olan göç olgunda; kültürel ve sosyal imkanlar, ekonomik gelişmeler, teknolojik ve çevresel faktörlere kentsel planlamalarda yer verilmelidir,
- Doğal varlıkları korumakla beraber ona uyum sağlayarak insanın doğaya katkı koyması ve kendisini geliştirmesi anlayışının benimsenmesi,

- Kentlerde sürdürülebilirlik adına yapılan her türlü girişim ve faaliyette toplum ile paylaşım yapılması,
- Teknolojinin getirdiği yeniliklerin kent yönetimlerinde etkinleştirilmesi ve kullanılması,
- Sürdürülebilir şehirler için toplumsal katılımın öneminin benimsenmesi,
- Sürdürülebilir faaliyetlerin nasıl ilerlediği kontrol edilip raporlar hazırlanması ve oluşabilecek sorunlara karşı çözümler planlanmalıdır.

Sonuç olarak Sağlıklı Kentler, sağlıklı bir toplum için gereklidir. Merkezi ve yerel yönetimler tarafından bütüncül bir yönetim anlayışıyla hayata geçirilmelidir.

6. KAYNAKLAR

- [1] D. Ak ve D. Bıçkılı, "Yavaş kent (Cittaslow) hareketinin kentsel yaşam kalitesi bağlamında değerlendirilmesi," *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, c. 9, s. 46, 2016.
- [2] Ö. Akduran, "Viyana: Toplumsal cinsiyet eşitliğinin kent," *Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Kentli Dergisi*, yıl 8, sayı 29, Ekim- Kasım- Aralık, 2017.
- [3] M. M. Akkan, "Akıllı kent uygulamaları ve Konya örneği," Yüksek lisans tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2019.
- [4] M. Aksoğan ve M. Çalış Duman, "Akıllı şehir uygulamaları; Malatya örneği smart city applications; Malatya example," *1. Uluslararası Battalgazi Multi Disipliner Çalışmalar Kongresi*, c. I, 2018.
- [5] A. Atıl, B. Gülgün ve İ. Yörük, "Sürdürülebilir kentler ve peyzaj mimarlığı," *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, c. 42, s. 2, ss. 215-226, 2005.
- [6] İTÜ Vakfı. (2017, Temmuz-Eylül). *Akıllı Şehirler*, İstanbul Teknik Üniversitesi Vakfı Dergisi, s. 77 [Online]. Erişim: https://www.ituvakif.org.tr/dergi/sayi_77.pdf.
- [7] B. Atılğan, "Yerel Yönetim Birliklerinin Yeniden Yapılandırılması Üzerine Bir Çözümleme", Doktora tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2016.
- [8] TMMOB Orman Mühendisleri Odası, "Ortak Geleceğimiz Raporunda ve BM Çevre ve Kalkınma Konferansında Ormanlar," *Bartın Üniversitesi Orman Mühendisleri Odası Dergisi*, s. 3, 2017.
- [9] H. Atsız, Sezik, H. Can, E. Aras, Kılınç, G. Çulha ve S. Polat, "Tütün ve tütün ürünleriyle mücadele," *Derleme Makalesi, Klinik Tıp Aile Hekimliği Dergisi*, c. 8 s. 6 Kasım – Aralık, 2016.
- [10] Avrupa Bölge Komitesi'nin 62. Oturumu (2021, 10-13 Eylül). *Sağlık 2020: Yönetimler ve toplum arasında sağlık ve esenliğe yönelik eylemleri destekleyen avrupa politika çerçevesi* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2010/07/Sa%C4%9F%C4%B1k-2020-Kitap%C3%A7%C4%B1k-Mail.pdf> (E.T. : 12.1.2021).
- [11] H. A. Aydın ve Ö. Çamur, "Kentsel dönüşüm uygulamalarında başarılı dünya örnekleri: Danbara, Solidere, Rio De Janeiro," *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, c. 6, s. 1, 2016.
- [12] İ. Başaran, "Sağlıklı kent planlaması açısından Isparta," Doktora tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye, 2008.
- [13] Ç. B. Dikmen, "Sağlıklı Kentler Kavramı ve Fiziksel Çevrenin Yaratılmasında Mimarın Rolü", *International Social Sciences Studies Journal*, c. 6, s. 64, ss. 2575-2586, 2020.
- [14] H. Barton, C. Mitcham ve C. Tsourou, "Uygulamalı sağlıklı kent planlaması avrupa şehirleri deneyimleri: WHO sağlıklı kent planlaması şehir faaliyet grubu raporu,"

- Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Avrupa, 2010.
- [15] Nilüfer Belediyesi, ‘‘Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı İzleme Raporu,’’Türkiye, 2012.
- [16] A. Belli, "Türkiye'de kent konseylerinin işlevselliği önündeki sorunlar ve çözüm önerileri: Büyükşehir belediyeleri örneği," Doktora tezi, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, 2016.
- [17] E. Bıçakçioğlu, ‘‘Belediye birlikleri ve Türk dünyası belediyeler birliği,’’ Yüksek lisans tezi, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2010.
- [18] A. Bodur, "Risk azaltma yaklaşımı çerçevesinde dirençli kentler," *İdeal Kent Kent Araştırmaları Dergisi*, c. 10, s. 28, ss.1260-1263, 2018.
- [19] Y. Boz ve T. Çay, ‘‘Şehri akıllı yapan özellikler ve dünyada öne çıkan akıllı şehirler,’’ *TMMOB 6. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi*, Ekim 2019.
- [20] H. Can, "Yerel yönetim birliklerinin belediyelerin kardeş şehir ilişkilerine katkıları: Türk dünyası belediyeler birliği örneği". Yüksek lisans tezi, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye, 2018.
- [21] A. Caragliu ve C. Del Bo. P. Nijkamp, Smart Cities in Europa, *3rd Central European Conference in Regional Science – CERS*, ss. 45-58, 2009.
- [22] Haber Bursa (2016, 6 Nisan). *Aile danışma merkezi ve engelliler gündüz bakım evi açıldı* [Online]. Erişim: <http://haberbursa.net/aile-danisma-merkezi-ve-engelliler-gunduz-bakim-evi-acildi/>.
- [23] T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü. (2019, Mart). *Akıllı Şehirler Beyaz Bülteni* [Online] Erişim: https://webdosya.csb.gov.tr/db/cbs/menu/akillisehirler-kitap_20190311022214_20190313032959.pdf.
- [24] B. Çankır, H. Fındık ve E. Koçak, "Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir organizasyon yönetimi," *1. Uluslararası Sürdürülebilir İş ve Sürdürülebilir Kalkınma için Geçiş Konferansı*, 2013, 11 – 13 Ekim.
- [25] Çankaya Belediyesi, (2018, Nisan). *Çankaya kent sağlık göstergeleri ve çankaya kent sağlık gelişim planı 2019-2023*, Ankara [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/04/Cankaya-Belediyesi-2018.pdf>.
- [26] Çankaya Belediyesi, (2019, Mart). *Çankaya sağlıklı kent projeleri 2014-2019*, Ankara [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/03/Cankaya-Saglikli-Kent-Projeleri-2014-2019.pdf>.
- [27] M. Çetin ve Ç. Çiftçi, ‘‘Literatüre göre dünya ve ülkemizden örneklerle akıllı kent kavramının irdelenmesi’’, *Türkiye Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, c. 2, s. 3, ss. 134-143, 2019.
- [28] Ç. Çetinkaya, ‘‘Eko-kentler: kent ve doğa ilişkisinde yeni bir sistem tasarımı,’’ *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, c. 6, s. 1, ss. 12-16, 2013.
- [29] O. M. Dede ve A. Şekeroğlu, "Sağlıklı Kent Kavramı için Nüfus Kriterinin Önemi," *Kent Akademisi Dergisi*, c.12, s. 4, ss. 703-713, 2019.

- [30] T. Deniz, "Kentleşme, yerel gündem 21 ve kent konseyleri," *Electronic Turkish Studies*, c. 8, s. 12, 2013.
- [31] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, (2014, Ocak), *Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması* [Online]. Erişim: <https://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/0512F%20ERGUVAN%20proje.pdf>.
- [32] Bursa Büyükşehir Belediyesi (2017, Kasım). *Bursa Sürdürülebilir Enerji ve İklim Değişikliği Uyum Planı (BUSECAP)* [Online]. Erişim: https://www.bursa.bel.tr/dosyalar/bursa_busecap_2017.pdf.
- [33] Sağlıklı Kentler Birliği, "Dünya Sağlık Örgütü Uluslararası Sağlıklı Şehirler Konferansı Toplantı Raporu," Atina, 2014.
- [34] World Healty Organization. (2015, Kasım). *DSÖ avrupa sağlıklı şehirler ağı 6. Faz (2014-2018) hedefler ve şartlar* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2015/11/DSO-Avrupa-Saglikli-Sehirler-Agi-6.-Faz-Rehberi.pdf>
- [35] World Healty Organization (2018). *Dünya sağlık örgütü avrupa sağlıklı şehirler ağı faz vii (2019-2024) için uygulama çerçevesi: hedefler, gereksinimler ve stratejik yaklaşımlar nihai* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/05/DSO-7.Faz-Rehberi-1.pdf>
- [36] Bursa Büyükşehir Belediyesi (2015, 28 Haziran). *Bursa'nın karbon ayak izi belirleniyor* [Online] Erişim: <https://www.bursa.bel.tr/bursanin-karbon-ayak-izi-belirleniyor/haber/19733>.
- [37] Dünya Sağlık Örgütü. (2010). *DSÖ sağlıklı şehirler belfast deklarasyonu 4. Faz (2003-2007)* [Online]. Erişim: http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2010/07/saglikli_sehirler_belfast_deklarasyonu.pdf.
- [38] S. Emrealp. Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler Elkitabı, IULA-EMME (UCLG-MEWA) Yayını ISBN 975-7741-51-5, 2005.
- [39] A. N. Fidan, J. Alan ve E. Güniçen, (2017). *Sağlıklı Bursa için vizyonumuz ve planlarımız* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2017/12/Bursa-Buyuksehir-Belediyesi.pdf>.
- [40] Healty World News. (2020, 13 Aralık). *Dünya sağlık örgütü sağlıklı şehirler projesi ve aşamaları ile Türkiye (1987-2020)* [Online]. Erişim: <https://www.healthworldnews.net/dunya-saglik-orgutu-saglikli-sehirler-projesi-ve-asamalari-ile-turkiye-1987-2020/>.
- [41] Ş. Esmer, "Yerel Yönetim Birlikleri," Yüksek lisans tezi, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar, Türkiye, 2008.
- [42] P. Edwards ve A. D. Tsouros, healthy city is an active city: a physical activity planning guide, World Health Organization, Copenhagen, Denmark, 2008.
- [43] T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2017, Haziran). *Sağlıklı kent nedir, kriterleri nelerdir?, Yalova valiliği çevre ve şehircilik il müdürlüğü* [Online]. Erişim: <https://yalova.csb.gov.tr/saglikli-kent-nedir-kriterleri-nelerdir-haber-169094>.
- [44] Bursa Büyükşehir Belediyesi (2019, Mayıs). *Bursa Şehir Sağlık Profili* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/09/Bursa-Buyuksehir-Belediyesi-Sehir-Saglik-Profil-2019.pdf>.

- [45] K. Berg. (2020, Ekim). "Sağlıklı Kent," *deutschland.de* [Online]. Erişim: <https://www.deutschland.de/tr/topic/cevre/saglikli-kentler-nero-sehircilik-arastirma-dalinin-hedefi>.
- [46] E. D. Evci Kiraz. (2017, 29 Kasım). *Şehir sağlığını ölçmek ve geliştirmek* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2017/12/Prof.-Dr.-Emine-Didem-EVCI-KIRAZ.pdf>.
- [47] E. D. Evci ve A. Ekmekçigil. (1998, 23 Haziran). *Dünya Sağlık Örgütü, Atina Sağlıklı Şehirler Deklarasyonu* [Online]. Erişim: www.atina-salkl-ehirler-deklarasyonu.pdf
- [48] N. Fidan, (2014, Mayıs). *Sağlıklı kentler hareketi* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wpcontent/uploads/2014/05/Sa%C4%9Fl%C4%B1kl%C4%B1-Kentler-Hareketi-May%C4%B1s-2014.pdf>
- [49] O. Gürsoy, "Akıllı Kent Yaklaşımı ve Türkiye'deki Büyükşehirler İçin Uygulama İmkânları," Yüksek lisans tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2019.
- [50] A. Harris. (2010). "Rapid health impact assessment research guide. New Deal for Communities," A guide to research [Online]. Erişim: http://hiaconnect.edu.au/old/files/Rapid_HIA_guide_to_research.pdf.
- [51] T. Hancock ve L. Duhl. (1988). *Promoting health in an urban context*. 1. WHO Healthy Cities Project Office [Online]. Erişim: https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0013/101650/E87743.pdf.
- [52] İzmir Büyükşehir Belediyesi, (2019, 7-8 Mart). *İklim değişikliğine dirençli kentler için bir çerçeve: yeşil odaklı uyarlama kılavuzu* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/Izmir-Buyuksehir-Belediyesi-Yesil-Odakli-Uyarlama-Kilavuzu.pdf>.
- [53] Türkiye sağlıklı kentler birliği, "Akıllı kentler," *Kentli Dergisi*, Yıl: 10, Sayı: 31, Şubat 2019, ISSN 2146-0566.
- [54] A. Karahan Özkur, "Dirençli kentler bağlamında Karaman kentinin değerlendirilmesi," Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2018.
- [55] O. Erdoğan, "Yerel yönetimlerde katılımcı mekanizmalar ve Trabzon büyükşehir belediyesi örneği," *Bitlis Eren Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Akademik İzdüşüm Dergisi*, c. 4 s. 2 ss. 295-310, 2019.
- [56] A. C. Kahraman, ve M. Özkul, Belediye Başkanları Sözleşmesi, Çevre Platformu İstanbul Toplantısı, Çevre Yönetimi Koordinatörlüğü Marmara Belediyeler Birliği (MBB), 2018.
- [57] M. Köseoğlu, "Türkiye'de yerel yönetim birlikleri: yapısı, hukuki dayanakları ve sorunları,"Yüksek lisans tezi, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kentleşme ve Çevre Sorunları Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2010.
- [58] L. J. Duhl. "Health and the inner and outer sky," *Journal of humanistic psychology*, c. 26, s.3, ss. 46-61, 1986.
- [59] M. M. Kıvanç, "Evrensel sağlık bildirgeleri ve Türkiye'de sağlık reformları," *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, c. 2 s. 3, ss. 162-166, 2015.

- [60] Sağlıklı Kentler Birliği, (2018, 12-13 Şubat). *Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/dunya-saglik-orgutu-avrupa-saglikli-sehirler-agi/>
- [61] S. G. Meydan Yıldız, "Çevre bilinci ve eko-kent planlaması: Gölbaşı özel çevre koruma bölgesi örneği," Doktora tezi, Sosyal Çevre Bilimleri Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2016.
- [62] H. Mihçı, "Yerel yönetim birlikleri (Gölcük köylere hizmet götürme birliği örneği)," Yüksek lisans tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 2010.
- [63] S. A. Mirghaemi, "Akıllı kentler üzerine bir inceleme: Türkiye örneği," Yüksek lisans tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2019.
- [64] Mimarlar Odası Ankara Şubesi. (1992). *Avrupa kentli hakları deklarasyonu* [Online]. Erişim: <https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/bitstream/handle/1/625/ekutuphane2.1.1.17.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- [65] G. Nair, "Kentsel yaşamın bilgi ve iletişim teknolojilerinin ışığında yeniden inşası ve Anadolu'dan bir örnek: Sivas Belediyesi'nin akıllı kent uygulamaları," *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, c. 8, s. 1, ss. 521-540, 2018.
- [66] N. Demircioğlu Yıldız ve H. Yılmaz, "Işık kirliliği, ortaya çıkardığı sorunlar ve çözüm önerileri," *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, c. 36, s. 1, ss. 117-123, 2005.
- [67] A. Odabaş Uslu, ve M. Güneş, Engelsiz kentler-"herkes için erişilebilir kentler," *Uluslararası Peyzaj Mimarlığı Araştırmaları Dergisi (IJLAR)*, c.1, s. 2, ss.30-36, 2017.
- [68] M. Okçu ve E. Kaya, "Sağlıklı şehirler oluşturma sürecinde yerel yönetimlerin rolü," *1. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu*, ss. 363-376, 2008.
- [69] On Birinci Kalkınma Planı, "Yerel yönetimler ve hizmet kalitesi. Özel İhtisas Komisyonu Raporu (2019-2023)," Ankara, Türkiye, 2017.
- [70] S. Boseley, "Sağlıklı bir şehri nasıl inşa edersiniz? Kopenhag sırlarını açığa çıkarıyor." *The Guardian for 200 year*, Danimarka, 2018.
- [71] A. Özcan, "Ekolojik temele dayalı sürdürülebilir kentsel gelişme: Malatya kent örneği üzerinden bir değerlendirme," 38. *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi (ICANAS)*, 2007, 2(1), 685-707.
- [72] D. Özdemir Şengül, "Türkiye'de mahalli idare birlikleri," Yüksek lisans tezi, Kamu Yönetimi Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2008.
- [73] E. Özmehmet, "Dünyada ve Türkiye sürdürülebilir kalkınma yaklaşımları," *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, c. 3, s. 12, ss. 1853 – 1876, 2008.
- [74] H. Palabıyık, "Sürdürülebilirlik ve yerel yönetimler: uygulanabilirliği ve ölçümü üzerine", yerel yönetimler üzerine güncel yazılar-1: Reform, Nobel Yayınları, Ankara, 2005, ss. 611-627.
- [75] S. Rasouli, "Sürdürülebilir kentsel tasarımda kentsel tarımın rolü, İstanbul örneği," Yüksek lisans tezi, Kentsel Tasarım Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2012.

- [76] Dünya Sağlık Örgütü, (2020, 8-10 Aralık). *Sağlıklı Şehirler Deklarasyonu Yeniden Daha İyi İnşa Etmek, DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı VII. Faz, Politik Bildiri* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/01/DSO-VII-Faz-Saglikli-Sehirler-Deklarasyonu.pdf>.
- [77] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, (2019, Ağustos), *Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması 2017* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/09/Yarisma-Kitabi-2017.pdf>.
- [78] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, (2020, 10 Temmuz). *Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması 2018* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/07/2018-Saglikli-Sehirler-En-Iyi-Uygulama-Yarisma-Kitabi.pdf>.
- [79] M. A. Sevim, İ. Kırcova ve E. Çuhadar, "Yerel yönetimlerde akıllı şehir vizyonu: şehir yönetim araçları ve trendleri," *Stratejik Kamu Yönetimi Dergisi*, s. 9, ss. 109-126, 2019.
- [80] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, Birlik Tüzüğü [Online]. Erişim: <https://www.skb.gov.tr/birlik-hakkinda/tuzuk/>.
- [81] T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, (2008). *Atık Yönetimi Eylem Planı (2008-2012)* [Online]. Erişim: http://www.turkeycomposts.org/dosya/kaynaklar/COB_Atik_Yonetimi_Eylem_Plani_2008-2012.pdf
- [82] A. Toros, "Yerel yönetim birlikleri." Yüksek lisans tezi, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, 2004.
- [83] A. D. Tsourus, (2017). "City Leadership For Health And Sustainable Development," Ministry of Health, Kuwait.
- [84] T. Harpham, S. Burton, ve I. Blue, "Healthy city projects in developing countries: the first evaluation," *Health Promotion International*, c. 16 s. 2, ss. 111-125, 2001.
- [85] A. Türkkan. (2018). *Temel sağlık hizmetleri (TSH) 1978'den 2018'e Bursa* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/12/Doc.-Dr.-Alpaslan-Turkkan.pdf>.
- [86] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği. (2020, Mart 23). *Sunumlar* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/kategori/sunumlar/>.
- [87] A. Uçar, S. Şemşit ve N. Negiz, "Avrupa Birliği akıllı kent uygulamaları ve Türkiye'deki yansımaları," *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, c. 22, s. Kayfor15 Özel Sayısı, ss. 1785-1798, 2017.
- [88] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, "Sağlıklı şehir planlaması ve kentsel tasarım," *Kentli Dergisi*, yıl, 5, sayı 14, Ocak- Şubat- Mart 2014, ISSN 2146-0566.
- [89] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, "Gıda güvenliği," *Kentli Dergisi*, yıl 7, sayı 23, Nisan- Mayıs- Haziran 2016, ISSN 2146-0566.
- [90] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, "Ekolojik kentler," *Kentli Dergisi*, yıl 7, sayı 24, Temmuz- Ağustos- Eylül 2016, ISSN 2146-0566.
- [91] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, "Yaya öncelikli şehirler," *Kentli Dergisi*, yıl 10, sayı 34, Eylül 2019, ISSN 2146-0566.

- [92] H. Türkoğlu (2014). *Afete Dirençli Şehir Planlama ve Yapılaşma* Erişim: <https://www.guvenliyasam.org/wp-content/uploads/2016/02/ADSPY.pdf>
- [93] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, "Atık yönetimi ve belediyeler," *Kentli Dergisi*, yıl 11, sayı 35, Mart 2020, ISSN 2146-0566.
- [94] T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, (2017, Aralık). *Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı (2016-2023)* [Online]. Erişim: <https://cygm.csb.gov.tr/ulusal-atik-yonetimi-ve-eylem-planı-2016-2023-hazirlandi.-haber-221234>
- [95] B. Uzun, "Türkiye’de Yerel Yönetim Birlikleri: Türkiye belediyeler birliği ve tarihi kentler birliği örnek incelemeleri," Doktora tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (Kent ve Çevre Bilimleri) Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2012.
- [96] Anonim, (2017). *Yeşilirmak Havzası kalkınma birliği* [Online]. Erişim: <http://www.yesilirmak.org.tr/hakkimizda.html>.
- [97] World Health Organization Regional Office for Europe, (1997). Twenty steps for developing a healthy cities project. 3rd Edition [Online]. Erişim: https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0011/101009/E56270.pdf.
- [98] World Health Organization Regional Office for Europe, (2018, 13 Şubat). *Copenhagen Consensus of Mayors* [Online]. Erişim: <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/02/DSO-Kopenhag Mutabakatı.pdf>
- [99] E. Yalçın, "Küresel kente alternatif olarak sakin şehir: Türkiye sakin şehirleri üzerinden değerlendirme," *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, c. 19, s. 38, 2019.
- [100] Ö. Yalçın, Ercoşkun ve Ş. Karaaslan, "Geleceğin ekolojik ve teknolojik kentleri," *Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi E-Dergisi*, c. 3, s. 3, 2009.
- [101] F. Yalım, "Yavaş Şehir (Cittaslow) Hareketi ekseninde kent markalaşması ve kent iletişimi: Kırklareli vize yavaş şehir örneği," *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, c. 6, s. 2, ss. 1-28, 2018.
- [102] R. F. Yılmaz, (2011). "Sürdürülebilir kalkınmanın ölçülmesi ve türkiye için yöntem geliştirilmesi." Türkiye Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Uzmanlık tezi, Yayın No: 2820.
- [103] Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 26562, 24 Haziran 2007.
- [104] Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 20814, 14 Mart 1991.
- [105] Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 25755 14 Mart 2005.
- [106] Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 25883, 22 Temmuz 2005.
- [107] Türkiye Belediyeler Birliği, (2021). Ülke Düzeyinde Kurulan Birlikler [Online]. Erişim: <https://www.tbb.gov.tr/belediyelerimiz/mahalli-idare-birlikleri/ulke-duzeyinde-kurulan-birlikler/>.
- [108] T.C. İçişleri Bakanlığı, İller İdaresi Genel Müdürlüğü, Birlikler, (2021) [Online]. Erişim: <https://www.icisleri.gov.tr/illeridaresi/birlikler/>.
- [109] Türkiye Belediyeler Birliği, (2021) [Online]. Erişim:

- https://www.tbb.gov.tr/storage/userfiles/rehber_ve_bilgi_notlari/6360_torba_personeel_rehber.pdf.
- [110] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, "Yaşanabilir kentler." *Kentli Dergisi*, yıl 8, sayı 28, Temmuz - Ağustos - Eylül 2017, ISSN 2146-0566.
- [111] Ş. G. Eren, "Tokyo: Solaris-Güneş İmparatorluğu'nun dirençli, kırılğan ve tehlikeli kenti", *İdea kent Araştırmaları Dergisi*, c. 10, s. 28, 2019-3, ss. 907-941.
- [112] Anonim, (2020). *Cittaslow Türkiye* [Online]. Erişim: <https://cittaslowturkiye.org/>
- [113] M. Sezik, "Türkiye'de yerel yönetimlerin yaşanabilir kent oluşturma politikaları," *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2019, 16(2), 703-716.
- [114] T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, (2001). *Habitat Konferansları* [Online]. Erişim: <https://habitat.csb.gov.tr/habitat-konferanslari-i-5746>
- [115] T.C. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Daire Başkanlığı Deprem ve Zemin İnceleme Müdürlüğü, (2009, Ekim). *İstanbul olası deprem kayıp tahminleri* [Online]. Erişim: http://www.ibb.gov.tr/tr-TR/SubSites/DepremSite/Documents/C_%C4%B0STANBUL%E2%80%99UN%20OLASI%20DEPREM%20KAYIPLARI%20TAHM%C4%B0NLER%C4%B0-rapor.pdf.
- [116] U. Akgül, "Sürdürülebilir kalkınma: Uygulamalı antropolojinin eylem alanı," *Ankara Üniversitesi Antropoloji Dergisi*, s. 24, ss. 133-164, 2010.
- [117] E. Karakurt Tosun, "Sürdürülebilirlik Bağlamında Ekolojik Kent Söylemi," *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, c.17, s. 4, ss. 17: 169-189, 2017.
- [118] B. Kavcar, (2017, 28 Şubat). Eko-kent Kent Modeli [Online]. Erişim: <http://sbpturkiye.com/eko-kent-modeli.html>.
- [119] Bursa Büyükşehir Belediyesi Sağlıklı Şehirler Proje Koordinatörlüğü, (2005). *Sağlıklı Bursa için vizyon ve planlarımız*, s. 6 [Online]. Erişim: https://www.bursa.bel.tr/dosyalar/vizyon_ve_planlarimiz_trk_02_aralik_2005.pdf.
- [120] Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, (2019, 29 Mart). *Akıllı Şehirler* [Online]. Erişim: https://kahramanmaras.bel.tr/fs/dosyalar/akilli_sehir_kahramanmaras_katalog.pdf.
- [121] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, "Fiziksel Aktivite Sağlıklı Yaşam ve Yerel Yönetimler Sempozyumu," Bursa, Türkiye, 2006.
- [122] Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı. (2020, 10 Aralık) [Online]. Erişim: <http://uclg-mewa.org/ak%C4%B1l%C4%B1-%C5%9Fehir-gaziantep/>.
- [123] İstanbul Büyükşehir Belediyesi, (2017, 1-2 Ağustos). *Sürdürülebilir Akıllı Şehirler Çalıştayı Bilgi Kitapçığı* [Online]. Erişim: https://recturkey.files.wordpress.com/2017/08/surdurulebilirakillisehirlercalistayi_kitapcik_vf.pdf.
- [124] Çevko, (2014, 11 Temmuz). *İstanbul Akıllı Şehir Projesi Çevre Odak Alanı Çalıştayı* [Online]. Erişim: https://www.cevko.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=491:istanbul-akilli-sehir-projesi-cevre-odak-alani-calistayigerceklestirildi&catid=11&Itemid=131&lang=tr.

- [125] Anonim, (2012, 7 Kasım). *Akıllı Şehirlere Dünyadan Örnekler* [Online]. Erişim: <https://www.ekoyapidergisi.org/186-akilli-sehirlere-dunyadan-ornekler.html>.
- [126] Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi, (26 Ağustos - 4 Eylül 2002), *Johannesburg* [Online]. Erişim: https://www.mfa.gov.tr/dunya-surdurulebilir-kalkinma-zirvesi_johannesburg_-26-agustos---4-eylul-2002_.tr.mfa.
- [127] T.C. Dışişleri Bakanlığı, (2020) [Online]. Erişim: <https://www.mfa.gov.tr/surdurulebilir-kalkinma.tr.mfa>.
- [128] Dünya Kaynakları Enstitüsü, (2013, 2 Aralık). Türkiye sürdürülebilir şehirler [Online]. Erişim: <http://thecityfixturkiye.com/yasanabilir-sehirler-sempozyumu-yapildi/>.
- [129] Dünya Kaynakları Enstitüsü Türkiye Sürdürülebilir Şehirler (2014, 14 Ocak), *Akıllı Kentler için Aktif Yolculuk ve Entegre Toplu Taşıma Sistemleri* [Online]. Erişim: <http://thecityfixturkiye.com/akilli-kentler-icin-aktif-yolculuk-ve-entegre-toplu-tasima-sistemleri/>.
- [130] Anonim, (2018, 15 Eylül), *Akıllı Kent Nedir?* [Online]. Erişim: <https://www.dogadergisi.com/akilli-kent-nedir/>.
- [131] Newsweek (2019). *World's Smartest Cities - The Newsweek Momentum Awards* [Online]. Erişim: <https://www.newsweek.com/momentum-awards-worlds-smartest-cities>.
- [132] E. Sandalcı. (2018, 1 Kasım). *Dünyadan Akıllı Şehir Örnekleri* [Online]. Erişim: <https://magg4.com/dunyadan-akilli-sehir-ornekleri/>.
- [133] Akıllı Şehir Berlin Stratejisi, (2015) [Online]. Erişim: <https://www.berlin-partner.de/en/the-berlin-location/smart-city-berlin/>.
- [134] Anonim, (2021, 1 Ekim). *Smart Dubai 2021* [Online]. Erişim: <https://2021.smartdubai.ae/>.
- [135] C. Ayık, "Sürdürülebilir kentleşme endeks modeli önerisi: İstanbul örneği," Doktora tezi, Şehir ve Bölge Planlaması Anabilim Dalı, Fen Bilimler Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2019.
- [136] E. Zengin, "Türkiye'de yerel yönetim birlikleri," Yüksek lisans tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 1993.
- [137] N. Şat, "Türkiye'de yerel hizmetlerin sunulmasında belediye birliklerinin yeri," Yüksek Lisans Tezi, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye, 2000.
- [138] Y. G. Yolcu, "Türkiye'de mahalli idare birlikleri ve Isparta mahalli idare birliklerinin yapısal analizi," Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye, 2006.
- [139] O. Meriç, "Katı atık yönetiminde belediye birliklerinin rolü: Marmara Belediyeler Birliği örneği," Yüksek lisans tezi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2014.
- [140] Z. Gültekin Baytok, "Sürdürülebilir kentsel gelişme ve neoliberal politikaların sürdürülebilir kentsel gelişime etkisi: Kurtköy bölgesi örneği", Yüksek lisans tezi, Kentsel Sistemler ve Ulaştırma Yönetimi Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2012.

- [141] E. Çınar, "Türkiye'de kentlileşme ve kentsel yoksulluk üzerine: Ankara örneği," Yüksek lisans tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, Türkiye, 2013.
- [142] M. Maz, "Condition for urban agriculture, sustainable development and landscape improvement " Complutense University of Madrid, vol. 35, p. 167, 2015.
- [143] D. Gülhan, "Sürdürülebilir kent ve kentsel kimlik örnekler: Birgi ve Bergama," Doktora tezi, Sosyal Çevre Bilimleri Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2016.
- [144] M. Korhan Özkök, "Kentsel yerleşimin, kentsel politikalar ve sürdürülebilir planlama yaklaşımı kapsamında değerlendirilmesi: Kırklareli örneği," Yüksek lisans tezi, Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2016.
- [145] A. Karataş ve S. Kılıç, "Sürdürülebilir Kentsel Gelişme ve Yeşil Alanlar," *Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, c. 26, s. 2, ss. 53-78, 2017.
- [146] J. A. Pawlowicz, "Sustainable Shaping of Urban Spaces in the Context of Environment," *Ecological Engineering Journal*, c. 18, s. 6, ss. 59-63, 2017.
- [147] O. Akpınar, "Yavaş Şehirler (Cittaslow) ve Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkileri: Seferihisar Halkının Algısı Üzerine Bir Araştırma," Yüksek lisans tezi, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar, Türkiye, 2018.
- [148] A. Ak, "Kentsel biçim ve yürünebilirlik: Ankara'nın yürünebilirliğinin ölçülmesi," Doktora tezi, Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2018.
- [149] F. H. Yılmaz, "Sürdürülebilirlik bağlamında yeşil kent yönetimi: Avrupa yeşil başkentleri üzerinden bir değerlendirme," Yüksek lisans tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2019.
- [150] B. Yavuz, "Sürdürülebilir kentsel çevreler konusunda geliştirilen yaklaşımlarda kent peyzajı," Yüksek lisans tezi, Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2018.
- [151] D. Beyazlı, "Kent planlamada birey, kent, kentlilik ve kentlilik bilinci," Doktora tezi, Mimarlık Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, 2005.
- [152] M. Roo ve VHM. Kuypers, and S. Lenzholzer, "Green city guidelines : techniques for a healthy livable city," *Green city*, ss. 99, 2011.
- [153] H. Barton ve M. Grant, "Urban Planning for Healthy Cities A Look at the Progress of the European Healthy Cities Programme," *Journal of Urban Health*, c. 90, s. 1, 2012.
- [154] B. Çinçik, "Kentsel mekan-birey etkileşimi: Kentsel mekana affekt üzerinden bakmak," Yüksek lisans tezi, Mimarlık Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2013.
- [155] M. Saraç, "Kentsel dönüşüm ve gelişimi, sosyal boyutu, kentsel dönüşümden doğan hukuki sorunlar," Yüksek lisans tezi, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çankaya Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2014.

- [156] B. S. Abdi, "Bursa kentinin gelecekteki kent büyümesinin sleuth modeli yardımıyla simülasyonu," Yüksek lisans tezi, Biyomühendislik ve Bilimleri Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, 2015.
- [157] L. J. Duhal ve A. K. Sanchez. "Healthy Cities and the urban planning process: a background paper on the links between health and urban planning," World Health Organization. Regional Office for Europe, Copenhagen, 1999.(Burada sunuldu).
- [158] R. Stern and J. Green, "Border workers and frustration management: A case study of two Healthy Cities partnerships," *Health Promotion International*, c. 20,s. 3, ss. 269-76, Ekim 2005.
- [159] E. L. Kutay Karaçor, "Kentsel peyzajda yaşam kalitesinin kentsel bellek ve yer kavramı ile etkileşimi: Düzce kent merkezi," Doktora tezi, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Düzce Üniversitesi, Düzce, Türkiye, 2012.
- [160] H. Balık, "Kent iklimi planlama ilişkisinin Stuttgart ve Hong Kong kenti örneklerinde değerlendirilmesi," Yüksek lisans tezi, Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2012.
- [161] E. Meriç, "Sağlığı Geliştirme Açısından Sağlıklı Kentler Hareketi," Tezsiz yüksek lisans dönem projesi, Sağlık Eğitim Ana Bilim Dalı, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2006.
- [162] A. Saatçı, "Sürdürülebilir kentsel çevrenin, kentsel politikalar ve yerel yönetimlerle ilişkili olarak Tekirdağ ili örneğinde irdelenmesi," Yüksek lisans tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mimarlık Ana Bilim Dalı, Gebze, Türkiye, 2012.
- [163] A. Ceren, "Kentsel yoksullukla mücadelede kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları'nın rolü: Adıyaman kent yoksulları üzerinde bir alan araştırması," Yüksek lisans tezi, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2013.
- [164] B. Jiang, Z. Tian ve W. C. Sullivan, "Healthy cities: mechanisms and research questions regarding the effects of urban green landscapes on public health and well-being," *Landscape Architecture Boundaries*, c. 3, s. 1 ss. 24-36, 2015
- [165] Ş. Kazmacı, "Yaşanabilir kentlerin oluşturulması: Ankara kenti, Çankaya, Etimesgut ve Altındağ belediyeleri örneği," Yüksek lisans tezi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turgut Özal Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2016.
- [166] B. Güneş Yerli, "Avrupa Birliği'nin sürdürülebilir kent içi hareketlilik planları'na doğru: Türkiye'nin kent içi hareketlilik problemlerini çözmek," Doktora tezi, Avrupa Birliği İktisadi Ana Bilim Dalı, Avrupa Birliği Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2017.
- [167] M. Acuto, M. Morissette ve A. Tsouros, "City diplomacy: Towards more strategic networking? Learning about healthy cities with WHO," *Global Politics*, c. 8, s.1, ss. 14-22, 2017.
- [168] E. Canlı, "Dijital çağın dönüşen kentleri akıllı kentler: Londra örneği," Yüksek lisans tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2019.
- [169] T. Varol, "Sürdürülebilir kentsel gelişme bağlamında katılımcılık: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi örneği," Yüksek lisans tezi, Sosyal Çevre Bilimleri Ana

- Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2019.
- [170] E. Özmehmet, "Dünyada ve Türkiye sürdürülebilir kalkınma yaklaşımları," *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, c. 3, s. 12, ss. 1853-1876, 2008.
- [171] T.C. Dışişleri Bakanlığı, (2011), *Sürdürülebilir kalkınma* [Online]. Erişim: <https://www.mfa.gov.tr/surdurulebilir-kalkinma.tr.mfa>.
- [172] T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı (2017), *Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD)* [Online]. Erişim: <https://www.tarimorman.gov.tr/ABDGM/Belgeler/Uluslararası%C4%B1%20Kurulu%C5%9Flar/UNCCD%20Tr.pdf>.
- [173] Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), (2016), *Sürdürülebilir kalkınma amaçları* [Online]. Erişim: <https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals.html>.
- [174] Sosyal fayda zirvesi (2019), *Sürdürülebilir kalkınma için küresel hedefler* [Online]. Erişim: <http://www.sgsistanbul.org/surdurulebilir-kalkinma-hedefleri/#7>.
- [175] G. Yıldırım. (2020, 27 Temmuz). Şehirlerin Akıllı Hali Akıllı Kent Uygulamaları [Online]. Erişim: <https://blog.atikeryazilim.com.tr/Blog/Endustri-40/Sehirlerin-Akilli-Hli-Akilli-Kent-Uygulamalari>.
- [176] T. C. Kalkınma Bakanlığı, On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), "Kentsel Yaşam Kalitesi Özel İhtisas Komisyonu Raporu," Türkiye, 2020.
- [177] T. C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2019, Temmuz). *On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)* [Online]. Erişim: <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinmaPlani.pdf>.
- [178] Ecocity builders, (2016). *An ecologically healthy city* [Online]. Erişim: <https://ecocitybuilders.org/what-is-an-ecocity/>.
- [179] Boğaziçi Üniversitesi iklim değişikliği ve politikaları uygulama ve araştırma merkezi (2020). *Ekolojik Ayak İzi Nedir?* [Online]. Erişim: <http://climatechange.boun.edu.tr/ekolojik-ayak-izi-nedir/>.
- [180] Dünya Doğayı Koruma Vakfı, "Yaşayan Gezegen Raporu 2020," Türkiye, 2020.
- [181] Coğrafyasever (2019). *Türkiye Sakin Şehirleri dağılışı haritası* [Online]. Erişim: <https://www.cografyasever.com/?pnum=39&pt=HAR%C4%B0TALARIM>.
- [182] Anonim (2020, 28 Ocak). *İstanbul depreminde fay hattı üstündeki ilçeler hangisi 2020* [Online]. Erişim: <https://www.internethaber.com/istanbul-depreminde-fay-hatti-ustundeki-ilceler-hangisi-2020-2079091h.htm>.
- [183] T. C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, "İklimle Dirençli Kentler Raporu," Türkiye, 2016.
- [184] Anonim, (2021, 15 Haziran). *Neden Dünyanın En Yaşanabilir Şehirlerinden Biri?* [Online]. Erişim: https://www.yesilodak.com/neden-dunyanin-en-yasanabilir-sehirlerinden-biri?fbclid=IwAR3PAB5rWBkwaB2LkbLDdSf1NtZ12oKmVD__2qXfZk7LVs2sX96tAHoXSc.
- [185] H. Coffey. (2019, 4 Eylül). *Dünyanın en yaşanabilir şehirleri belli oldu* [Online]. Erişim:

- <https://www.indyturk.com/node/67661/d%C3%BCnya/d%C3%BCnyan%C4%B1n-en-ya%C5%9Fanabilir-%C5%9Fehirleri-belli-oldu>.
- [186] Anonim, (2020, 17 Şubat). *Türkiye'nin en yaşanabilir şehri hangisi?* [Online]. Erişim: <https://www.sabah.com.tr/galeri/yasam/turkiyenin-en-yasanabilir-sehri-hangisi-sonuc-sizi-cok-sasirtabilir/2>.
- [187] Büyükşehir belediyesi kanunu, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 25531, 23 Temmuz 2004.
- [188] Belediye kanunu, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 25874, 13 Temmuz 2005.
- [189] Anonim, (2017, 23 Haziran). *Avrupa yerel yönetimler özerklik şartı* [Online]. Erişim: <https://kentstratejileri.com/2017/06/23/avrupa-yerel-yonetimler-ozerklik-sarti/>.
- [190] Türk Dünyası Belediyeler Birliği, (2002, 12 Kasım). *Üyeler* [Online]. Erişim: http://www.tdbb.org.tr/?page_id=2587&lang=tr.
- [191] Anonim, (2018). *Avrupa belediyeler ve bölgeler konseyi (Cemr)* [Online]. Erişim: <http://www.yereldiplomasi.gov.tr/aglar/avrupa-belediyeler-ve-bolgeler-konseyi-cemr/>.
- [192] Anonim, (2020). *Türkiye Tarihi Kentler Birliği* [Online]. Erişim: <https://www.tarihikentlerbirligi.org/hakkimizda/tarihce/>.
- [193] T.C. Dışişleri Bakanlığı, (2020). *İslam İş Birliği Teşkilatı (İİT)* [Online]. Erişim: <https://www.mfa.gov.tr/islam-isbirligi-teskilati.tr.mfa>.
- [194] Anonim, (2020). *Güneydoğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı (NALAS)* [Online]. Erişim: <http://www.yereldiplomasi.gov.tr/aglar/nalas-guneydogu-avrupa-yerel-yonetim-birlikleri-agi/>.
- [195] E. Barut, "Türk belediye mevzuatı bakımından hizmette yerellik ilkesi," Yüksek lisans tezi, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2017.
- [196] Anonim, (2020). *Birleşmiş kentler ve yerel yönetimler-ortadoğu ve batı asya teşkilatı hakkında(UCLG-MEWA)* [Online]. Erişim: <http://uclg-mewa.org/uclg-mewa-hakk%C4%B1nda/>.
- [197] T.C. Dışişleri Bakanlığı, (2020). *Karadeniz Ekonomik İş Birliği Örgütü (KEİ)* [Online]. Erişim: https://www.mfa.gov.tr/karadeniz-ekonomik-isbirligi-orgutu-kei_.tr.mfa.
- [198] T.C. Dışişleri Bakanlığı, (2021). *İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD)* [Online]. Erişim: https://www.mfa.gov.tr/iktisadi-isbirligi-ve-gelisme-teskilati-oecd_.tr.mfa.
- [199] T.C. Dışişleri Bakanlığı, (2020). *Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi)* [Online]. Erişim: <https://www.mfa.gov.tr/turk-konseyi.tr.mfa>.
- [200] Anonim, (2020). *Avrupa Kentler Birliği (Eurocities)* [Online]. Erişim: <http://www.yereldiplomasi.gov.tr/aglar/eurocities-avrupa-sehirler-birligi/>.
- [201] Anonim, (2020). *Euro cities* [Online]. Erişim: <https://eurocities.eu/about-us/>.
- [202] Anonim, (2020). *Green City Agreement* [Online]. Erişim: https://ec.europa.eu/environment/green-city-accord_en.
- [203] Anonim, (2021). *Küresel Belediye Başkanları Sözleşmesi Hakkındaki Güncel*

- Gelişmeler* [Online]. Erişim: <http://uclg-mewa.org/kuresel-belediye-baskanlari-sozlesmesi-hakk%C4%B1ndaki-guncel-gelismeler/>.
- [204] Anonim, (2021). *İklim ve Enerji Belediye Başkanları Sözleşmesi* [Online]. Erişim: <https://www.covenantofmayors.eu/about/covenant-community/signatories.html>.
- [205] Anonim, (2021). *İmza sahiplerinden Eskişehir Büyükşehir Belediyesi* [Online]. Erişim: https://www.covenantofmayors.eu/about/covenant-community/signatories/key-actions.html?scity_id=16729.
- [206] Anonim, (2021). *İmza sahiplerinden Nilüfer Belediyesi* [Online]. Erişim: https://www.covenantofmayors.eu/about/covenant-community/signatories/key-actions.html?scity_id=18262.
- [207] T.C. İller İdaresi Genel Müdürlüğü, (2020). *Köylere hizmet götürme birlikleri (KHGB)* [Online]. Erişim: <https://www.icisleri.gov.tr/illeridaresi/birlikler>.
- [208] Çevre kanunu, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 18132, 11 Ağustos 1983.
- [209] Belediye Gelirleri Kanunu, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 17354, 29 Mayıs 1981.
- [210] İ. Başaran, "Sağlıklı Kentler Kavramının Gelişiminde Sağlıklı Kentler Projesi," *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, c. 9, s. 3, 2007.
- [211] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 17863, 9 Kasım 1982.
- [212] Dünya Sağlık Örgütü (2018). *Sağlıklı şehirler belfast bildirgesi VII. Fazındaki Politik Beyanlar ve Taahhütler (2019-2024)* [Online]. Erişim: <https://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/05/DSO-Belfast-Bildirgesi.pdf>.
- [213] Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı, (2020). *"Gündem 21" ve "Yerel Gündem 21* [Online]. Erişim: http://arsiv.uclg-mewa.org/doc/rio-20_GrSon.pdf.
- [214] A. A. Arar. (2021). *"Yerel Gündem 21," T.C. Dışişleri Bakanlığı* [Online]. Erişim: <https://www.mfa.gov.tr/yerel-gundem-21.tr.mfa>.
- [215] Healty world news (2019, 22 Temmuz). *History of the world health organization* [Online]. Erişim: <https://www.healthworldnews.net/tarihce/>.
- [216] Anonim, (2014, 25 Eylül). *Dünyanın en sağlıklı 10 şehri* [Online]. Erişim: <https://www.yesilist.com/dunyanin-en-saglikli-10-sehri/>.
- [217] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği (2015, 24 Kasım). *Sağlıklı Şehirler Hareketi* [Online]. Erişim: <https://www.skb.gov.tr/saglikli-sehirler-hareketi-s13520k/>.
- [218] Türkiye İstatistik Kurumu, (2021, 24 Mayıs) [Online]. Erişim: <https://www.tuik.gov.tr/>.
- [219] Sağlıklı Kentler Birliği, (2017, Ocak). *2016 Trabzon şehir sağlık profili* [Online]. Erişim: <https://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2017/01/Trabzon-Sehir-Saglik-Profil.pdf>.
- [220] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, (2015, 23 Kasım). *Tepebaşı İspanya'da Türkiye'yi Temsil Edecek* [Online]. Erişim: <https://www.skb.gov.tr/tepebasi-istryanada-turkiyeyi-temsil-edecek-s13350k/>.
- [221] Anonim, (2020). *Sağlıklı yaşlanma* [Online]. Erişim: <http://skpo.izmir.bel.tr/userfiles/file/saglikli%20yaslanma.pdf>.
- [222] Anonim, (2018, 17 Mayıs). *Bursa'nın coğrafyası* [Online]. Erişim:

- http://www.bursadakultur.org/bursanin_cogrfyasi2.htm.
- [223] Anonim, (2020). *Bursa ve ilçe konumları haritası* [Online]. Erişim: http://cogrfyaharita.com/turkiye_mulki_idare_haritalari2.html
- [224] Anonim, (2021, 26 Ocak). *Tam sayım yöntemi* [Online]. Erişim: <https://www.ekolar.com/tam-sayim-yontemi/>.
- [225] N. Koyubenbe ve Y. Konca, " İzmir ili Ödemiş ilçesi süt sanayiindeki gelişmeler üzerine bir araştırma," *Hayvansal Üretim Dergisi*, c. 47, s.1, ss. 47-53, 2006.
- [226] E. Ovalı, " Müşteri ilişkileri yönetimi programının bir parçası olarak satış görüşmelerinde müşteri memnuniyetinin ölçülmesi üzerine bir pilot araştırma," *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, c.2, s. 4, 2005.
- [227] Bursa Büyükşehir Belediyesi (2021). *Tarihçe* [Online]. Erişim: <https://www.bursa.bel.tr/sayfa/tarihce-10>.
- [228] Anonim, (2020). *"Bursa"* [Online]. Erişim: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Bursa#%C4%B0klim>.
- [229] T. C. Kültür Bakanlığı, (2020). *Bursa ve Cumalıkızık Erken Osmanlı kentsel ve kırsal yerleşimleri* [Online]. Erişim: <https://web.archive.org/web/20140404194935/http://whc.unesco.org/en/tentativelist/s/1407/>.
- [230] Bursa Büyükşehir Belediyesi (2021). *Kardeş şehirler* [Online]. Erişim: <https://www.bursa.bel.tr/sayfa/kardes-sehirler-261>.
- [231] Bursa Büyükşehir Belediyesi, (2021). *Üyesi olunan ulusal kuruluşlar* [Online]. Erişim: <https://www.bursa.bel.tr/sayfa/uyesi-olunan-ulusal-kuruluslar-280>.
- [232] Bursa Büyükşehir Belediyesi, "Bursa İli Işık Kirliliği Araştırma Projesi Sonuç Raporu" Türkiye, 2020.
- [233] Bursa Büyükşehir Belediyesi, (2020, 16 Eylül). *İHA ile kaçak yapı tespitine ödül* [Online]. Erişim: <https://www.bursa.bel.tr/haber/iha-ile-kacak-yapi-tespitine-odul-29298>.
- [234] Osmangazi Belediyesi (2021). *Osmangazi ilçesi hakkında* [Online]. Erişim: <http://www.osmangazi.bel.tr/tr/osmangazi/ilcemiz-hakkinda>.
- [235] Osmangazi Belediyesi (2021). *Tarihçe; Bithynia'dan Bursa'ya* [Online]. Erişim: <http://www.osmangazi.bel.tr/tr/osmangazi/tarihce>.
- [236] Osmangazi Belediyesi (2021). *Kardeş şehirler* [Online]. Erişim: <http://www.osmangazi.bel.tr/tr/osmangazi/kardes-sehirler>.
- [237] Osmangazi Belediyesi (2021). *Birlik üyelikleri* [Online]. Erişim: <http://www.osmangazi.bel.tr/tr/osmangazi/birlik-uyeleri>.
- [238] Nilüfer Belediyesi (2021), *Nilüfer ilçesindeki tarihi eserler* [Online]. Erişim: http://www.bursadakultur.org/niluferin_tarihi.htm.
- [239] Nilüfer Belediyesi (2021). *Kardeş Kentler* [Online]. Erişim: https://www.nilufer.bel.tr/icerik/kardes-kentler?icerik-96-kardes_kentler.
- [240] Nilüfer Belediyesi (2021). *Üyesi Olduğumuz Birlikler* [Online]. Erişim: https://www.nilufer.bel.tr/icerik/uyesi-oldugumuz-birlikler?icerik-25-uyesi_oldugumuz_birlikler.

- [241] Mudanya Belediyesi (2021) *Mudanya ilçesi hakkında* [Online]. Erişim: <https://mudanya.bel.tr/hakkinda>.
- [242] Google maps, (2021). *Mudanya haritası* [Online]. Erişim: <https://www.google.com/maps/place/Mudanya%2FBursa/@40.314065,28.751042,11z/data=!4m5!3m4!1s0x14ca0ca30dbbea31:0xb06d9bc1d393a7a2!8m2!3d40.3180088!4d28.7897558>.
- [243] Mudanya Belediyesi (2021). *Mudanya ilçesi tarihçe* [Online]. Erişim: <https://mudanya.bel.tr/tarihce>.
- [244] Mudanya Belediyesi (2021). *Mudanya ilçesindeki tarihi yapılar* [Online]. Erişim: <https://mudanya.bel.tr/yerler/tarihi-yapilar?page=1>.
- [245] Mudanya Belediyesi (2021). *Kardeş kentler* [Online]. Erişim: <https://www.mansetx.com/kardeslige-atilan-imzalar-makale,222.html>.
- [246] İnegöl Belediyesi, (2021). *2020-2024 Stratejik planı* [Online]. Erişim: <https://www.inegol.bel.tr/Content/Upload/Dokuman/filepath/15-2020-2024-stratejik-plani-1594210401.pdf>.
- [247] Google maps, İnegöl haritası [Online]. Erişim: https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?ie=UTF8&hl=tr&msa=0&ll=40.07615621002759%2C29.512690026947553&spn=0.001991%2C0.004801&z=14&mid=1yZhH5Fw5shYmSplivVmsGPVED_g.
- [248] İnegöl Belediyesi, 2020 Yılı mali performans programı [Online]. Erişim: <https://www.inegol.bel.tr/Content/Upload/Dokuman/filepath/15-2020-yili-performans-raporu-1594210454.pdf>.
- [249] İnegöl Belediyesi (2021). *İlçemizi Tanıyalım* [Online]. Erişim: <https://www.inegol.bel.tr/inegol/ilcemizi-taniyalim/>.
- [250] Dünya Sağlık Örgütü (2015, Kasım). *Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı 6. Faz (2014-2018) hedefler ve şartlar* [Online]. Erişim: <https://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2015/11/DSO-Avrupa-Saglikli-Sehirler-Agi-6.-Faz-Rehberi.pdf>.
- [251] Dünya Sağlık Örgütü (2019, Haziran). *Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Faz VII (2019-2024) için uygulama çerçevesi: hedefler, gereksinimler ve stratejik yaklaşımlar* [Online]. Erişim: <https://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/05/DSO-7.Faz-Rehberi-1.pdf>.
- [252] G. Nair, "Kentsel yaşamın bilgi ve iletişim teknolojilerinin ışığında yeniden inşası ve Anadolu'dan bir örnek: Sivas Belediyesi'nin akıllı kent uygulamaları," *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, c. 8, s.1, ss. 521-540, 2018.
- [253] Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, "Üye Belediyelere Yönelik Yıllık Değerlendirme Anket Raporu," Bursa, Türkiye, 2020.

7. EKLER

7.1. EK 1: ETİK KURUL KARARI

**T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU KARARLARI**

TOPLANTI SAYISI
5

KARAR SAYISI
2020/64

KARAR TARİHİ
09.04.2020

KARAR NO: 2020/64

Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı 30229658690 numaralı yüksek lisans öğrencisi Emine CAN'ın, yüksek lisans tezi kapsamında Bursa ilindeki belediyelerin "Sağlıklı Kentler Birliği" konusundaki görüş ve düşüncelerini değerlendirmek amacıyla kullanmak istediği anket ölçeğinin etik olarak uygun olduğuna,

Oy birliği ile karar verildi.

7.2. EK 2: ANKET SORU FOMLARI

Bu anket Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Kapsamında Bursa İlindeki Belediyelerin ‘‘Sağlıklı Kentler Birliği’’ ile ilgili görüş ve düşüncelerinin değerlendirilmesi amacı ile hazırlanmıştır. Ankette sorulan sorular sadece bu tez çalışmasında bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Ankete ayrıca Sağlıklı Kentler Birliği de destek vermektedir.

a. BÜYÜKŞEHİR DAİRE BAŞKANLIKLARI ANKET FORMU

1) Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek

2) Yaşınız: ☐ 20-25 ☐ 26-35 ☐ 36-45 ☐ 46-55 ☐ 56-65

3) Eğitim Durumunuz:

☐ Okur/Yazar değil ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Ön Lisans

☐ Lisans ☐ Lisansüstü ☐ Doktora

4) Mesleğiniz:

☐ Mühendis/ Mimar ☐ Muhasebeci ☐ Memur ☐ Veteriner ☐ Zabıta ☐ Basın yayın ☐
Kütüphaneci ☐ Temizlik işçisi ☐ Çiftçi ☐ İşletme/Maliye ☐ Kamu Yönetimi

☐ Diğer.....

5) Kaç yıldır belediyede çalışıyorsunuz?

☐ 5 yıl veya daha az ☐ 6-10 yıl ☐ 11-15 yıl ☐ 16-20 yıl ☐ 21 yıl ve daha fazla

6) Bursa' lı mısınız? Bursalı değilseniz memleketiniz?

☐ Evet Bursa' lıyım.

☐ Hayır yım.

7) Ne kadar süredir Bursa'da ikamet ediyorsunuz?

☐ 1-3 yıl arasında.

☐ 3-5 yıl arasında

☐ 10 yıldan fazla bir zamandır

☐ Doğduğumdan bu yana Bursa'da yaşıyorum.

8) Görev yaptığınız biriminiz?

☐ Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı ☐ Akıllı Şehircilik ve İnovasyon Daire Başkanlığı ☐ Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı ☐ Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı ☐ İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı ☐ Kırsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı ☐ Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı ☐ Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı ☐ İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı ☐ Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	☐ Zabıta Dairesi Başkanlığı ☐ Ulaşım Daire Başkanlığı ☐ Fen İşleri Dairesi Başkanlığı ☐ Sağlık İşler Dairesi Başkanlığı ☐ Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı ☐ Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı ☐ Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ☐ İtfaiye Dairesi Başkanlığı ☐ Diğer(yazınız).....
---	---

9) Belediyeniz aşağıdaki mahalli idare birliklerinden hangisine üyedir?

☐ Bursa Belediyeler Birliği ☐ Marmara Belediyeler Birliği ☐ Çevre Altyapı Hizmet Birliği ☐ Bursa Turizmini Geliştirme Birliği ☐ Tarihi Kentler Birliği ☐ Bisiklet Dostu Kentler Ağı Üyeliği	☐ Bursa İli Hayvancılığı Geliştirme Birliği ☐ Sağlıklı Kentler Birliği ☐ Sulama Birliği ☐ Türkiye Belediyeler Birliği ☐ Diğer (yazınız).....
--	---

10) Sağlıklı Kentler Birliği konusunda yapılan çalışmaları takip ediyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

11) Belediyenizin Sağlıklı kentler birliğine ilişkin çalışmalarını takip ediyorsanız/ haberdarsanız/bilgi sahibi iseniz 13 nolu soruyu cevaplayınız? Takip etmiyorsanız 12. Soruyu cevaplayınız?

☐ Evet 13. Soruya gidiniz ☐ Hayır 12. Soruya gidiniz

12) 11. Soruya cevabınız hayır ise gerekçesini kısaca yazınız? Bu soruya cevap verenler diğer sorulara devam etmeyecektir.

Gerekçe.....

13) Sizce Sağlıklı Kentler Birliğine üye olan Belediyeniz için aşağıdaki hangi ilkelerin geçerli olduğunu düşünüyorsunuz, Önem sırasına göre işaretleyiniz?

13.a. Sağlıklı Kentler Birliğine üye olan Belediyeniz için aşağıda verilen ilkeleri puanlayınız	Çok önemli	Önemli	Önemsiz	Az önemli	Çok az önemli	Fikrim yok
---	------------	--------	---------	-----------	---------------	------------

Güvenilir						
Birleştirici						
Kolaylaştırıcı						
Tarafsız						
Katılımcı						
Yenilikçi						
İnsan odaklı						
Şeffaflık						
Sürdürülebilirlik						
Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı						
Sorumluluk Sahibi						
Diğer(belirtiniz).....						
13.b. Sağlıklı Kentlerin Nitelikleri [12].						
Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre						
Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem						
Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum						
Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi						
Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik)						
Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma,						
Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi						
Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler,						
Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti,						
Yüksek sağlık düzeyi						
Diğer (belirtiniz).....						

13.c. Sağlıklı kentlerle ilgili ifadelere ilişkin yargınızı belirtiniz.

Kriterler [43]	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Fikrim yok

Belediyemizin sağlıklı kentler birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum.						
Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir.						
Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır.						
Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır						
Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır.						
Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır.						
Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır.						
Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır.						
Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlükte.						
13.d. Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararları [119]						
Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur.						
Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder.						
Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar.						
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir.						
Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir.						
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili						

yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur,						
Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.						
Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler.						
Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler.						
Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır.						
Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.						

Kriterler [119]	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Fikrim yok
Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.						
13.e. Sağlıklı Kentler Birliğinin Misyonu						
Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.						
13.f. Sağlıklı Kentler Birliğinin Vizyonu						
Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.						
13.g. Sağlıklı Kentler Birliğinin Amaçları						
DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak.						

Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.						
Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.						
Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.						
13.h. Sağlıklı Kentler Birliğinin Hedefleri [119]						
Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak.						
Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.						
DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.						
Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek						
Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.						
Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.						
Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar						

düzenlemek.						
Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.						
Üye Belediyelerimize olan görev ve sorumluluklar kapsamında kurum dışı etkileşimimizi arttırmak.						
Üye Belediyelerimizin ihtiyaç duyduğu verileri ulusal ve uluslararası platformlarda toplayarak analiz edip raporlamak.						
Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.						
Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.						

Belediyenizin Sağlıklı Kentler Birliği konusundaki faaliyetleri nerelerden takip edilmeli	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Fikrim yok
Belediye Web sitesi						
Sağlıklı kentler birliği web sitesi						
Basın bülteni						
Broşür						
Yerel gazete						
Twitter						
Facebook						
Diğer (belirtiniz).....						

Belediyenizin aşağıda belirtilen hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmasını uygun buluyorsunuz?						
Belediyenin kent sağlığı konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin kentsel dönüşüm gibi sosyal yaşama olanak sağlayan nitelikli yapılaşma çalışmaları olması.						
Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin ulaşım konusunda yoğunlaşması						

uygundur.						
Belediyenin sağlıklı kent planlaması üzerine yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin kentte yaşayan insanlara istihdam sağlayacağı ve yeni iş fırsatları oluşturma üzerinde yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin yeşil alanların arttırılması konularında yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin katı atıkların bertarafı konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin temizlik hizmetleri konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin kültür konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin spor/spor alanları konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin sanatsal faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin.....faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.						

b. İLÇE MÜDÜLÜKLERİ ANKET FORMU

1) Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek

2) Yaşınız: ☐ 20-25 ☐ 26-35 ☐ 36-45 ☐ 46-55 ☐ 56-65

3) Eğitim Durumunuz:

☐ Okur/Yazar değil ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Ön Lisans

☐ Lisans ☐ Lisansüstü ☐ Doktora

4) Mesleğiniz:

☐ Mühendis/ Mimar ☐ Muhasebeci ☐ Memur ☐ Veteriner ☐ Zabıta ☐ Basın yayın ☐

Kütüphaneci ☐ Temizlik işçisi ☐ Çiftçi ☐ İşletme/Maliye ☐ Kamu Yönetimi

☐ Diğer.....

5) Kaç yıldır belediyede çalışıyorsunuz?

☐ 5 yıl veya daha az ☐ 6-10 yıl ☐ 11-15 yıl ☐ 16-20 yıl ☐ 21 yıl ve daha fazla

6) Bursa' lı mısınız? Bursalı değilseniz memleketiniz?

☐ Evet Bursa' lıyım.

☐ Hayır yım.

7) Ne kadar süredir Bursa'da ikamet ediyorsunuz?

☐ 1-3 yıl arasında.

☐ 3-5 yıl arasında

☐ 10 yıldan fazla bir zamandır

☐ Doğduğumdan bu yana Bursa'da yaşıyorum.

8) Görev yaptığınız biriminiz?

☐ Özel Kalem Müdürlüğü ☐ Fen İşleri Müdürlüğü ☐ Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ☐ Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ☐ İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü ☐ Hukuk İşleri Müdürlüğü ☐ Mali Hizmetler Müdürlüğü ☐ Destek Hizmetleri Müdürlüğü ☐ İmar ve Şehircilik Müdürlüğü ☐ Sosyal Yardım İşleri ve Destek Hizmetler müdürlüğü ☐ Strateji Geliştirme müdürlüğü ☐ Yazı İşleri müdürlüğü ☐ Huzur Evi Müdürlüğü ☐ Bilgi İşlem Müdürlüğü ☐ İşletme İştirakler Müdürlüğü ☐ Yapı Kontrol Müdürlüğü ☐ Araştırma Geliştirme Müdürlüğü	☐ Zabıta Müdürlüğü ☐ Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü ☐ Veteriner İşleri Müdürlüğü ☐ Muhtarlık işleri ☐ Emlak ve İstimlak Müdürlüğü ☐ Park ve Bahçeler Müdürlüğü ☐ Basın Yayın ve Halkla ilişkiler Müdürlüğü ☐ Temizlik İşleri Müdürlüğü ☐ Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü ☐ Mezarlıklar Müdürlüğü ☐ Gençlik ve spor işleri müdürlüğü ☐ Teftiş Kurulu Müdürlüğü ☐ Plan ve Proje Müdürlüğü ☐ Kordinasyon İşleri Müdürlüğü ☐ Kentsel Tasarım Müdürlüğü ☐ Tesisler Müdürlüğü ☐ İç Denetim Birimi
---	---

9) Belediyeniz aşağıdaki mahalli idare birliklerinden hangisine üyedir?

☐ Bursa Belediyeler Birliği ☐ Marmara Belediyeler Birliği ☐ Çevre Altyapı Hizmet Birliği	☐ Bursa İli Hayvancılığı Geliştirme Birliği ☐ Sağlıklı Kentler Birliği ☐ Sulama Birliği
---	--

☐ Bursa Turizmini Geliştirme Birliği	☐ Türkiye Belediyeler Birliği
☐ Tarihi Kentler Birliği	☐ Diğer (yazınız).....
☐ Bisiklet Dostu Kentler Ağı Üyeliği	

10) Sağlıklı Kentler Birliği konusunda yapılan çalışmaları takip ediyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

11) Belediyenizin Sağlıklı kentler birliğine ilişkin çalışmalarını takip ediyorsanız/ haberdarsanız/bilgi sahibi iseniz 13 nolu soruyu cevaplayınız? Takip etmiyorsanız 12. Soruyu cevaplayınız?

☐ Evet 13. Soruya gidiniz . ☐ Hayır 12. Soruya gidiniz.

12) 11. Soruya cevabınız hayır ise gerekçesini kısaca yazınız? Bu soruya cevap verenler diğer sorulara devam etmeyecektir.

Gerekçe:

13) Sizce Sağlıklı Kentler Birliğine üye olan Belediyeniz için aşağıdaki hangi ilkelerin geçerli olduğunu düşünüyorsunuz, Önem sırasına göre işaretleyiniz?

13.a. Sağlıklı Kentler Birliğine üye olan Belediyeniz için aşağıda verilen ilkeleri puanlayınız	Çok önemli	Önemli	Önemsiz	Az önemli	Çok az önemli	Fikrim yok
Güvenilir						
Birleştirici						
Kolaylaştırıcı						
Tarafsız						
Katılımcı						
Yenilikçi						
İnsan Odaklı						
Şeffaflık						
Sürdürülebilirlik						
Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı						
Sorumluluk Sahibi						
Diğer (belirtiniz).....						

13.b. Sağlıklı Kentlerin Nitelikleri [12].						
Temiz, güvenli, kaliteli fiziksel çevre						
Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem						
Güçlü, dayanışma içinde sömürülmeyen toplum						

Kendi hayatı, sağlığı ve refahı etkileyen kararlara katılımı ve bu kararlar üzerinde etkisi						
Şehirde yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanması (gıda, su, barınma, güvenlik).						
Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak var olan tüm deneyim ve kaynaklara ulaşma.						
Farklı yaşam için gerekli olan yenilikçi şehir ekonomisi.						
Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan kentliler.						
Herkes tarafından ulaşılabilen ve yeterli düzeyde halk sağlığı ve bakım hizmeti.						
Yüksek sağlık düzeyi.						
Diğer (belirtiniz).....						

13.c. Sağlıklı kentlerle ilgili ifadelere ilişkin yargınızı belirtiniz.

Kriterler [43]	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Fikrim yok
Belediyemizin Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum.						
Belediyemiz Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesine üyedir.						
Belediyemizin sağlıklı etki değerlendirme konusunda çalışmaları bulunmaktadır.						
Belediyemizin sağlıklı yaşlanma konusunda çalışmaları bulunmaktadır.						
Belediyemizin sağlıklı kent planlaması konusunda çalışmaları bulunmaktadır.						
Belediyemizin Kent Sağlık profili bulunmaktadır.						
Belediyemizin Şehir Sağlık Gelişim Planı bulunmaktadır.						
Belediyemiz Kentsel Karbon Ayak İzi Envanteri hazırlamıştır.						
Belediyemiz Kentsel Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı yürürlüktedir.						
13.d. Sağlıklı Kentler Birliğinin Yararları [119]						

Sağlıklı Kentler Birliği “Sürdürülebilir Kalkınma” ve “Sürdürülebilir Kentler Yaratmak” için gerekli bir organizasyondur.						
Sağlıklı Kentler Birliği kent içi ve kentler arası eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çalışmalara rehberlik eder.						
Sağlıklı Kentler Birliği Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlar						
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı konu başlıklarında eğitim faaliyeti ile kongre, konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirir,						
Sağlıklı Kentler Birliği Her yıl Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması düzenleyerek üye belediyelerin projelerini değerlendirir ve ödüllendirir.						
Sağlıklı Kentler Birliği kent sağlığı ile ilgili yazılı ve görsel yayın yapar, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunur,						
Sağlıklı Kentler Birliği mahalli idareler alanında yapılan bilimsel çalışmalara danışmanlık yapar.						
Sağlıklı Kentler Birliği Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde katılıma açık kültürel, sportif, eğitsel ve bilimsel organizasyon ve yarışmalar düzenler						
Sağlıklı Kentler Birliği Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmayı hedefler.						
Sağlıklı Kentler Birliği Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilgili uluslararası örnekleri üye belediyeleri ile paylaşır.						
Sağlıklı Kentler Birliği Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirir.						

Kriterler [119]	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Fikrim yok
Doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmaktır.						
13.e. Sağlıklı Kentler Birliğinin Misyonu						
Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taşımak.						
13.f. Sağlıklı Kentler Birliğinin Vizyonu						
Sağlık odaklı sürdürülebilir kentsel çevre oluşturulmasına yönelik stratejiler ile kentlerin kapasitelerinin gelişmesine katkıda bulunmak.						
13.g. Sağlıklı Kentler Birliğinin Amaçları						
DSÖ Sağlıklı Şehirler Hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak.						
Üye Belediyeler için kent sağlığı ve şehircilik alanlarında, iyi uygulama örneklerini araştırarak, üyelerin kurumsal kapasitelerini güçlendirme ve sürekli iyileştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası kongreler, konferanslar, çalıştaylar, farkındalık çalışmaları ve yarışmalar, teknik eğitimler ve basılı ve görsel yayınlar ile destek sağlamak.						
Kurumsal kapasiteyi güçlendirerek ve sürekli gelişimini sağlayarak yurt içi ve yurtdışı faaliyetlerde hizmet verimliliğini arttırmak.						
Üye Belediyeler arasında güçlü ve birleştirici iletişim ağını geliştirmek.						
13.h. Sağlıklı Kentler Birliğinin Hedefleri [119]						
Kurumlar arası iletişimi güçlendirerek Sağlıklı Şehirler Hareketini ulusal ve uluslararası platformlarda anlatmak.						
Birliğin basılı ve görsel yayınlarının sosyal medya ve diğer iletişim kanallarıyla topluma ulaşımının sağlanması.						
DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler ağına üye şehirlerinin iyi uygulama örneklerini ve farkındalık çalışmalarını üye belediyelerimize ve diğer yerel paydaşlara eğitim, çalıştay vb. toplantılarla anlatmak.						
Üye Belediyelerin Şehir Sağlık Planı ve Şehir Sağlık						

Gelişim Planlarını çıkarmalarını desteklemek.						
Üye Belediyelerin Sıfır Atık ve Karbon Ayakizi başlıkları başta olmak üzere kent yaşam kalitesini etkileyen konularda envanterler çıkarmalarını desteklemek.						
Üye Belediyelerin sorunlarını ele alan nitelikli farkındalık çalışmaları ve yayınlar hazırlamak.						
Üye Belediyelerin taleplerine yönelik eğitim, çalıştay ve sempozyumlar düzenlemek.						
Üye Belediyelerimize vermiş olduğumuz hizmetin verimliliğini arttırmak amacıyla personel sayısını ve personelin verimliliğini ve yetkinliğini ön plana çıkaran hizmet içi eğitimler düzenlemek.						
Üye Belediyelerimize olan görev ve sorumluluklar kapsamında kurum dışı etkileşimimizi arttırmak.						
Üye Belediyelerimizin ihtiyaç duyduğu verileri ulusal ve uluslararası platformlarda toplayarak analiz edip raporlamak.						
Kongre, konferans, çalıştay ve eğitimlere katılan üye belediye oranını arttırmak.						
Üye belediyeler arasında iletişim ağı kurmak.						

Belediyenizin Sağlıklı Kentler Birliği konusundaki faaliyetleri nerelerden takip edilmeli?	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Fikrim yok
Belediye Web sitesi						
Sağlıklı kentler birliği web sitesi						
Basın bülteni						
Broşür						
Yerel gazete						
Twitter						
Facebook						
Diğer (belirtiniz).....						
Belediyenizin aşağıda belirtilen hangi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmasını uygun buluyorsunuz?						
Belediyenin kent sağlığı konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin kentsel dönüşüm gibi sosyal yaşama						

olanak sağlayan nitelikli yapılaşma çalışmaları olması.						
Belediyenin eğitim faaliyetleri konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin ulaşım konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin sağlıklı kent planlaması üzerine yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin kentte yaşayan insanlara istihdam sağlayacağı ve yeni iş fırsatları oluşturma üzerinde yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin yeşil alanların arttırılması konularında yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin katı atıkların bertarafı konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin temizlik hizmetleri konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin kültür konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin spor/spor alanları konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin sanatsal faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin.....faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.						
Belediyenin faaliyet konusunda yoğunlaşması uygundur.						

7.3.EK 3: SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ YILLIK DEĞERLENDİRME ANKETİ 2020

Temel Bilgiler

1. Belediye Adı:
2. Sağlıklı Kentler Birliği'ne üyelik tarihiniz :
3. Belediyeniz başka ulusal ve uluslararası yerel yönetim birliklerine üye mi?
4. Belediyenizde Sağlıklı Kentler Birliği için görevlendirilmiş meclis üyelerinin adları:

Asil üye (Belediye Başkanı) :

Asil üye:

Asil üye:

Asil üye:

5. Meclis üyelerinin iletişim bilgileri: (Telefon ve e-mail)

Asil üye (Belediye Başkanı) :

Asil üye:

Asil üye:

Asil üye:

6. Koordinatörün;

Adı ve Soyadı :

Mesleği:

Belediyedeki kadro ve görev yeri:

İletişim bilgileri:

E-posta adresi:

Politik Durum ve Ortaklıklar

7. Raporlama dönemi içerisinde herhangi bir koordinatör veya sorumlu meclis üyesi değişikliği oldu mu?
8. Raporlama dönemi içerisinde herhangi bir yerel idari/organizasyonel değişiklik yaşadınız mı?
9. Sağlıklı Şehirler Projesine yerel idari ve siyasi desteği nasıl nitelersiniz?
10. Sağlıklı Şehirler Projesi konusunda Belediye Başkanı ve sorumlu Meclis Üyeleri ile yılda kaç kez bir araya geliyorsunuz?
11. Ne şekilde bir araya geliniyor?

- Koordinatör tarafından talep edilen toplantılar ile,
 - Meclis Toplantılarında yapılan çalışmalarla ilişkin sunumlar ile
 - Belediye Başkanı veya sorumlu Meclis Üyelerinin iletişimi geçmesi ile.
12. Koordinatörlük görevinizde başarılı olmak için yeterli mali kaynağa sahip misiniz?
 13. Koordinatörlük görevinizde başarılı olmak için yeterli personele sahip misiniz?
 14. Koordinatörlük görevinizde başarılı olmak için yeterli idari yetkiye sahip misiniz?
 15. Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı 6. Fazına üye miydiniz?
 - Cevabınız evet ise; bu üyelik şehrinize/belediyenize neler kazandırdı?
 - Cevabınız evet ise; bir sonraki dönemde (7.Fazda) üyeliğinizi yenilemeyi düşünüyor musunuz?
 - Cevabınız hayır ise; üye olmayı düşünüyor musunuz?
 16. Ülkemizden veya yurtdışında kardeş kentiniz veya işbirliği yaptığınız yerel yönetimler var mı?
 - Cevabınız evet ise; bunların isimleri:
 17. Sağlıklı Kentler Birliği'nin 2020 yılı içerisindeki meclis toplantılarına belediye olarak katıldınız mı?
 18. Belediyenizde Sağlıklı Şehirler Projesi üzerine çalışan ayrı bir birim var mı?
 19. Varsa idari organizasyon içerisindeki yeri neresidir?
 20. Belediyenizde tam zamanlı olarak Sağlıklı Şehirler Projesi üzerine kaç kişi çalışıyor?
 21. Sağlıklı Şehirler Projesi için oluşturulmuş ve sağlığı ilgilendiren tüm kurumların yer aldığı (örn. valilik kurumları, belediyeler, sivil toplum örgütleri, ticari örgütler, vb.) bir yönlendirme veya danışma kuruluna sahip misiniz? (Evet ise bu organizasyonlar hangi kurumlardır?)
 22. Belediyenizde eşitlik birimi var mı?
 23. Sağlıklı Kentler Birliği'nden özellikle talep edeceğiniz eğitim başlıkları nelerdir?
 24. Şehrinizde Sağlıklı Kentler Birliği çalışmaları kapsamında yapılmış en başarılı çalışma nedir?

Şehir Sağlık Profili

25. Şehir Sağlık Profiliniz var mı?
26. Şehir Sağlık Profiliniz varsa en son ne zaman güncellediniz?
27. Şehir Sağlık Profilinizde sağlığın sosyal belirleyicileri hakkında bilgiler de mevcut mu?
28. Şehir Sağlık Profilinizde sağlık alanındaki eşitsizlikler de tanımlanıyor mu?
29. Belediyenizin Stratejik Planında Şehir Sağlık Profilinize yer verildi mi?
30. Şehir Sağlık Profili hazırlanırken hangi kaynaklardan ve kurumlardan yararlanıldı?
31. Varsa Şehir Sağlık Profilinizin elektronik kopyasını rapor ekinde sununuz.

32. Şehir Sağlığını Geliştirme Planınız var mı?
33. Evet ise Şehir Sağlığını Geliştirme planınızı en son ne zaman güncellediniz?
34. Varsa Şehir Sağlığını Geliştirme Planınızın elektronik kopyasını rapor ekinde sununuz.
35. Varsa Şehir Sağlığını Geliştirme Planınızda hangi ana başlıklar yer almaktadır?
36. Belediyenizin Stratejik Planında Şehir Sağlığını Geliştirme Planındaki hangi maddelere yer verildi?

Covid-19 Salgını ile Mücadele

37. COVID-19 salgını ile mücadeleye yönelik hazırlamış olduğunuz bir eylem planı var mı?
38. Varsa, COVID-19 salgını ile mücadele eylem planınızın elektronik kopyasını rapor ekinde sununuz.

İzleme ve Değerlendirme

39. Sağlıklı Kentler Birliği'nin www.skb.gov.tr web sayfasını takip ediyor musunuz?
40. Sağlıklı Kentler Birliği üyeliğiniz Belediyenizin web sayfasında yer alıyor mu?
41. Sağlıklı Kentler Birliği'nin @SaglikliKentlerBirligi Facebook sayfasını takip ediyor musunuz?
42. Sağlıklı Kentler Birliği'nin @sagliklikentler Twitter sayfasını takip ediyor musunuz?
43. Sağlıklı Kentler Birliği'nin @sagliklikentler Twitter sayfasını Belediyeniz takip ediyor mu?
44. Sağlıklı Kentler Birliği'nin @sagliklikentler Twitter sayfasını Belediye Başkanınız takip ediyor mu?
45. Sağlıklı Kentler Birliği'nin @sagliklikentler Twitter sayfasını SKB Meclis Üyeleriniz takip ediyor mu?

Sağlık Hizmetlerine ilişkin Bilgiler

46. Belediyenizin sağlık hizmetlerine katkılarını üç madde ile açıklayınız.
47. Belediyeniz vatandaşa hangi sağlık hizmetlerini doğrudan sunmaktadır?
48. Belediyeniz vatandaşa sağlık hizmetlerini il/ilçedeki hangi kurumlarla iş birliğinde sunmaktadır?
49. Sağlık hizmetleri sunumuna ayırdığınız yıllık bütçe vatandaş başına yaklaşık ne kadardır?

Hibe Programları ve Fon Desteklerine İlişkin Bilgiler

50. Sağlıklı bir çevre oluşturulması ve buna katkı sağlamak adına, yapılan sağlık çalışmalarıyla ilgili başvurduğunuz ulusal veya uluslararası hibe programları var mı? Cevabınız evet ise hangisidir?

Yıllık Değerlendirme Anketine İlişkin Bilgiler

51. Tamamlamış olduğunuz Yıllık Değerlendirme Anketi Sağlıklı Şehirler Projesi konusunda görevlendirilmiş olan Meclis Üyeleriniz ve Belediye Başkanınız tarafından görüldü mü?
52. Tamamlamış olduğunuz Yıllık Değerlendirme Anketi Yönlendirme veya Danışma Kurulunuz tarafından görüldü mü?

8. ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Emine CAN

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Y. Lisans	Peyzaj Mimarlığı	Düzce Üniversitesi	2021
Lisans	Peyzaj Mimarlığı	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2017
Lise	Fen Bilimleri	Giresun Lisesi	2001

YAYINLAR

- [1] E. Can, O. Uzun, “Mahalli İdare Birlikleri Bağlamında Sağlıklı Kentler Birliği Yerel Yönetimler İlişkileri: Bursa Örneği”, Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, c. 9, s. 1, ss. 60-78, 2021.
- [2] E. Can, C. Konyalı, A. Çelik, “STK Kavramı, Çevre İçin Çalışan STK’lar ve Bunların Durumları. ISUEP2018 Uluslararası Kentleşme ve Çevre Sorunları Sempozyumu: Değişim/Dönüşüm/Özgünlük”, c. 2 s. 1, ss. 284-292, 2018. (Tam Metin Bildiri/Sözlü Sunum)
- [3] E. Can, “Peyzaj Ağaçlaması, Yeşil Kuşak Koruluk Tesisi. Tarım ve Gıda Öğrenci Kongresi 10.Tomurcuk Şenliği”, Uludağ Üniversitesi, 2018.